

NÁVRH
STÁTNÍHO ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU
ČESKÉ REPUBLIKY
ZA ROK 2005

C.

Zpráva k návrhu
státního závěrečného účtu České republiky za rok 2005 -
výsledky hospodaření státního rozpočtu

O b s a h

	Strana
I. SOUHRNNÉ HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU	1
1. Cíle rozpočtové politiky v roce 2005, rozpočtové priority	1
2. Rozhodující změny rozpočtu v průběhu roku	4
3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	5
 II. PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU	 10
1. Celkové příjmy státního rozpočtu	10
2. Daňové příjmy	12
2.1. Celostátní daňové příjmy	12
2.2. Daňové příjmy státního rozpočtu	16
2.2.1. Daň z příjmů fyzických osob	16
2.2.2. Daň z příjmů právnických osob	18
2.2.3. Daň z přidané hodnoty	22
2.2.4. Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně)	24
2.3. Poplatky z vybraných činností	26
2.4. Daně a cla za zboží a služby ze zahraničí	27
2.5. Daně z majetkových a kapitálových převodů (majetkové daně)	28
3. Daňové nedoplatky	30
4. Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	39
5. Nedaňové a ostatní příjmy	44
5.1. Nedaňové příjmy	45
5.2. Kapitálové příjmy	51
5.3. Přijaté dotace	51
 III. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	 53
1. Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu	53
2. Běžné výdaje státního rozpočtu	60
2.1. Neinvestiční transfery obyvatelstvu a státní politika zaměstnanosti	61

2.2. Neinvestiční dotace a půjčené prostředky podnikatelským subjektům	75
2.3. Výdaje na veřejnou spotřebu	84
2.3.1. Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	84
2.3.2. Neinvestiční nákupy a související výdaje	86
2.3.3. Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	89
2.3.4. Neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím	93
2.3.5. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	99
2.3.6. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	102
2.4. Další běžné výdaje státního rozpočtu	107
3. Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře	113
4. Kapitálové výdaje státního rozpočtu	124
4.1. Čerpání výdajů podle druhového třídění	124
4.2. Výdaje na financování programů reprodukce majetku	131
5. Mandatorní výdaje	135
6. Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje	138
7. Výdaje na státní správu	141
8. Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění	144
 IV. ZHODNOCENÍ VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ VYNALOŽENÝCH K ODSTRAŇOVÁNÍ POVODŇOVÝCH ŠKOD, K ÚHRADĚ RESTITUČNÍCH VÝDAJŮ A K ŘEŠENÍ DŮSLEDKŮ KOSOVSKE KRIZE	 155
 V. ROZDÍL MEZI PŘÍJMY Z POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A VÝDAJI SPOJENÝMI S VÝBĚREM POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A S VÝPLATOU DÁVEK DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ ZA ROK 2005	 163
 VI. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU NA FINANCOVÁNÍ SPOLEČNÝCH PROGRAMŮ EVROPSKÉ UNIE A ČESKÉ REPUBLIKY	 165
 VII. ZHODNOCENÍ VLIVU REFORMY VEŘEJNÉ SPRÁVY NA HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ V ROCE 2005	 193
 PŘÍLOHY	
A) Zpráva o výsledcích cenové a daňové kontroly za rok 2005	
B) Zpráva o činnosti celních orgánů Ministerstva financí za rok 2005	
C) Opatření Ministerstva financí v oblasti cenové regulace v roce 2005	

I. SOUHRNNÉ HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU

1. Cíle rozpočtové politiky v roce 2005, rozpočtové priority

Státní rozpočet na rok 2005 vycházel z **programového prohlášení tehdejší vlády** za předsednictví Vladimíra Špidly ze srpna roku 2002, v němž vláda formulovala základní cíle a celkovou orientaci vládní politiky ve všech oblastech hospodářského, sociálního a kulturního života společnosti v období do roku 2006.

Státní rozpočet byl vypracován na základě vládou schválených návrhů zákonů souvisejících s reformou veřejných rozpočtů a dalších úsporných opatření a na základě predikce základních makroekonomických ukazatelů. Stal se druhým rozpočtem **s cílem dlouhodobé fiskální konsolidace a vycházel z Koncepce reformy veřejných rozpočtů** schválené usnesením vlády č. 624/2003 a ze schváleného střednědobého výdajového rámce na rok 2005.

Vládními rozpočtovými prioritami se na rok 2005 staly **financování společných programů Evropské unie a České republiky** (státní rozpočet na rok 2005 počítal s příjmy prostředků z EU ve výši 30,6 mld. Kč, zatímco v roce 2004 to bylo 12,1 mld. Kč) a **výdaje na vědu, výzkum a vysoké školy** (růst z 14,6 mld. Kč v rozpočtu na rok 2004 na 16,5 mld. Kč v roce 2005, tj. o 12,2 %).

K financování společných programů ČR a EU vyčlenila vláda v rozpočtech jednotlivých kapitol celkem **4,0 mld. Kč**, z toho 0,6 mld. Kč se týká financování předstupní spolupráce a 3,4 mld. Kč představuje účast prostředků státního rozpočtu na financování společných programů po vstupu do EU.

Státní rozpočet České republiky na rok 2005 byl schválen **zákonem č. 675 ze dne 15. prosince 2004**. Jeho **příjmy** byly stanoveny částkou **824,8 mld. Kč**, **výdaje** částkou **908,4 mld. Kč** a **schodek** částkou **83,6 mld. Kč**.

Současně bylo rozhodnuto, že schodek bude vypořádán těmito financujícími položkami:

- a) vydáním státních dluhopisů podle zvláštního zákona do výše 72 551 mil. Kč,
- b) změnou stavu na účtech státních finančních aktiv, a to zvýšením o 749 mil. Kč,
- c) přijatými dlouhodobými úvěry do výše 11 783 mil. Kč.

Vycházejí z predikce makroekonomických indikátorů pro rok 2005, které tvoří jedno z podstatných východisek pro odhady rozpočtových čísel jak na straně příjmů, tak na straně výdajů, **počítal návrh rozpočtu s meziročním přírůstkem hrubého**

domácího produktu o 3,6 %, s prognózou meziroční míry inflace 3,3 % a průměrné míry nezaměstnanosti 10,3 %.

Ve schváleném rozpočtu byl v porovnání s rozpočtem na rok 2004 patrný především růst jeho celkových příjmů, a to o 70,7 mld. Kč, tj. o 9,4 %. Růst se týkal jak příjmů z daní a poplatků, které měly vzrůst o 39,2 mld. Kč (o 9,3 %), a pojistného na sociální zabezpečení (o 22,4 mld. Kč, tj. o 7,7 %), tak i nedaňových a ostatních příjmů, které byly v rozpočtu vyšší o 9,1 mld. Kč (o 22,9 %).

Tabulka č. 1

mld. Kč				
	2004 Schválený rozpočet	2005 Schválený rozpočet	rozdíl	index
	1	2	2-1	2:1
Celkové příjmy	754,08	824,83	70,75	109,4
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>422,08</i>	<i>461,30</i>	<i>39,22</i>	<i>109,3</i>
DPH	133,40	167,00	33,60	125,2
Spotřební daně	84,20	87,50	3,30	103,9
DPPO	84,60	88,30	3,70	104,4
DPFO	95,20	103,40	8,20	108,6
ostatní daňové příjmy	24,68	15,10	-9,58	61,2
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>292,32</i>	<i>314,75</i>	<i>22,44</i>	<i>107,7</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>39,68</i>	<i>48,78</i>	<i>9,09</i>	<i>122,9</i>
Celkové výdaje	869,05	908,42	39,36	104,5
<i>Běžné výdaje</i>	<i>803,23</i>	<i>837,69</i>	<i>34,47</i>	<i>104,3</i>
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>65,82</i>	<i>70,22</i>	<i>4,40</i>	<i>106,7</i>
Saldo SR	-114,97	-83,59	31,39	72,7

Celkové rozpočtované výdaje proti schválenému rozpočtu na rok 2004 vzrostly o 39,4 mld. Kč (o 4,5 %). Běžné výdaje měly vzrůst o 34,5 mld. Kč, tj. 4,3 %, a kapitálové výdaje o 4,4 mld. Kč, tj. o 6,7 %. Nárůst byl – stejně jako v předchozích letech – ovlivněn dalším růstem mandatorních výdajů, jejichž objem proti předchozímu roku vzrostl celkem o 19,6 mld. Kč, tj. 4,2 %, z toho objem výdajů sociálních a ostatních zákonem předurčených plateb státu o 10,7 mld. Kč, tj. o 2,6 %. Podíl mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu činil ve schváleném rozpočtu 53,0 % (v předchozím roce to bylo 53,1 %).

Uvedená dynamika příjmů a výdajů tak umožnila snížení zákonem schváleného deficitu rozpočtu o 31,4 mld. Kč, tj. o 27,3 % proti rozpočtu na rok 2004, což představovalo 2,9 % v té době predikované výše HDP (v roce 2004 to bylo 4,2 %).

Schválený státní rozpočet na rok 2005 **nezahrnoval** později přijatý **zákon č. 1/2005 Sb., kterým se změnil zákon o rozpočtovém určení daní**. Podle tohoto zákona byly **posíleny příjmy krajů** u sdílených daní z 3,1 % na 8,92 % (tj. o 27,3 mld. Kč) **na úkor daňových příjmů státního rozpočtu** a zároveň **posíleny příjmy státního rozpočtu** u daně z minerálních olejů z 80 % na 90,9 % (tj. o 7,4 mld. Kč) **na úkor příjmů Státního fondu dopravní infrastruktury**. Skutečné plnění státního rozpočtu v roce 2005 tedy probíhalo v podmínkách, které nejsou ve schváleném rozpočtu promítnuty, a jejich srovnání by tudíž nebylo objektivní. Z tohoto důvodu je plnění státního rozpočtu vztaženo k tzv. **korigovanému rozpočtu, který vliv výše uvedeného zákona zahrnuje**. Korigovaný rozpočet je tedy **na straně příjmů i výdajů nižší o 19,9 mld. Kč** (na straně výdajů byly tyto prostředky celoročně vázány, podrobněji viz část III. 1. tohoto sešitu) a nemá tedy vliv na schodek státního rozpočtu. **Pro lepší meziroční srovnatelnost je také korigována skutečnost roku 2004 na podmínky nového rozpočtového určení daní, a to pouze u příjmových položek** (týká se pouze daňových příjmů). U výdajů nelze v potřebné struktuře s přesností korigovat skutečnost loňského roku (lze tak učinit pouze propočtem u hodnoty celkových, běžných a kapitálových výdajů – viz tab. č. 2), proto se při srovnávání s daty z roku 2004 vycházelo s nekorigovaných skutečností.

2. Rozhodující změny rozpočtu v průběhu roku

V průběhu roku 2005 došlo k řadě rozpočtových opatření. Ta ovšem **neznamenala ani změnu celkových příjmů ani celkových výdajů oproti schválenému státnímu rozpočtu**, ale pouze přesun mezi jednotlivými položkami rozpočtu, a to především na výdajové straně rozpočtu. Ta nejdůležitější z nich jsou následující:

- v rámci výdajů kapitoly VPS byly vázány prostředky v celkové výši 19,9 mld. Kč v návaznosti na zákon č. 1/2005 Sb. Jednalo se o prostředky původně určené v návrhu státního rozpočtu na dotace územním samosprávným celkům. V návaznosti na uvedený zákon byla **převedena z kapitoly VPS do kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy částka 29 759 mil. Kč** (prostředky pro krajské, soukromé a církevní školství), které nebyly v definitivní podobě zákona č. 1/2005 Sb. zahrnuty do daňových příjmů krajů, jak předpokládala vládní předloha zákona¹. Celkově došlo k uvolnění finančních prostředků z kapitoly VPS do rozpočtů ostatních kapitol ve výši 33 623 mil. Kč,
- **výdaje kapitoly OSFA byly v roce 2005 sníženy o 11 050 mil. Kč** a o stejnou částku navýšeny výdaje jiných kapitol. Z toho téměř 10,7 mld. Kč směřovalo na projekty financované z úvěrů od Evropské investiční banky. Jednalo se např. o 5,5 mld. Kč na výstavbu dálnice D8, o 2,1 mld. Kč na české dálnice B (část úseků D8 a D11), dále o 1,7 mld. Kč na odstraňování povodňových škod z roku 2002, o téměř 0,6 mld. Kč na prevenci před povodněmi či o 0,5 mld. Kč na obchvat Plzně,
- k výrazné rozpočtové změně došlo také v kapitole **Státní dluh**, ze které byly **výdaje na úroky státního dluhu** ve výši **7,8 mld. Kč** převedeny do ostatních kapitol.

Celkem bylo v roce 2005 provedeno 760 rozpočtových opatření. Proti stejnému období loňského roku to je o 21 méně. Nejvíce rozpočtových opatření se realizovalo v kapitolách Ministerstvo vnitra (75), Ministerstvo kultury (59), Ministerstvo zahraničních věcí (58) a Ministerstvo zemědělství (54).

Nejvíce rozpočtových opatření se týkalo uvolňování prostředků z kapitoly VPS do rozpočtů příslušných kapitol (30,5 %), přesunů mezi jednotlivými kapitolami (29,5 %), dále přesunů v rámci výdajů příslušné kapitoly (27,2 %) a také uvolňování prostředků kapitolám z kapitoly Operace státních finančních aktiv (8,6 %) a z kapitoly Státní dluh (4,2 %).

---

¹ vládní návrh počítal se zvýšením podílu krajů na 15,06 %

3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

V roce 2005 dosáhly celkové příjmy státního rozpočtu 866,5 mld. Kč, celkové výdaje 922,8 mld. Kč a výsledný schodek činil 56,3 mld. Kč.

Tabulka č. 2

	2004		2005					rozdíl skutečností	index 2005/2004
	Skutečnost	korig. Skutečnost)	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Rozpočet po změnách vč. RUD	Skutečnost	% plnění		
	1	2	3	4	5	6	7=6:5	8=6-2	9=6:2
Celkové příjmy	769,21	751,31	824,83	824,83	804,93	866,46	107,6	115,15	115,3
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>424,69</i>	<i>406,80</i>	<i>461,30</i>	<i>461,30</i>	<i>441,40</i>	<i>460,43</i>	<i>104,3</i>	<i>53,63</i>	<i>113,2</i>
DPH	140,38	129,20	167,00	167,00	154,30	146,82	95,2	17,62	113,6
Spotřební daně	82,79	89,91	87,50	87,50	94,90	103,63	109,2	13,72	115,3
DPPO	85,50	78,98	88,30	88,30	81,60	100,27	122,9	21,29	127,0
DPFO	95,21	87,90	103,40	103,40	95,50	94,77	99,2	6,87	107,8
ostatní daňové příjmy	20,81	20,81	15,10	15,10	15,10	14,94	98,9	-5,87	71,8
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>293,30</i>	<i>293,30</i>	<i>314,75</i>	<i>314,75</i>	<i>314,75</i>	<i>311,18</i>	<i>98,9</i>	<i>17,88</i>	<i>106,1</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>51,21</i>	<i>51,21</i>	<i>48,78</i>	<i>48,78</i>	<i>48,78</i>	<i>94,84</i>	<i>194,4</i>	<i>43,63</i>	<i>185,2</i>
Celkové výdaje	862,89	844,99	908,42	908,42	888,52	922,80	103,9	77,81	109,2
<i>Běžné výdaje</i>	<i>796,18</i>	<i>782,79</i>	<i>837,69</i>	<i>833,85</i>	<i>818,96</i>	<i>843,80</i>	<i>103,0</i>	<i>61,01</i>	<i>107,8</i>
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>66,71</i>	<i>62,20</i>	<i>70,72</i>	<i>74,57</i>	<i>69,56</i>	<i>79,00</i>	<i>113,6</i>	<i>16,80</i>	<i>127,0</i>
Saldo SR	-93,68	-93,68	-83,59	-83,59	-83,59	-56,34	67,4	37,34	60,1

*) Pro objektivnější srovnatelnost meziročního vývoje inkasa příjmů a čerpání výdajů je skutečnost roku 2004 převedena propočtem na podmínky roku 2005 (je zde promítnut vliv zákona č. 1/2005 Sb., o rozpočtovém určení daní)

Celkové příjmy ve výši 866,5 mld. Kč byly plněny na 107,6 % korigovaného rozpočtu po úpravách (překročení o 61,5 mld. Kč) a dosáhly meziroční srovnatelný růst (ke korigované skutečnosti roku 2004) o 115,2 mld. Kč, tj. o 15,3 %, tedy o 44,5 mld. Kč, resp. o 5,9 procentního bodu vyšší než počítal schválený rozpočet (proti schválenému rozpočtu 2004).

Příjmy z daní a poplatků dosáhly 460,4 mld. Kč při plnění korigovaného rozpočtu na 104,3 % (překročení o 19,0 mld. Kč) a meziročním srovnatelném růstu o 53,6 mld. Kč, tj. o 13,2 % (o 14,4 mld. Kč, resp. o 3,9 procentního bodu vyšším než uvažoval rozpočet). Na tomto meziročním růstu se podílelo především inkaso **daní z příjmů právnických osob** (o 21,3 mld. Kč, tj. o 27,0 %), dále inkaso **DPH** (o 17,6 mld. Kč, tj. o 13,6 %) a také inkaso **spotřebních daní** (o 13,7 mld. Kč, tj. o 15,3 %), přičemž s výjimkou DPH a DPFO byl růst daňových příjmů výrazně nad úrovní rozpočtované dynamiky.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení ve výši 311,2 mld. Kč nedosáhly rozpočtované výše o 3,6 mld. Kč, tj. o 1,1 %, a meziročně vzrostly o 17,9 mld. Kč, tj. o 6,1 %. Meziroční dynamika byla tak o 1,6 procentního bodu nižší než

předpokládal rozpočet. Z toho **pojistné na důchodové pojištění** dosáhlo výše **258,3 mld. Kč**, tj. 99,0 % rozpočtu, a meziročního růstu o 15,0 mld. Kč, tj. o 6,2 %.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace svou výší **94,8 mld. Kč** překročily rozpočet o 46,1 mld. Kč, tj. o 94,4 %, při meziročním růstu o 43,6 mld. Kč, tj. o 85,2 %. Vysoké překročení rozpočtované hodnoty **souvisí s převodem prostředků z fondů organizačních složek státu do příjmů kapitol** ve výši 21,8 mld. Kč a také s **převody prostředků z fondu státních záruk do příjmů kapitoly VPS** ve výši 21,9 mld. Kč. Obě tyto položky nebyly rozpočtovány, ale také neovlivnily výsledný schodek, neboť ve stejné částce byly navýšeny i výdaje. **Bez těchto dvou vlivů by nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace dosáhly 51,1 mld. Kč**, tj. 104,8 % rozpočtu. Celkové příjmy by pak činily 822,8 mld. Kč, tj. 102,2 % korigovaného rozpočtu.

Celkové výdaje byly čerpány ve výši **922,8 mld. Kč** a proti korigovanému rozpočtu po rozpočtových úpravách byly vyšší o 34,3 mld. Kč, tj. o 3,9 %, a představují meziroční srovnatelný růst o 77,8 mld. Kč, tj. o 9,2 %. Podíl celkových výdajů na HDP (2 931 mld. Kč) v roce 2005 dosáhl **31,5 %**, zatímco v roce 2004 to bylo 31,2 %.

Výši celkových výdajů, stejně jako u příjmů, ovlivnily nerozpočtované položky. Jde o **výdaje prostředků převedených do příjmů kapitol z rezervních fondů** (viz výše nedaňové příjmy), které mohou být čerpány nad rámec rozpočtů kapitol, ve výši 21,8 mld. Kč a **realizace státních záruk** ve výši 21,9 mld. Kč. **Bez nich by skutečná výše celkových výdajů dosáhla 879,1 mld. Kč**, tj. 98,9 % korigovaného rozpočtu, při srovnatelném meziročním růstu o 4,0 %.

Běžné výdaje dosáhly výše **843,8 mld. Kč**, tj. **103,0 % korigovaného rozpočtu**, a představují tak **meziroční srovnatelný růst o 61,0 mld. Kč**, tj. o 7,8 %. Z nich tradičně nejvíce představovaly **sociální dávky** ve výši **326,0 mld. Kč**, tj. 99,8 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 12,7 mld. Kč, tj. o 4,1 %.

Kapitálové výdaje ve výši **79,0 mld. Kč** představují **113,6 % korigovaného rozpočtu** a meziroční růst o 16,8 mld. Kč, tj. o 27,0 %.

Mandatorní výdaje dosáhly výše **471,7 mld. Kč**, což je o 18,5 mld. Kč, tj. o 4,1 % více než v roce 2004. **Jejich podíl na celkových výdajích se snížil z 52,5 % v roce 2004 na 51,1 % v roce 2005.**

Skutečná výše výdajů byla výrazně ovlivněna uskutečněnými **převody nedočerpaných prostředků do rezervního fondu**, vyplývajícími z novelizovaného znění § 47 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (novelizován zákonem

č. 482/2004 Sb.). Novela umožnila organizačním složkám státu prakticky bez omezení převod úspor výdajů, tj. rozdílu mezi rozpočtem výdajů (upraveným o rozpočtová opatření, sníženým o vázané prostředky státního rozpočtu a zvýšeným o částky, o které bylo organizačním složkám státu povoleno překročení rozpočtu výdajů) a skutečnými výdaji, do rezervních fondů. Výše převedených prostředků v hodnoceném roce tak dosáhla **celkem** (v neinvestiční i investiční části rozpočtu) **46,7 mld. Kč**, tj o 17,7 mld. Kč více než v roce 2004, kdy činil tento převod 29,0 mld. Kč. V letech 2001-2003, kdy ještě neplatila výše uvedená novela a převod úspor byl ve výdajích limitován, byly tyto převody výrazně nižší, tj. 3,5 mld. Kč, 3,3 mld. Kč a 5,2 mld. Kč).

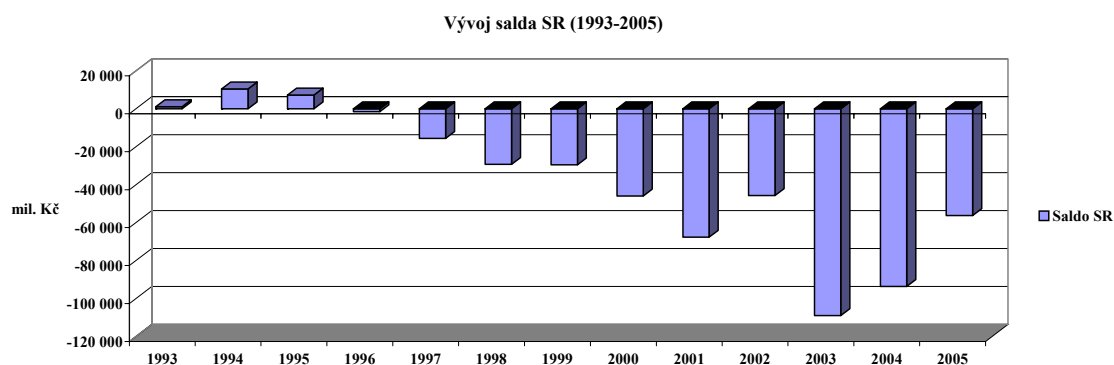
Hospodaření státního rozpočtu v roce 2005 skončilo schodkem 56,3 mld. Kč. Tento výsledek je o 27,3 mld. Kč, tj. o 32,6 % nižší, než byla jeho rozpočtovaná výše a o 37,3 mld. Kč, tj. o 39,9 %, nižší než jeho vykázaná skutečnost roku 2004 (-93,7 mld. Kč). Po odečtení převodů prostředků z rezervních fondů organizačních složek státu do příjmů kapitol ve výši 21,8 mld. Kč (snížení celkových příjmů) a převodů prostředků do rezervních fondů za rok 2005 ve výši 46,7 mld. Kč (snížení celkových výdajů), **by celkový schodek byl nižší o 24,9 mld. Kč a dosáhl by 31,4 mld. Kč**, tj. 37,6 % rozpočtu (tato operace je v metodice ESA 95 vyčíslována).

Podíl schodku státního rozpočtu (56,3 mld. Kč) na HDP činí 1,9 %, což je o 1,5 procentního bodu méně než v roce 2004.

Následující graf ukazuje vývoj salda státního rozpočtu od roku 1993 do roku 2005 (v mil. Kč):

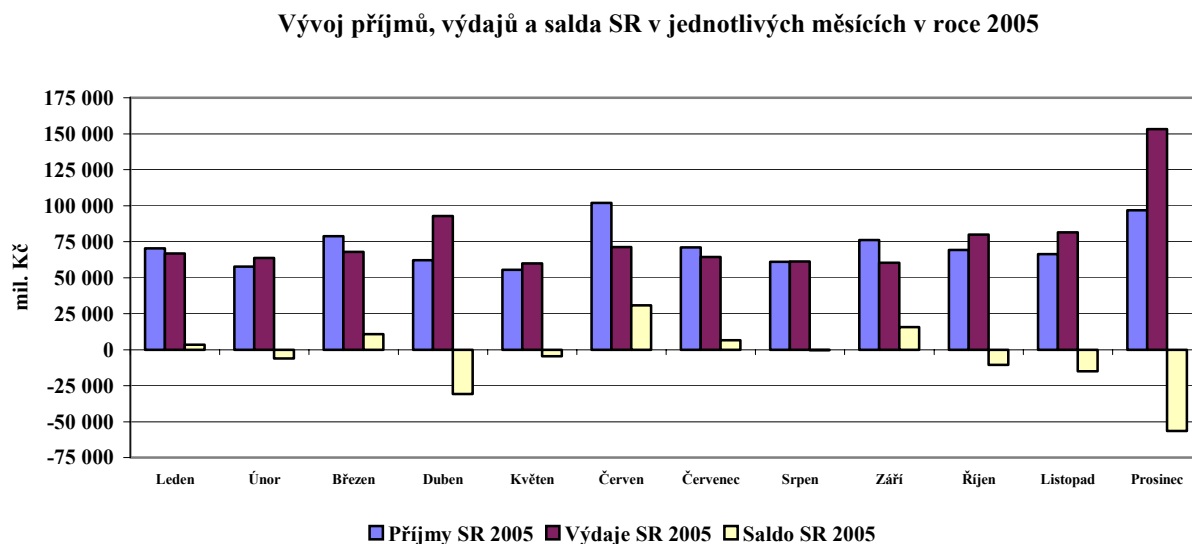
Graf. č. 1

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Saldo SR	1 080	10 450	7 230	-1 562	-15 717	-29 331	-29 634	-46 061	-67 705	-45 716	-109 053	-93 684	-56 338

Měsíční vývoj příjmů, výdajů a salda státního rozpočtu v roce 2005 ilustruje následující graf:

Graf č. 2

Na základě oprávnění k vydání státních dluhopisů podle zvláštního právního předpisu, uvedeného v § 1 zákona č. 675/2004 Sb., byl **zákonem č. 287/2005 Sb.** ze dne 16. června 2005 stanoven rozsah státního dluhopisového programu **na úhradu části rozpočtovaného schodku státního rozpočtu České republiky na rok 2005** v maximální výši **72,6 mld. Kč**. Pro krytí výsledného schodku rozpočtového hospodaření za rok 2005 však **bude z uvedeného objemu využito pouze cca 46,6 mld. Kč**.

Dosažený schodek státního rozpočtu ve výši 56 337 852 tis. Kč se navrhuje vypořádat financujícími položkami takto:

- vydanými státními dluhopisy ve výši 46 633 791 tis. Kč
- přijatými dlouhodobými úvěry ve výši 9 076 843 tis. Kč
- změnou stavů na účtech státních finančních aktiv – snížením o 627 218 tis. Kč

Hospodaření systému **důchodového pojištění za rok 2005 vykázalo přebytek ve výši 6,5 mld. Kč**. **Příjmy** státního rozpočtu z pojistného na důchodové pojištění byly vykázány ve výši **258,3 mld. Kč**, **výdaje** na výplatu důchodů činily **247,4 mld. Kč**, **správní výdaje** připadající na výběr pojistného a na výplatu příslušných dávek **4,4 mld. Kč**.

Podle § 36 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), budou prostředky ve výši vyčíslené jako kladný rozdíl příjmů pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění v roce 2005, včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatu dávek důchodového pojištění, převedeny v roce 2006 na zvláštní účet důchodového pojištění ve státních finančních aktivech. Převod bude uskutečněn na základě zmocnění ministra financí daného v § 2 odst. 3 zákona č. 543/2005 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2006, překročením ukazatelů „Výdaje celkem“ a „Transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně“ rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladní správa při současném zvýšení příjmů kapitoly Operace státních finančních aktiv.

Tato operace neovlivní výsledek hospodaření státního rozpočtu v roce 2006, neboť se bude jednat o **souvztažné zvýšení jeho příjmů i výdajů**, projeví se však ve změnách financujících položek „Vydané státní dluhopisy podle zvláštního zákona“ (§1 odst.1 písm. a) a „Změna stavu na účtech státních finančních aktiv“ (§ 1 odst.1 písm.c).

Podrobnější vyhodnocení inkasa a čerpání jednotlivých složek příjmů a výdajů státního rozpočtu v roce 2005 je provedeno v dalších částech zprávy.

II. PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU

1. Celkové příjmy státního rozpočtu

Celkový objem příjmů schválený zákonem č. 675/2004 Sb. o státním rozpočtu na 2005 byl stanoven ve výši 824,8 mld. Kč

Proti skutečnosti roku 2004 byly celkové rozpočtované příjmy vyšší o 55,6 mld. Kč, t.j. o 7,2 %. Na jejich zvýšení se podílely zejména příjmy z daní a poplatků, které měly vzrůst o 36,6 mld. Kč, t.j. o 8,6 %. Největší růst se předpokládal u DPH (o 26,6 mld. Kč, t.j. o 19,0 %). Pojistné na sociální zabezpečení mělo vzrůst o 21,4 mld. Kč, t.j. o 7,3 %, ale u ostatních příjmů se naopak předpokládal pokles o 2,4 mld. Kč (o 4,8 %), a to vlivem nižších příjmů z vlastní činnosti organizací a nižších příjmů ze splátek na úhradu dluhů nebo dodávek, se kterými schválený rozpočet na rozdíl od roku 2004 nepočítal (v roce 2004 činily příjmy z tohoto titulu 5,0 mld. Kč). Na druhé straně byly do rozpočtu zapojeny vyšší dotace, a to především zásluhou prostředků poskytovaných z rozpočtu Evropské unie. U těch se proti roku 2004 počítalo se zvýšením o cca 17 mld. Kč.

Celkové rozpočtované příjmy v roce 2005 byly ovlivněny (z hlediska metodického i obsahového) novelami daňových zákonů, přijatými Parlamentem v rámci Koncepce reformy veřejných financí. Jde především o

- nový zákon o dani z přidané hodnoty (č. 235/2004 Sb.),
- změnu zákona o daních z příjmů (č. 669/2004 Sb.) a
- změnu zákona o správních poplatcích (č. 634/2004 Sb.).

Zásadní vliv na schválený rozpočet však měl zákon č. 1/2005 Sb., o rozpočtovém určení daní, který nabyl účinnosti až dnem 3. ledna 2005, jak již bylo zmíněno v úvodu. Při zpracování státního rozpočtu na rok 2005 nebyla novela zákona ještě schválena a tak ve státním rozpočtu není v daňových příjmech zohledněno zvýšení podílu krajů na sdílených daních z 3,1 % na 8,92 % a naopak snížení participace Státního fondu dopravní infrastruktury na celostátním výnosu spotřebních daní z minerálních olejů z 20,0 % na 9,1 %. Toto nové rozpočtové určení daní znamenalo v roce 2005 přesun z daňových příjmů státního rozpočtu do rozpočtů krajů ve výši 27,3 mld. Kč a naopak zvýšení příjmů státního rozpočtu ze spotřebních daní z minerálních olejů o 7,4 mld. Kč.

Pro objektivní hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2005 vycházíme z korigovaného rozpočtu (zohledňuje zákon č. 1/2005 Sb. o novém rozpočtovém určení daní) a pro účely meziročního srovnání je korigována i skutečnost za rok 2004 (srovnatelně na podmínky roku 2005).

Úpravy schváleného rozpočtu provedené během hodnoceného roku znamenaly pouze některé drobné mezipoložkové přesuny u nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých dotací, při nezměněné výši celkových příjmů.

Skutečně dosažené příjmy, jejich plnění a meziroční srovnání ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 3

Ukazatel	Skutečnost 2004	Skutečnost 2004 korigovaná ^{*)}	Rozpočet 2005			Skutečnost 2005	%	rozdíl (6-5)	rozdíl (6-2)	Index 2005/2004 ^{*)} (6:2)
			schválený	po změnách ^{**)}	korigovaný rozpočet ^{***)}					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	718,00	700,10	776,05	776,05	756,15	771,62	102,0	15,5	71,5	110,2
Příjmy z daní a poplatků	424,69	406,80	461,30	461,30	441,40	460,43	104,3	19,0	53,6	113,2
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)	95,21	87,90	103,40	103,40	95,50	94,77	99,2	-0,7	6,9	107,8
v tom: DPFO ze závislé činnosti a funkčních požitků	76,78	70,67	83,00	83,00	76,50	76,35	99,8	-0,2	5,7	108,0
DPFO ze samostatné výdělečné činnosti	13,41	12,57	14,50	14,50	13,60	13,90	102,2	0,3	1,3	110,6
DPFO z kapitálových výnosů	5,02	4,66	5,90	5,90	5,40	4,52	83,7	-0,9	-0,1	97,0
Daň z příjmů právnických osob (DPPO)	85,50	78,98	88,30	88,30	81,60	100,27	122,9	18,7	21,3	127,0
Obecné vnitř.daně ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	140,38	129,20	167,00	167,00	154,30	146,82	95,2	-7,5	17,6	113,6
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (SD)	82,79	89,91	87,50	87,50	94,90	103,63	109,2	8,7	13,7	115,3
Poplatky za znečišťování životního prostředí	1,33	1,33	1,30	1,30	1,30	1,26	96,9	0,0	-0,1	94,7
Správní poplatky	3,44	3,44	4,10	4,10	4,10	3,73	91,0	-0,4	0,3	108,4
Daně z mezinár. obchodu a transakcí (clo)	4,90	4,90	0,70	0,70	0,70	1,25	178,6	0,6	-3,7	25,5
Daně z majetkových a kapitál. převodů	10,38	10,38	8,60	8,60	8,60	8,11	94,3	-0,5	-2,3	78,1
Ostatní daňové příjmy	0,76	0,76	0,40	0,40	0,40	0,60	150,0	0,2	-0,2	78,9
Pojistné na soc.zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a veřejné zdrav.pojištění	293,30	293,30	314,75	314,75	314,75	311,18	98,9	-3,6	17,9	106,1
z toho: Pojistné na důchodové pojištění	243,23	243,23	260,87	260,87	260,87	258,28	99,0	-2,6	15,1	106,2
Nedaňové příjmy celkem	31,47	31,47	18,07	17,42	17,42	26,11	149,9	8,7	-5,4	83,0
Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků	15,06	15,06	8,77	8,20	8,20	11,27	137,4	3,1	-3,8	74,8
z toho: Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	1,68	1,68	1,38	1,39	1,39	1,80	129,5	0,4	0,1	107,1
Příjmy z vlastní činnosti	7,55	7,55	2,16	2,17	2,17	3,00	138,2	0,8	-4,6	39,7
Příjmy z úroků a realizace finančního majetku	4,06	4,06	4,21	3,58	3,58	5,00	139,7	1,4	0,9	123,2
Soudní poplatky	0,93	0,93	0,60	0,60	0,60	0,83	138,3	0,2	-0,1	89,2
Přijaté sankční platby a vratky transferů	4,61	4,61	1,88	1,89	1,89	4,45	235,4	2,6	-0,2	96,5
Příjmy z prodeje nekap.majetku a ost nedaň. příjmy	3,40	3,40	2,36	2,27	2,27	3,76	165,6	1,5	0,4	110,6
z toho: Dobrovolné pojistné	0,83	0,83	0,73	0,73	0,73	0,87	119,2	0,1	0,0	104,8
Přijaté splátky půjčených prostředků	8,40	8,40	5,07	5,06	5,06	6,64	131,2	1,6	-1,8	79,0
z toho: Splátky půjč.prostředků od podnikatel.subjektů	0,97	0,97	2,34	2,33	2,33	0,74	31,8	-1,6	-0,2	76,3
Splátky půjč.prostř.ze zahraničí (z vládních úvěrů)	2,05	2,05	2,49	2,49	2,49	5,25	210,8	2,8	3,2	256,1
Kapitálové příjmy celkem	0,95	0,95	0,15	0,15	0,15	0,97	646,7	0,8	0,0	102,1
Přijaté dotace celkem	18,79	18,79	30,56	31,21	31,21	67,76	217,1	36,6	49,0	360,6
z toho: Neinvestiční přijaté dotace	17,82	17,82	29,27	29,27	29,27	66,55	227,4	37,3	48,7	373,5
z toho: Neinvestiční dotace přijaté od EU	2,82	2,82	19,82	19,82	19,82	13,32	67,2	-6,5	10,5	472,3
Přijaté kompenzační platby z rozpočtu EU	10,47	10,47	9,45	9,45	9,45	8,94	94,6	-0,5	-1,5	85,4
Investiční přijaté dotace	0,97	0,97	1,29	1,94	1,94	1,21	62,4	-0,7	0,2	124,7
z toho: Investiční dotace přijaté od EU	0,17	0,17	1,29	1,29	1,29	0,18	14,0	-1,1	0,0	105,9
Převody z rezervních fondů	4,33	4,33	x	x	x	21,80	x	x	17,5	503,5
Převody z fondu státních záruk	x	x	x	x	x	21,87	x	x	x	x
PRÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM	769,21	751,31	824,83	824,83	804,93	866,46	107,6	61,5	115,2	115,3

^{*)} sk. 2004 je upravena na podmínky roku 2005 (vliv zákona č. 1/2005 Sb. - nové rozpočtové určení daní)

^{**)} schválený rozpočet upravený o rozpočtová opatření bez vlivu zákona č. 1/2005 Sb.

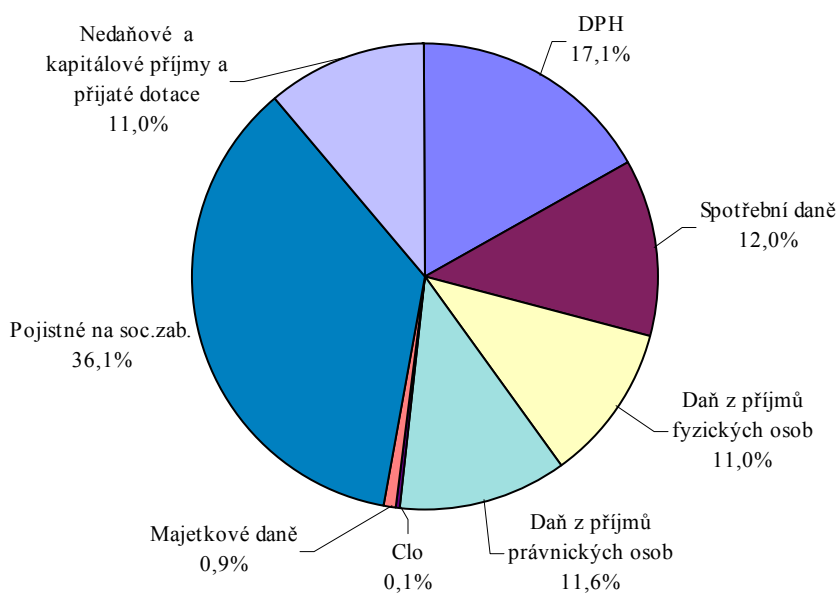
^{***)} schválený rozpočet upravený o rozpočtová opatření vč. vlivu zákona č. 1/2005 Sb.

Celkové dosažené příjmy státního rozpočtu za rok 2005 ve výši 866,5 mld. Kč, byly nad úroveň korigovaného rozpočtu o 61,5 mld. Kč, t.j. o 7,6 %, což je o 5,6 procentního bodu více než bylo procento plnění v roce 2004. Meziroční dynamika příjmů se zrychlila a dosáhla 15,3 %, proti 9,9 % dosaženým v roce 2004. Na její růst měly vliv především nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace, jejichž meziroční nárůst ve výši 43,6 mld. Kč představoval vyšší dynamiku o 85,2 %. Váhově

významné příjmy z daní a poplatků meziročně vzrostly o 53,6 mld. Kč, t.j. o 13,2 % a příjmy z pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a veřejné zdravotní pojištění o 17,9 mld. Kč, t.j. o 6,1 %.

Struktura celkových příjmů dosažených za rok 2005 je zřejmá z následujícího grafu:

Graf č. 3

2. Daňové příjmy

2.1. *Celostátní daňové příjmy*

Rozpočet celostátních daňových příjmů počítal s meziročním růstem o 8,5 %, t.j. o 48,8 mld. Kč (měřeno ke skutečnosti r. 2004). Z tohoto předpokládaného meziročního nárůstu připadlo 37,1 mld. Kč na DPH, 5,3 mld. Kč na spotřební daně, 11,3 mld. Kč na daně z příjmů fyzických osob a na daně z příjmů právnických osob 1,7 mld. Kč. Pod skutečností roku 2004 zůstaly příjmy ze cla (-4,2 mld. Kč), majetkové daně (-1,8 mld. Kč) a daň z nemovitostí, dálniční poplatek a ostatní daně a poplatky v celkové výši (-1,0 mld. Kč).

Skutečné celostátní inkaso dosáhlo ke konci roku 2005 výše 644,1 mld. Kč, což představuje 103,3 % celoročně rozpočtovaného objemu (ve stejném období roku 2004 to bylo 101,2 %) a meziroční růst o 69,5 mld. Kč, t.j. o 12,1 %. Z toho nejvyšší absolutní nárůst vykázaly DPH (25,1 mld. Kč) a DPPO (25,0 mld. Kč), spotřební daně vzrostly o 14,7 mld. Kč a daně z příjmů fyzických osob o 9,1 mld.

Kč. Majetkové daně naopak byly nižší o 2,3 mld. Kč. Finanční prostředky získané z ostatních daní, t.j. clo, silniční daně, dálniční poplatky, daň z nemovitostí a ostatní daně a poplatky byly ve svém souhrnu proti roku 2004 nižší o cca 2,2 mld. Kč.

Z dlouhodobějšího pohledu dochází u daňových příjmů k výrazným strukturálním změnám. Trvale **klesá podíl nepřímých daní**, t.j. DPH a spotřebních daní na celkových daňových příjmech (z 50,1 % v roce 2000 na 49,3 % v roce 2005) a naopak **roste podíl daní z příjmů** (z 40,2 % v roce 2000 na 44,6 % v roce 2005).

Ze skutečného celostátního výnosu daní **případlo na státní rozpočet 71,5 %** (460,4 mld. Kč), což je o 2,4 procentního bodu méně než v roce 2004. Podíl **rozpočtů územně samosprávných celků činil 26,2 %** (168,5 mld. Kč), což je o 3,8 procentního bodu více než v roce 2004. Z toho na daňové příjmy **obcí** připadlo **128,9 mld. Kč, kraje** získaly do svých rozpočtů **39,6 mld. Kč**. Ve srovnání s rokem 2004 je to o 27,0 mld. Kč více (vliv zákona č. 1/2005 Sb.). **Státnímu fondu dopravní infrastruktury bylo převedeno 15,2 mld. Kč, t.j. 2,4 %** z celostátního inkasa proti 3,4 % v roce 2004 (rovněž vliv zákona č. 1/2005 Sb.). Podíl z daní z minerálních olejů činil 6,9 mld. Kč, silniční daň 5,2 mld. Kč a dálniční poplatek 3,1 mld. Kč.

Postupně roste podíl daňových příjmů územních rozpočtů na celkových daňových příjmech (z 22,1 % v roce 2000 na 26,2 % v roce 2005), což svědčí o realizaci záměru finanční politiky státu zvyšovat vlastní příjmovou základnu územních rozpočtů.

Celostátní výnos DPH za rok 2005 **dosáhl 206,9 mld. Kč**, což je pouze 94,5 % celoročního rozpočtu, ale o 25,1 mld. Kč, t.j. o 13,8 % více než ve stejném období minulého roku (v roce 2004 byl rozpočet plněn na 104,0 % a meziroční růst představoval 10,3 %). **Do příjmů obcí bylo převedeno 43,2 mld. Kč, kraje získaly 16,9 mld. Kč a státní rozpočet 146,8 mld. Kč.**

Celostátní výnos spotřebních daní dosáhl **110,6 mld. Kč**, t.j. 109,4 % rozpočtu, a je o 14,7 mld. Kč, t.j. o 15,4 %, nad úroveň předchozího roku. **Z této inkasované částky bylo 6,9 mld. Kč převedeno do příjmů SFDI.**

Celostátní výnos daně z příjmů fyzických osob dosáhl 142,4 mld. Kč (plnění rozpočtu na 98,5 %) a byl proti stejnému období roku 2004 **vyšší o 9,1 mld. Kč, t.j. o 6,8 %**. Z celkového inkasa **státnímu rozpočtu zůstalo 94,8 mld. Kč, do rozpočtu obcí bylo převedeno 36,4 mld. Kč a do rozpočtů krajů 11,2 mld. Kč.**

Rozhodující část této daně tvoří **daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků**. Její **celostátní inkaso** za hodnocený rok dosáhlo **110,4 mld. Kč, t.j.** plnění rozpočtu na 99,5 %. Meziroční index 107,3 % představoval nárůst o 7,5 mld. Kč. **Z toho 24,7 mld. Kč bylo převedeno do rozpočtu obcí** (rozpočet počítal

s celoročním příjmem z této daně ve výši 24,5 mld. Kč), **9,3 mld. Kč do rozpočtu krajů** (korigovaný rozpočet počítal s celoroční participací ve výši 9,9 mld. Kč) a **76,4 mld. Kč do státního rozpočtu** (rozpočet počítal s 76,5 mld. Kč).

Celostátní inkaso daně z kapitálových výnosů představuje 6,3 mld. Kč, t.j. pouze 82,5 % rozpočtu a je o 0,4 mld. Kč (o 6,1 %) nižší než bylo za rok 2004. **Státní rozpočet získal na této dani 4,5 mld. Kč**, do rozpočtu obcí bylo převedeno **1,3 mld. Kč** a do rozpočtu krajů **0,5 mld. Kč**.

Celostátní inkaso daně z příjmů placené na základě daňového přiznání dosáhlo výše **25,7 mld. Kč** a naplňuje rozpočtem předpokládanou částku na 98,8 %, při meziročním růstu o 2,0 mld. Kč, t.j. o 8,4 %. Z této částky bylo převedeno do příjmů státního rozpočtu **13,9 mld. Kč**, do rozpočtů obcí **10,5 mld. Kč** a do příjmů krajů **1,3 mld. Kč**.

Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob (vč. DPPO za obce a kraje) ve výši **144,8 mld. Kč**, t.j. 119,2 % rozpočtu se meziročně zvýšilo o 25,0 mld. Kč (o 20,9 %). Do rozpočtu obcí bylo převedeno **33,0 mld. Kč**, do rozpočtů krajů celkem **11,5 mld. Kč**. **Státní rozpočet** na těchto příjmech participoval částkou **100,3 mld. Kč**.

Tabulka č. 4

Meziroční srovnání celostátních daňových příjmů

	Celkem r. 2004			Celkem r. 2005			meziroční přírůstek		meziroční index	
	Rozpočet	skutečnost	%	Rozpočet	skutečnost	%	skutečnosti		skutečnosti	
	schválený		plnění	schválený		plnění	2004-2003	2005-2004	2004-2003	2005-2004
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Daňové příjmy	567,68	574,64	101,2	623,40	644,11	103,3	38,72	69,47	107,2	112,1
- DPH	174,80	181,78	104,0	218,90	206,89	94,5	16,93	25,11	110,3	113,8
- spotřební daň	97,00	95,84	98,8	101,10	110,56	109,4	11,66	14,72	113,9	115,4
- clo	4,40	4,90	111,4	0,70	1,25	178,6	-5,35	-3,65	47,8	25,5
- daně z příjmů PO celkem	117,10	119,79	102,3	121,50	144,80	119,2	3,44	25,01	103,0	120,9
daně z příjmů PO	110,80	113,57	102,5	115,70	138,95	120,1	3,14	25,38	102,8	122,3
daně z příjmů PO za obce	6,30	5,99	95,1	5,80	5,59	96,4	0,08	-0,40	101,5	93,3
daně z příjmů PO za kraje	x	0,23	x	x	0,26	x	0,23	0,23	x	x
- daně z příjmů FO	133,70	133,32	99,7	144,60	142,41	98,5	9,37	9,09	107,6	106,8
v tom: závislá činnost	102,20	102,84	100,6	110,90	110,37	99,5	8,19	7,53	108,7	107,3
z přiznání	25,60	23,71	92,6	26,00	25,69	98,8	1,58	1,98	107,1	108,4
z kapitálových výnosů	5,90	6,76	114,6	7,70	6,35	82,5	-0,41	-0,41	94,3	93,9
- silniční daň	5,90	5,51	93,4	5,90	5,18	87,8	-0,23	-0,33	96,0	94,0
- daň z nemovitosti	4,70	4,92	104,7	4,80	4,97	103,5	0,08	0,05	101,7	101,0
- majetkové daně	14,30	10,38	72,6	8,60	8,11	94,3	1,61	-2,27	118,4	78,1
- dálniční poplatek	1,80	2,68	148,9	2,20	3,05	138,6	0,62	0,37	130,1	113,8
- ostatní daně a poplatky	13,98	15,51	110,9	15,10	16,89	111,9	0,58	1,38	103,9	108,9

Pozn.: údaje jsou v medoitice jednotlivých let

Inkaso daňových příjmů částečně ovlivňuje i výše **poskytovaných úlev na daních**. Obecný legislativní rámec pro poskytování daňových úlev je vymezen v § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto právního předpisu je Ministerstvo financí oprávněno

prominout daň pouze z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. Příslušenství daně lze prominout též z důvodu odstranění tvrdosti.

Pro řízení ve věci povolování úlev platí interní předpisy Ministerstva financí. O částkách do 1 mil. Kč rozhoduje příslušný ředitel odboru. Požadavky na úlevy přesahující částku 1 mil. Kč posuzuje a vyjadřuje se k nim zvláštní komise zřízená k tomuto účelu. O požadavcích v rozmezí:

- a) nad 1 mil. Kč - do 4 mil. Kč rozhoduje vrchní ředitel skupiny
- b) nad 4 mil. Kč - do 7 mil. Kč rozhoduje náměstek ministra,
- c) nad 7 mil. Kč rozhoduje ministr financí.

Přehled o požadavcích a **poskytnutých úlevách za rok 2005** podává následující tabulka (v mil. Kč):

Tabulka č. 5

	daň			příslušenství daně			celkem		
	požadavek	prominuto	%	požadavek	prominuto	%	požadavek	prominuto	%
Daň z příjmů právnických osob	8,8	0,3	3,4	429,1	129,1	30,1	437,9	129,4	29,6
Daň z příjmů fyzických osob celkem	74,2	3,7	5,0	303,3	73,7	24,3	377,5	77,4	20,5
- ze závislé činnosti	5,2	2,7	51,9	35,1	12,9	36,8	40,3	15,6	38,7
- z příznámí	69,0	1,0	1,4	268,2	60,8	22,7	337,2	61,8	18,3
Daň celkem	188,6	19,7	10,4	398,5	165,2	41,5	587,1	184,9	31,5
- Daň z obratu	6,2	0,0	0,0	0,6	0,5	0,0	6,8	0,5	7,4
- DPH	182,4	19,7	10,8	397,9	164,7	41,4	580,3	184,4	31,8
Spotřební daně	33,2	20,9	63,0	4,5	1,5	33,3	37,7	22,4	59,4
Celkem	304,8	90,6	29,7	1 135,4	425,2	37,4	1 440,2	515,8	35,8

Ministerstvo financí prominulo daň v důsledku nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů a příslušenství daně bylo promíjeno zejména z důvodu odstranění tvrdosti zákona.

V porovnání s předchozím rokem se požadavky daňových poplatníků na poskytnutí daňových úlev podstatně zvýšily, a to z celkové částky z 962,0 mil. Kč na 1 440,2 mil Kč. Tomu odpovídá i navýšení prominutých částek z 273,7 mil. Kč v roce 2004 na 414,1 mil Kč v roce 2005.

Prominutá daň a příslušenství daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí v roce 2005:

Tabulka č. 6

	Prominutá daň	Prominuté příslušenství daně	Celkem prominuto
Majetkové daně celkem	46,0	55,7	101,2
Daň dědická	0,0	0,2	0,2
Daň darovací	1,0	3,6	4,6
Daň z převodu nemovitostí	45,0	51,9	96,4

mil. Kč

Celkově bylo v roce 2005 na majetkových daních prominuto 101,2 mil. Kč, což je o 26,4 mil. Kč více než v roce 2004. U **daně dědické a daně darovací** je výše prominuté částky zcela zanedbatelná.

Na **dani z převodu nemovitostí** bylo prominuto celkem 96,4 mil. Kč, a to zejména z důvodu odstoupení od kupní smlouvy, kdy četnost těchto případů byla poměrně značná a ust. § 25 odst. 3 zákona č. 357/1992 Sb. Pokud jde o výši prominutého příslušenství, hraje zde značnou roli nová právní úprava účinná od 1.1.2004. Přijatá novela č. 420/2003 Sb. stanoví, že poplatník je povinen si daň sám vypočítat a ve lhůtě pro podání přiznání i zaplatit. Tato změna režimu vyměření a splatnosti daně značně zvýšila kázeň poplatníků a urychlila výběr této daně, ale současně klade vyšší nároky na daňové subjekty při vyplňování daňového přiznání, kde se především odráží nekvalitnost znaleckých posudků. Dochází tak k četnějšímu vzniku nedoplatků a penalizace, přičemž na druhou stranu správci daní zohledňují zavedení nového režimu promíjením sankcí, t.j. penále.

2.2. Daňové příjmy státního rozpočtu

2.2.1. Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob (dále jen „DPFO“) zahrnuje DPFO ze závislé činnosti, DPFO ze samostatné výdělečné činnosti (z přiznání) a DPFO z kapitálových výnosů sráženou podle zvláštní sazby. Podle nově přijatého zákona č. 1/2005 Sb., o rozpočtovém určení daní náleží státnímu rozpočtu 70,49 % výnosu DPFO srážené podle zvláštní sazby, 68,99 % výnosu DPFO ze závislé činnosti a 52,29 % DPFO placené poplatníky podávajícími daňová přiznání.

Rozpočet DPFO a jeho skutečné plnění za rok 2005 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 7

Ukazatel	skutečnost 2004			rozpočet 2005			skutečnost 2005			% plnění 2005			index 2005/2004		
	celkem	v tom		celkem	v tom		celkem	v tom		celkem	v tom		celkem	v tom	
		státní rozpočet ^{*)}	územní rozpočty ^{*)}		státní rozpočet ^{**)}	územní rozpočty ^{**)*)}		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty
Daň z příjmů fyzických osob celkem	133,32	87,90	45,42	144,60	95,50	49,10	142,42	94,77	47,65	98,5	99,2	97,0	106,8	107,8	104,9
v tom:															
závislá činnost	102,85	70,67	32,20	110,90	76,50	34,40	110,37	76,35	34,02	99,5	99,8	98,9	107,3	108,0	105,7
kapitálové výnosy	6,76	4,66	2,10	7,70	5,40	2,30	6,36	4,52	1,84	82,6	83,7	80,0	94,1	97,0	87,6
priznání	23,71	12,57	11,14	26,00	13,60	12,40	25,69	13,90	11,79	98,8	102,2	95,1	108,4	110,6	105,8

^{*)} skutečnost r. 2004 v metodice r. 2005

^{**)*)} vč. zákona č. 1/2005 Sb.

Schválený **státní rozpočet počítal**, že inkaso z těchto třech daní bude činit 103,4 mld. Kč, resp. po promítnutí zákona č. 1/2005 Sb. **95,5 mld. Kč. Dosažená skutečnost 94,8 mld. Kč jej naplnila na 99,2 %**, při meziročním růstu (měreno ke korigované skutečnosti r. 2004) o 6,9 mld. Kč, t.j. o 7,8 % (korigovaný rozpočet počítal s celoročním růstem o 7,6 mld. Kč, t.j. o 8,6 % proti srovnatelné skutečnosti 2004).

a) Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Objem daňových příjmů ze závislé činnosti, náležící státnímu rozpočtu dosáhl výše 76,3 mld. Kč při naplnění rozpočtu na 99,8 %. Meziročně pak tyto příjmy vzrostly o 5,7 mld. Kč, t.j. o 8,0 %. Na jejich výši měly vliv v předchozích letech přijaté legislativní úpravy, které přinesly určité zvýšení nezdanitelné částky příjmů ze závislé činnosti (příspěvek zaměstnavatele na rekreaci zaměstnance ve výši 20 000 Kč ročně) a umožnily odečet další položky ze zdanitelných příjmů (zaplacené příspěvky odborové organizaci do částky 3 000,- Kč ročně). S účinností k 1.1.2005 bylo **zavedeno daňové zvýhodnění na vyživované děti ve formě slevy na dani a daňového bonusu** (případně kombinace obou) namísto dosavadní nezdanitelné části základu daně.

b) Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů

Na dani z kapitálových výnosů srážené podle zvláštní sazby inkasoval státní rozpočet 4,5 mld. Kč, t.j. o 0,9 mld. Kč (o 16,3 %) méně než bylo rozpočtováno. Ve srovnání s rokem 2004 byla tato skutečnost nižší o 0,1 mld. Kč. Vývoj jejího inkasa odpovídá trendu vývoje úrokové míry z vkladů fyzických osob posledních let. Na jeho výši negativně působila skutečnost, že příjmy poplatníků v důsledku růstu ekonomiky zpravidla překračovaly hranici 5 000,-Kč, do jejíž výše podléhají srážkové dani. Vliv legislativních změn se v této oblasti neprojevil.

c) Daň z příjmů fyzických osob z příznání

Na dani z příjmů placené na základě daňového příznání inkasoval státní rozpočet 13,9 mld. Kč, což představovalo 102,2 % rozpočtu. Proti roku 2004 bylo inkaso vyšší o 1,3 mld. Kč, t.j. o 10,6 %.

Na výnos této daně pozitivně působil, zejména **vliv institutu minimálního základu daně** (§ 7c zákona o daních z příjmů), který byl začleněn do zákona k 1.1.2004 jako opatření proti daňovým únikům. Důvodem této legislativní úpravy byla skutečnost, že v předchozích letech cca 145 tisíc poplatníků vykazovalo ztrátu z podnikání, a to i trvale. Přesto tyto osoby dlouhodobě podnikaly, což signalizovalo, že s největší pravděpodobností v rozporu se zákonem o daních z příjmů snižují základ daně. Pro zdaňovací období roku 2004 byl minimální základ stanoven v částce 101 000,- Kč, což se projevilo mírným meziročním zvýšením inkasa k termínu splatnosti daně (ve třetím a šestém měsíci po uplynutí zdaňovacího období).

Kladný vliv mělo také zrušení dvojnásobku základní sazby cestovních náhrad při použití nákladního automobilu nezahrnutého v obchodním majetku fyzických osob (§ 24 odst.2 písm.k) bod. 3 zákona o daních z příjmů), limitování vstupní ceny pro daňové odpisy a nájemné u finančního leasingu osobních automobilů (max. 900 tis. Kč) a prodloužení doby odepisování administrativních budov.

Naopak určité snížení inkasa nastalo v důsledku zvýšení nezdanitelné částky na děti na 25 560,- Kč (zdaňovací období roku 2004) oproti částce 23 520,- Kč (zdaňovací období roku 2003).

2.2.2. Daň z příjmů právnických osob

Inkaso daně z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“) je tvořeno dvěma složkami, daní sráženou podle zvláštní sazby plátců daně a daní ze zisku odváděnou samotnými daňovými poplatníky ve formě běžných záloh a ročního vyrovnaní daně. S ohledem na režim odvádění daně přitom daň inkasovaná v roce 2005 odráží hospodářské výsledky zdaňovacího období 2004 a částečně i předešlých let.

DPPO patří do kategorie tzv. sdílených příjmů. Její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. Na celostátním výnosu této daně se podle zákona č. 1/2005 Sb. podílí státní rozpočet 70,49 %, obce 20,59 % a kraje 8,92 %.

Vývoj celostátního výnosu daně z příjmů právnických osob (státní rozpočet a územní rozpočty bez DPPO za obce):

Tabulka č. 8

v mld Kč

	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	% plnění	Index 2005/2004
		schválený	po změnách			
DPPO celkem ^{x)}	113,57	115,70	115,70	138,95	120,1	122,3
z toho:						
DPPO státní rozpočet	78,98xxx)	88,30	81,60xxx)	100,27	122,9	127,0
z celku DPPO ^{xx)}						
- daň vybíraná srážkou	5,60	x	x	4,71	x	84,1
- daň z příznání	107,97	x	x	134,24	x	124,3

^{x)} bez DPPO vybírané obcemi a kraji

^{xx)} rozdělení na daň vybíranou z kapitálových výnosů a daň z příznání je orientační propočet

^{xxx)} promítnutí zákona č. 1/2005 Sb. (nové rozpočtové určení daní)

Celkový celostátní výnos DPPO vybraný finančními úřady v České republice za rok 2005 činil **138,9 mld. Kč**, t.j. 120,1 % rozpočtu a meziročně vzrostl o 25,4 mld. Kč (o 22,3 %). Z celkového inkasa **připadlo na státní rozpočet 100,3 mld. Kč**, což je o **21,3 mld. Kč**, t.j. o 27,0 % nad srovnatelnou úrovní roku 2004 a o 18,7 mld. Kč, t.j. o 22,9 % více než předpokládal rozpočet po změnách (upravený o vliv zákona č. 1/2005 Sb.).

Oproti předchozím rokům došlo **k výraznému nárůstu výnosu této daně**. Důvodem byl zejména mimořádně rychlý nárůst hospodářského výsledku poplatníků daně z příjmů právnických osob. **Dynamiccký růst zisku poplatníků daně v průběhu posledních let kompenzuje jak trvalý pokles sazby DPPO, tak i postupné zužování základu daně.** V průběhu posledních let dochází s výjimkou odpisů z administrativních budov u podstatných položek k neustálému zužování daňového základu daně z příjmů právnických osob v důsledku zrychlování daňových odpisů. Dalším významným zúžením základu této daně bylo zavedení odčitatelné položky na investice na vědu a výzkum, které se však projeví až v inkasu daně z příjmů v roce 2006. Nicméně díky růstu hospodářského výsledku firem (zejména síťových monopolů nebo velkých firem, které nepůsobí na plně konkurenčních trzích) inkaso daně neklesá.

Z pohledu časového rozložení inkasa DPPO v průběhu roku 2005 lze konstatovat, že **výraznější výkyvy v plnění mezi jednotlivými měsíci se projevovaly zejména v závislosti na zákonných lhůtách splatnosti záloh na daň a**

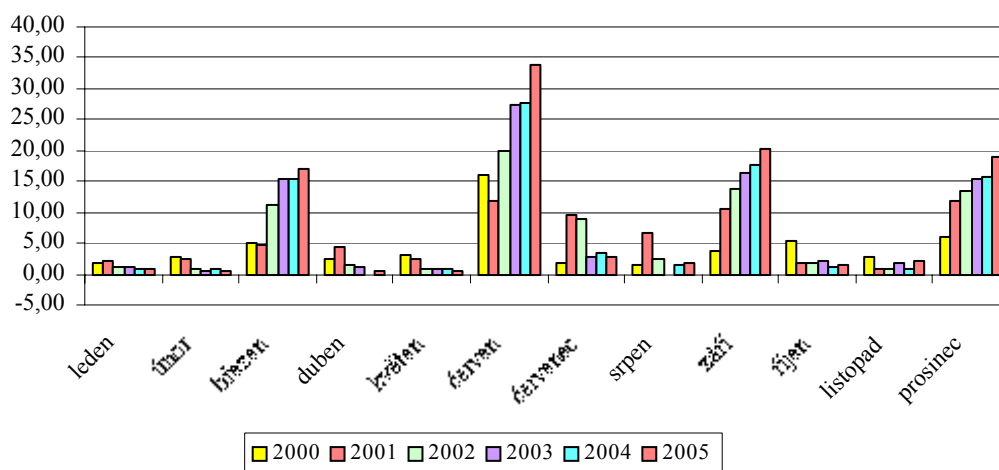
vyúčtování daně, kdy poslední měsíc čtvrtletí byl vůči předcházejícím měsícům zpravidla nejsilnější. **Tato tendence je zejména patrná od roku 2002**, kdy byly nově vymezeny zákonné podmínky pro stanovení výše a periodicity placení záloh. Dlouhodobě **nejvýnosnějším obdobím kalendářního roku je druhé čtvrtletí**. Tato okolnost je dána legislativní úpravou lhůt pro podávání daňových přiznání za předchozí zdaňovací období, které jsou současně lhůtami pro splatnost případných nedoplatků daně z příjmů. Většina velkých daňových subjektů podává daňové přiznání právě v tomto období.

Rozhodující část inkasa DPPO za rok 2005 byla ovlivněna způsobem stanovení výše a periodicity záloh na daň, která vychází z poslední známé daňové povinnosti za předcházející zdaňovací období. Vzhledem ke skutečnosti, že inkaso daně z příjmů právnických osob za rok 2004 bylo mnohem vyšší než v předchozích letech, odrazila se tato skutečnost i ve výši záloh zaplacených v průběhu roku 2005.

U převážně uplatňovaného typu zdaňovacího období, kterým je kalendářní rok, **platili poplatníci první čtvrtletní zálohu, která vyplývala z přiznané a vyměřené daňové povinnosti roku 2003**. Od druhého čtvrtletí vyplývá výše záloh z daňové povinnosti uvedené v přiznání roku 2004. U daňových subjektů, kteří podávali daňové přiznání k 30.6.2005 se odraz daňové povinnosti roku 2004 projevil až od třetího čtvrtletí, neboť první dvě zálohy na daň platili podle daňové povinnosti roku 2003.

Průběh měsíčního inkasa DPPO do SR během roku ilustruje následující graf:

Graf č.4

Jak již bylo uvedeno v předchozím textu, výnos daně z příjmů právnických osob tvoří dvě složky, a to daně z příjmů právnických osob na základě daňových přiznání a daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Na inkaso daně z příjmů právnických osob z příznání měly v roce 2005 vliv především **rostoucí výkonnost ekonomiky**, která se projevovala příznivými výsledky hospodaření většiny poplatníků a **další zvýšení podílu poplatníků**, kteří v daňových příznáních vykázali daňovou povinnost. Na navýšení inkasa DPPO se podílely zejména **společnosti podnikající v oblasti bankovního sektoru, pojišťovnictví, energií a spojů**.

Růstové tendence ekonomiky převážily rozpočtové dopady legislativních změn, zejména **snížení sazby daně z 31 %, platné v roce 2003, na 28 %**, platné v roce 2004, které se projevilo ve výši daňové povinnosti rozhodné pro stanovení výše záloh placených v průběhu roku 2005. Legislativní změny účinné pro zdaňovací období započatá v roce 2005, zejména **další snížení sazby daně z 28 % na 26 %**, zrušení „reinvestičního“ odpočtu od základu daně a jeho nahrazení položkou odčitatelnou od základu daně ve výši výdajů (nákladů) souvisejících s realizací projektů výzkumu a vývoje, se však **projeví až v inkasu DPPO v roce 2006**.

Dalšími legislativními změnami, které se příznivě projeví zvýšením inkasa daně z příjmů z příznání v roce 2005 jsou:

- **zavedení limitu pro vstupní cenu osobních aut ve výši 900 000 Kč** na nově pořizované automobily v roce 2004;

- **omezení uplatnění daňové ztráty** – omezení se vztahuje na existenci podstatné změny ve složení společníků, která nastala nejdříve v roce 2004;

- **zavedení 6. odpisové skupiny** – vliv změny (nižšího odpisu) se projevil poprvé v daňových příznáních podávaných v roce 2005 (v 6. odpisové skupině se odpisují majetky zaevidované u poplatníka poprvé v roce 2004).

Na celkovém objemu inkasa za rok 2005 se též příznivě projeví legislativní **změny zákona č. 593/1992 Sb. o rezervách** pro zjištění základu daně z příjmů provedené zákonem č. 438/2003 Sb. s účinností od 1. 1. 2004, **které zúžily prostor pro tvorbu daňových opravných položek a rezerv**.

Celostátní inkaso DPPO vybírané srážkou podle zvláštní sazby (4,7 mld. Kč) pokleslo v porovnání s rokem 2004 o 0,9 mld. Kč.

Tento **pokles byl způsoben změnou legislativy v návaznosti na implementaci směrnice EHS**, o společném zdanění mateřských a dceřinných společností, do zákona o daních z příjmů s účinností od 1.1.2004. Konkrétně se jednalo o osvobození příjmů z dividend a podílů na zisku od zdanění srážkovou daní v České republice oproti původnímu režimu, t.j. srážky u zdroje. Rozpočtové dopady ostatních legislativních změn přijatých uvedenou novelou se ustálily na úrovni dosažené v roce 2004.

2.2.3. Daň z přidané hodnoty

Výběr daně z přidané hodnoty je prováděn prostřednictvím dvou státních institucí a to celními orgány a finančními úřady. **Celní úřady vybírají tuto daň při dovozu zboží do republiky a finanční úřady ji inkasují ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku.** DPH inkasovaná těmito orgány odráží režim placení, kdy veškeré odpočty jsou spravovány výhradně finančními úřady.

Finanční úřady vrátily v roce 2005 o 57,7 mld. Kč (o 25,2 %) méně DPH než v roce 2004. Toto snížení **korespondovalo s nižším výběrem daně při dovozu, když celní úřady evidovaly za rok 2005 na účtu DPH o 138,7 mld. Kč méně než v roce 2004.** Zjevný pokles výběru DPH celními úřady, který byl doprovázen přesunem intrakomunitárních plnění, odrážel **přechod inkasa do správy finančních úřadů.**

Finanční úřady (FÚ) a celní úřady (CÚ) se podílely na celostátním inkasu DPH v letech 2003 až 2005 takto:

Tabulka č. 9

	2003			2004			2005		
	Celkem	FÚ	CÚ	Celkem	FÚ	CÚ	Celkem	FÚ	CÚ
Inkaso DPH	396,24	155,18	241,06	413,39	271,22	142,17	379,83	376,36	3,47
Nadměrné odpočty	-231,39	-231,39	0,00	-229,07	-229,07	0,00	-171,42	-171,42	0,00
Čisté inkaso ^{*)}	164,85	-76,21	241,06	184,32	42,15	142,17	208,41	204,94	3,47
meziroční index inkasa v %	105,9	103,4	107,6	104,3	174,8	59,0	91,9	138,8	2,4
meziroční index čistého inkasa v %	106,2	110,6	107,6	111,8	x	59,0	113,1	468,2	2,4

^{*)} údaje nesouhlasí s údajem za celostátní daň vykázané v účetnictví o peníze na cestě

DPH lze z hlediska techniky výběru rozložit do tří komponent – daň z dováženého zboží, daň ze zboží a služeb prodávaných v tuzemsku a tzv. nadměrných odpočtů (jde o vratky, které si nejčastěji uplatňují plátcí, jejichž daň na vstupu je vyšší než daň na výstupu). Inkaso daně ze zboží a služeb prodávaných v tuzemsku vzrostlo meziročně o 38,8 %, inkaso daně z dováženého zboží naopak pokleslo o 75,6 %. Objem nadměrných odpočtů poklesl o 25,2 %, ale čisté inkaso vzrostlo o 13,1 %.

V roce 2005 představoval celkový celostátní výnos této fiskálně nejvýznamnější daně 206,9 mld. Kč, tj. meziroční nárůst o 113,8 % (absolutně o 25,1 mld. Kč). Proti celostátně rozpočtované částce bylo dosažené inkaso o 5,5 % nižší (absolutně o 12,0 mld. Kč).

Na celostátních příjmech DPH participují v souladu se zákonem č. 1/2005 Sb., o rozpočtovém určení daní, vedle státního rozpočtu i obce a kraje.

Z celkového celostátního výnosu DPH náleží 20,59 % rozpočtům obcí, 8,92 % rozpočtům krajů a 70,49 % státnímu rozpočtu. Za celý rok 2005 byly do rozpočtů krajů převedeny příjmy z DPH ve výši 16,9 mld. Kč a do rozpočtu obcí ve výši téměř 43,2 mld. Kč.

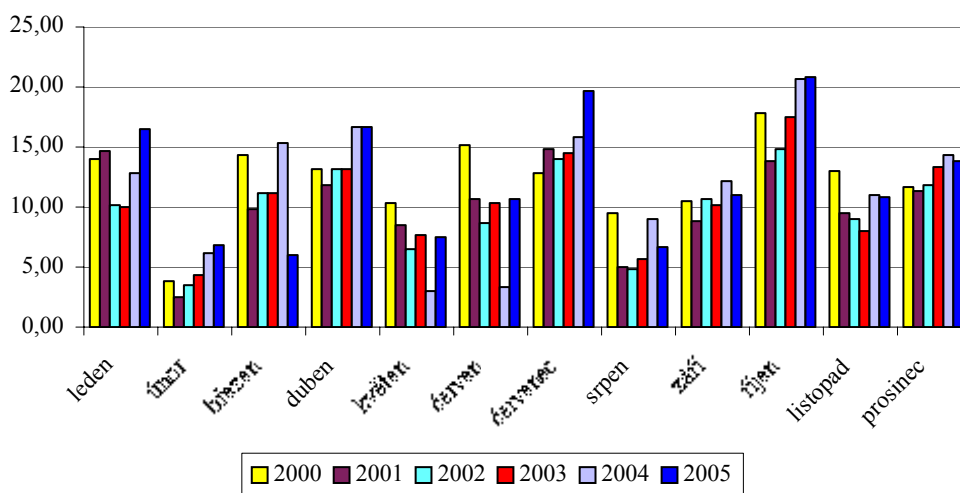
Příjem státního rozpočtu z DPH dosáhl 146,8 mld. Kč, což představuje 95,2 % korigovaného rozpočtu (v roce 2004 byl rozpočet plněn na 105,2 %) a meziroční nárůst o 17,2 mld. Kč, t.j. o 13,2 %, přičemž korigovaný rozpočet počítal s růstem o 19,0 % proti srovnatelné skutečnosti předchozího roku.

Nižší než rozpočtované inkaso odráží skutečnosti, které nastaly po schválení státního rozpočtu na rok 2005. Jednalo se především o legislativní změny, např. **ponechání hotelových služeb ve snížené sazbě daně a přeřazení rekreačních a sportovních služeb do snížené sazby daně**, které měly za následek snížení inkasa DPH ve výši **cca 5,2 mld. Kč**. Druhým významným faktorem byla **nižší spotřeba domácností, která znamenala výpadek příjmů ve výši cca 5 mld. Kč**.

Změna ve způsobu zdaňování dovozů mimo Evropskou unii, ke které došlo k 1. lednu 2005, ovlivnila rozložení inkasa v průběhu roku. Zatímco v roce 2004 hradili dovozci daň do deseti dnů po vyměření celního dluhu, od ledna 2005 se jejich povinnost stala součástí standardního daňového přiznání podávaného k 25. dni po skončení zdaňovacího období. Na výši inkasa daně v roce 2005 měla také vliv **pokračující tendence odkládání předvánočních nákupů** do období bezprostředně před svátky, čímž docházelo k posilování lednového inkasa následujícího roku na úkor inkasa běžného roku.

Rozložení inkasa v průběhu roku dle jednotlivých měsíců:

Graf č. 5

2.2.4. Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně)

Spotřební daně zahrnují daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň z lihu, daň z piva a daň z vína. S výjimkou daně z minerálních olejů je výnos spotřebních daní určen výhradně do státního rozpočtu. Pokud jde o daň z minerálních olejů, podle platného rozpočtového určení daní náleží 90,9 % výnosu daně státnímu rozpočtu a 9,1 % náleží Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI).

Celostátní výnos spotřebních daní v roce 2005 představoval **110,5 mld. Kč**, což bylo o 9,4 mld. Kč více než předpokládal rozpočet. V porovnání s rokem 2004 bylo celkové inkaso vyšší o 14,7 mld. Kč, t.j. o 15,4 %.

Průběh inkasa spotřebních daní ilustruje následující tabulka:

Tabulka č. 10

v mld Kč

Spotřební daně	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Inkaso - finanční úřady	33,61	30,03	30,53	30,71	33,60	38,61	43,10	9,96	0,04
Inkaso - celní úřady	30,56	37,77	42,62	40,17	42,70	40,87	41,07	85,88	110,46
Inkaso celkem	64,17	67,80	73,14	70,88	76,30	79,49	84,17	95,84	110,50

Na **státní rozpočet** v roce 2005 připadlo z celkového výnosu spotřebních daní **103,6 mld. Kč**, což je o 8,7 mld. Kč (o 9,2 %) nad korigovaným rozpočtem. Do příjmů Státního fondu dopravní infrastruktury bylo z celkového čistého výnosu daně z minerálních olejů převedeno 6,9 mld. Kč.

Výnos spotřebních daní podle jednotlivých komodit vybraných finančními a celními úřady v roce 2005 a srovnání s předchozími roky ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 11

v mil. Kč

	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	Skut.	Index 2000/1999	Skut.	Index 2001/2000	Skut.	Index 2002/2001	Skut.	Index 2003/2002	Skut.	Index 2004/2003	Skut.	Index 2005/2004
z minerálních olejů	47 286	100,7	54 835	116,0	55 370	101,0	58 411	105,5	67 191	115,0	77 676	115,6
z tabáku a tabákových výrobků	14 939	95,5	13 194	88,3	15 786	119,6	17 690	112,1	21 525	121,7	25 428	118,1
z vína	373	68,1	335	89,8	298	89,0	309	103,7	236	76,4	311	131,6
z piva	3 405	95,5	3 482	102,3	3 498	100,5	3 583	102,4	3 613	100,8	3 520	97,4
z lihu a lihovin	5 842	91,2	6 430	110,1	5 903	91,8	5 512	93,4	5 305	96,2	5 812	109,5
vrátky SD - zelená nafta	-954	x	-1 271	133,2	-1 310	103,1	-1 272	97,1	-1 403	110,3	-1 499	106,9
vrátky SD - technické benziny	.	.	-696	x	-49	7,0	-48	98,0	-613	1277,1	-741	120,8
vrátky SD osobám jiných států	-12	x	-10	83,3	-12	120,0	-14	116,7	-14	100,0	-15	110,5
vrátky SD ozbrojeným silám jiných států	.	.	-2	x	x	x	x	x	x	x	x	x
převod SD z uhlovod.paliv a maziv do SFDI	.	.	-10 487	x	-10 878	x	-11 410	x	-13 046	x	-6 865	x
Celkem	70 879	96,9	65 810	92,8	68 607	104,3	72 761	106,1	82 794	113,8	103 626	125,2

Na celkovém výnosu spotřebních daní měla největší podíl (66,2 %) **daň z minerálních olejů**. Její čistý výnos v roce 2005 dosáhl **75,4 mld. Kč** (po vyloučení vratek daně dle příslušných paragrafů zákona o spotřebních daních) a meziročně vzrostl o 10,3 mld. Kč, t.j. o 15,7 %.

Inkaso bylo ovlivněno pokračujícím nepříznivým trendem u cen ropy. Přes relativně výhodný kurs české koruny vůči dolaru se tato skutečnost projevovala v cenách nakupované ropy a tím i v cenách minerálních olejů dodávaných do sítě čerpacích stanic.

Necelou čtvrtinu celkového výnosu spotřebních daní tvořila spotřební daň z tabákových výrobků, jejíž podíl na celkovém inkasu se v posledních letech v důsledku vysoké dynamiky trvale zvyšuje. Celkové **inkaso daně z tabáku a tabákových výrobků činilo 25,4 mld. Kč** a proti roku 2004 se zvýšilo o 3,9 mld. Kč, t.j. o 18,2 %.

U této komodity byla jako u jediné **v roce 2005 zvýšena sazba spotřební daně**, a to v rámci jejího postupného navyšování s cílem dosažení úrovně minimálních sazeb požadovaných Evropskou unií v roce 2008. Tato skutečnost byla nepochybně důvodem výraznějšího meziročního růstu. Svůj podíl na zvýšení příjmů měly i cílené kontroly stánkového prodeje pašovaných cigaret.

Inkaso ostatních váhově méně významných **položek** (daň z lihu, piva a vína) dosáhlo **v souhrnu hodnoty 9,6 mld. Kč** a proti roku 2004 bylo cca **o 0,5 mld. Kč vyšší, t.j. o 5,3 %**.

U lihu dochází k zastavení nepříznivého vývoje posledních let a lze předpokládat **návrat k reálnějším výnosům i v souvislosti se zavedením kolkování lihovin** od 1.7.2005. Inkaso za rok 2005 ve výši **5,8 mld. Kč** bylo proti vykázané skutečnosti v roce 2004 vyšší o 0,5 mld. Kč, tj. o 9,6 %.

Spotřební daň inkasovaná z piva ve výši 3,5 mld. Kč je v posledních letech stabilní a osciluje kolem této hodnoty. Její mírné snížení proti předchozímu roku (o 94 mil. Kč) bylo však fiskálně méně významné.

U vína došlo k mírnému nárůstu inkasa oproti roku 2004 (o 75 mil. Kč), který podobně jako u piva byl fiskálně nevýznamný. Na výši inkasa měl vliv hlavně vyráběný a prodávaný sortiment vín, kdy jsou zdaněna jen perlivá a šumivá vína a tzv. tichá vína jsou zatížena nulovou sazbou daně.

Vybrané inkaso spotřebních daní bylo též ovlivněno výší vrácené daně z titulu nároku na vrácení daně u tzv. „zelené nafty“, technických benzinů, u osob požívajících výsady a imunitu a dále u ozbrojených sil cizích států.

Objem vratek ze zelené nafty (§ 12 f zák. o spotřebních daních) se proti roku 2004 zvýšil (o 93 mil. Kč), t.j. o 6,9 %. Jednalo se o nárokovou položku, jejíž způsob výpočtu je stanoven vyhláškou Ministerstva zemědělství (výše vrácené daně je vymezena stanovením ročního limitu spotřebovaných pohonných hmot). Poplatníkům provozujícím zemědělskou prvovýrobu, lesní školky a obnovu a výchovu lesa bylo tak v roce 2005 **vráceno 1 500 mil. Kč**.

Vratky spotřební daně za technické benziny byly vykázané ve výši 741 mil. Kč a byly proti roku 2004 vyšší o 128 mil. Kč.

V roce 2005, stejně jako v předchozím roce, nebyl uplatněn nárok na vrácení daně ozbrojeným silám cizích států.

2.3. Poplatky z vybraných činností

2.3.1. Správní poplatky

Položka správní poplatky zahrnuje poplatky stanovené zákonem o správních poplatcích č. 634/2004 Sb., v platném znění, který upravuje inkaso poplatků za správní úkony a správní řízení, jejichž výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod., upravená zvláštními zákony.

Za rok 2005 **inkasoval státní rozpočet na správních poplatcích 3,7 mld. Kč**, z toho formou kolkové známky bylo vybráno 1,3 mld. Kč. Předpokládaný výnos ve státním rozpočtu ve výši 4,1 mld. Kč nebyl splněn o 0,4 mld. Kč, což představuje plnění na 91,0 %. Proti roku 2004 bylo na správních poplatcích vybráno o 0,3 mld. Kč více, to je meziroční růst o 8,4 %.

Rozpočtový výnos ze správních poplatků lze pro státní rozpočet jen kvalifikovaně odhadnout podle minulých let. Inkasované příjmy závisí na skutečně podaných návrzích na správní řízení, která jsou předmětem správního poplatku. V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územně samosprávnými celky. Jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

2.3.2. Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí

Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí se řídí zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech. Tato položka zahrnuje poplatky představující **povinnou platbu za využívání životního prostředí**. Poplatky zahrnují i příslušenství ukládané v řízení o poplatku, pokud toto není evidováno samostatně. Nepatří sem však pokuty za porušení předpisů a opatření k ochraně životního prostředí.

Jedná se **především o odvody za ukládání radioaktivních odpadů** od původců těchto odpadů (především od ČEZ, a.s.) na tzv. jaderný účet. Vykázaná **skutečnost ve výši 1 256 mil. Kč** tak naplnila jejich předpokládanou rozpočtovanou výši 1 300 mil. Kč na 96,6 %.

2.4. Daně a cla za zboží a služby ze zahraničí

Před vstupem ČR do EU příjmy ze cla náležely plně státnímu rozpočtu. Od **1. května 2004** se příjmy ze cla, které byly předepsány celními orgány, staly jedním z tradičních vlastních zdrojů rozpočtu ES a **státnímu rozpočtu ČR náleží pouze 25 %** z předepsaného cla. Tato částka slouží ke krytí nákladů spojených s jeho výběrem. Meziroční srovnání výnosů cla nemá vzhledem k provedeným metodickým změnám vypovídací hodnotu.

Za rok 2005 činily **odvody celních příjmů ve prospěch účtu státního rozpočtu 1,3 mld. Kč**, což je o 0,6 mld. Kč, t.j. o 78,6 % více než bylo rozpočtováno.

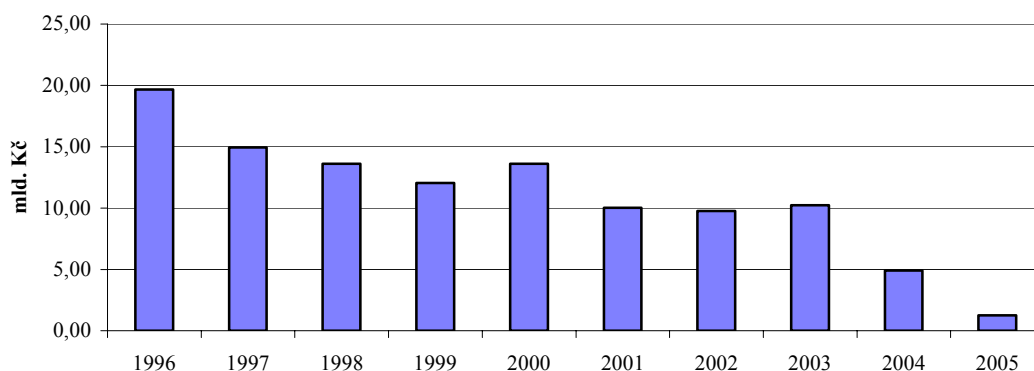
V roce 2004 bylo na cle vybráno 4,9 mld. Kč, z toho 4,1 mld. Kč bylo clo z dovozů, které byly uskutečněny před 1. květnem 2004 a 0,8 mld. činil národní podíl na cle, které bylo předepsáno na dovozy uskutečněné po vstupu do EU.

Celkové vybrané clo za rok 2005 činilo **6,2 mld. Kč**. Z toho nově vyměřené clo pro rok 2005 představovalo částku 5,7 mld. Kč, clo vybrané z dovozů uskutečněných ještě před vstupem do EU 0,7 mld. Kč a vratky činily 0,2 mld. Kč.

Celní incidence, která byla jedním z propočtových ukazatelů ve vztahu k dovozům v minulých letech a představovala poměr mezi dovozem a váženým průměrem skutečně použitých celních sazeb, včetně celních preferencí, ztratila po vstupu do EU zcela význam a dále se již nesleduje. Od 1. 5. 2004 byl převzat harmonizovaný systém a sazby platné v EU.

Vývoj cla od roku 1996 kdy dosáhl maxima - téměř 20 mld. Kč má trvale klesající tendenci, což je vidět z následujícího grafu:

Graf č.6

2.5. Daně z majetkových a kapitálových převodů (majetkové daně)

Daně z majetkových a kapitálových převodů plynoucí do státního rozpočtu jsou upraveny zákonem č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a dani z převodu nemovitostí.

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2005 byly zapracovány příjmy z výše uvedených majetkových daní v objemu **8,6 mld. Kč. Skutečně dosažené inkaso činilo 8,1 mld. Kč**, t.j. 94,3 % rozpočtované částky při meziročním poklesu o 2,3 mld. Kč, t.j. o 21,9 %.

Údaje o plnění jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 12

Ukazatel	rok 2003				rok 2004				rok 2005			
	rozpočet	skutečnost	% plnění	Index 2003/2002	rozpočet	skutečnost	% plnění	Index 2004/2003	rozpočet	skutečnost	% plnění	Index 2005/2004
Inkaso celkem	8 900	8 773	98,6	111,6	14 300	10 379	72,6	118,3	8 600	8 107	94,3	78,1
v tom:												
daň dědická	100	100	100,0	116,3	100	100	100,0	100,0	100	103	103,0	103,0
daň darovací	680	648	95,3	107,8	800	818	102,3	126,2	800	510	63,8	62,3
daň z převodu nemovitostí	8 120	8 025	98,8	111,9	13 400	9 461	70,6	117,9	7 700	7 494	97,3	79,2

2.5.1. Daň dědická

V roce 2005 činil příjem státního rozpočtu z **daně dědické 103 mil. Kč**, při naplnění rozpočtu na 103,0 %. U daně dědické došlo oproti výši inkasa za rok 2003 a shodně i za rok 2004 k nárůstu příjmů o 3 mil. Kč. Přestože u této daně je výnos ovlivněn osvobozením veškerého bezúplatně nabytého majetku děděním mezi osobami zařazenými do I. skupiny osob pro účely výpočtu daně dědické (příbuzní v řadě přímé a manželé), zvyšuje se hodnota majetku, který je předmětem dědění u neosvobozených nabytí majetku. V případě bezúplatně nabytého majetku děděním mezi osobami zařazenými do II. a III. skupiny osob pro účely výpočtu daně dědické je rovněž celková výše inkasa dlouhodobě ovlivněna skutečností, že se výsledná částka daně násobí koeficientem 0,5. Tato úprava byla do zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí doplněna novelou č. 322/1992 Sb.

2.5.2. Daň darovací

Celkové inkaso daně darovací v roce 2005 dosáhlo částky 510 mil. Kč, což představuje 63,8 % rozpočtované částky a o 308 mil. Kč méně než v roce 2004. Vývoj inkasa byl v hodnoceném roce ovlivněn větším počtem převodů vlastnického práva k bytům z družstevního do osobního vlastnictví. Tyto převody jsou za splnění zákonných podmínek od daně darovací osvobozeny. Příjem z daně darovací je ovlivněn jednak **snížováním hodnoty darovaných nemovitostí** a dále přetrvávajícím **poměrně rozsáhlým osvobozením**, kdy u **nejbližších příbuzných** a manželů je osvobozeno nabytí movitých věcí osobní potřeby do výše 1 mil. Kč a do stejné výše nabytí vkladů na účtech u bank, peněžních prostředků v hotovosti a cenných papírů v tuzemsku. U právnických osob bylo v roce 2005 nově zcela osvobozeno bezúplatné nabytí majetku určené na financování výzkumu a vývoje.

2.5.3. Daň z převodu nemovitostí

Výnos daně z převodu nemovitostí je tradičně z majetkových daní nejvýznamnější a představuje cca 92 % z celkového úhrnu majetkových daní. Výše inkasa této daně je ovlivněna prostředím na trhu s nemovitostmi, navazujícím počtem převodů či přechodů vlastnického práva k nemovitostem, skladbou poplatníků a zejména hodnotou převáděných nemovitostí.

Inkaso daně z převodu nemovitostí ve výši 7,5 mld. Kč naplnilo schválený rozpočet z 97,3 %. Oproti roku 2004 bylo nižší o 1,8 mld. Kč. Jeho objem byl výrazně **ovlivněn snížením daňové sazby z 5 % na 3 % novelou zákona** o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí č. 420/2003 Sb., platné pro převody uskutečněné po 1.1.2004, která se v plné výši promítla až do inkasa daně za rok 2005. Nárůst inkasa v roce 2004 byl ovlivněn zvýšením počtu převodů, protože očekávaná novela pozdržela některé převody plánované v roce 2003. V prvním roce účinnosti novely, t.j. v roce 2004, byla ještě vyměřována větší část daňových případů s vyšší sazbou daně. Tento stav v roce 2005 již nepřetržoval. V roce 2005 byl **rovněž zaznamenán vyšší počet převodů bytů, a to novostaveb, které jsou zpravidla osvobozeny**. Rovněž došlo ke změně režimu splatnosti této daně, t.j. placení ve lhůtě pro podání daňového přiznání, s účinností od 1.1.2004, čímž se naopak urychlil její výběr.

3. Daňové nedoplatky

Daňové nedoplatky **představují rozdíl mezi daní, která měla být zaplacená, a skutečně zaplacenou částkou.** Daní, která měla být zaplacená, může být nejen daň poplatníkem nebo plátcem přiznaná, ale i daň doměřená správcem daně a příslušenství daně (penále, pokuty, úrok, náklady řízení atd.). Daňové nedoplatky se týkají jak daňových příjmů státního rozpočtu, tak i daňových příjmů územních samosprávných celků a státních fondů.

Nedoplatky všech daňových příjmů dosáhly ke konci roku 2005 celkové výše 171,2 mld. Kč a proti roku 2004 klesly o 4,8 mld. Kč, t.j. o 2,7 %.

Daňové nedoplatky jsou spravovány třemi subjekty – územními finančními orgány, Českou správou sociálního zabezpečení (ČSSZ) a celními orgány. Největší objem nedoplatků (59,4 %) za rok 2005 evidovaly ve výši 101,7 mld. Kč územní finanční orgány. Ty spravují nedoplatky všech daňových příjmů, vyjma nedoplatků pojistného spravovaných ČSSZ a vyjma cla a části nedoplatků daně z přidané hodnoty a spotřebních daní, které spravují celní orgány.

Druhý největší objem (36,3 %) daňových nedoplatků za rok 2005 ve výši 62,2 mld. Kč evidovala Česká správa sociálního zabezpečení. Ta spravuje nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti. Podrobněji jsou nedoplatky v působnosti ČSSZ uvedeny v části II. 4. této zprávy.

Třetím subjektem, spravujícím daňové nedoplatky, jsou **celní orgány.** Jimi sledované nedoplatky dosáhly v roce 2005 výše **7,3 mld. Kč**, což z celkového objemu všech daňových nedoplatků znamená 4,3 %. Podrobný vývoj nedoplatků v působnosti celních orgánů je součástí zprávy o činnosti celních orgánů (viz příloha B sešitu C).

Daňové nedoplatky v evidenci územních finančních orgánů

Územní finanční orgány v postavení správce daně evidují u všech daňových subjektů jejich daňové a platební povinnosti, úhrady nebo zániky daňových a platebních povinností a z toho vyplývající přeplatky a nedoplatky. Daňovým dlužníkem je každý, kdo je povinen podle zvláštního zákona daň platit nebo vybranou daň odvádět. Jestliže dlužník neuhradí splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti, stane se jeho neuhrazená daňová povinnost daňovým nedoplatkem. Daňové nedoplatky tedy **představují souhrnnou částku daňovým subjektem včas neuhrazené splatné daně** a po dni splatnosti daně také částku naběhlého příslušenství daně k určitému dni sledování.

Daňová pohledávka a její výše je stanovena správcem daně ve vyměřovacím řízení, kde je též určena lhůta její splatnosti. Podle délky časové prodlevy mezi splatností a úhradou daně a podle stanovené sazby je souhrnná částka daňového nedoplatku zvyšována o vyměřenou výši penále.

Do daňových nedoplatků **není zahrnuta tzv. posečkaná daň** (posečkání daně nebo její zaplacení ve splátkách podle § 60 zákona č. 337/1992 Sb.), jejíž vymáhání je správcem daně v mnoha případech odloženo. Z evidence daní vyplývá, že celkový objem posečkané daně v průběhu roku 2005 dosáhl 36,7 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že celková splatná povinnost v průběhu roku činila 28,7 mld. Kč, **objem posečkávané daně na konci roku 2005 dosáhl výše 8,0 mld. Kč.**

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice k 31. 12. 2005 **dosáhl 101,7 mld. Kč.** Z toho nedoplatky na daních **nové daňové soustavy** platné od 1. 1. 1993 (dále jen „nové daně“) činily **97,3 mld. Kč** (t.j. 95,7 % k celkovému objemu nedoplatků) **a nedoplatky daní staré daňové soustavy** platné do 31. 12. 1992 (dále jen „staré daně“) **dosáhly 4,4 mld. Kč** (t.j. 4,3 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány). **Proti roku 2004 klesla celková kumulovaná výše daňových nedoplatků o 1,6 mld. Kč, t.j. o 1,6 % - u nových daní se snížila o téměř 0,5 mld. Kč a u starých daní o téměř 1,2 mld. Kč.**

Vývoj daňových nedoplatků v roce 2005 lze z dlouhodobějšího pohledu **hodnotit relativně příznivě.** Došlo, na rozdíl od roku 2004, k meziročnímu poklesu daňových nedoplatků (o 1,6 mld. Kč), a to přesto, že objem nedoplatků odepsaných pro nedobytnost v roce 2005 vzrostl „jen“ o 0,5 mld. Kč (v roce 2005 bylo odepsáno 9,4 mld. Kč proti 8,9 mld. Kč v roce 2003).

Tabulka č. 13

	2000	index 2000/1999 v %	2001	index 2001/2000 v %	2002	index 2002/2001 v %	2003	index 2003/2002 v %	2004	index 2004/2003 v %	2005	index 2005/2004 v %
Daňové nedoplatky evid. územn. fin. orgány	99,1	101,2	99,4	100,3	103,7	104,3	99,8	96,2	103,3	103,5	101,7	98,5
z toho:												
staré daně	7,8	51,0	6,8	87,2	6,6	97,1	6,3	95,5	5,6	88,7	4,4	78,7
nové daně	91,3	110,5	92,6	101,4	97,1	104,9	93,5	96,3	97,7	104,5	97,3	99,6

Největší objem splatných daňových nedoplatků byl evidován finančními úřady v působnosti Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (27,7 mld. Kč, t.j. 27,2 % z celkového objemu daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány

v České republice), Finančního ředitelství v Brně (20,5 mld. Kč, t.j. 20,1 %), Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (17,9 mld. Kč, t.j. 17,6 %) a finančního ředitelství v Ostravě (11,4 mld. Kč, t.j. 11,3 %). Naopak nejnižší objem vykazovaly finanční úřady v působnosti Finančního ředitelství v Českých Budějovicích (3,1 mld. Kč), Finančního ředitelství v Hradci Králové (6,2 mld. Kč), Finančního ředitelství v Plzni (6,5 mld. Kč) a Finančního ředitelství v Praze (8,3 mld. Kč).

Údaje za rok 2005 dokládají, že větší objem daňových **nedoplatků nových daní** je vykazován u **přímých daní**. Jejich výše dosáhla **53,3 mld. Kč**, což znamená 54,8 % z celkového objemu daňových nedoplatků nových daní evidovaných územními finančními orgány v České republice. **V porovnání s rokem 2004 klesl jejich objem o 1,6 mld. Kč** a jejich podíl na celkovém objemu daňových nedoplatků nových daní se snížil o 1,4 procentního bodu. Nejvyšší suma nedoplatků této skupiny daní byla evidována **na daních z příjmů**. Jejich výše dosáhla za rok 2005 částku **39,3 mld. Kč**, tj. 40,4 % z celkového objemu nedoplatků nových daní a meziročně vzrostla o 0,3 mld. Kč, t.j. o 0,8 %. **U ostatních přímých daní** (majetkové daně, daň silniční a ostatní příjmy, odvody a poplatky) dosáhl objem daňových nedoplatků za rok 2005 částky **14,0 mld. Kč, což je o 1,9 mld. Kč méně** než v předchozím roce. Jejich podíl na celkovém objemu daňových nedoplatků nových daní činil 14,4 %; z toho 6,1 mld. Kč připadlo na majetkové daně a z nich nejvíce na daň z převodu nemovitostí (4,6 mld. Kč).

U nepřímých daní dosáhl objem daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány, za rok 2004 výše **44,0 mld. Kč** a proti minulému roku došlo k nárůstu o 1,1 mld. Kč. Jejich podíl na celkovém objemu daňových nedoplatků nových daní (45,2 %) se proti předchozímu roku zvýšil o 1,3 procentního bodu. Rozhodující objem zde představovaly **nedoplatky na dani z přidané hodnoty**, jejichž hodnota dosáhla **40,7 mld. Kč**, t.j. 41,8 % celkového objemu daňových nedoplatků nových daní a meziročně vzrostla o 1,8 mld. Kč. Nedoplatky **spotřebních daní se nepatrně snížily z 4,0 mld. Kč na 3,3 mld. Kč**. Vývoj nedoplatků u této daně je provázen zpomalováním tempa jejich meziročního růstu již od roku 1996, přičemž od roku 2000 klesají absolutně.

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových nedoplatků se vztahuje na činnost územních finančních orgánů v procesním postavení správce daně podle § 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“). Podle ustanovení § 62 ZSDP zajišťují územní finanční orgány evidenci daňových a platebních povinností, jejich úhrad nebo zániků a z toho vyplývajících daňových přeplatků a nedoplatků.

Agregované údaje, které umožňují z dlouhodobějšího pohledu (období let 1995 až 2005) posoudit vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány, jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 14

Rok	Nedoplatky vymáhané		Nedoplatky vymožené		% úspěšnosti	
	počet případů	částka v mld. Kč	počet případů	částka v mld. Kč	počet případů	objem
1995	30 633	17,284	24 714	2,648	80,7	15,3
1996	49 954	22,649	35 973	2,895	72,0	12,8
1997	80 558	29,006	51 226	4,240	63,6	14,6
1998	100 743	31,375	72 371	3,957	71,8	12,6
1999	127 278	33,131	92 710	4,235	72,8	12,8
2000	138 919	40,860	96 365	4,482	69,4	11,0
2001	195 548	46,219	134 622	6,716	68,8	14,5
2002	223 015	48,489	169 054	3,827	75,8	7,9
2003	1 234 535 ^{*)}	54,164	349 375 ^{*)}	3,960	28,3	7,3
2004	1 434 436 ^{*)}	64,385	376 258 ^{*)}	4,073	26,2	6,3
2005	1 608 868 ^{*)}	68,205	412 234 ^{*)}	5,111	25,6	7,5

pozn.: údaje jsou uvedeny sumárně za daně staré daňové soustavy platné do 31.12.1992 a nové daňové soustavy platné od 1.1.1993

^{*)} Vyšší počet případů (viz údaje za rok 2003 až 2005) je ovlivněn změnou metodiky vykazování počtu případů v souvislosti se zavedením nového plně automatizovaného systému zpracování dat v oblasti vymáhání. U evidovaných daňových nedoplatků ve vymáhání je počet případů dán počtem neuhrazených POV (předpisných a odpisných vět) k poslednímu dni sledovaného období, resp. u evidovaných vymožených daňových nedoplatků počtem POV, na kterých došlo v období od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2003 a ve stejném období roku 2004 k jejich úhradě.

Údaje v tabulce ukazují, že v období let 1995 až 2005 se každoročně zvyšoval objem daňových nedoplatků ve vymáhání. Nejvyššího meziročního růstu vymáhaných daňových nedoplatků bylo dosaženo v roce 2000 (o 7,7 mld. Kč) a v roce 2004 (o 10,2 mld. Kč). Naopak k jeho zpomalení došlo zejména v roce 2002, kdy objem vymáhaných daňových nedoplatků vzrostl oproti předchozímu roku o 2,3 mld. Kč.

K 31. 12. 2005 vymáhaly územní finanční orgány 68,2 mld. Kč daňových nedoplatků (t.j. 67,1 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány) a objem vymáhaných daňových nedoplatků tak meziročně vzrostl o 3,8 mld. Kč. Vyšší aktivita finančních úřadů při vymáhání daňových nedoplatků je patrná z porovnání podílu vymáhaných pohledávek k celkovému objemu evidovaných daňových nedoplatků v posledních letech (v roce 2001 činil 46,5 %, v roce 2002 46,7 %, v roce 2003 54,3 %, v roce 2004 62,3 % a v roce 2005 dosáhl již 67,1 %).

Celková částka vymožených daňových nedoplatků za rok 2005 se v porovnání s předchozím rokem zvýšila o více než 1 mld. Kč (nárůst o 25,4 %) a dosáhla přes 5,1 mld. Kč. Vývoj dynamiky meziročního růstu vymožených daňových nedoplatků a stejně tak i podíl vymožených nedoplatků k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků byl v roce 2005 podstatně příznivější, než tomu bylo v posledních letech (v roce 2002 činil tento podíl 7,9 %, v roce 2003 7,3 %, v roce 2004 6,3 %, ale v roce 2005 vzrostl na 7,5 %).

Rozhodující objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je evidován na daních nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993. K 31. 12. 2005 bylo vymáháno 65,9 mld. Kč, t.j. 96,7 % z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání a za rok 2005 bylo vymoženo 5,0 mld. Kč, t.j. 99,5 % z celkové sumy vymožených daňových nedoplatků ve sledovaném období. Největší objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků evidovaných na daních nové daňové soustavy je vykazován u daně z přidané hodnoty (k 31. 12. 2005 vymáháno 28,4 mld. Kč, t.j. 41,8 % z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání; v roce 2005 pak vymoženo 2,5 mld. Kč, t.j. 48,7 % z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období). Vyšší objem daňových nedoplatků ve vymáhání byl k 31. 12. 2005 evidován i u daní z příjmů. V souhrnu činila jejich výše 26,5 mld. Kč, t.j. 38,9 % z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání, z toho vymoženo za rok 2005 bylo 1,7 mld. Kč daňových nedoplatků, t.j. 32,8 % z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období.

Z celkového objemu daňových nedoplatků ve vymáhání jich bylo k 31. 12. 2005 evidováno na daních 47,1 mld. Kč, t.j. 69,1 %. Zbytek, tedy téměř třetina, byl evidován na **příslušenství daní** ve výši 21,1 mld. Kč, t.j. 30,9 % (dle § 58 ZSDP se příslušenstvím daní rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky a pokuty uložené podle ZSDP nebo jiného daňového zákona).

Územní finanční orgány jsou **dlouhodoběji úspěšnější při vymáhání nedoplatků**, jejichž výše se pohybuje v řádu **do 1 mil. Kč**. Nedoplatky, jejichž výše se pohybuje v řádu 10 mil. Kč a výše, jsou buď z větší části nedobytné nebo jsou vymahatelné pouze částečně. Podle analýz stavu nedobytných daňových nedoplatků, které byly v minulých dvou letech provedeny ministerstvem financí za aktivní účasti územních finančních orgánů, představuje **kvalifikovaný odhad nedobytných daňových nedoplatků částku cca ve výši 61 mld. Kč, t.j. 60,0 %** z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány ke konci roku 2005. Na daních „staré“ daňové soustavy, jejichž objem poklesl k 31.12.2005 na 4,4 mld. Kč, je jich nedobytných cca 90 %.

K vymáhání daňových nedoplatků využívají finanční úřady všech zákonných prostředků, přičemž způsoby vymáhání nedoznaly v roce 2005, stejně jako v minulých letech, zásadních změn. Rozhodující objem vymožených daňových nedoplatků byl v roce 2005 dosažen v daňovém řízení, resp. v řízení o vymáhání daňových nedoplatků. **Téměř 2,4 mld. Kč** (o 0,5 mld. Kč více než v roce 2004) bylo finančními úřady **vymoženo v exekučních řízeních** postupem podle § 73 ZSDP. Stejná částka daňových nedoplatků (**přes 2,4 mld. Kč**) byla po jejich převzetí k vymáhání **vybrána pracovníky správce daně ještě před zahájením exekuce vydáním exekučního příkazu** (na základě výzev k zaplacení daňových nedoplatků v náhradní lhůtě, osobního doručení upozornění na nedoplatek, osobních jednáním s daňovými dlužníky apod.). Nejefektivnějším a finančními úřady nejvíce využívaným způsobem vymáhání byla daňová exekuce příkázáním pohledávky. Tímto způsobem bylo finančními úřady vymáháno v roce 2005 téměř 6,8 mld. Kč daňových nedoplatků a vymoženo jich bylo 1,9 mld. Kč. Nejnáročnějším, avšak nejméně efektivním způsobem vymáhání byla daňová exekuce prodejem movitých věcí a prodejem nemovitostí. V roce 2005 bylo exekucí prodejem movitých věcí vymáháno 0,5 mld. Kč a prodejem nemovitostí 0,4 mld. Kč daňových nedoplatků. Daňovou exekucí prodejem movitých věcí bylo vymoženo přes 0,1 mld. Kč, stejně jako exekucí prodejem nemovitostí.

Souhrnná výše daňových pohledávek přihlášených finančními úřady do konkursních řízení přesáhla k 31. 12. 2005 částku 70,0 mld. Kč a proti předchozímu roku **vzrostla o 7,1 mld. Kč**. Z celkového objemu pohledávek přihlášených finančními úřady do konkursních řízení jich bylo v průběhu konkursu do vydání rozvrhového usnesení a v rámci rozvrhového usnesení **uspokojeno k 31. 12. 2005 celkem 2,6 mld. Kč**, tj. pouze 3,6 % z objemu přihlášených daňových pohledávek. **Každoročně narůstá jak počet daňových dlužníků, na jejichž majetek byl prohlášen konkurs**, tak i výše daňových nedoplatků přihlášených do konkursních řízení, avšak efektivita těchto řízení je z hlediska jejich uspokojování minimální. Návrhy na prohlášení konkursu jsou však ze strany dlužníků podávány mnohdy se značným zpožděním a často v době, kdy již nedisponují s majetkem, který by postačoval alespoň k částečnému uspokojení konkursních věřitelů. Nadále přetrvává problém s včasným ukončením konkursních řízení, která se nedaří ukončit ve lhůtě 18 měsíců, jak to předpokládá § 14a odst. 2 zákona o konkursu a vyrovnání. V řadě případů tak konkursní řízení probíhá několik let, výjimkou není pět i více let. Výše daňových pohledávek přihlášených nebo uplatněných v konkursu se neúměrně zvyšuje o částky penále podle § 63 ZSDP, neboť penalizace daňového subjektu trvá i v běhu konkursního řízení. S legislativním řešením tohoto problému je uvažováno v rámci připravovaných nových právních úprav dotčených předpisů.

Podobně jako v předchozích letech byly i v roce 2005 uspokojovány jen v minimálním rozsahu daňové pohledávky, které finanční úřady **předaly k vymáhání soudům v podobě návrhů na výkon rozhodnutí**. V roce 2005 jich bylo soudy vymáháno necelých 0,5 mld. Kč a z této částky jich bylo vymoženo pouze 17,3 mil. Kč, t.j. 3,7 %.

Podle § 73 odst. 3 ZSDP mohou finanční úřady v postavení správce daně požádat o výkon exekuce též soudního exekutora. V roce 2005 byla tato možnost využita finančními úřady v menším rozsahu než v roce 2004. Za sledované období byly předány **soudním exekutorům k výkonu exekuce** daňové nedoplatky ve výši 91,5 mil. Kč a z této částky jich bylo vymoženo 8,1 mil. Kč, tj. 8,8 %. Finanční úřady opětovně upozorňují na problémy, které se vyskytují při poskytování součinnosti soudním exekutorům podle § 33 č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. **Vedle neúměrného rozsahu požadavků soudních exekutorů** na sdělení řady údajů, jejichž vyřizování odvádí správce daně od výkonu správy daní, způsobuje problémy **také nepřiměřenost jejich exekucí**. Exekutoři svými příkazy blokují veškerý majetek dlužníků, přestože výše dluhu je mnohdy podstatně nižší než hodnota majetku postiženého exekucí. Správce daně pak nemůže vzhledem k případnému rozporu se zákonem č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, efektivně vymáhat daňové nedoplatky do doby ukončení exekuce ze strany exekutorského úřadu.

Efektivitu výběru daní a vymáhání daňových pohledávek ovlivňuje i celá řada dalších faktorů. K nejzávažnějším patří:

- **Řada daňových dlužníků** (*i těch, kteří dluží státu větší objem daňových nedoplatek*) **nemá exekucí postižitelný majetek**, popř. majetek mají, ale je velmi obtížné jej dohledat a zajistit. Daňoví dlužníci činí často úkony, kterými se svého majetku zbavují s cílem vyhnout se daňové exekuci, popř. vyhnout se zajištění daňové pohledávky zřízením zástavního práva. Přitom možnost domoci se neúčinnosti těchto úkonů u soudů (*například postupem podle § 42a občanského zákoníku*) bývá pro pracovníky správce daně často problematická a vždy časově náročná.
- Opakovaně se objevují případy, kdy **daňoví dlužníci** (*zejména společnosti s ručením omezeným*) **výrazně utlumí, resp. ukončí, podnikatelské aktivity bez uhrazení platebních povinností** a dále pokračují v podnikatelských

aktivitách, např. v nově zřízených firmách se stejným předmětem činnosti. Často dochází ke změnám statutárních orgánů obchodních společností, kterými se stávají nekontaktní osoby. V řadě případů byly u obchodních společností zaznamenány účelové a pouze formální změny sídel, či faktická neexistence sídel. Zápisy v obchodním rejstříku tak neodpovídají skutečnosti.

- **Oslabena zůstává pozice správce daně jako zástavního věřitele** při uplatňování zástavního práva podle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Konstitutivní účinky zástavního práva zřízeného správcem daně jsou podmíněny nabytím právní moci rozhodnutí o zřízení zástavního práva a tato doba poskytuje dlužníkům možnost s nemovitostmi disponovat.
- Po novelizaci občanského zákoníku a občanského soudního řádu, platné od 1. 1. 2001, **přetrvává praxe peněžních ústavů, kdy po doručení exekučního příkazu** na přikázání pohledávky na peněžní prostředky dlužníků na účtech vedených u bank **zpravidla neprodleně vyrozumí svého klienta (daňového dlužníka)** o nařízené exekuci a ihned mu zřídí nový účet, na který dlužník směřuje platby svých pohledávek a na zablokované účty již nejsou připisovány další platby.
- **Efektivita exekuce na srážku ze mzdy** a jiné odměny za závislou činnost je negativně **ovlivňována častou fluktuací zaměstnanců** a velmi omezenými možnostmi správce daně zjistit zaměstnavatele dlužníků včas. Finanční úřady jsou pak nuceny opakovaně zjišťovat zaměstnavatele a exekuční řízení opakovaně zahajovat. Mzdy jsou zaměstnavateli často vypláceny jen v minimální výši, což se odráží nejen ve výnosu z exekuce, ale v mnoha případech nelze výkon rozhodnutí provést s ohledem na nezabavitelné částky stanovené nařízením vlády č. 63/1998 Sb.
- **Prodejnost movitých věcí a nemovitostí** v rámci dražeb prováděných správcem daní **stále klesá a nízké jsou i samotné výtěžky dražeb**. Opakovaně byly zaznamenány případy, kdy zájemci o koupi nemovitosti v dražbách vyčkávají na další dražební jednání, kdy se nejnižší podání snižuje ze dvou třetin výsledné ceny na jednu polovinu výsledné ceny. Problematický je prodej nemovitostí s váznoucími zástavními právy, zejména ve vztahu k zástavám ostatních věřitelů, především bank, které jsou uplatněny před zástavami finančních úřadů.

- **Rychlost i efektivnost exekučních řízení, resp. úkonů ke zjištění majetku je dosud negativně ovlivňována i tím, že stávající externí registry (např. registr motorových vozidel, registr obyvatelstva apod.) nejsou dlouhodobě aktualizovány** a v případě registru motorových vozidel chybí relevantní informace pro posouzení vlastnictví a k vyhledávání vozidla. Navíc současná legislativní úprava i stávající technická vybavenost (*nepropojenost registrů veřejné správy, povinnost mlčenlivosti vůči vybraným subjektům apod.*) je omezujícím faktorem zajišťování efektivní spolupráce a součinnosti územních finančních orgánů s ostatními státními orgány, především z pohledu umožnění bezplatného dálkového přístupu on line k informacím potřebným pro oblast zajištění a vymáhání daňových nedoplatků.

4. Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené povinně plátcí podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění, **dosáhlo v roce 2005 výše 311,2 mld. Kč.** Proti roku 2004 vzrostl výběr pojistného o 17,9 mld. Kč, což představuje zvýšení o 6,1 %. **Ve srovnání s rozpočtem bylo inkasováno méně o 3,6 mld. Kč. Schválený rozpočet**, u kterého nedošlo v průběhu roku k žádným změnám, byl **splněn na 98,9 %.** Rozpočet příjmů z pojistného vycházel z příznivého vývoje v roce 2004, který se již v roce 2005 neopakoval. V plnění rozpočtu se negativně promítlo mimo jiné i zrušení dalších platů ve veřejném sektoru.

Obecně je vývoj příjmů z pojistného **ovlivňován především vývojem počtu plátců pojistného a jejich složením**, vývojem mezd, ze kterých je placeno pojistné a úspěšností výběru pojistného.

Od roku 2002 do roku 2004 docházelo ke zvyšování počtu pojištěnců – zaměstnanců. **V roce 2005 počet těchto osob poklesl o 36 tisíc.** Snížil se i počet důchodově pojištěných osob samostatně výdělečně činných. K 31. 12. 2005 bylo Českou správou evidováno 729 tis. důchodově pojištěných osob samostatně výdělečně činných, což proti roku 2004 představovalo snížení o 21 tis. osob. Proti roku 2004 se snížil o 27 tisíc i počet nemocensky pojištěných OSVČ, které platí dobrovolné pojistné nemocenského pojištění. Ke konci roku 2005 bylo evidováno 241 tis. těchto osob oproti 268 tis. osob v roce 2004.

Kromě povinného pojistného placeného ze zákona bylo v roce 2005 inkasováno v rámci nedaňových příjmů **dobrovolné pojistné v částce 874,6 mil. Kč.** Z toho **nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných činilo 825,0 mil. Kč** a **dobrovolné důchodové pojištění 49,6 mil. Kč.** Proti roku 2004, kdy bylo zapláceno na dobrovolném pojistném 833,8 mil. Kč, představoval jeho přírůstek 4,9 %. Po zahrnutí částky vybrané na dobrovolném pojistném dosáhlo **celkové vybrané pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 312,1 mld. Kč.** Ve srovnání s rokem 2004 se zvýšilo celkové vybrané pojistné, t.j. povinné i dobrovolné o 6,1 %.

Pojistné na důchodové pojištění, které je sledováno ve státním rozpočtu jako závazný ukazatel, bylo v roce 2005 inkasováno ve výši **258,3 mld. Kč**. Schválený rozpočet byl splněn na 99,0 %. Ve srovnání s rokem 2004 bylo na důchodovém pojištění vybráno více o 15,1 mld. Kč, což bylo více o 6,2 %. **Na dobrovolném důchodovém pojištění** bylo vybráno **49,6 mil. Kč**.

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti jsou podle zákona příjmem státního rozpočtu. Převážná část pojistného, 96,8 %, byla vybírána Českou správou sociálního zabezpečení (ČSSZ), v jejíž působnosti je výběr pojistného v civilním sektoru. Další orgány sociálního zabezpečení vybírají pojistné za ozbrojené složky zaměstnanců státu (za vojáky z povolání, příslušníky Sboru nápravné výchovy, policisty a celníky). V roce 2005 bylo ČSSZ vybíráno povinné pojistné celkem od 259 tis. organizací a 729 tis. osob samostatně výdělečně činných. V tom bylo 29 tis. velkých organizací (nad 25 zaměstnanců), které zaměstnávaly 3 080 tis. zaměstnanců. Malých organizací (do 25 osob), bylo 230 tis. a zaměstnávaly 975 tis. zaměstnanců.

Výběr pojistného podle kapitol státního rozpočtu uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 15

Povinné pojistné na sociální zabezpečení	2004 skutečnost	2005			% plnění (skut./rozp. po změnách)	index v % 2005/2004
		SR	rozpočet po změnách	skutečnost		
MPSV	284 216	303 420	303 420	301 199	99,3	106,0
Min. obrany	2 178	2 407	2 407	2 312	96,1	106,2
Min. vnitra	5 714	7 467	7 467	6 399	85,7	112,0
Min. sprav.	574	729	729	652	89,4	113,6
Min. financí (GR cel)	622	731	731	621	85,0	99,8
Celkem	293 304	314 754	314 754	311 183	98,9	106,1
Dobrovolné pojistné	834			875		104,9
Celkem povinné a dobrovolné pojistné	294 138			312 058		106,1

Z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vybraného v roce 2005 představovaly příjmy z vlastního pojistného 310,5 mld. Kč. Příslušenství pojistného činilo 638 mil. Kč, z toho penále 621 mil. Kč a pokuty 17 mil. Kč. Přírážka k pojistnému, v důsledku vratky přírážky jednomu subjektu, byla záporná a činila – 0,2 mil. Kč.

Z vybraného povinného pojistného činilo důchodové pojištění 258,3 mld. Kč, nemocenské pojištění 38,1 mld. Kč a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 14,8 mld. Kč (údaje jsou uváděny včetně příslušenství).

Na povinném pojistném zaplatili zaměstnavatelé 224,9 mld. Kč, zaměstnanci 69,2 mld. Kč a osoby samostatně výdělečně činné 16,4 mld. Kč. Výše podílu plateb jednotlivých skupin plátců vyplývá ze sazeb pojistného daných zákonem o pojistném. U plateb osobami samostatně výdělečně činnými, které ve srovnání s rokem 2004 zaplatily o 2,2 mld. Kč více, se projevil vliv opatření přijatého v rámci reformy veřejných financí, podle něhož se postupně zvyšuje minimální vyměřovací základ pro pojistné těchto osob. V roce 2005 činila procentní sazba pro stanovení minimálního vyměřovacího základu OSVČ 45 % rozdílu mezi dosaženými příjmy a vynaloženými výdaji. Po zahrnutí plateb dobrovolného nemocenského pojištění OSVČ ve výši 825 mil. Kč činilo pojištění zaplacené OSVČ celkem 17,2 mld. Kč.

Celkové vyměřovací základy zaměstnanců organizací a malých organizací, za které bylo placeno pojistné České správě sociálního zabezpečení, v roce 2005 činily 837,9 mld. Kč. Ve srovnání s rokem 2004 vzrostly o 47,1 mld. Kč. Meziroční index růstu vyměřovacího základu dosáhl 105,9.

Průměrné pojistné připadající na jednoho zaměstnance dosáhlo za období prosinec 2004 až listopad 2005 částky **5 488 Kč měsíčně**. Z celkové částky zaplaceného pojistného činilo pojistné důchodového pojištění 4 520 Kč, pojistné nemocenského pojištění 710 Kč a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 258 Kč.

Výše plateb placených osobami samostatně výdělečně činnými byla ovlivněna opatřením, podle kterého se postupně zvyšuje minimální vyměřovací základ pro tuto skupinu osob. Měsíční průměr platby pojistného činil v roce 2005 za jednu osobu samostatně výdělečně činnou 1 941 Kč. Z toho na důchodové pojištění bylo průměrně zaplacen 1 748 Kč, na nemocenské dobrovolné pojištění 273 Kč a na příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 100 Kč.

Nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jsou evidovány pouze v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí.

V ostatních kapitolách státního rozpočtu jsou plátcí pojistného organizace státní správy a pojistné je hrazeno v rámci schváleného rozpočtu těchto organizací, takže k nedoplatkům nedochází. Nedoplatky na pojistném (včetně pokut a penále) **činily ke konci hodnoceného období 62,2 mld. Kč** a meziročně vzrostly o 0,2 mld. Kč. Jednalo se o nedoplatky vzniklé od roku 1993, kdy začalo být vybíráno v souladu se zákonem pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství v časové řadě za celé období výběru pojistného je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 16

rok	v mil. Kč	
	celková výše nedoplatků k 31.12.	přírůstek proti předchozímu roku
1993	3 145	3 145
1994	7 049	3 904
1995	13 762	6 713
1996	21 985	8 223
1997	32 564	10 579
1998	39 854	7 290
1999	49 127	9 273
2000	55 850	6 723
2001	60 638	4 788
2002	61 749	1 111
2003	63 754	2 005
2004	61 977	-1 777
2005	62 180	203

Vývoj celkového objemu nedoplatků je ovlivněn i objemem odpisů nedobytných pohledávek a prominutých penále, které je prováděno v souladu s platnou právní úpravou. V roce 2005 byly odepsány nedobytné pohledávky v částce 4,5 mld. Kč, tj. o 341 mil. Kč méně než v předchozím roce, zatímco v roce 2004 byl odpis pohledávek o 1,5 mld. Kč vyšší než v roce 2003. Penále bylo prominuto v částce 315 mil. Kč, což bylo o 447 mil. Kč méně než v roce 2004 (v roce 2004 bylo naopak prominuto o 370 mil. Kč více než v roce 2003).

Z celkové výše nedoplatků pojistného a příslušenství k 31. 12. 2005 činily **nedoplatky na pojistném 28,9 mld. Kč** (45,6 %), což představuje proti roku 2004 nárůst o 841 mil. Kč. **Nedoplatky na příslušenství dosáhly 32,4 mld. Kč** (52,2 % z celkových nedoplatků). Ve srovnání s rokem předchozím vzrostlo procento dlužného pojistného.

V roce 2005 činil dluh u organizací zaměstnávajících více než 25 zaměstnanců 14,3 mld. Kč (v roce 2004 15,3 mld. Kč), nejvíce (40,4 mld. Kč) dlužily malé organizace do 25 zaměstnanců (stejně jako v roce 2004), osoby samostatně výdělečně

činné měly dluh 7,5 mld. Kč (v roce 2004 6,2 mld. Kč). **V delší časové řadě (od roku 2001) klesají dlužné částky u velkých organizací, vzrůstá dluh u malých organizací a osob samostatně výdělečně činných.**

Nedoplatky odhlášených plátců pojistného mají po několik let vzestupnou tendenci a zvýšily se i v roce 2005. V tomto roce **činily 36,8 mld Kč a představovaly 59,1 % celkových nedoplatků.** Ve srovnání s rokem 2004 vzrostly o 2 mld Kč. Růst nedoplatků odhlášených plátců pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vyplývá z platné právní úpravy, která umožňuje ukončit činnost subjektů, aniž prokáží úhradu svých závazků na pojistném, tak jak je upraveno u daní. U odhlášených plátců pojistného je téměř nemožné vymáhání pohledávky.

Struktura dlužníků podle výše dluhu na pojistném a příslušenství byla následující: Ke konci roku 2005 bylo evidováno **200 dlužníků s pohledávkou** na pojistném a příslušenství **vyšší než 30 mil. Kč** (v roce předchozím to bylo 196 dlužníků). Z toho bylo v konkursu 166 subjektů a 41 v likvidaci, což je stejný počet jako v roce předchozím. **S pohledávkou vyšší než 300 mil. Kč byli 4 dlužníci,** kteří jsou všichni v konkursu. S pohledávkou vyšší než 700 mil. Kč byl evidován 1 dlužník v konkursu. Celková výše jejich nedoplatků představuje téměř 18,0 mld. Kč, což je 28,9 % celkových nedoplatků.

V roce 2005 bylo povoleno celkem 10 055 splátkových režimů, z toho 7 491 u osob samostatně výdělečně činných, 2 091 u malých organizací a 473 u velkých organizací. Ve srovnání s rokem 2004, kdy bylo povoleno 8 945 splátkových režimů, to představuje zvýšení o 1 110 splátkových režimů.

Vývoj nedoplatků podle jednotlivých regionálních pracovišť České správy sociálního zabezpečení je uveden v tabulce.

Tabulka č. 17

	v m il. K č
	2 0 0 5
P S S Z	1 3 4 1 6
S t ř e d o č e s k ý k r a j	4 8 8 1
J i h o č e s k ý k r a j	1 2 6 7
P l z e ň s k ý k r a j	2 4 2 7
K a r l o v a r s k ý k r a j	1 4 3 0
Ú s t e c k ý k r a j	4 9 9 0
L i b e r e c k ý k r a j	3 2 0 6
K r á l o v é h r a d e c k ý k r a j	2 3 4 7
P a r d u b i c k ý k r a j	2 6 3 2
k r a j V y s o č i n a	1 4 7 0
J i h o m o r a v s k ý k r a j	3 9 3 0
Z l í n s k ý k r a j	4 3 5 3
O l o m o u c k ý k r a j	4 5 3 0
M o r a v s k o s l e z s k ý k r a j	7 5 6 1
M S S Z B r n o	3 7 4 0
C E L K E M	6 2 1 8 0

Výše nedoplatků v jednotlivých regionech závisí na počtu, struktuře, velikosti a ekonomické situaci zaměstnavatelských subjektů, záleží i na objemu inkasovaného pojistného. Nedoplatky více rostou v regionech, kde jsou podnikatelské subjekty s ekonomickými problémy. V územním členění byly ke konci roku 2005 nejvyšší nedoplatky v oblasti obhospodařované Pražskou správou sociálního zabezpečení (13,4 mld. Kč). Dalšími regiony, kde byly v minulém roce vysoké nedoplatky, je kraj Moravskoslezský a Ústecký. Nejnížší nedoplatky byly v kraji Jihočeském. Meziroční srovnání nelze provést vzhledem k vnitřní transformaci ČSSZ, provedené k 1.1.2005, kdy došlo ke změnám v územním uspořádání.

Jedním z faktorů, které ovlivňují výši pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, je úspěšnost výběru pojistného poměřovaná vztahem mezi skutečným inkasem a předpisy pojistného včetně pokut a penále. ČSSZ dlouhodobě dosahuje příznivého poměru. V roce 2005 úspěšnost výběru pojistného k předpisům vykazovala hodnotu 99,9 %. Úspěšnost výběru pojistného závisí na ekonomickém vývoji, na platební morálce plátců pojistného a rovněž na činnosti orgánu vybírajícího pojistné. Platby pojistného lze ovlivnit zejména včasným vystavováním výkazů nedoplatků a kontrolní činností. V roce 2005, tak jako v předchozích letech, bylo snahou České správy sociálního zabezpečení, resp. okresních správ sociálního zabezpečení, snižovat růst nedoplatků pojistného. Důsledně byla hodnocena kritéria a důvody pro tzv. odpis nedobytných pohledávek a včasné zahajována exekuční řízení vůči dlužníkům.

5. Nedaňové a ostatní příjmy

Kromě daňových příjmů, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti tvoří příjmy státního rozpočtu též **nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace**. Do této kategorie patří především veškeré příjmy z vlastní činnosti organizačních složek státu, příjmy z úroků, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje investičního a neinvestičního majetku, pronájmu majetku, převody z vlastních fondů a též přijaté investiční a neinvestiční přijaté dotace z Evropské unie jiných veřejných rozpočtů a institucí.

Podíl těchto příjmů na celkových příjmech státního rozpočtu je relativně malý – z dlouhodobého pohledu se pohyboval do roku 2003 na hranici 5 % (s výjimkou roku 2002, kdy tento podíl dosáhl 10,9 % a byl ovlivněn zahrnutím nahodilých a mimořádných příjmů do rozpočtovaných příjmů státního rozpočtu v celkové výši 53,5 mld. Kč). V roce 2004 došlo k zvýšení podílu na 6,7 %, což ovlivnil zejména

vstup České republiky do EU a příjmy plynoucí z rozpočtu Unie. Tento trend pokračoval i v roce 2005 s podílem 10,9 %, který ovlivnily nejen příjmy z EU (22,4 mld. Kč proti 13,5 mld. Kč v roce 2004), ale především nerozpočtované příjmy z převodu prostředků z fondu státních záruk (21,9 mld. Kč) a z rezervních fondů do příjmů kapitol (21,8 mld. Kč).

Tabulka č. 18

U K A Z A T E L	v mil. Kč						
	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v % (4:3)	Rozdíl (4-3)	Index v % 2004/2003 (4:1)
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5	6	7
Nedaňové a ostatní příjmy celkem	51 209	48 777	48 777	94 844	194,4	46 067	185,2
v tom:							
Nedaňové příjmy celkem	31 467	18 072	17 420	26 115	149,9	8 695	83,0
v tom:							
<i>Příjmy z vlast. činnosti a odvody přebyt. organiz. s přímým vztahem</i>	<i>15 057</i>	<i>8 767</i>	<i>8 198</i>	<i>11 268</i>	<i>137,4</i>	<i>3 070</i>	<i>74,8</i>
z toho:							
Příjmy z vlastní činnosti	7 550	2 163	2 170	2 998	138,2	828	39,7
Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	1 684	1 384	1 388	1 799	129,6	411	106,8
Příjmy z úroků a realizace finančního majetku	4 060	4 208	3 576	5 001	139,8	1 425	123,2
Soudní poplatky	934	600	600	830	138,3	230	88,9
<i>Přijaté sankční platby a vratky transferů</i>	<i>4 609</i>	<i>1 877</i>	<i>1 895</i>	<i>4 448</i>	<i>234,7</i>	<i>2 553</i>	<i>96,5</i>
v tom:							
Přijaté vratky transferů a ost. příjmy z finanč. vypořádání předchoz. let	2 577	673	686	2 832	412,6	2 146	109,9
Přijaté sankční platby	2 032	1 204	1 208	1 616	133,8	408	79,5
<i>Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy</i>	<i>3 402</i>	<i>2 359</i>	<i>2 271</i>	<i>3 760</i>	<i>165,6</i>	<i>1 489</i>	<i>110,5</i>
z toho:							
Dobrovolné pojistné	834	731	731	875	119,6	144	104,9
<i>Přijaté splátky půjčených prostředků</i>	<i>8 398</i>	<i>5 069</i>	<i>5 057</i>	<i>6 639</i>	<i>131,3</i>	<i>1 582</i>	<i>79,1</i>
z toho:							
Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů	969	2 338	2 326	739	31,8	-1 587	76,2
Splátky půjčených prostředků od veřejných rozpočtů územní úrovně	326	200	200	602	301,0	402	184,7
Splátky půjčených prostředků ze zahraničí	2 050	2 486	2 486	5 250	211,2	2 764	256,1
Kapitálové příjmy celkem	951	149	149	969	650,3	820	101,9
Přijaté dotace	18 791	30 556	31 208	67 760	217,1	36 552	360,6
z toho:							
Převody z vlastních fondů	4 455	0	0	43 786	x	43 786	982,9
Neinvestiční přijaté dotace ze zahraničí	13 292	29 268	29 266	22 302	76,2	-6 964	167,8

Zákon č. 675/2004 Sb., o státním rozpočtu na rok 2005, stanovil nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace v celkové výši 48,8 mld. Kč. Rozpočtovými úpravami byly provedeny pouze drobnější přeskupení mezi jednotlivými příjmovými položkami; ke změně celkové výše nedaňových a ostatních příjmů nedošlo.

Vykázaná skutečnost nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých dotací za rok 2005 **ve výši 94,8 mld. Kč představovalo 194,4 %** upraveného rozpočtu a meziroční růst o 85,2 %.

5.1. Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy státního rozpočtu **dosáhly celkem 26,1 mld. Kč** a byly tak nad úrovní rozpočtu po změnách o 8,7 mld. Kč, tj. o 49,9 %, ale pod úrovní roku 2004, a to o 5,4 mld. Kč (o 17,0%).

Na nedaňových příjmech se nejvíce podílelo seskupení položek „příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem“ ve výši

11,3 mld. Kč, což znamená překročení upraveného rozpočtu o 3,1 mld. Kč, tj. o 37,4 %. V rámci tohoto seskupení dosáhly příjmy z úroků a realizace finančního majetku 5,0 mld. Kč, příjmy z vlastní činnosti 3,0 mld. Kč, odvody přebytků organizací s přímým vztahem 1,8 mld. Kč, soudní poplatky 0,8 mld. Kč a příjmy z pronájmu majetku 0,6 mld. Kč.

Příjmy z úroků a realizace finančního majetku byly upraveným rozpočtem sníženy o 632 mil. Kč na 3,6 mld. Kč; skutečné inkaso dosáhlo **5,0 mld. Kč**, tj. 139,8 % rozpočtu. Oproti roku 2004 byly vyšší o 0,9 mld. Kč, což ovlivnily premie z emisí střednědobých a dlouhodobých dluhopisů (SDD).

Tabulka č. 19

v mil. Kč

	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v % (4:3)	Index v % (4:1)
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	5	6
1. Kreditní úroky vyúčtované na souhrnném účtu státní pokladny	0	0	0	0	x	x
2. Úrokové výnosy z finančního investování státních prostředků	1 226	582	582	1 061	182,3	86,5
v tom : z investování na účtu OFT,	1 106	460	460	925	201,1	83,6
vč.výnosu na umořovacím účtu						
z investování na jaderném účtu	120	122	122	136	111,5	113,3
3. Ostatní rozpočtované příjmy	2 962	3 626	2 994	4 024	134,4	135,9
v tom : premie z emisí SDD	152	0	0	2 165	x	1 424,3
alikvótní úrokové výnosy emisí SDD	1 403	2 064	2 064	831	40,3	59,2
dividendy *)	1 253	1 517	864	810	93,8	64,6
ostatní úrokové výnosy	154	45	66	218	330,3	141,6
Příjmy z kreditních úroků a realizace finančního majetku celkem	4 188	4 208	3 576	5 085	142,2	121,4

*) ve skutečnosti roku 2004 v částce 128 mil. Kč a roku 2005 v částce 84 mil. Kč se jedná o příjmy z kapitoly MMR, z dividend od ČMZRB vykázané na vypořádacím účtu č. 772 - 14529/001 - položka 2229

Většina příjmů z kreditních úroků byla inkasována v kapitolách státního rozpočtu v působnosti Ministerstva financí, a to Všeobecná pokladní správa (cca 62,0 %) a Operace státních finančních aktiv (cca 31,6 %).

Výnosy z úročení prostředků na souhrnném účtu státní pokladny i přes změnu v systému úročení, který vstoupil v platnost od 1.3.2005, **nebyly prakticky žádné**. Úprava v úročení se totiž týká jenom denního zůstatku do maximálního objemu 30 mil. Kč, který je úročen ve výši diskontní sazby + 0,90 %. V dalším pak zůstávají stávající podmínky, to znamená, že úročení je ve výši diskont -2,1 % p.a., resp. pokud je sazba záporná, úročí se nulou. V roce 2005 došlo celkem čtyřikrát k úpravě diskontní sazby a to 28.1. z 1,5 % p.a. na 1,25 % p.a., k 1.4. na 1,0 % p.a., k 29.4. na 0,75 % p.a. a k 31.10. na 1,0 % p.a. Dočasně volné prostředky byly proto krátkodobě investovány na účtu Operace finančního trhu (OFT) a pro zajištění

bezporuchové realizace rozpočtových plateb v rámci řízení likvidity byly ponechány přebytky na účtu pouze minimální (v průměru na úrovni cca 18 mil. Kč).

U úrokových výnosů z krátkodobého finančního investování, jež dosáhly výše **1,1 mld Kč**, se jednalo hlavně o **investování dočasně volných prostředků do nákupu pokladničních poukázek ČNB** realizovaného na účtu OFT ve výši 925 mil. Kč. U finančního **investování na jaderném účtu SFA**, realizovaného podle atomového zákona č. 18/1997 Sb. ve výši 136 mil. Kč, se dočasně volné prostředky investovaly především do nákupu SPP, v menší míře do pokladničních poukázek ČNB a nově též do SDD.

V ostatních příjmech z realizace finančního majetku, které dosáhly **4,0 mld. Kč**, došlo oproti roku 2004 ke **zvýšení cca o 1 mld Kč**, což bylo způsobeno **vyššími nerozpočtovanými příjmy z premií emisí SDD (celkem 2,2 mld. Kč)**. V roce 2005 bylo dosaženo premií v 10 ze 17 aukcí domácích SDD, v ostatních případech byly realizovány prodeje s diskonty, což bylo ovlivněno momentálními úrokovými sazbami na trhu a hodnotou kupónových sazeb. Alikvotní úrokové výnosy z prodeje SDD a příjmy z dividend naopak poklesly. **Alikvotní úrokové výnosy z prodeje jednotlivých tranší emisí na domácím trhu dosáhly výše 831 mil. Kč**, tj. pouze 40,3 % rozpočtu, a oproti roku 2004 byly nižší o 572 mil. Kč, neboť z důvodu příznivého vývoje rozpočtového hospodaření a vzhledem k realizaci 2. emise eurobondů na zahraničním trhu byl realizován nižší objem emisí na domácí trh. **Příjmy z dividend představovaly celkem 810 mil. Kč (93,8 % rozpočtu)**, přičemž **578 mil. Kč představovaly dividendy inkasované z titulu majetkové účasti státu** a to především resortu MF u společnosti ČEPS (327 mil. Kč), které jsou v rámci kapitoly OSFA určeny na krytí úhrady za nákup akcií ČEPS od společnosti ČEZ. Dále pak v celkové výši **251 mil. Kč** byly resorty MF, MPO a MMR inkasovány dividendy od ČMZRB. Dividendy inkasované ve výši **232 mil. Kč od MPSV** (z podnikání elektroenerget. distribučních společností) byly na základě usnesení vlády č. 797/2004 převedeny do státních finančních aktiv a účelově určeny na řešení problémů spojených s důchodovou reformou.

Příjmy z vlastní činnosti, zahrnující příjmy z poskytování služeb, výkonů nebo výrobků, byly jako součást nedaňových příjmů rozpočtovány ve výši 2,2 mld. Kč; ve skutečnosti **dosáhly 3,0 mld. Kč** a převýšily tak upravený rozpočet o 0,8 mld. Kč, tj. o 38,2 %. **Z toho 2,7 mld. Kč tvořily příjmy z poskytování služeb a výrobků**, z čehož **1,6 mld. Kč tvořily příjmy Českého telekomunikačního úřadu** (splátka UMTS od společnosti Oskar Mobil, a.s., dále příjmy vyplývající ze správy kmitočtového spektra a z přidělování čísel). Jejich meziroční pokles o 4,3 mld. Kč

souvisí s mimořádnými splátkami za udělené licence UMTS od dvou mobilních operátorů v roce 2004.

Z ostatních kapitol nejvíce příjmů z poskytování služeb a výrobků vykázaly Ministerstvo zemědělství (339 mil. Kč), Ministerstvo obrany (153 mil. Kč), Český úřad zeměměřický a katastrální (126 mil. Kč) a Ministerstvo vnitra (104 mil. Kč).

Příjmy z odvodů přebytků organizací s přímým vztahem dosáhly 1,8 mld. Kč a převýšily tak upravený rozpočet o 0,4 mld. Kč. **Příznivé plnění ovlivnily příjmy z odvodů pojišťoven z titulu úrazového pojištění v částce 1,4 mld. Kč.** V roce 2005 byl z provozu zákonného pojištění za rok 2004 převeden do státního rozpočtu celkový přebytek ve výši 1 373,5 mil. Kč, který se v porovnání s rokem 2004 zvýšil o 36,5 mil. Kč. Přebytku dosáhly obě pověřené pojišťovny, tj. jak Česká pojišťovna, a.s., tak i Kooperativa, a.s. Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání je upraveno § 205d zákoníku práce. Obě pojišťovny pověřené provozováním zákonného pojištění každoročně zúčtovávají výsledky hospodaření se státním rozpočtem. V současném průběžném systému přebytky z hospodaření z předchozího roku převádějí do státního rozpočtu a naopak je jim ze státního rozpočtu uhrazovaná případná majetková újma, a to vždy do 30. června běžného roku. Pojišťovny tak nevytvářejí žádné pojistné rezervy na budoucí výdaje, které jim z tohoto pojištění vznikají ze současně vzniklých závazků splatných v následujících letech.

Jako ostatní odvody přebytků organizací s přímým vztahem byly v roce 2005 realizovány též **příjmy z likvidace státních podniků** (kapitola OSFA) - v objemu 132 mil. Kč, a **odvody od příspěvkových organizací** (Ministerstvo kultury) – v částce 94 mil. Kč.

Soudní poplatky byly inkasovány ve výši **830 mil. Kč** při rozpočtu 600 mil. Kč. Z celkové částky bylo formou kolkových známek vybráno 297 mil. Kč. Výnos soudních poplatků je přímo úměrný počtu podaných návrhů (žalob) v občanskoprávních řízeních soudů, jakož i počtu podaných návrhů u obchodních soudů. V plnění se promítá i úspěšnost soudů při vymáhání nedoplatků na soudních poplatcích.

Příjmy z pronájmu majetku dosáhly **640 mil. Kč**, což představuje meziroční pokles o 187 mil. Kč při plnění upraveného rozpočtu na 138,2 %.

Přijaté sankční platby a vratky transferů představují další seskupení položek nedaňových příjmů. Jejich výše činila **4,4 mld. Kč** a překročily tak upravený rozpočet o 2,6 mld. Kč při meziročním poklesu o 0,2 mld. Kč. Z toho přijaté sankční platby činily 1,6 mld. Kč a přijaté vratky transferů 2,8 mld. Kč.

Z celkové výše **1 616 mil. Kč přijatých sankčních plateb** připadlo kapitole VPS 1 590 mil. Kč. Překročení rozpočtu o 0,4 mld. Kč ovlivnily vyšší příjmy z přijatých pokut uložených oprávněnými úřady a z realizovaných odvodů za porušení finanční kázně.

Přijaté vratky transferů ve výši **2,8 mld. Kč** převýšily rozpočet o 2,1 mld. Kč. **Přijaté vratky transferů od jiných veřejných rozpočtů** ve výši **1,3 mld. Kč** se týkaly především kapitoly VPS (1,2 mld. Kč). Jednalo se o odvody provedené územními samosprávnými celky, které se týkaly finančního vypořádání poskytnutých dotací na dávky sociální péče, na volby do Evropského parlamentu, Senátu a krajských zastupitelstev, na úhradu ztráty dopravcům a na dopravní obslužnost. **Ostatní přijaté vratky transferů dosáhly 1,5 mld. Kč**, z toho 1,2 mld. Kč bylo opět příjmem kapitoly VPS a jednalo se o odvody prostředků, které byly v minulých letech poskytovány z kapitoly VPS na dávky státní sociální podpory, a vratky příspěvků poskytovaných v minulosti na podporu bytové výstavby z důvodu nesplnění podmínek pro jejich poskytnutí. Součástí byla i vratka přeplatku zálohy poskytnuté na státní záruku v kauze IPB od ČNB (0,3 mld. Kč).

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy dosáhly **3,8 mld. Kč** při meziročním růstu 0,4 mld. Kč. Jejich rozpočet po změnách byl naplněn na 165,6 %.

Převýšení rozpočtu ovlivnily především **ostatní nedaňové příjmy** ve výši **2,6 mld. Kč** (upravený rozpočet činil 1,3 mld. Kč). Z nich 1,2 mld. Kč připadlo kapitole VPS, kde součástí těchto příjmů jsou odvody příspěvků na penzijní připojištění a odvody příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání a dále odvody nařízené finančními úřady (0,7 mld. Kč)

Součástí těchto příjmů státního rozpočtu jsou (od roku 2003) rovněž **příjmy z dobrovolného pojištění** (dříve byly součástí daňových příjmů v širším pojetí), které zahrnuje nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných a dobrovolné důchodové pojištění. Tyto příjmy **dosáhly téměř 875 mil. Kč** a převýšily rozpočet o 144 mil. Kč při meziročním růstu o 41 mil. Kč.

Přijaté splátky půjčených prostředků dosáhly výše **6,6 mld. Kč**, což představovalo 131,3 % upraveného rozpočtu a meziroční pokles o 1,8 mld. Kč.

Největší část z tohoto seskupení představují **splátky půjčených prostředků ze zahraničí ve výši 5,3 mld. Kč**. Jejich rozpočet byl převyššen o 2,8 mld. Kč (ovlivněno zejména nerozpočtovanými příjmy) a meziročně vzrostly o 3,2 mld. Kč. Týkaly se výhradně kapitoly VPS. Tyto příjmy jsou tvořeny příjmy ze splátek vládních úvěrů dříve poskytnutých do zahraničí a příjmy ze splátek pohledávek převzatých od ČSOB.

Tabulka č. 20

v mil. Kč

	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v % (4:3)	Index v % (4:1)
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	5	6
1. Příjmy ze splátek vládních úvěrů	317	13	13	2 143	16 481,3	675,6
v tom : splátky jistiny	156	0	0	1 951	x	1 247,5
splátky úroků	82	0	0	25	x	30,3
splátky v rámci deblokací	79	13	13	167	x	212,4
2. Příjmy ze splátek pohledávek převzatých od ČSOB	1 733	2 473	2 473	3 108	125,7	179,3
v tom : splátky jistiny	1	1	1	1	x	123,2
splátky úroků	0	0	0	0	x	x
splátky v rámci deblokací bez RF	580	0	0	106	x	18,3
splátky v rámci deblokací - RF	1 152	2 472	2 472	3 001	121,4	260,4
Příjmy ze splátek půjček ze zahraničí celkem	2 050	2 486	2 486	5 250	211,2	256,1
v tom : splátky v konvertibilních měnách	317	2 474	2 474	2 179	88,1	687,0
splátky v nekonvertibilních měnách	1 733	2 473	2 473	3 071	124,2	177,3
z toho : RF - deblokátoři	1 152	2 473	2 473	3 001	121,3	260,4

Pozn. RF = Ruská federace

Nerozpočtované příjmy ze splátek vládních úvěrů se týkaly především **Sýrie** v částce **1,9 mld. Kč** (včetně zbožové deblokace ve výši 69,1 mil. Kč) a byly realizovány na základě uzavřeného mezivládního protokolu z konce listopadu 2004 a schváleny vládním usnesením č. 239/V –2005. Ve výši **173,5 mil. Kč** se pak jednalo o nerozpočtované **inkaso z Alžírsko** představující splátky jistiny i úroků. Další příjmy byly dosaženy z deblokací z Barmy a Nikaragui.

U **splátek pohledávek převzatých od ČSOB** se **nerozpočtované příjmy** týkaly **inkasa v rámci deblokací z Alžírsko** (105,2 mil. Kč) a z Indie. U **rozpočtovaných pohledávek převzatých od ČSOB** bylo realizováno dohodnuté **inkaso z Laosu** (0,8 mil. Kč). Realizované **příjmy ze splátek pohledávek vůči Ruské federaci** ve výši **0,3 mld. Kč** představují 57,2 % celkových příjmů z půjček ze zahraničí.

Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů dosáhly výše **0,7 mld. Kč**, tj. pouze 31,8 %. Nízké plnění souviselo s nerealizací plateb souvisejících s plynárenskými VIA. Plnění těchto příjmů bylo vázáno zejména na poskytnutí státní půjčky k úhradě daňových nedoplatků za stavby realizované na území Ruské federace a reciproční úhradu dodávkou zemního plynu odpovídající hodnotě 1,8 mld. Kč (což odpovídá hodnotě rozpočtované na výdajové straně kapitoly VPS). Protože ruská strana nebyla schopna konkretizovat své požadavky, nepodařilo se tyto platby, stejně jako v roce 2004, realizovat.

Splátky, především od právnických osob, se týkaly ekologických projektů a dále splátek půjček poskytovaných do agropotravinářského komplexu v letech 1991-1995.

Splátky půjčených prostředků od veřejných rozpočtů územní úrovně ve výši **0,6 mld. Kč** (rozpočet 0,2 mld. Kč) se týkaly splátek od měst a obcí k programu obnovy a modernizace bytového fondu a k ekologickým projektům.

5.2. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvoří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (kromě drobného), ostatní kapitálové příjmy (např. příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí, hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, přijaté dary a příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku) a dále příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů. Upravený **rozpočet** počítal s částkou **148 mil. Kč**, **skutečné plnění** dosáhlo **969 mil. Kč** (650,3 % rozpočtu). Překročení ovlivnily především vyšší **příjmy z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí** (položky 3111 a 3112), které dosáhly **838 mil. Kč** (upravený rozpočet činil 130 mil. Kč). Nejvíce kapitálových příjmů vykázaly Český statistický úřad – 373 mil. Kč (prodej bývalého sídla ČSÚ ve výši 371 mil. Kč), Ministerstvo financí – 281 mil. Kč (z toho z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí 269 mil. Kč), Ministerstvo vnitra – 89 mil. Kč a Ministerstvo zahraničních věcí – 86 mil. Kč. Ostatní ústřední orgány a úřady inkasovaly podstatně nižší částky těchto příjmů.

5.3. Přijaté dotace

Kromě výše uvedených patří k příjmům státního rozpočtu rovněž dotace získané převodem z vlastních fondů organizačních složek státu a dotace přijaté ze zahraničí, popř. od veřejných rozpočtů ústřední úrovně. Přitom jsou zvlášť rozlišovány neinvestiční a investiční přijaté dotace.

Stanovený rozpočet přijatých dotací ve výši 30,6 mld. Kč (upravený v průběhu roku na **31,2 mld. Kč**) byl ke konci roku 2005 **naplněn v celkovém objemu 67,8 mld. Kč**, tj. na 217,1 %. Meziročně se tyto příjmy zvýšily o téměř 49,0 mld. Kč, tj. o 261 %

Tento vysoký nárůst byl jednak ovlivněn rostoucími **přijatými dotacemi od Evropské unie**, které meziročně vzrostly z 13,5 mld. Kč v roce 2004 na **22,4 mld. Kč v roce 2005**. V rámci těchto dotací rostly **neinvestiční přijaté dotace od EU** z 2,8 mld. Kč v roce 2004 na **13,3 mld. Kč** v roce 2005 (rozpočet 19,8 mld. Kč naplněn na 67,2 %), naopak **přijaté kompenzační platby** klesly z 10,5 mld. Kč na **8,9 mld. Kč** (rozpočet 9,5 mld. Kč naplněn na 94,6 % - vliv zhodnocování kursu Kč/Euro). **Investiční dotace přijaté od EU** dosáhly stejně jako v roce 2004 výše **0,2 mld. Kč** (rozpočet 1,3 mld. Kč naplněn na 13,6 %). **Příjemcem 12,7 mld. Kč** z 13,3 mld. Kč neinvestičních dotací od EU **byla kapitola Ministerstvo zemědělství** (z toho 6,3 mld. Kč ve formě přímých plateb, 4,3 mld. Kč na Horizontální plán rozvoje venkova a 2,0 mld. Kč na společnou organizaci trhu).

Druhým vlivem, který zapříčinil vysoký meziroční růst i plnění rozpočtu, byly **převody prostředků z fondů organizačních složek státu** ve výši **43,7 mld. Kč** (v roce 2004 to bylo 4,3 mld. Kč). Z toho **21,9 mld. Kč** činily **příjmy prostředků z fondu státních záruk do kapitoly VPS** (nerozpočtované) a **21,8 mld. Kč** prostředky převedené **z fondů organizačních složek státu do příjmů kapitol** (nejvíce Ministerstvo zemědělství – 5,6 mld. Kč, Ministerstvo obrany – 4,3 mld. Kč, Ministerstvo dopravy – 3,4 mld. Kč, Ministerstvo práce a sociálních věcí - 1,7 mld. Kč, Ministerstvo spravedlnosti – 1,6 mld. Kč, Ministerstvo vnitra 1,1 mld. Kč, atd.), které se také nerozpočtovaly.

Dalšími přijatými dotacemi byly prostředky transferované **z Fondu národního majetku**, které dosáhly **653 mil. Kč** (rozpočet po změnách také 653 mil. Kč) a vztahovaly se ke kapitole Operace státních finančních aktiv. Věcně šlo o dividendy od a.s. Osinek, které ještě v roce 2005 FNM inkasoval.

Z celkového objemu přijatých dotací ve výši 67,8 mld. Kč tvořily drtivou většinu **neinvestiční dotace ve výši 66,6 mld. Kč**; **investiční dotace** přijal státní rozpočet ve výši **1,2 mld. Kč**.

III. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU

1. Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu

Celkové výdaje státního rozpočtu České republiky na rok 2005 byly **schváleny zákonem č. 675/2004 Sb. ve výši 908,4 mld. Kč** a proti schválenému rozpočtu předchozího roku byly o 39,3 mld. Kč (o 4,5 %) vyšší, resp. o 45,5 mld. Kč (o 5,3 %) proti skutečnosti tohoto roku. Z celku na **běžné výdaje připadlo 837,7 mld. Kč** s meziročním přírůstkem 34,5 mld. Kč (4,3 %), resp. 41,5 mld. Kč (5,2 %), **kapitálové výdaje byly rozpočtovány v částce 70,7 mld. Kč** s navýšením o 4,9 mld. Kč (o 7,4 %), resp. o 4,0 mld. Kč (o 6,0 %). Ve výdajích státního rozpočtu na rok 2005 nebyla obsažena úhrada ztráty České konsolidační agentury, která je podle zákona č. 5/2005 Sb. realizována mimo státní rozpočet (v roce 2004 byla ve výdajích rozpočtována ve výši 19,0 mld. Kč a prostřednictvím rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa provedena ve výši 18,2 mld. Kč).

Výdajová struktura státního rozpočtu vycházela nejen ze zákonné předurčenosti některých výdajových položek, ale také z vládních rozpočtových priorit pro rok 2005 (financování společných programů EU a ČR, výdaje na vědu, výzkum a vysoké školy). **Mandatorní výdaje**, které je vláda povinna uhradit ze zákona, jiných právních norem či smluvních závazků státu, **představovaly ve schváleném rozpočtu 481,3 mld. Kč, t.j. 53,0 % jeho celkových výdajů. Z toho na sociální transfery, vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací připadlo celkem 342,1 mld. Kč** (z toho na důchody 245,6 mld. Kč a dávky státní sociální podpory 37,1 mld. Kč), **na platbu státu do zdravotního pojištění pro vybrané skupiny obyvatel 34,0 mld. Kč, na výdaje na dluhovou službu 33,4 mld. Kč a na příspěvek na podporu stavebního spoření 14,8 mld. Kč, odvod peněžních prostředků z vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie byl zahrnut ve výši 27,3 mld. Kč. Na provoz ústředních orgánů a jimi zřízených organizačních složek státu bylo v rámci běžných výdajů rozpočtováno 148,3 mld. Kč, z toho na platy a ostatní platby za provedenou práci vč. pojistného a FKSP 90,0 mld. Kč, na nákup služeb 26,9 mld. Kč, na nákup materiálu 10,3 mld. Kč, na nákup vody, paliv a energie téměř 6,0 mld. Kč a na opravy a údržbu 5,4 mld. Kč; na investiční nákupy a související výdaje připadlo pak dalších 20,3 mld. Kč. Transfery příspěvkovým organizacím byly v rozpočtu zahrnuty v částce 66,2 mld. Kč, dotace neziskovým organizacím 6,0 mld. Kč a dotace podnikatelským subjektům 27,9 mld. Kč.** Významnou část celkových výdajů **81,1 mld. Kč** dále představovaly **transfery veřejným rozpočtům územní úrovně** (bez mandatorních výdajů na dávky sociální péče vyplácené obcemi

ve výši 13,3 mld. Kč). Pokud se jedná o vládní rozpočtové priority bylo na financování společných programů ČR a EU ve státním rozpočtu vyčleněno celkem 4,0 mld. Kč, z toho na spolufinancování programů strukturálních fondů 3,4 mld. Kč; výdaje na podporu výzkumu a vývoje byly rozpočtovány v částce 16,5 mld. Kč (t.j. o 12,2 %, resp. o 1,8 mld. Kč více než v rozpočtu předchozího roku), dotace vysokým školám představovaly celkem 21,8 mld. Kč, z toho 17,5 mld. Kč dotace neinvestiční. Mezi rozpočtovanými výdaji byly zahrnuty i výdaje související s projekty financovanými z úvěrů od Evropské investiční banky ve výši 11,0 mld. Kč.

Při projednávání zákona o státním rozpočtu na rok 2005 došlo **k časovému nesouladu se schválením novely zákona č. 243/2000 Sb.**, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým fondům, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 1/2005 Sb. ze dne 26.12.2004 s účinností od 3.1.2005), a tak byl státní rozpočet sestaven podle platného rozpočtového určení daní pro rok 2004. Bylo proto nezbytné provést opatření, která sladila stav státního rozpočtu 2005 s platnou legislativou. **Daňové příjmy státního rozpočtu roku 2005 byly sníženy o 19,9 mld. Kč a výdaje** původně určené na dotace územním samosprávným celkům byly ve stejné výši podle § 23 písm. c) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, **ve státním rozpočtu vázány** (tyto dotace byly nahrazeny delegovanými daňovými příjmy plynoucími přímo do rozpočtu krajů), a to v následujících ukazatelích:

- finanční vztahy k rozpočtům krajů (příloha č. 6 zákona o státním rozpočtu)	14 230 mil. Kč
- další prostředky pro územně samosprávné celky (dotace na úhradu ztráty vzniklé dopravcům spojené s poskytováním žakovského jízdného)	715 mil. Kč
- ostatní výdaje (prostředky kapitol odpovídající daňovým výnosům krajů)	4 107 mil. Kč
- ostatní výdaje (snížení vládní rozpočtové rezervy)	849 mil. Kč

Státní **rozpočet korigovaný** tak, aby odpovídal platnému rozpočtovému určení daní (t.j. snížený o vázané prostředky ve výši 19,9 mld. Kč), činil **888,5 mld. Kč**, z toho běžné výdaje 822,8 mld. Kč a kapitálové výdaje 65,7 mld. Kč.

Dále byla při projednávání zákona č. 1/2005 Sb. **vypuštěna část týkající se krajského, soukromého a církevního školství** (tzn. že rozpočtové prostředky nebyly zahrnuty do daňových příjmů krajů) a tato oblast byla **nadále financována prostřednictvím kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)**.

Bylo proto nutné provést rozpočtové opatření mezi kapitolou Všeobecná pokladní správa (VPS), kde byly rozpočtové prostředky zahrnuty ve formě rezervy, a MŠMT – rozpočet kapitoly VPS byl snížen téměř o 29,8 mld. Kč v ukazateli Ostatní výdaje a rozpočet kapitoly MŠMT byl o stejnou částku navýšen v ukazateli Výdaje na regionální školství.

V souvislosti s **posunutím účinnosti zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů**, ve znění pozdějších předpisů, na 1.1.2007 byly podle usnesení vlády č. 339/2005 v rozpočtech dotčených kapitol **vázány** prostředky původně rozpočtově určené k zabezpečení realizace tohoto zákona v roce 2005 (celkem **4 162 mil. Kč**, v tom Ministerstvo vnitra 3 227 mil. Kč, Ministerstvo financí 561 mil. Kč, Ministerstvo spravedlnosti 330 mil. Kč a Bezpečnostní informační služba 43 mil. Kč). Z celkové částky bylo uvolněno 2 970 mil. Kč, z toho např. v rámci kapitoly Ministerstvo spravedlnosti byly uvolněny všechny z uvedeného titulu vázané prostředky, t.j. 330 mil. Kč, na platy a víceúčelové paušální náhrady 2 963 soudců a 1 113 státních zástupců, v rámci kapitoly Ministerstvo vnitra 700 mil. Kč na úhradu výdajů nezabezpečených v této kapitole, z kapitoly Ministerstvo vnitra do kapitoly VPS 1 560 mil. Kč na posílení účelově určené dotace na dávky sociální péče a byla v kapitole Ministerstvo financí uvolněna a do kapitoly VPS převedena část prostředků na posílení příspěvku na stavební spoření (299 mil. Kč) atd.

V průběhu roku 2005 bylo provedeno celkem **760 rozpočtových opatření**, t.j. o 21 méně než v předchozím roce. Nejvíce rozpočtových opatření se realizovalo v kapitolách Ministerstvo vnitra (75), Ministerstvo zahraničních věcí (58) a Ministerstvo zemědělství (54).

Nejvýznamnější skupinou rozpočtových opatření (30,5 %) bylo **uvolňování prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa** do rozpočtů příslušných kapitol. Jednalo se kromě výše uvedeného převodu prostředků do kapitoly MŠMT na regionální školství např. o výdaje na příspěvky mezinárodním organizacím, vrcholné státní návštěvy, zahraniční rozvojovou pomoc, humanitární pomoc, protidrogovou politiku, o dotace na vysílání Českého rozhlasu; dále byly uvolněny např. prostředky na nákup antivirového přípravku pro případ pandemie chřipky, prostředky na zvýšení platů poslanců a senátorů podle zákona č. 626/2004 Sb. a na úhradu doplatku dalšího platu soudcům za 1. a 2. pololetí 2003, za 1. pololetí 2004 a dalšího platu za 2. pololetí 2004, v návaznosti na usnesení vlády č. 907/2004 byly zvýšeny prostředky na platy a související výdaje u dalších kapitol atd.

Usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu č. 1418/2004 byl zmocněn rozpočtový výbor posoudit zařazení schválených pozměňovacích návrhů k vládnímu

návrhu státního rozpočtu na rok 2005 do programu ISPROFIN podle přílohy č. 2 tohoto usnesení a provést případné korekce. Na základě toho mu byly předkládány k projednání veškeré úpravy uvedených akcí podle požadavků účastníků programů v názvech akcí a v účelu dotací vč. upřesnění účastníků programů a zařazení akcí do příslušných kapitol státního rozpočtu a programů reprodukce majetku. K tomu rozpočtový výbor přijal 54 usnesení týkajících se programů rozpočtové kapitoly VPS; v návaznosti na jím doporučené změny byly rozpočtovými opatřeními upravovány závazné ukazatele státního rozpočtu.

Druhou skupinu tvořily **přesuny mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu** (29,5 %), které byly vyvolány především skutečností, že gestorem určitého programu byl jeden správce kapitoly, v rámci jehož výdajů byly prostředky rozpočtovány v celkovém objemu a který rozhodl na základě soutěží a schválených projektů o jejich rozdělení. Nemalou část činily převody účelových prostředků rozpočtovaných v kapitolách Ministerstvo obrany, Akademie věd, Ministerstvo životního prostředí, Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo zdravotnictví atd. jiným kapitolám na zabezpečení výzkumu a vývoje. Dalšími rozpočtovými opatřeními došlo např. k převodu prostředků na zabezpečení provozu letecké hasičské služby z rozpočtu Ministerstva zemědělství do rozpočtu Ministerstva vnitra, k převodu prostředků na zajištění letecké zdravotnické záchranné služby z rozpočtu Ministerstva zdravotnictví do kapitol Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra atd.

Další skupinu přijatých rozpočtových opatření (27,2 %) představovaly **přesuny v rámci příslušné kapitoly** na krytí rozpočtově nezajištěných potřeb (např. z běžných výdajů do kapitálových a opačně, přesuny mezi jednotlivými specifickými ukazateli apod.). Např. u Ministerstva práce a sociálních věcí došlo k přesunu prostředků na dávky státní sociální podpory a ostatních běžných výdajů do prostředků na platy vč. příslušenství z důvodu zvýšení počtu pracovníků na zabezpečení souvisejících a obslužných činností spojených s výkonem agendy státní sociální podpory na úřadech práce.

Skupinu s nižším počtem rozpočtových opatření představovalo **uvolňování** prostředků jednotlivým kapitolám státního rozpočtu **z kapitoly Operace státních finančních aktiv** (OSFA; 8,6 %), **kdy šlo hlavně o převod prostředků na projekty financované z úvěrů od Evropské investiční banky** (např. Ministerstvu zemědělství na financování odstraňování povodňových škod, Ministerstvu dopravy na financování projektu dálničního obchvatu Plzně a souvisejících silničních přivaděčů a na výstavbu části dálnice D8, na vrub prostředků týkajících se projektů financovaných z úvěrů od EIB byla rovněž prostřednictvím kapitoly VPS poskytnuta dotace Státnímu fondu

dopravní infrastruktury na financování výstavby dálnice D8 Trmice-státní hranice ČR/SRN); v závěru roku došlo u kapitol Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo kultury ke zpětnému převodu finančních prostředků do kapitoly OSFA z důvodu jejich nedočerpání. **Z kapitoly Státní dluh** bylo realizováno 4,2 % všech rozpočtových opatření (zejména koncem roku), kterými byly poskytnuty prostředky příslušným kapitolám státního rozpočtu. Např. do kapitoly Ministerstvo obrany byly převedeny prostředky na pořízení středního dopravního letounu v rámci obnovy dopravního letectva Armády ČR (vládní letka), do kapitoly MPSV pak prostředky na pokrytí zálohy na důchody vyplácené počátkem roku 2006, atd.

Rozpočet výdajů státního rozpočtu roku 2005, jeho úpravy a čerpání jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 21

	Skutečnost 2004*)	Rozpočet 2005			Skutečnost 2005	% plnění	Index skutečnost 2005/2004	Rozdíl skutečnost 2005-2004
		schválený	po změnách	korigovaný**)				
		1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:1
V Ý D A J E celkem	862 892	908 416	908 416	888 516	922 798	103,9	106,9	59 906
BĚŽNÉ VÝDAJE	796 179	837 693	833 850	818 958	843 797	103,0	106,0	47 618
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	80 426	89 195	87 677	87 677	86 373	98,5	107,4	5 947
v tom: Platy	55 868	62 129	60 540	60 540	59 262	97,9	106,1	3 394
Ostatní platby za provedenou práci	4 036	4 201	4 685	4 685	5 032	107,4	124,7	996
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	20 522	22 865	22 452	22 452	22 079	98,3	107,6	1 557
Neinvestiční nákupy a související výdaje	95 379	95 888	88 665	88 665	99 564	112,3	104,4	4 185
z toho: nákup materiálu	9 413	10 311	10 220	10 220	9 597	93,9	102,0	184
úroky a ostatní finanční výdaje	28 545	35 207	27 300	27 300	26 176	95,9	91,7	-2 369
nákup vody, paliv a energie	4 438	5 951	5 107	5 107	5 035	98,6	113,5	597
nákup služeb	21 828	28 425	29 522	29 522	25 314	85,7	116,0	3 486
ostatní nákupy	8 992	8 382	9 560	9 560	9 120	95,4	101,4	128
poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	16 344	247	247	247	17 926	7 257,5	109,7	1 582
výdaje související s neinv. nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	5 819	7 366	6 708	6 708	6 395	95,3	109,9	576
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím ****)	55 905	28 347	30 243	30 243	30 615	101,2	54,8	-25 290
z toho: neinv. dotace podnikatelským subjektům ****)	49 194	22 295	22 713	22 713	23 305	102,6	47,4	-25 889
neinv. dotace neziskovým apod. org.	6 061	5 392	6 803	6 803	6 572	96,6	108,4	511
z toho: občanským sdružením	2 511	2 132	2 621	2 621	2 577	98,3	102,6	66
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	46 716	59 273	63 086	63 086	55 729	88,3	119,3	9 013
z toho: státním fondům	13 243	25 163	28 966	28 966	21 875	75,5	165,2	8 632
fondům soc. a zdrav. veřejného pojištění	33 390	33 984	33 981	33 981	33 744	99,3	101,1	354
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	111 010	80 269	112 805	102 870	102 540	99,7	92,4	-8 470
z toho: obcím	27 640	24 468	26 669	26 669	26 479	99,3	95,8	-1 161
krajům	80 361	55 800	86 117	76 184	76 060	99,8	94,6	-4 301
Neinvestiční transfery příspěvkovým apod. org.	36 152	38 841	40 030	40 030	40 129	100,2	111,0	3 977
Převody vlastním fondům	17 614	23 485	23 466	23 466	52 299	222,9	296,9	34 685
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	332 615	344 391	347 448	347 448	346 603	99,8	104,2	13 988
z toho: sociální dávky	313 255	325 205	326 666	326 666	325 998	99,8	104,1	12 743
Neinvestiční transfery do zahraničí	18 324	30 912	30 407	30 407	28 977	95,3	158,1	10 653
z toho: odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU	16 053	27 329	27 329	27 329	26 330	96,3	164,0	10 277
Neinvestiční půjčené prostředky	1 320	2 672	1 858	1 858	44	2,4	3,3	-1 276
Ostatní neinvestiční výdaje ***)	719	44 421	8 165	3 208	924	28,8	128,5	205
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	66 712	70 722	74 566	69 558	79 001	113,6	118,4	12 289
z toho: investiční nákupy a související výdaje	17 974	20 282	20 296	20 296	17 870	88,0	99,4	-104
inv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	16 244	14 197	15 023	10 014	10 165	101,5	62,6	-6 079

*) skutečnost roku 2004 není upravena na podmínky roku 2005, tj. o vliv nového rozpočtového určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.)

**) rozpočet po změnách korigovaný o vázání finančních prostředků ve SR v souvislosti s přijetím zákona č. 1/2005 Sb.

***) včetně neinvestičních prostředků jiným veřejným rozpočtům a neinvestičních převodů Národnímu fondu

****) skutečnost roku 2004 vč. úhrady ztráty ČKA, která je v roce 2005 realizována mimo státní rozpočet

Skutečné čerpání celkových výdajů státního rozpočtu **dosáhlo 922,8 mld. Kč**, t.j. o 1,6 % (o 14,4 mld. Kč) více než předpokládal schválený rozpočet. Korigovaný rozpočet (888,5 mld. Kč) byl překročen o 3,9 %, tj. o 34,3 mld. Kč. Na překročení celkových výdajů měly rozhodující vliv převody úspor výdajů z předchozích let z rezervních fondů kapitol do příjmů a následně do výdajů státního rozpočtu podle § 47 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, v celkové výši 21,9 mld. Kč. Ty spolu s převodem prostředků z nově vzniklého fondu státních záruk (novela rozpočtových pravidel - zákon č. 482/2004 Sb.) ve výši 22,2 mld. Kč ovlivnily v plném rozsahu překročení rozpočtu. Po odečtení těchto převodů (celkem 44,1 mld. Kč) by výše čerpaných výdajů dosáhla 878,7 mld. Kč, tedy o 9,8 mld. Kč (o 1,1 %) méně než je korigovaný rozpočet. Kromě toho byly celkově výdaje v roce 2005 výrazně ovlivněny převodem úspor do rezervních fondů organizačních složek státu, které dosáhly výše 46,7 mld. Kč, tj. 5,1 % všech výdajů, zatímco v roce 2004 činily 29,0 mld. Kč, tj. 3,4 % všech výdajů.

Mandatorní výdaje představovaly v celkovém plnění výdajů 51,1 %, t.j. **471,7 mld. Kč** při meziročním růstu o 4,1 % (více než o 18,5 mld. Kč).

Pro srovnatelný meziroční vývoj celkových výdajů bylo třeba upravit skutečnost roku 2004 na podmínky roku 2005, t.j. o vliv zákona č. 1/2005 (nové rozpočtové určení daní) a zákona č. 5/2005 Sb. týkajícího se úhrady ztráty ČKA od roku 2005. Po této korekci by skutečnost roku 2004 činila celkem 826,8 mld. Kč a srovnatelný meziroční nárůst výdajů by dosáhl 96,0 mld. Kč, tj. 11,6 % (po odpočtu výše uvedených 44,1 mld. Kč pak 51,9 mld. Kč, tj. 6,3 %). Podíl čerpání celkových výdajů na HDP roku 2005 v běžných cenách (2 931,1 mld. Kč) činil 31,5 %, t.j. o 0,3 procentního bodu více než v roce 2004 (revidovaný HDP 2 767,7 mld. Kč), při meziročním růstu HDP o 5,9 % (více než o 163,4 mld. Kč).

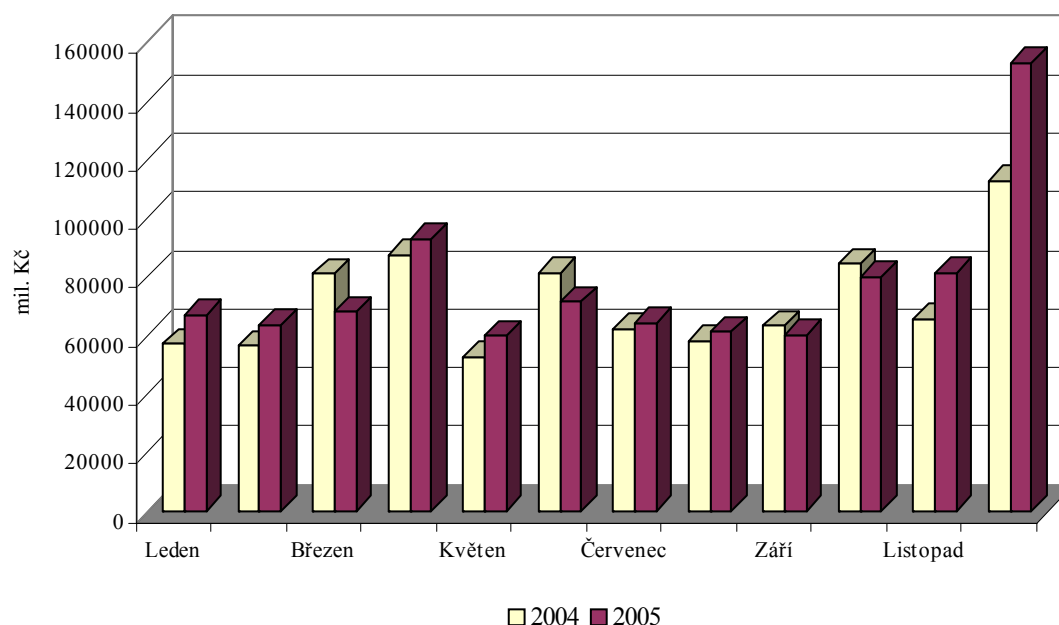
Běžné výdaje byly čerpány v objemu **843,8 mld. Kč** a byly o 1,2 % (o 9,9 mld. Kč) vyšší než upravený rozpočet, resp. o 3,0 % (o 24,8 mld. Kč) vyšší než rozpočet korigovaný. Srovnatelný meziroční růst při výše uvedené korekci skutečnosti roku 2004 na podmínky roku 2005 by dosáhl 10,4 %, tj. 79,2 mld. Kč. **Kapitálové výdaje** ve výši **79,0 mld. Kč** byly vyšší o 6,0 % (o 4,4 mld. Kč) než upravený rozpočet, resp. o 13,6 % (o 9,4 mld. Kč) než rozpočet korigovaný na nové rozpočtové určení daní. Srovnatelný meziroční růst činil 19,5 % (16,8 mld. Kč).

Hodnocení plnění jednotlivých druhů výdajů státního rozpočtu v roce 2005 je **uvedeno v dalších částech zprávy** a je vždy vztaženo k rozpočtu, zahrnujícímu všechna rozpočtová opatření provedená v průběhu roku. Vzhledem k rozdílnému určení daní v roce 2004 a 2005 neuvádíme meziroční srovnání těch výdajů, kterých se dotkla novela zákona o rozpočtovém určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.), neboť u nich

nelze v potřebné struktuře korigovat skutečnost roku 2004 na podmínky roku 2005. Čerpání výdajů u těchto položek je hodnoceno ve vztahu k tzv. korigovanému rozpočtu, t.j. k rozpočtu zohledňujícímu rozpočtová opatření vč. snížení příslušných položek o vázání prostředků ve státním rozpočtu vlivem výše uvedeného zákona. V příslušných pasážích je komentováno i využití prostředků souvisejících s projekty financovanými z úvěrů od Evropské investiční banky ve výši téměř 10,7 mld. Kč, které byly převedeny z kapitoly Operace státních finančních aktiv do příslušných kapitol, které jednotlivé projekty realizovaly.

Průběh čerpání celkových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2004 a 2005 ukazuje graf:

Graf č. 7

Měsíční průměr výdajů čerpaných v roce 2005 činil 76,9 mld. Kč a proti roku 2004 se zvýšil o 5,0 mld. Kč. Čerpání většiny výdajů státního rozpočtu probíhalo poměrně rovnoměrně, čerpání některých výdajů se však soustředilo pouze na některé měsíce roku. Např. výdaje na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi poskytované kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy byly čerpány v lednu v částce 11,1 mld. Kč, v únoru 5,8 mld. Kč, v dubnu 16,9 mld. Kč, v červnu 4,3 mld. Kč, v červenci 12,6 mld. Kč a v říjnu 16,8 mld. Kč. V kapitole Všeobecná pokladní správa se převody do nově zřízeného Fondu státních záruk soustředily na poslední dva měsíce roku, kdy z celkových 22,2 mld. Kč bylo převedeno v listopadu 7,7 mld. Kč a v prosinci 8,7 mld. Kč; následně tak výdaje na realizaci státních záruk a

úhradu závazků s.o. Správa železniční dopravní cesty podle zákona č. 77/2002 Sb. byly nadprůměrně čerpány až koncem roku – v listopadu 2,3 mld. Kč a v prosinci dokonce 13,3 mld. Kč z celkových 17,9 mld. Kč; příspěvek na podporu stavebního spojení v částce 15,4 mld. Kč byl stavebním spořitelním vyplacen v dubnu; v březnu se uskutečnila předsunutá platba státu za vybrané skupiny obyvatel do všeobecného zdravotního pojištění ve výši 2,8 mld. Kč; odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU dosáhly v lednu téměř 5,5 mld. Kč, když měsíční průměr činil 2,2 mld. Kč. Výdaje na dluhovou službu kapitoly Státní dluh byly nadprůměrně čerpány v měsících lednu 4,1 mld. Kč, březnu 3,6 mld. Kč, červnu 3,6 mld. Kč a říjnu 5,2 mld. Kč. Neinvestiční převody z kapitoly Ministerstvo zemědělství do Státního zemědělského fondu (SZIF) na realizaci Společné zemědělské politiky se soustředily na prosinec, a to ve výši 21,3 mld. Kč, když v měsících březnu až říjnu byly uskutečněny vysoce podprůměrně. Celkové kapitálové výdaje 82,0 mld. Kč byly ze 41,4 % vynaloženy až v prosinci, a to ve výši 33,9 mld. Kč, v ostatních měsících s výjimkou listopadu vykazovaly podprůměrné čerpání, zejména v lednu 1,0 mld. Kč a v únoru 1,3 mld. Kč (čerpání kapitálových výdajů v závěrečných měsících roku je dlouhodobým trendem vzhledem k uvolňování prostředků až po výběrových řízeních a delší době trvání zakázek). Převody finančních prostředků do rezervních fondů kapitol, jež dosáhly ke konci roku 46,7 mld. Kč (v tom běžné výdaje 28,8 mld. Kč a kapitálové výdaje 17,9 mld. Kč), se soustředily do závěru roku. Výše uvedené výdaje ovlivnily nadprůměrné čerpání v měsících dubnu, říjnu, listopadu a zejména v prosinci.

Na meziroční srovnání měsíčních výdajů měla vliv kromě zvýšení celkových výdajů státního rozpočtu a nového určení daní v roce 2005 i úhrada ztráty České konsolidační agentury v roce 2004 (březen 7,4 mld. Kč, říjen 5,0 mld. Kč a listopad 5,8 mld. Kč), která od roku 2005 není realizována prostřednictvím státního rozpočtu, vznik a převody do Fondu státních záruk v roce 2005, ale i rozdílné rozložení čerpání výdajů na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi, výdajů na dluhovou službu, výdajů na realizaci státních záruk, převodů do SZIF atd. v průběhu obou let a zejména výše převodu finančních prostředků do rezervních fondů kapitol (v roce 2004 to bylo 29,0 mld. Kč, v roce 2005 jak již bylo uvedeno 46,7 mld. Kč).

2. Běžné výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 675/2004 Sb. o státním rozpočtu ČR na rok 2005, stanovil celkový objem **běžných výdajů ve výši 837,7 mld. Kč; rozpočet korigovaný o vliv zákona č. 1/2005 Sb.** o novém rozpočtovém určení daní, resp. o vázání finančních prostředků ve státním rozpočtu (snížení o 14,9 mld. Kč), a **o další rozpočtová opatření**

provedená v průběhu roku (snížení o 3,8 mld. Kč), pak **představoval 819,0 mld. Kč. Skutečné čerpání dosáhlo 843,8 mld. Kč, t.j. 103,0 % korigovaného rozpočtu** (o 24,8 mld. Kč více) při meziročním srovnatelném růstu, t.j. při úpravě skutečnosti 2004 na podmínky roku 2005 (nové rozpočtové určení daní, bez úhrady ztráty České konsolidační agentury), o 10,4 %, t.j. o 79,2 mld. Kč.

2.1. Neinvestiční transfery obyvatelstvu a státní politika zaměstnanosti

Čerpání výdajů na neinvestiční transfery obyvatelstvu a státní politiku zaměstnanosti ukazuje následující tabulka:

Tabulka č.22

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY OBYVATELSTVU A STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004	Rozdíl
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
A. Státní rozpočet	339 619	353 535	356 713	353 936	99,2	104,2	14 317
1. Sociální dávky*)	313 292	325 205	326 703	326 031	99,8	104,1	12 739
v tom:							
- důchody**)	230 897	245 583	247 389	247 390	100,0	107,1	16 493
- ostatní dávky	42 579	37 102	39 349	38 548	98,0	90,5	-4 031
- dávky státní sociální podpory	32 786	35 020	32 965	33 046	100,2	100,8	260
- státní politika zaměst. - pasivní	7 030	7 500	7 000	7 047	100,7	100,2	17
2. Státní politika zaměst. - aktivní	3 938	5 833	6 033	4 172	69,2	105,9	234
3. Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	133	250	243	147	60,5	110,5	14
4. Příspěvek zaměstnavatelům zaměst. více než 50 % občanů se ZPS	649	660	726	737	101,5	113,6	88
5. Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace	2 381	2 651	2 469	2 391	96,8	100,4	10
6. Ostatní náhrady placené obyvatelstvu	221	429	423	354	83,7	160,2	133
7. Ostatní neinv. transfery obyvatelstvu	19 005	18 507	20 116	20 104	99,9	105,8	1 099
B. Rozpočty ÚSC***)	15 331			14 766		96,3	-565
z toho:							
- dávky sociální péče	14 315	13 317	14 877	14 196	95,4	99,2	-119

*)vč. dávek vyplacených do ciziny a zálohy České pošty

**) vč. zálohy České pošty na důchody v r. 2005 ve výši 800 mil. Kč a 3 287 mil. Kč v roce 2004 a vč. důchodů vyplacených do ciziny

***) za územně řízenou sféru není údaj o schváleném a upraveném rozpočtu k dispozici

Pozn. Údaje za sociální dávky (státní politika zaměstnanosti - pasivní) se liší od údajů v bilanci příjmů s výdajů o další související výdaje obsažené ve třídě 5 rozpočtové skladby

Neinvestiční transfery obyvatelstvu a státní politika zaměstnanosti

představovaly ve státním rozpočtu 2005 váhově nejvýznamnější objem výdajů (353,5 mld. Kč, t.j. 38,9 % všech výdajů). Ve skutečnosti v tomto roce **dosáhly výše 353,9 mld. Kč** (38,4 % všech výdajů) a byly tak o 2,8 mld. Kč, tj. o 0,8 % nižší než upravený rozpočet. Meziročně vzrostly o 4,2 %, tj. o 14,3 mld. Kč, což je o 0,7 procentního bodu (o 2,8 mld. Kč) vyšší dynamika než v roce 2004. Převážná většina

neinvestičních transferů obyvatelstvu je nedílnou součástí tzv. mandatorních výdajů vyplývajících ze zákona.

Rozpočty územních samosprávných celků (ÚSC), t.j. **kraje a obce, vynaložily** na neinvestiční transfery obyvatelstvu v roce 2005 celkem **14,8 mld. Kč**, z toho na dávky sociální péče 14,2 mld. Kč.

Čerpání hlavních skupin dávkových výdajů v roce 2005 (za všechny kapitoly, které dávky rozpočtují, a za územní rozpočty) a jejich porovnání s rokem 2004 ukazuje tabulka:

Tabulka č. 23

	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Index 2005/2004	Rozdíl
v mil. Kč				
Důchody	230 897	247 390	107,1	16 493
z toho: starobní	167 813	179 660	107,1	11 847
invalidní (plné a částečné)	41 747	45 330	108,6	3 583
vdovské/vdovecké	18 735	19 657	104,9	922
sirotčí	2 591	2 732	105,4	141
Ostatní dávky*)	42 579	38 548	90,5	-4 031
z toho:				
- dávky nemocenského pojištění	29 718	31 835	107,1	2 117
z toho: nemocenské	24 821	26 383	106,3	1 562
peněžitá pomoc v mateřství	4 161	4 628	111,2	467
- zvýšení důchodu pro bezmocnost	1 687	1 744	103,4	57
- zvláštní soc. dávky příslušníků ozbroj. sil při skončení služebního poměru	4 574	4 956	108,4	382
Dávky státní sociální podpory	32 786	33 046	100,8	260
Dávky sociální péče	14 317	14 196	99,2	-121

*) v roce 2004 vč. jednorázového příspěvku důchodci 2 724 mil. Kč a jednorázového příspěvku dítěti 3 866 mil. Kč podle zákona č. 237/2004 Sb. na zmírnění nepříznivých dopadů změn DPH

Schválený rozpočet výdajů na **důchody** (245,6 mld. Kč) byl v průběhu roku 2005 navýšen celkem o 1,8 mld. Kč na 247,4 mld. Kč. Z toho kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) obdržela rozpočtovým opatřením 1,6 mld. Kč z úspory na dluhovou službu kapitoly Státní dluh; k zajištění dalších chybějících prostředků byla vyplacena pouze část zálohy České poště z rozpočtu kapitoly roku 2005 na výplatu důchodů počátkem roku 2006, a to 0,8 mld. Kč z předpokládaných 3,6 mld. Kč. Ke zvýšení rozpočtu na důchody došlo také v kapitolách Ministerstvo vnitra (o 223 mil. Kč) a Ministerstvo spravedlnosti (o 14 mil. Kč), naopak k mírnému snížení rozpočtu došlo v kapitole Ministerstvo obrany (o 31 mil. Kč).

Takto upravený rozpočet byl čerpán na 100 %, když skutečné **výdaje na důchody**^{*)} dosáhly za všechny kapitoly, které je vyplácejí, **247,4 mld. Kč** a byly

^{*)} Údaje o výdajích na důchody jsou uváděny z **hlediska rozpočtu** (finančního zúčtování rozpočtového roku), tzn. ve výdajích je zahrnuta záloha zaslaná České poště na výplatu důchodů z rozpočtu běžného roku, ale příjemce obdrží tento důchod až v roce příštím, naopak v běžném roce příjemce obdrží důchod, ve kterém je zahrnuta záloha České poště z rozpočtu minulého roku

o 7,1 %, tj. o 16,5 mld. Kč vyšší než v předchozím roce (v roce 2004 meziročně vzrostly o 2,2 %, tj. o 5,1 mld. Kč a v roce 2003 o 6,2 %, tj. 12,5 mld. Kč). V celkovém čerpání byla zahrnuta záloha České poště na výplatu důchodů na počátku ledna 2006 ve výši 0,8 mld. Kč (v roce 2004 to bylo 3,3 mld. Kč a 5,0 mld. Kč v roce 2003) a výdaje na důchody do ciziny ve výši téměř 1,4 mld. Kč (1,2 mld. Kč v roce 2004 a 1,1 mld. Kč v roce 2003).

Ve zvýšení výdajů na důchody se **částečně promítl celoroční dopad valorizace důchodů**, kdy procentní výměra důchodů přiznaných před 1.1.2005 vzrostla o 5,4 % a základní výměra důchodů se zvýšila o 90,- Kč z 1 310,- Kč na 1 400,- Kč (nařízení vlády č. 565/2004 Sb.). **Do důchodu odešlo proti očekávání více osob** (počet odchodů do důchodu byl ovlivněn demografickým vývojem a vývojem na trhu práce). Občané také ve značné míře využívali zákonné možnosti **plného souběhu důchodu s pracovním příjmem**. Výrazněji než v předchozích letech rostla výše důchodu – **generační obměna a růst pracovních příjmů vedly k odchodu do důchodu lidí s vyššími příjmy**.

Nejvyšší částka z celkových výdajů na důchody byla poskytnuta na **důchody starobní**, a to téměř **179,7 mld. Kč** (72,6 %, t.j. přibližně stejný podíl jako v minulých letech). V porovnání s rokem 2004 vzrostly tyto důchody o 7,1 % (o 11,8 mld. Kč). Na **důchody invalidní** (plné a částečné) vynaložil státní rozpočet celkem **45,3 mld. Kč** při meziročním růstu o 8,6 % (o 3,6 mld. Kč) a na **důchody pozůstalostní** (vdovské, vdovecké a sirotčí) **22,4 mld. Kč**, t.j. téměř o 5,0 % (o 1,1 mld. Kč) více než v roce 2004.

Na výplatě dávek důchodového pojištění se největší měrou podílela kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí (241,2 mld. Kč**, t.j. 97,5 % všech vyplacených důchodových dávek). Česká správa sociálního zabezpečení zajišťovala v roce 2005 výplatu téměř 3 308 tis. důchodů (cca o 22,8 tis. více než v roce 2004) pro 2 682 tis. důchodců (cca o 23,2 tis. více). Na starobních důchodech bylo v roce 2005 vyplaceno 175,7 mld. Kč, t.j. o 7,8 % (o 12,6 mld. Kč) více než v roce 2004. Průměrná výše plného starobního důchodu byla v prosinci hodnoceného roku 7 491,- Kč a meziročně se zvýšila o 458,- Kč. Relace průměrného starobního důchodu k průměrné hrubé mzdě se zvýšila o 0,1 procentního bodu na 40,7 %, takže trvalý pokles této relace ze 46,0 % v roce 1989 se zastavil. V roce 2005 bylo zpracováno 234,4 tis. nových žádostí o důchod, z toho 119,9 tis. žádostí o starobní důchod, z nichž bylo 32,5 tis. žádostí o předčasný důchod.

Údaje o příjmech a výdajích systému důchodového pojištění podle kapitol jsou uvedeny v samostatné části.

Výdaje na **ostatní sociální dávky** v oblasti sociálního zabezpečení zahrnují kromě výdajů na dávky nemocenského pojištění^{*)}, které jsou odvozeny z mezd, výdaje na dávku „zvýšení důchodu pro bezmocnost“, výdaje na „zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru“, ostatní dávky povahy sociálního zabezpečení a další drobné dávky. Schválený rozpočet výdajů na ostatní dávky celkem ve výši 37,1 mld. Kč byl v průběhu roku zvýšen o 2,2 mld. Kč, na 39,3 mld. Kč, z toho u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí o 2,4 mld. Kč zejména na pokrytí zvýšené potřeby na dávky nemocenského pojištění (zdroje krytí byly nalezeny v rámci kapitoly, a to z úspor na dávkách státní sociální podpory 2,0 mld. Kč a výdajů na pasivní politiku zaměstnanosti 0,4 mld. Kč).

Ve skutečnosti bylo **vynaloženo 38,5 mld. Kč**, t.j. 98,0 % upraveného rozpočtu. Meziroční pokles o 9,5 %, t.j. o 4,0 mld. Kč ovlivnilo mimořádné uvolnění finančních prostředků v roce 2004 v kapitole MPSV v souvislosti s přijatými sociálními kompenzacemi ve vztahu ke změnám DPH - jednorázový příspěvek na dítě ve výši 2 000,- Kč, kterému náležel přídavek v květnu 2004 (jednalo se o dávky sociální podpory v roce 2004 vykázané v ostatních sociálních dávkách) a jednorázový příspěvek důchodci 1 000,- Kč v úhrnné částce 6,6 mld. Kč. Po očištění skutečnosti roku 2004 o tyto mimořádné příspěvky bylo v roce 2005 čerpáno o 7,1 % (o 2,6 mld. Kč) více.

Dávky nemocenského pojištění byly ve sledovaném roce čerpány ve výši **31,8 mld. Kč**, při meziročním růstu o 2,1 mld. Kč, t.j. o 7,1 % (meziroční pokles o 13,7 %, t.j. o 4,7 mld. Kč v roce 2004 ovlivnily zejména změny v jejich výpočtu podle zákona č. 421/2003 Sb. s účinností od 1.1.2004; v roce 2003 meziročně vzrostly o 10,3 %). K meziročnímu navýšení v roce 2005 došlo u všech dávek nemocenského pojištění s výjimkou vyrovnávacího příspěvku v mateřství a těhotenství.

Výdaje na **nemocenské** dosáhly v roce 2005 výše **26,4 mld. Kč** (82,9 % všech dávek nemocenského pojištění) a proti předchozímu roku se zvýšily o 6,3 %, tj. 1,6 mld. Kč. Výši nemocenského a dalších dávek závisících na mzdě ovlivnila dynamika růstu mezd, vč. zvýšení minimální mzdy od 1.1.2005. Při růstu počtu nemocensky pojištěných osob o 0,4 % (na 4 337 tis. pojištěných) se počet prostaných dnů meziročně zvýšil o 0,5 % (na 106,5 mil. dnů), průměrná délka trvání pracovní neschopnosti se snížila z 36,5 dnů na 33,7 dnů, a to zejména vlivem krátkodobé nemoci v důsledku chřipkové epidemie.

---

^{*)} nemocenské, podpora při ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, peněžitá pomoc v mateřství

Peněžitá pomoc v mateřství dosáhla výše **4,6 mld. Kč** (meziroční růst o 11,2 %, t.j. o 0,5 mld. Kč), **podpora při ošetřování člena rodiny 0,8 mld. Kč** (meziroční růst o 12,1 %, t.j. o 0,1 mld. Kč) a **vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství 4,5 mil. Kč** (meziroční pokles o 15 %, t.j. o 842 tis. Kč).

Výdaje na dávku „**zvýšení důchodů pro bezmocnost**“, která představuje specifickou dávku určenou pro zdravotně postižené poživatele starobního důchodu, dosáhly **1,7 mld. Kč**, což je o 3,4 % (o 57 mil. Kč) více než v roce 2004.

Výdaje na **zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru** vyplácené ministerstvy obrany, vnitra a spravedlnosti byly čerpány v částce 4 956 mil. Kč při meziročním růstu o 8,4 % (o 382 mil. Kč).

Velmi důležitým kritériem ovlivňujícím výdaje státu v sociální oblasti je **životní minimum**, které je společensky uznanou minimální hranicí příjmu, pod níž nastává stav hmotné nouze (posuzuje příjmovou nedostatečnost pro potřeby sociální ochrany občana a rodiny). Částky životního minima mohou být valorizovány každoročně od 1. ledna podle skutečného vývoje spotřebitelských cen ve stanoveném rozhodném období tak, aby byla zachována jejich reálná hodnota. Při mimořádně vysokém nárůstu spotřebitelských cen alespoň o 10 % je vláda může zvýšit mimo termín pravidelné valorizace, při inflaci nižší než 2 % nemusí vláda částky v pravidelném termínu zvyšovat. K poslední valorizaci životního minima došlo k 1.1.2005 (nařízení vlády č. 664/2004 Sb.), předtím k 1.10.2001 (nařízení vlády č. 333/2001 Sb.). Dalším důležitým opatřením sociální politiky, je zvyšování **minimální mzdy** jako nejnižší ceny práce, jehož smyslem je upřednostňování příjmů z pracovní činnosti před příjmy sociálními. Od 1.1.2005 byla hrubá měsíční minimální mzda zvýšena na 7 185,-Kč, resp. hodinová minimální mzda na 42,50 Kč, ze 6 700,- Kč, resp. z 39,60 Kč, stanovených pro rok 2004.

Životní minimum je kritériem pro poskytování pomoci státu formou dávek zahrnutých v systému státní sociální podpory a dávek sociální péče. Je ale využíváno i v systému hmotného zabezpečení uchazečů o zaměstnání, pro stanovení důchodu pro bezmocnost či v praxi soudních a peněžních institucí.

Dávky státní sociální podpory^{*)} představují adresnou pomoc zejména rodinám s dětmi ve stanovených sociálních situacích a jsou poskytovány ze státního rozpočtu podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Od dubna 2004 vykonávají agendu státní sociální podpory, včetně výplaty dávek, úřady práce s výjimkou území hl.m. Praha (dříve územní samosprávy). **Rozpočet**

---

^{*)} přidavek na dítě, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, příspěvek na dopravu, rodičovský příspěvek, zaopatřovací příspěvek, dávky péčovské péče, porodné, pohřebné a další sociální příspěvky

schválený zákonem ve výši 35,0 mld. Kč se v průběhu roku snížil o 2,0 mld. Kč na 33,0 mld. Kč ve prospěch dávek nemocenského pojištění.

Čerpáno bylo celkem **33,0 mld. Kč**, t.j. 100,3 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 260 mil. Kč (o 0,8 %). Důvodem mírného meziročního zvýšení byly změny podmínek nároku u rodičovského příspěvku (zvýšení měsíčního příspěvku z 2 252,- Kč na 3 573,-Kč od května 2004 a zrušení podmínky omezené výdělečné činnosti), zvýšení počtu narozených dětí, zvýšení počtu dětí v pěstounské péči a i zrušení příspěvku na dopravu od července téhož roku (nahrazeno tzv. žákovským jízdným vypláceným podle nového určení daní v roce 2005 prostřednictvím krajů).

Přehled výdajů na jednotlivé dávky a porovnání s výdaji roku 2004 je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 24

v mil. Kč				
DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Index 2005/2004	Rozdíl
Dávky státní sociální podpory celkem	32 786	33 046	100,8	260
z toho:				
- přírůstek na dítě	11 805	11 215	95,0	-590
- sociální příplatek	5 281	4 803	90,9	-478
- příspěvek na bydlení	2 559	2 474	96,7	-85
- příspěvek na dopravu*)	861	0	0,0	-861
- rodičovský příspěvek	10 439	12 644	121,1	2 205
- zaopatřovací příspěvek	4	0	0,0	-4
- dávky pěstounské péče	427	471	110,3	44
- porodné	831	896	107,8	65
- pohřebné	525	533	101,5	8

*) zrušen k 1.7.2004

Při posuzování nároků na dávky státní sociální podpory se netestuje majetek, ale pouze příjmy občanů, a to u dávek: přírůstek na dítě, sociální příplatek a příspěvek na bydlení. Bez ohledu na příjem jsou poskytovány rodičovský příspěvek, zaopatřovací příspěvek, dávky pěstounské péče, porodné a pohřebné.

Pro rodiny s dětmi byly nejvýznamnějšími dávkami státní sociální podpory závislými na příjmu přírůstek na děti a sociální příplatek, jejich úhrnná výše dosáhla v hodnoceném období 48,5 % celkově vyplacených dávek (meziroční snížení o 3,6 procentního bodu). I když se od 1.1.2005 zvýšilo životní minimum, růst nominálních příjmů rodin s nezaopatřenými dětmi měl vliv na snížení obou výše uvedených dávek.

Na **přídavek na dítě** (opakovaná adresná dávka, která pomáhá krýt náklady spojené s výchovou a výživou nezaopatřených dětí) bylo vynaloženo **11,2 mld. Kč**, t.j. proti roku 2004 o 5,0 % (o 590 mil. Kč) méně. Ve srovnání s rokem 2004 se počet příjemců této dávky snížil průměrně o 88,5 tisíc měsíčně, t.j. o 4,7 %.

K meziročnímu poklesu došlo i u výdajů na **sociální příplatek** (dávka pro rodiny s nízkými příjmy na krytí nákladů spojených se zabezpečováním potřeb jejich dětí), a to o 9,1 % (o 478 mil. Kč), když bylo vydáno téměř **4,8 mld. Kč**. Ve srovnání s rokem 2004 počet příjemců této dávky klesl průměrně o 40,7 tisíc měsíčně, t.j. o 11,0 %.

Příspěvek na bydlení (dávka přispívající na krytí nákladů na bydlení rodinám či jednotlivcům s nízkými příjmy) byl v roce 2005 poskytnut v částce téměř **2,5 mld. Kč** a rovněž zaznamenal meziroční pokles (o 3,3 %, t.j. o 85 mil. Kč). Proti předchozímu roku se snížil počet příjemců průměrně o 47,9 tisíc měsíčně, t.j. o 15,5 %.

Z dávek, které nejsou poskytovány v závislosti na příjmu žadatelů, představovaly výdaje na **rodičovský příspěvek**, který je určen rodiči pečujícímu celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně o dítě do 4 let věku nebo do 7 let, je-li dítě dlouhodobě zdravotně postižené, největší objem (téměř 38,3 % všech dávek státní sociální podpory), když dosáhly výše **12,6 mld. Kč** při meziročním růstu o 21,1 % (o 2,2 mld. Kč). Toto navýšení souvisí mj. s již zmíněným zvýšením rodičovského příspěvku o 1 021,- Kč měsíčně od května předchozího roku a s růstem příjemců ve srovnání s rokem 2004 průměrně o 15,4 tisíc měsíčně, t.j. o 6,0 %.

Výdaje na **dávky pěstounské péče** (příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna pěstouna, příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení motorového vozidla) činily **471 mil. Kč** při meziročním růstu o 10,3 % (téměř o 44 mil. Kč). Ve srovnání s rokem 2004 se zvýšil počet příjemců těchto dávek průměrně o 1,2 tisíc dětí měsíčně, t.j. o 9,8 %.

Výdaje na **zaopatřovací příspěvek**, který je určen pro rodiny vojáků základní nebo náhradní vojenské služby, civilní služby nebo vojenského cvičení, byly vyplaceny pouze ve výši **167 tis. Kč**, když v roce 2004 dosáhly 3,5 mil. Kč (důvodem prudkého snížení výdajů je profesionalizace armády).

Výdaje na **porodné** (dávka, kterou stát jednorázově přispívá matce na náklady související s narozením dítěte) činily **896 mil. Kč** a meziročně vzrostly o 7,8 % (o 65 mil. Kč). Ve srovnání s rokem 2004 stoupl počet příjemců této dávky průměrně o 0,5 tisíc měsíčně, t.j. o 6,3%.

Výdaje na **pohřebné** (jednorázová dávka, kterou stát přispívá na náklady spojené s vypravením pohřbu) činily téměř **534 mil. Kč** při meziročním navýšení o 1,7 %, t.j. o 9 mil. Kč, důvodem je vyšší počet zemřelých osob v roce 2005 než v roce 2004 průměrně o 0,1 tisíc měsíčně, t.j. o 1,1 %.

Na nově zavedený **příspěvek pro děti na péči o dítě v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc** byly od jeho zavedení v říjnu 2002 vyplaceny necelé **2 mil. Kč**.

Dávky sociální péče zahrnující jednak dávky vyplácené z titulu sociální potřeby občanům, jejichž příjmy nedosahují částek životního minima, a dávky pro zdravotně postižené občany, které slouží především k odstranění, zmírnění nebo překonání následků postižení jsou **vypláceny obcemi**. V roce 2005 byly **rozpočtovány** v příloze č. 7 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005 **ve výši 13,3 mld. Kč** v kapitole **Všeobecná pokladní správa** jako finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích (obcím byly ze státního rozpočtu poskytovány prostřednictvím krajů). Vzhledem k podhodnocení schváleného rozpočtu byl v průběhu roku **rozpočet zvýšen** o 1,6 mld. Kč **na 14,9 mld. Kč**. Čerpáno bylo **14,2 mld. Kč**, t.j. 95,4 % upraveného rozpočtu (nevyčerpané prostředky 681 mil. Kč budou vráceny při finančním vypořádání vztahů se státním rozpočtem 2005) při meziročním poklesu o 0,8 % (o 119 mil. Kč). Snížení proti předchozímu roku ovlivnil pokles dávek podmíněných sociální potřebností (téměř o 522 mil. Kč), což bylo způsobeno jednak poklesem míry nezaměstnanosti, jednak růstem peněžních příjmů, zejména mezd a některých sociálních dávek plynoucích z ostatních subsystémů sociálního zabezpečení. Dalším faktorem byl větší důraz sociálních pracovníků kladený na aktivní hledání zaměstnání a povinností přijetí pracovního místa jednotlivých klientů sociální péče.

Výdaje na státní politiku zaměstnanosti v širším pojetí^{*)} byly pro rok 2005 **rozpočtovány ve výši 16,9 mld. Kč**, rozpočtovými opatřeními **sníženy na 16,5 mld. Kč** a ve skutečnosti **čerpány v objemu 14,5 mld. Kč**, t.j. na 85,8 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 2,6 % (o 362 mil. Kč).

Státní politiku zaměstnanosti zabezpečuje **především kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)**, a to zejména prostřednictvím úřadů práce. V roce 2005 bylo touto kapitolou **vynaloženo celkem 12,1 mld. Kč**, t.j. o 3,0 % (o 352 mil.

---

^{*)} tj. aktivní a pasivní politika zaměstnanosti, příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace, příspěvky zaměstnavatelů zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností a ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele

Kč více než v roce předcházejícím. Z celkové částky bylo **58,2 % (7,0 mld. Kč) použito na pasivní a 34,5 % (4,2 mld. Kč) na aktivní část politiky zaměstnanosti**. Ve výdajích státního rozpočtu souvisejících s politikou zaměstnanosti jsou rovněž sledovány dotace sociálního charakteru vyplacené zaměstnavatelům kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo dopravy (příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace)**.

Strukturu těchto výdajů a srovnání s předchozím rokem ukazuje tabulka:

Tabulka č. 25

v mil. Kč

STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Index 2005/2004	Rozdíl
Výdaje na státní politiku zaměstnanosti celkem	14 131	14 493	102,6	362
1. Výdaje na státní politiku zaměstnanosti - kapitola MPSV	11 750	12 102	103,0	352
z toho:				
a) pasivní politika zaměstnanosti	7 030	7 047	100,2	17
b) aktivní politika zaměstnanosti	3 938	4 172	105,9	234
z toho: investiční pobídky	859	793	92,3	-66
vlastní aktivní politika zaměstnanosti	3 079	3 034	98,5	-45
z toho: rekvalifikace	481	408	84,8	-73
veřejně prospěšné práce	833	839	100,7	6
účelná pracovní místa	1 031	1 184	114,8	153
podpora zaměstnanosti občanů se ZPS	251	310	123,5	59
odborná praxe absolventů	418	145	34,7	-273
c) ochrana zaměst. při platební nesch. zaměstnavatelů	133	147	110,5	14
d) zaměstnávání zdravotně postižených občanů	649	737	113,6	88
2. Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace - kapitoly MPO a MD	2 381	2 391	100,4	10

Výdaje na *pasivní politiku zaměstnanosti* (podpora v nezaměstnanosti) byly pro rok 2005 **rozpočtovány** ve výši **7,5 mld. Kč**. V průběhu roku byl schválený **rozpočet snížen na 7,0 mld. Kč** ve prospěch dávek nemocenského pojištění a příspěvku zaměstnavatelům zaměstnávajícím občany se zdravotním postižením.

Upravený rozpočet byl **čerpán** ve výši necelých **7,1 mld. Kč**, t.j. na 100,7 %, při meziročním růstu pouze o 0,2 % (o 17 mil. Kč). Do čerpání byly zapojeny prostředky převedené z rezervního fondu kapitoly MPSV v objemu 127 mil. Kč. Koncem roku byla do rezervního fondu převedena částka 64 mil. Kč.

Se zvyšováním ekonomické výkonnosti v základních odvětvích české ekonomiky **pokračoval růst zaměstnanosti a pokles nezaměstnanosti** – mírně se zmenšila nerovnováha mezi vyšší nabídkou a nižší poptávkou na trhu práce. Míra nezaměstnanosti po celý rok 2005 meziměsíčně i meziročně klesala s výjimkou měsíce ledna a prosince, kdy byl zaznamenán nárůst. **Průměrná míra nezaměstnanosti 9,0 %** byla o 0,2 procentního bodu nižší než v roce 2004; **koncová**

míra nezaměstnanosti (k 31.12.2005) dosáhla **8,9 %** a byla o 0,6 procentního bodu nižší než ke stejnému datu předchozího roku. Z regionálního pohledu nejnižší koncová míra nezaměstnanosti byla v okresech Praha-východ (2,5 %), Praha- západ (2,6 %) Praha (3,2 %) a Mladá Boleslav (3,8 %). Koncovou míru nezaměstnanosti vyšší než republikový průměr vykazalo 30 okresů, nejvyšší byla v okresech Most (21,2 %), Karviná (18,6 %), Jeseník (16,9 %) a Teplice (16,8 %). **Průměrně bylo měsíčně evidováno na úřadech práce 514,3 tis. uchazečů** o zaměstnání, t.j. o 23,1 tis. uchazečů méně než v roce 2004. **Průměrný měsíční počet uchazečů pobírajících podporu v nezaměstnanosti činil 138,7 tis. osob** (t.j. 31,5 % uchazečů o zaměstnání), což představuje snížení proti roku 2004 o 18,0 %, t.j. o 30,4 tis. osob. **Průměrná výše podpory v nezaměstnanosti činila 4 215,- Kč měsíčně**, t.j. o 653,-Kč více než v roce 2004. Zvýšením životního minima pro jednotlivého občana od 1.1.2005 se zvýšila i horní hranice hmotného zabezpečení na 10 250,- Kč, resp. na 12 040,- Kč po dobu rekvalifikace.

Celkové výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti a výši průměrné podpory v nezaměstnanosti ovlivnily kromě zvýšení životního minima a růstu mezd i některé skutečnosti související s účinností zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, např. zpřísnění podmínky na vznik nároku na podporu v nezaměstnanosti u absolventů nezahrnutím doby studia do náhradní doby zaměstnání od října 2004, změna procentní výše podpory v nezaměstnanosti (ze 40 % na 45 % od 4. měsíce po zbývajících část podpůrčí doby), prodloužení délky podpůrčí doby poskytování podpory v nezaměstnanosti u uchazečů starších 50 let a neprodloužení podpůrčí doby o dobu pracovní neschopnosti.

Aktivní politika zaměstnanosti (APZ) se v roce 2005 zaměřila na podporu zřizování nových pracovních míst poskytováním příspěvků potenciálním zaměstnavatelům i uchazečům o zaměstnání, na udržení a zvýšení zaměstnanosti ohrožených skupin zaměstnanců a specifických skupin obyvatel, na změnu kvalifikace a zvýšení motivace k přijetí zaměstnání a tím i na snížení sociálního napětí v regionech s nejvyšší mírou nezaměstnanosti.

Schválený rozpočet vyčlenil pro tyto účely 5,8 mld. Kč a v průběhu roku byl **posílen o 200 mil. Kč** na investiční pobídky. **Ve skutečnosti dosáhly výdaje** na aktivní politiku zaměstnanosti celkem **4,2 mld. Kč** (bez převodu do rezervního fondu v celkové výši 2,2 mld. Kč) a zůstaly tak pod úrovní upraveného rozpočtu o 30,8 %, při meziročním růstu o 5,9 % (o 0,2 mld. Kč). Schválený rozpočet APZ obsahoval i výdaje na společné programy ČR a EU (téměř 2,0 mld. Kč, čerpáno bylo pouze 161 mil. Kč).

Na **vlastní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti**, které zabezpečují úřady práce, bylo vyplaceno celkem **3 035 mil. Kč**, tj. o 1,4 % (více než o 44 mil. Kč) méně než v předchozím roce.

Výdaje na **rekvalifikace** dosáhly **408 mil. Kč**, t.j. o 15,2 % (o 73 mil. Kč) méně než v roce předchozím. Úřady práce organizují rekvalifikace v případech, kdy struktura poptávky trhu práce neodpovídá struktuře nabídky a případná rekvalifikace umožňuje nové nebo další uplatnění ve vhodném zaměstnání. V roce 2005 nastoupilo na rekvalifikaci 41,3 tis. osob, t.j. o 13,1 tis. osob méně než v roce předchozím.

Výdaje na **veřejně prospěšné práce** byly čerpány v částce **839 mil. Kč**, t.j. pouze o 0,7 % (o 6 mil. Kč) více než v roce 2004. Jedná se o nové pracovní příležitosti vytvořené především pro obtížně umísitelné a dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání evidované na úřadech práce. V roce 2005 bylo vytvořeno 15,6 tis. pracovních míst, na nichž bylo umístěno 16,8 tis. uchazečů o zaměstnání.

Na společensky **účelná pracovní místa** bylo vynaloženo **1 184 mil. Kč**, proti roku 2004 se tyto výdaje zvýšily o 14,8 % (o 153 mil. Kč). Většina prostředků byla poskytnuta na zřízení společensky účelných pracovních míst u zaměstnavatelů, kteří obdrželi příspěvky ve výši 356 mil. Kč na zvýšení počtu pracovních míst pro uchazeče o zaměstnání, kterým nelze zajistit jiným způsobem pracovní umístění; na zřízení společensky účelných pracovních míst pro samostatnou výdělečnou činnost bylo uchazečům o zaměstnání poskytnuto přes 102 mil. Kč; výdaje vyhrazené pro konkrétního uchazeče pak činily 726 mil. Kč. Celkem bylo zřízeno 24,1 tis. míst, což je o 1,4 tis. méně než v roce 2004.

Výdaje na finanční příspěvek zaměstnavateli, který vytvoří místo pro odbornou **praxi absolventů středních a vysokých škol nebo pro získání kvalifikace mladistvého evidovaného úřadem práce**, dosáhly **145 mil. Kč**, t.j. o 65,3 % (o 273 mil. Kč) méně než v roce předchozím. Zákon č. 345/2004 Sb., o zaměstnanosti, odborné praxe již neupravuje, tzn. že nedochází k tvorbě nových pracovních míst (uvedené výdaje vyplývají z dohod uzavřených před účinností tohoto zákona).

Výdaje spojené se **zaměstnáváním občanů se zdravotním postižením** v roce 2005 dosáhly **310 mil. Kč**, meziročně se zvýšily o 23,5 % (o 59 mil. Kč). Jedná se o příspěvky na vytvoření a provoz chráněných dílen a chráněných pracovišť, tzn. míst, kde pracuje více než 60 % osob se zdravotním postižením a příspěvky na rehabilitaci těchto osob.

Na základě ustanovení § 120 zákona o zaměstnanosti bylo schváleno **12 regionálních cílených programů** k řešení zaměstnanosti, jejichž předkladateli

byly úřady práce. Prostřednictvím těchto programů bylo **podpořeno 1 015 pracovních míst** a vydáno 50 mil. Kč. **Počet nově vzniklých pracovních míst vytvořených v rámci APZ dosáhl 41 tis.**

Mimo rámec APZ zabezpečované úřady práce, realizuje kapitola MPSV **tři druhy podpor zaměstnanosti** ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a agenturou pro podporu podnikání a investic CzechInvest (Investiční pobídky v gesci MPSV – podpora tvorby nových pracovních míst, podpora rekvalifikace a školení zaměstnanců; Rámcový program pro podporu rozvoje technologických center a strategických služeb, Program pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností).

Součástí celkových výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti jsou i výdaje na **investiční pobídky**. Jejich poskytování se řídí zákonem č. 72/2000 Sb., o investičních podmínkách, ve znění pozdějších předpisů, i výše uvedenými programy (Rámcový program pro podporu rozvoje technologických center a strategických služeb, Program pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností). Touto formou bylo v roce 2005 kapitolou MPSV poskytnuto na podporu zřízení nových pracovních míst a na úhradu nákladů na rekvalifikace a školení zaměstnanců celkem **793 mil. Kč** (bez výdajů úřadů práce v částce téměř 184 mil. Kč), t.j. o 66 mil. Kč (o 7,7 %) méně než v minulém roce. Z celku (978 mil. Kč) na tvorbu nových pracovních míst bylo vynaloženo 588 mil. Kč, na školení a rekvalifikace 389 mil. Kč.

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o **ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele** (insolvence), vynakládají úřady práce prostředky na náhradu mezd, odvod daně za zaměstnance, odvod pojistného na sociální a zdravotní pojištění a poštovné v případě, kdy se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti a je na něj podán návrh k vyhlášení konkursu. V roce 2005 bylo pro tento účel **vyplaceno 147,5 mil. Kč**, t.j. 60,6 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 10,5 % (o 14 mil. Kč), do rezervního fondu bylo převedeno téměř 95 mil. Kč. Počet vyřízených žádostí vzrostl na 5 957 (o 33 více) v porovnání s předchozím rokem. Na jednu vyřízenou žádost bylo v roce 2005 přiznáno v průměru 24 762,- Kč, zatímco v roce 2004 to bylo 22 533 Kč, což znamená zvýšení nároku o 9,9 %.

Kromě výdajů v rámci aktivní politiky zaměstnanosti jsou ze státního rozpočtu poskytovány další prostředky **na podporu zaměstnávání zdravotně postižených občanů**. Jedná se o příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změněnou pracovní schopností vyplácený od 1.1.2005 podle zákona č. 435/2004 Sb. (podle přechodných ustanovení tohoto zákona se výplata do konce roku 2004 řídila předchozí právní úpravou, t.j. příslušným ustanovením zákona

č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti). Formou příspěvků bylo v roce 2005 vynaloženo na částečnou kompenzaci nákladů souvisejících se zaměstnáváním těchto občanů **737 mil. Kč**, což je o 13,6 % (o 88 mil. Kč) více než v roce 2004. Příspěvek byl vyplácen 75 úřady práce, nejvyšší částky poskytly úřady práce v Praze (přes 68 mil. Kč), Brně-město (52 mil. Kč), Českých Budějovicích (47 mil. Kč), Písku (51 mil. Kč) a Plzni-město (43 mil. Kč). Nejvyšší objem příspěvků je poskytován v místech s větší koncentrací firem zaměstnávajících vysoké procento občanů se zdravotním postižením.

Pro úplnost uvádíme i výdaje na podporu **zaměstnávání občanů se zdravotním postižením**, které byly ze státního rozpočtu poskytnuty zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % zdravotně postižených jako **dotace na obnovu, rekonstrukce, pořízení nebo technické zhodnocení majetku**, v celkové výši přes **80 mil. Kč**.

Jak již bylo uvedeno, byly v roce 2005 v rámci státní politiky zaměstnanosti sledovány výdaje na **výplatu sociálních příspěvků zaměstnancům v souvislosti s restrukturalizací některých odvětví** a dotace sociálního charakteru, zaměstnavatelům, na které je nárok podle zvláštních zákonů nebo jiných právních předpisů. Mimo již zmíněného příspěvku zaměstnavatelům zaměstnávajícím většinu zaměstnanců se změněnou pracovní schopností byly tyto výdaje **ve státním rozpočtu zahrnuty v celkové výši téměř 2,7 mld. Kč**, v průběhu roku **sníženy o 182 mil. Kč** a **skutečně čerpány** v částce **2,4 mld. Kč**, t.j. na 96,9 %, při meziročním růstu o 0,5 % (téměř o 11 mil. Kč). Z celku poskytla **1,8 mld. Kč kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu**, z toho na **některé sociálně zdravotní dávky horníkům související s útlumem hornictví 1,7 mld. Kč** (financování zvláštního příspěvku horníkům, deputátního uhlí a dříví a náhrad mezd za ztrátu výdělku); dávky byly vyplaceny 5 organizacím, nejvíce s.p. DIAMO, Stráž pod Ralskem (1,5 mld. Kč). Dále byly vyplaceny zaměstnancům 4 organizací příspěvky k řešení sociálních důsledků restrukturalizace a útlumu hnědouhelného hornictví v částce 29 mil. Kč. V rámci doprovodného sociálního programu restrukturalizace českého ocelářského průmyslu poskytla kapitola Ministerstvo průmyslu a obchodu dalších 102 mil. Kč. V kapitole **Ministerstvo dopravy** bylo čerpáno **620 mil. Kč v rámci Doprovodného sociálního programu ČD**, které s.o. České dráhy použila na výplatu příspěvků k řešení důsledků transformace ČD u zaměstnanců uvolňovaných po 1.1.2003 (s.o. Správa železniční dopravní cesty nevnášela žádné požadavky).

V souboru ostatních náhrad placených obyvatelstvu, které svým charakterem patří do sociálních peněžních transferů, neboť mají povahu zákonem daných náhrad, odškodnění a zvláštních sociálních dávek, byly v roce 2005 sledovány výdaje na **jednorázová odškodnění** vyplacené Českou správou sociálního zabezpečení:

- podle zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky **příslušníkům čs. zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, bylo vyplaceno 508 tis. Kč** (v roce 2004 to bylo 1 078 tis. Kč a 3 368 tis. Kč v roce 2003) 5-ti odškodněným osobám
- podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky **účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů, bylo vyplaceno 3 616 tis. Kč** na celkem 57 žádostí (v roce 2004 to bylo 15 526 tis. Kč a 47 869 tis. Kč v roce 2003).
- podle zákona č. 172/2002 Sb., o **odškodnění osob odvezených do SSSR** nebo do táborů, které SSSR zřídil v jiných státech, **bylo vyplaceno 1 416 tis. Kč** na 4 případy.
- podle zákona č. 217/1994 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky některým **obětem nacistické perzekuce**, bylo vyplaceno 299 tis. Kč šesti osobám.

Výdaje na jednorázová odškodnění jsou vypláceny ve stále nižším objemu, neboť žádosti jsou již v převážné míře vyřízeny.

Kromě výše uvedených jednorázových odškodnění vyplácí Česká správa sociálního zabezpečení podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. **příplatek k důchodu ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální**. V roce 2005 bylo čerpáno téměř **168 mil. Kč** celkem 8 203 odškodněným osobám.

V roce 2005 probíhaly přípravné práce nutné pro výplaty ocenění podle zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945. Bylo podáno 36 193 žádostí, výplata bude realizována v roce 2006.

Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu představovaly 5,8 % celkových výdajů **rozpočtovaných** v položce "neinvestiční transfery obyvatelstvu" v roce 2005 (**18,5 mld. Kč**); v průběhu roku byl rozpočet **navýšen** téměř **o 1,6 mld. Kč**, ve

skutečnosti bylo **čerpano 20,1 mld. Kč**. Jednalo se z 98,1 % o výdaje z kapitoly Všeobecná pokladní správa na státní příspěvky na podporu stavebního spoření (16,1 mld. Kč) a na příspěvky na penzijní připojištění (3,6 mld. Kč). Tyto výdaje jsou komentovány v příslušné části této zprávy.

2.2. Neinvestiční dotace a půjčené prostředky podnikatelským subjektům

Přehled rozpočtu, jeho změn a čerpání neinvestičních dotací a půjčených prostředků podnikatelským subjektům je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 26

Neinvestiční dotace a půjčky podnikatelským subjektům	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční dotace celkem	49 194	22 295	22 713	23 305	102,6	47,4
z toho:						
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 624	1 663	2 693	2 633	97,8	162,1
Ministerstvo průmyslu a obchodu	7 050	7 653	7 821	7 187	91,9	101,9
Ministerstvo dopravy	6 374	3 243	3 841	3 805	99,1	59,7
Ministerstvo zemědělství	8 493	4 024	3 669	2 413	65,8	28,4
Všeobecná pokladní správa	24 364	4 509	3 321	5 948	179,1	24,4
Neinvestiční půjčky celkem	1 269	2 633	1 823	23	1,3	1,8
z toho:						
Ministerstvo práce a sociálních věcí	869	833	1	1	100,0	0,1
Všeobecná pokladní správa	387	1 800	1 800	0	0,0	0,0

Rozpočet na rok 2005, schválený zákonem 675/2004 Sb., předpokládal proti rozpočtu roku 2004 meziroční snížení dotací podnikatelským subjektům o 42,9 mld. Kč, t.j. o 65,8 %, resp. proti skutečnosti roku 2004 o 26,9 mld. Kč, t.j. o 54,7 %. V porovnání s rokem 2004 došlo k poklesu těchto dotací zejména z důvodu, že **úhrada ztráty České konsolidační agentury byla od roku 2005 řešena mimo státní rozpočet** (v roce 2004 na ni bylo ze státního rozpočtu uhrazeno 18,2 mld. Kč). Dalším významným důvodem značného snížení objemu neinvestičních dotací podnikatelským subjektům oproti roku 2004 byla skutečnost, že **užití Evropského agrárního orientačního a záručního fondu (EAGGF) bylo v roce 2005 součástí kapitoly Ministerstva zemědělství jako dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu** v rozpočtované výši 25,2 mld. Kč (nikoli tedy jako dotace podnikatelským subjektům).

V průběhu roku 2005 byl schválený rozpočet rozpočtovými opatřeními upraven pouze mírně - z 22,3 mld. Kč na 22,7 mld. Kč, přičemž úpravy protichůdnými směry se dotkly všech kapitol. Skutečné **čerpání činilo 23,3 mld. Kč**, t.j. 102,6 % upraveného rozpočtu a proti roku 2004 bylo nižší o 25,9 mld. Kč, t.j. o 52,6 %. Celkový podíl dotací podnikatelským subjektům na běžných výdajích státního

rozpočtu se snížil z 6,2 % v roce 2004 na 2,8 % v roce 2005 (vliv výše uvedených metodických změn, t.j. změny způsobu financování ztráty ČKA a zemědělských dotací).

Převážnou většinu (94,3 %) celkových neinvestičních dotací podnikatelským subjektům poskytly kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo práce a sociálních věcí a kapitola Všeobecná pokladní správa.

Rozpočet neinvestičních dotací podnikatelským subjektům kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** na rok 2005 ve výši 7,7 mld. Kč byl v průběhu roku zvýšen o necelých 0,2 mld. Kč. Ve skutečnosti bylo **poskytnuto 7,2 mld. Kč** (91,9 % rozpočtu po změnách) při meziročním růstu o 126 mil. Kč (o 1,9 %).

Tabulka č. 27

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU	v mil. Kč					
	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
	1	schválený 2	po změnách 3	4	4:3	4:1
Neinvestiční dotace a půjčky podnikatelským subjektům celkem	7 063	7 653	7 823	7 189	91,9	101,8
v tom:						
Útlum hornictví	3 847	3 190	3 383	3 412	100,9	88,7
Programy zateplování a úspor energie	21	30	14	11	78,6	52,4
Správa skládek pro s. p. DIAMO	15	14	14	14	100,0	93,3
Dotace a půjčky na výzkum a vývoj	1 427	1 847	1 712	1 691	98,8	118,5
Dotace na podporu podnikání celkem	1 139	650	649	646	99,5	56,7
Doprovodný sociální program restrukturalizace českého ocelářského průmyslu	167	160	150	102	68,0	61,1
Rámcové programy - strategické služby a technologická centra	325	600	600	600	100,0	184,6
Program PHARE 2003		51	0	0		
Operační program průmysl a podnikání (OPPP) související s ERDF	46	1 052	1 167	636	54,5	1 382,6
Operační program lidských zdrojů (OPRLZ) související s ESF		60	57	0	0,0	
Ekologická dotace	70		76	76	100,0	108,6
Energetické liniové stavby (úvěr z EIB, dotace poskytovány prostřednictvím ČMZRB)	1					
Nedostatečná splavnost Labe - České loděnice, a. s.	5					

Útlum hornictví

Neinvestiční dotace na útlum hornictví byla v roce 2005 poskytnuta **v celkové výši 3,4 mld. Kč**, t.j. 100,8 % upraveného rozpočtu. Z této částky představovala **dotace na technický útlum 1,8 mld. Kč a na mandatorní sociálně zdravotní náklady 1,6 mld. Kč**. Usnesením vlády č. 1128 ze dne 12. listopadu 2003 byl schválen program dokončení restrukturalizace uhelného hornictví a schválena aktualizace postupu zahlazování následků hornické činnosti (dále jen ZNHČ). V souladu s tímto usnesením došlo ke změně systému financování procesu ZNHČ; finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou od roku 2005 poskytovány pouze dvěma státním podnikům, a to s.p. DIAMO se sídlem ve Stráži pod Ralskem (1 392 mil. Kč) a s.p. Palivový kombinát Ústí se sídlem v Ústí nad Labem (351 mil. Kč). Státní podnik DIAMO použil dotaci na technickou likvidaci a zahlazování následků hornické činnosti, tzn. na provoz čistíren důlních vod, na provoz chemické úpravy, na rekultivace odkališť, na likvidace hlavních důlních děl a na likvidace vrtů po

chemické těžbě, na čerpání a dekontaminaci důlních vod, na provoz stanic likvidace kyselých roztoků. Palivový kombinát Ústí použil dotaci na sanační a rekultivační práce v lokalitě Chabařovice a lomu Ležáky. Dále na zajištění a čerpání důlních vod a rekultivaci Dolu Kohinoor, na likvidaci důlních děl v lokalitě Kladenských dolů a v lokalitě Východočeských uhelných dolů.

Mandatorní sociálně zdravotní výdaje byly poskytovány podle zákona č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků, který upravuje financování výplat vybraných sociálně zdravotních dávek horníkům ze státního rozpočtu, na které vznikl nárok do 31. 12. 1992, tzn. financování zvláštního příspěvku horníkům, deputátního dříví a uhlí a náhrad za ztrátu výdělku. V hornictví byla ve smyslu výše uvedeného zákona poskytnuta dotace na obligatorní sociálně zdravotní náklady ve výši **1,6 mld. Kč**. Příspěvky **podle nařízení vlády č. 287/2001 Sb.,** ve znění nařízení vlády č. 397/2004 Sb., o příspěvku souvisejícím s restrukturalizací a útlumem hnědouhelného hornictví, byly poskytovány zaměstnanci hornické společnosti, jehož pracovní poměr skončil v období od 1. ledna 2002 do 31. prosince 2004 z důvodu restrukturalizace. Oprávněné osobě byl poskytován za stanovených podmínek ve výši 5 280 Kč po dobu maximálně 36 měsíců. To znamená, že tento příspěvek může být vyplácen pouze do konce roku 2007, a to pro pracovníky, u kterých nárok vznikl k 31.12.2004. V roce 2005 byly vyplaceny finanční prostředky dle nařízení vlády č. 287/2001 Sb. čtyřem hornickým organizacím v celkové výši **29 mil. Kč**.

Dotace a půjčky na výzkum a vývoj

Na zabezpečení realizace vyhlášených programů na podporu průmyslového výzkumu a vývoje v roce 2005 byly v resortu MPO rozpočtovány prostředky v rámci schváleného rozpočtu ve výši 1,8 mld. Kč. V průběhu roku 2005 byl rozpočet snížen o 2,0 mil. Kč, skutečné čerpání dosáhlo **1,8 mld. Kč**, tj. 98,5 % upraveného rozpočtu. Z této částky činily půjčky podnikatelským subjektům necelé 2 mil. Kč. Z nečerpaných prostředků bylo 26 mil. Kč převedeno do rezervního fondu.

Dotace na podporu podnikání celkem – národní programy

Schválený rozpočet na národní programy podpory malého a středního podnikání činil 650 mil. Kč, ve skutečnosti bylo vyčerpano **646 mil. Kč**, při meziročním poklesu o 43,3 %. Finanční prostředky byly využívány zejména **na realizaci plošných programů podpory malého a středního podnikání prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky (ČMZRB)**. Podpory z těchto programů zvýhodnily malým a středním podnikům přístup ke kapitálu na realizaci jejich podnikatelských záměrů, napomohly vstupu do podnikání začínajícím podnikatelům,

zvýšení konkurenceschopnosti tohoto sektoru a vytváření nových pracovních míst v regionech se zvýšenou nezaměstnaností. Cílem projektu Hospodářské komory ČR „Informační místa pro podnikatele“ je vytvořit centrálně řízenou, jasně definovanou síť informačních míst v rámci regionální a oborové struktury Hospodářské komory ČR, která bude schopna poskytovat aktuální a žádané informace pro malé a střední podnikatele přímo nebo po definování dotazu odkazem na specializovanou firmu či příslušnou instituci. Usnesením vlády ČR č. 1159/2004 o programech podpory malého a středního podnikání na roky 2005 až 2006 byl s účinností od 1.1.2005 vyhlášen nový program Aliance, Poradenství a Design, jejichž cílem bylo přispět ke zvyšování konkurenční schopnosti výrobců a ke zlepšení pracovního a životního prostředí.

Operační program Průmysl a podnikání

Rozpočet po změnách na tento program činil 1 167 mil. Kč, ve skutečnosti byly vyčerpány prostředky ve výši 636 mil. Kč (na 54,5 %) a nevyčerpaná částka 531 mil. Kč byla převedena do rezervního fondu a bude na stejný účel čerpána v následujících letech. Prostředky byly čerpány především na zvýhodněné úvěry programu Kredit a Start a na dotační programy Marketing a Rozvoj. Program Kredit byl určen pro podnikatele s „kratší historií“ a bylo na něj čerpáno 517 mil. Kč. Program Start byl určen pro začínající podnikatele „bez historie“, vyčerpáno bylo 118 mil. Kč. Program Marketing napomáhal exportní expanzi malých a středních podniků prostřednictvím propagačních aktivit a prostředky na program Rozvoj byly čerpány jako neinvestiční náklady především investičně zaměřených projektů.

Rámcové programy - strategické služby a technologická centra

Systém investičních pobídek v České republice podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, byl až do roku 2001 určen pouze pro obory zpracovatelského průmyslu. S ohledem na celosvětový trend schválila vláda v roce 2002 Rámcový program pro podporu strategických služeb a Rámcový program pro podporu vzniku a rozšíření technologických center, které určují podmínky pro poskytování podpory, tedy dotace na podnikatelskou činnost a dotace na školení a rekvalifikaci zaměstnanců. Na realizaci Rámcových programů byla v rozpočtu na rok 2005 **vyčleněna částka 600 mil. Kč, která byla plně vyčerpána**. Požadavky 36 společností na dotace na podnikatelskou činnost převýšily rozpočet o 120 mil. Kč, což bylo řešeno poskytnutím této částky v roce 2006.

Doprovodný sociální program restrukturalizace českého ocelářského průmyslu

K řešení sociálně zaměstnaneckých důsledků restrukturalizace českého ocelářského průmyslu byl v roce 2000 vládou přijat Komplexní projekt doprovodného sociálního programu pro řešení restrukturalizace ocelářského průmyslu (usnesení vlády č. 809 ze dne 23. srpna 2000). **Program pomáhá řešit**, prostřednictvím nařízení vlády č. 310/2000 Sb. (a jej nahrazujících nařízení č. 181/2002 Sb., č. 47/2003 Sb., č. 50/2004 Sb. a nařízení vlády č. 335/2005 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 181/2002 Sb., o příspěvku souvisejícím s restrukturalizací ocelářského průmyslu, ve znění pozdějších předpisů), **sociální problémy uvolňovaných pracovníků**. Restrukturalizace českého ocelářského průmyslu bude ukončena k 31. 12. 2006, avšak příspěvky vyplácené pro uvolňované zaměstnance hutních společností budou dle příslušných nařízení vlády vypláceny ještě po dobu dalších 10 měsíců v roce 2007. Na realizaci programu byly ve schváleném rozpočtu pro rok 2005 vyčleněny prostředky ve výši 160 mil. Kč, rozpočet po změnách činil 150 mil. Kč. **Prostředky byly čerpány v částce 102 mil. Kč**, částka 48 mil. Kč byla v závěru roku 2005 převedena do rezervního fondu MPO a bude využita v roce 2006 ke stejnému účelu.

Rozpočtovaný objem neinvestičních dotací podnikatelským subjektům na rok 2005 v kapitole **Ministerstvo dopravy** ve výši 3,2 mld. Kč byl v průběhu roku upraven na částku 3,8 mld. Kč. Upravený rozpočet byl čerpán ve výši **3,8 mld. Kč**, t.j. na 99,1 %. Proti roku 2004 došlo k poklesu výdajů o 2,6 mld. Kč, t.j. o 40,3 % (vlivem nižšího příspěvku na ztrátu dopravy), jak je patrné z následující tabulky.

Tabulka č.28

					v mil. Kč	
MINISTERSTVO DOPRAVY	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
		schválený	po změnách			
		1	2	3	4	4:3
Neinvestiční dotace podnikatelským subjektům celkem	6 374	3 243	3 840	3 805	99,1	59,7
z toho:						
Příspěvek na ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní dráží dopravy	4 908	2 119	2 619	2 620	100,0	53,4
z toho: příspěvek na ztrátu dopravce z poskytování žakovského jízdného	84	80	95	95	100,0	113,1
Příspěvek na provoz kombinované dopravy	36					
Příspěvek na dopravní cestu nehraný ze SFDI	450	450	450	450	100,0	100,0
Úhrada závazků ČD	151					
Doprovodný sociální program	501	650	650	620	95,4	123,8
Dotace pro zbytkové státní podniky	2	7	7	2	28,6	100,0
Úspory energie a využití alternativních paliv v resortu dopravy		16	16	0	0,0	
z toho: OP Infrastruktura - priorita 2		2	2	0	0,0	
Výzkum a vývoj	51		60	74	123,3	145,1
Odstraňování následků povodní z r. 2002	248		38	40	105,3	16,1
Dotace na provoz pohraniční veterinární stanice na letišti Ruzyně	2					
Dotace ke krytí ztrát v důsledku plavební nedostatečnosti na dolním Labi	25					

Největší objem v rámci kapitoly (68,9 %) představoval **příspěvek na ztrátu dopravy z provozu veřejné osobní dráží dopravy**, který činil **2,6 mld. Kč**. V roce 2005 byl závazek veřejné služby k zabezpečení dopravních potřeb státu uzavřen pouze s dopravcem České dráhy, a.s.

Součástí příspěvku na ztrátu dopravce z provozu osobní drážní dopravy byla i úhrada ztráty z poskytování žakovského jízdného, avšak v návaznosti na usnesení vlády č. 398/2004 byl zde uplatňován jiný režim úhrady, t.j. do výše prokázaných nákladů bez ohledu na limit. V závěru roku 2005 Ministerstvo dopravy uvolnilo dopravci zálohu ve výši 95 mil. Kč, skutečný nárok však byl vyčíslen ve výši 101,3 mil. Kč, přičemž rozdíl byl řešen při finančním zúčtování na vrub resortního rezervního fondu.

Příjemcem skutečně poskytnutého **příspěvku na dopravní cestu nehrazeného ze Státního fondu dopravní infrastruktury** ve výši **450,0 mil. Kč** (100 % rozpočtu) byla státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Tímto příspěvkem byl částečně vyrovnáván rozdíl mezi tržbami a náklady souvisejícími se správou a údržbou dopravní infrastruktury, které podle příslušných zákonů nebylo možné financovat z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury.

V rámci **Doprovodného sociálního programu pro České dráhy** byly Ministerstvem dopravy uvolněny zálohově finanční prostředky pro České dráhy, a.s., na poskytnutí příspěvku uvolněným zaměstnancům ve výši **620 mil. Kč** (95,4 % rozpočtu).

Obnova dopravní infrastruktury v území postiženém povodní 2002 vč. státní pomoci při obnově těchto území si vyžádala **40 mil. Kč**. Prostředky byly poskytnuty především s.p. Povodí Labe.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly v roce 2005 poskytnuty neinvestiční dotace podnikatelským subjektům v celkovém objemu přes **2,6 mld. Kč**, t.j. 97,8 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 1,0 mld. Kč (o 62,1 %). Dotace v této kapitole byly poskytovány především na aktivní politiku zaměstnanosti, t.j. řešení problémů nezaměstnanosti a vytváření a udržení pracovních míst

Na dotacích v rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo vyplaceno celkem téměř **2,6 mld. Kč**, t.j. proti roku 2004 nárůst o necelou 1 mld. Kč (o 60,6 %), z toho dotace na vytváření společensky účelných pracovních míst představovaly 1,1 mld. Kč (o 150 mil. Kč více než v roce 2004), na podporu zaměstnávání absolventů škol 117 mil. Kč (o 240 mil. Kč méně než v roce 2004) a dotace na podporu zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností, veřejně prospěšné práce, rekvalifikace a ostatní programy aktivní politiky zaměstnanosti činily téměř 1,4 mld. Kč.

Kromě dotací v rámci aktivní politiky zaměstnanosti bylo podnikatelským subjektům – fyzickým osobám poskytnuto na sociální služby 2,5 mil. Kč, právníkům i fyzickým osobám na projekty výzkumu a vývoje v sociální oblasti 10 mil. Kč a na společné programy ČR a EU 66 mil. Kč.

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** bylo na neinvestiční dotace podnikatelským subjektům rozpočtováno přes 4,0 mld. Kč, rozpočtovými opatřeními byl rozpočet upraven na necelých 3,7 mld. Kč. **Vynaloženo bylo 2,4 mld. Kč**, t.j. 65,8 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu výdajů o 6,1 mld. Kč, který byl způsoben především změnou způsobu poskytování prostředků Společné zemědělské politiky v rámci EAGGF záruční sekce, t.j. nikoliv jako dotace podnikatelským subjektům, nýbrž jako dotace SZIF.

Podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství jsou dotace do zemědělství členěny na podpory přímé a podpory nepřímé, které schvaluje Poslanecká sněmovna Parlamentu při projednávání zákona o státním rozpočtu na příslušný rok. Tyto nepřímé a přímé podpory byly v roce 2005 rozpočtovány a čerpány takto:

Tabulka č. 29

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ	v mil Kč					
	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční dotace podnikatelským subjektům celkem	8 493	4 024	3 669	2 413	65,8	28,4
v tom:						
Dotace agrokomplexu celkem (včetně PRGLF)	7 086	3 754	2 803	1 656	59,1	23,4
v tom: dotace PRGLF, a. s.	630	601	401	401	100,0	63,7
dotace na posílení příjmů zemědělských výrobců						
podpůrné programy	1 261	1 595	1 461	1 248	85,4	99,0
nařízení vlády č. 505/2000 Sb. (podpory příjmů zemědělců)	7	45	41	6	14,6	77,4
užití EAGGF (záruční sekce) a navaz. výdaje SR celkem	5 188					
užití EAGGF (orientační sekce) - SOP Rozvoj venkova						
a multifunkčního zemědělství - ze SR		1 024	757	1	0,1	
SOP - Rozvoj venkova a multif. zemědělství - z EU		489	143			
Dotace lesnímu hospodářství	162	10				
Dotace vodnímu hospodářství	1 144	260	754	646	85,7	56,5
Výzkum a vývoj	100		108	108	100,0	108,0
ISPROFIN-pgm.č.229012-Zemský hřebčín Písek, s.p.			4	4	100,0	

Z celkového schváleného objemu **neinvestičních dotací** bylo určeno pro podnikatelské subjekty 4,0 mld. Kč, t.j. 11,4 % z celkového objemu běžných výdajů kapitoly. Prostředky byly směřovány podnikatelským subjektům do agrokomplexu, lesního a vodního hospodářství.

Na podporu zemědělství byla z upraveného rozpočtu 1,9 mld. Kč čerpána celkem částka necelých 1,7 mld. Kč, tj. 87,0%, a to na podpůrné programy (1,2 mld. Kč) a na dotaci PGRLF (0,4 mld. Kč)

Na Operační program zemědělství byl z upraveného rozpočtu v částce 900 mil. Kč čerpán pouze necelý milion korun (nečerpané prostředky byly převedeny do rezervního fondu).

Na podporu vodnímu hospodářství byla z upraveného rozpočtu 754 mil. Kč čerpána částka 646 mil. Kč, t.j. 85,6 %.

V průběhu roku byl uskutečněn převod z prostředků **na výzkum a vývoj** organizačních složek státu ve výši 108 mil. Kč do dotací na projekty výzkumu a vývoje řešené podnikatelskou sférou a tato částka byla plně vyčerpána. Účelové prostředky byly smluvně poskytnuty na základě výsledků veřejné soutěže na řešení projektů výzkumu a vývoje.

Částka 4 mil. Kč byla v rámci programu ISPROFIN použita na rekonstrukci historického objektu státního podniku Zemědělský hřebčinec Písek, který je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek.

V kapitole **Všeobecná pokladní správa (VPS)** byl u dotací podnikatelským subjektům (seskupení položek 521) **schválený rozpočet 4,5 mld. Kč snížen o 1,2 mld. Kč** (především snížením dotací na daňovou povinnost), t.j. **na 3,3 mld. Kč**. Ve skutečnosti bylo formou dotací **poskytnuto přes 5,9 mld. Kč, což představuje meziroční pokles o 18,4 mld. Kč**, který byl ovlivněn zejména vyvedením úhrad ztrát České konsolidační agentury mimo státní rozpočet. Po vyloučení tohoto vlivu (19,2 mld. Kč) ze skutečnosti roku 2004 představoval meziroční pokles neinvestičních dotací podnikatelským subjektům kapitoly VPS v letech 2005/2004 celkem pouze 0,2 mld. Kč, t.j. necelé 3,0 %.

Přehled schváleného rozpočtu, jeho změn a čerpání je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 30

VŠEOBECNÁ POKLADNÍ SPRÁVA	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
		schválený	po změnách			
		1	2	3	4	4:3
Neinvestiční dotace podnikatelským subjektům celkem	24 364	4 509	3 321	5 949	179,1	24,4
v tom:						
Dotace na podporu exportu - EGAP, a. s., ČEB, a. s.	116	758	758	62	8,2	53,4
Navýšení základního kapitálu ČEB, a. s.	x	100	100	100	100,0	x
Úhrada ztráty České konsolidační agentury	18 233	x	x	x	x	x
Dopady embarga	10	30	30	7	23,3	70,0
Realizace státních záruk za úvěry přijaté KoB a ČMZRB na financování infrastruktury	3 910	x	x	3 958	x	101,2
Majetková újma peněžních ústavů	630	594	610	610	100,0	96,8
Dotace na nápravu škod na životním prostředí způsobené dobýváním výhradních ložisek	x	140	x	x	x	x
Minimální povinný příděl do FKSP státním podnikům	1	10	10	x	x	x
Ztráta společnosti MUFIS, a. s.	49	66	66	62	93,9	126,5
Majetková újma pojišťoven z provozování zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání	x	94	78	x	x	x
Investiční pobídky - dotace na daňovou povinnost	1 415	2 717	1 669	1 150	68,9	81,3

Nejvíce prostředků bylo uvolněno na program „**Realizace státních záruk za úvěry přijaté KoB a ČMZRB na financování infrastruktury**“. Na úroky a splátky úvěrů od EIB bylo vynaloženo téměř **4,0 mld. Kč** (rozpočtováno ve fondu státních záruk). Prostředky byly určeny na krytí dluhové služby úvěrů poskytnutých od EIB na

financování dopravní infrastruktury, výstavbu čistíren odpadních vod, odstraňování následků povodní z roku 1997 a krytí úvěru od konsorcia bank na integrovaný záchranný systém. Úhrada byla prováděna v souladu s rozpočtovými pravidly z fondu státních záruk a o tyto výdaje překročeny výdaje programu.

Z kapitoly VPS bylo dále uvolněno více než **1,1 mld. Kč na investiční pobídky – dotace na daňovou povinnost** (o 265 mil. Kč méně než v roce 2004). Účelové dotace byla poskytnuta celkem 14 společnostem; jedenáct společností získalo pobídky za vybudování nové výroby (až 10-leté poskytování účelové dotace) a tři společnosti získaly pobídky za rozšíření stávající výroby (5-leté poskytování dotace). Nižší čerpání rozpočtových prostředků (na 68,9 % upraveného rozpočtu) bylo způsobeno hospodářskými výsledky společností za předcházející zdaňovací období; sedm společností nedosáhlo zisku, ačkoli splňovaly v roce 2005 ostatní podmínky pro poskytnutí účelové dotace. Uspořené prostředky ve výši 1,0 mld. Kč (snížení schváleného rozpočtu z 2,7 mld. Kč na 1,7 mld. Kč) byly využity k pokrytí aktuálních výdajů nezabezpečených ve státním rozpočtu.

Prostředky týkající se dotací na nápravu škod na životním prostředí způsobených dobýváním výhradních i nevyhrazených ložisek byly převedeny rozpočtovým opatřením do kapitoly MPO a MŽP v celkové výši 152,8 mil. Kč v návaznosti na dosažené příjmy podle horního zákona.

Na **majetkovou újmu peněžních ústavů**, která jim vznikla v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry (bytová výstavba, půjčky mladým manželům), bylo v roce 2005 poskytnuto **610 mil. Kč**, tj 100 % upraveného rozpočtu.

Ministerstvo financí podle novely zákona č. 218/2000 Sb. zřídilo **Fond státních záruk**. Do tohoto fondu byla v roce 2005 převedena částka výdajů na předpokládanou realizaci státních záruk v plné rozpočtované výši 22,2 mld. Kč. Fond státních záruk je určen na krytí státních záruk, z nichž některé jsou vysoce rizikové. Z fondu byly financovány státní záruky prostřednictvím tří výdajových položek kapitoly Všeobecná pokladní správa. Byly to položky výdajů Realizace státních záruk, Úhrada závazků s.o. SŽDC podle zákona č. 77/2002 Sb. a Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB a KOB na financování infrastruktury. Šlo o splátky úvěrů na financování železničních koridorů, jejichž příjemcem je s.o. Správa železniční dopravní cesty, plnění ze záruk do bankovního sektoru, splátky závazků z vydaných dluhopisů a.s. Aero Vodochody a úvěry na financování infrastrukturních programů, které poskytla Evropská investiční banka. Celkově bylo vyplaceno z fondu státních záruk 21,9 mld. Kč, částka 0,3 mld. Kč zůstala ve fondu nečerpána k využití na realizaci státních záruk v příštích letech. V souladu s rozpočtovými pravidly byly o tyto platby překročeny výdaje.

Výdaje na realizaci státních záruk (vč. úhrady závazků s. o. Správa železniční dopravní cesty) a výdaje na majetkovou újmu peněžních ústavů a pojišťoven jsou komentovány v části zprávy „Další běžné výdaje státního rozpočtu“ tohoto sešitu, resp. v části „Přehled o stavu a vývoji státních záruk“ sešitu D.

Výše uvedených pět kapitol se na celkových neinvestičních dotacích podnikatelským subjektům **podílelo 94,1 %**, na ostatní kapitoly připadly menší částky.

Neinvestiční půjčené prostředky podnikatelským subjektům byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty v celkové výši 2,6 mld. Kč a v průběhu roku sníženy na 1,8 mld. Kč. Z takto upraveného rozpočtu pak bylo skutečně **čerpáno pouze 23 mil. Kč**. Důvodem nízkého čerpání upraveného rozpočtu bylo nevyužití návratné finanční výpomoci u plynárenských vybraných investičních akcí (VIA) na území Ruské federace. Na **návratnou finanční výpomoc související s plynárenskými VIA** na území Ruské federace byla v rozpočtu vyčleněna částka ve výši **1,8 mld. Kč**, která vycházela z předpokladu dosažení dohody s příslušnými ruskými státními orgány a byla určena na úhradu daňových povinností za výstavbu pro plynárenský průmysl, vč. infrastruktury a občanské vybavenosti, realizované na území Ruska podle tzv. Jamburských dohod. Výdaje byly vázány na vyčíslení celkových daňových nedoplatků ruskou stranou a odsouhlasení mechanismu jejich úhrady vč. recipročních dodávek zemního plynu do ČR. K tomu však dosud nedošlo, a proto bylo v roce 2005 **čerpání těchto výdajů nulové**.

2.3. Výdaje na veřejnou spotřebu

Tato skupina výdajů zahrnuje zejména následující oblasti:

2.3.1. Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci včetně pojistného, rozpočtované v organizačních složkách státu, tvoří významnou součást veřejné spotřeby. **Zákon o státním rozpočtu stanovil** pro rok 2005 jejich výši v objemu **89,2 mld. Kč**, který byl rozpočtovými opatřeními **snížen na 87,7 mld. Kč**.

Rozpočtovaný objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci pro rok 2005 vycházel z parametrů schváleného střednědobého rozpočtového výhledu pro rok 2005 a **byl ovlivněn více faktory**. Do rozpočtu byl obecně promítnut růst prostředků na platy ve výši cca čtyř procent, schválený vládou v rámci střednědobého rozpočtového výhledu. Promítnuty byly i důsledky zákona č. 626/2004 Sb., kterým bylo řešeno zrušení dalších platů od roku 2005 pro všechny kategorie zaměstnanců

veřejné správy, ústavní činitele, soudce, státní zástupce a další funkce, kompenzaci jejich zrušení a odsunutí účinnosti zákona č. 218/2002 Sb., služební zákon. Uvedené a další vlivy jsou podrobně rozebrány v kapitole „Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře“.

Povinné pojistné placené zaměstnavatelem, t.j. pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění, bylo rozpočtováno návazně na plánované potřeby prostředků na platy.

Rozpočet na rok 2005 schválený zákonem č. 675/2004 Sb. předpokládal růst výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné proti rozpočtu roku 2004 o 10,5 %, resp. proti skutečnosti o 10,9 %, upravený rozpočet proti skutečnosti roku 2004 pak růst o 9,0 %.

Celkem bylo čerpáno 86,4 mld. Kč (98,5 % upraveného rozpočtu) při meziročním růstu o 7,4 % (o 5,9 mld. Kč). Podíl těchto výdajů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se meziročně snížil na 9,4 %, t.j. o 0,7 procentního bodu.

Souhrnné údaje o rozpočtu, jeho změnách a čerpání jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 31

okresy 01-05-1

							v mil. Kč
VÝDAJE NA PLATY, OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI A POJISTNÉ	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Rozdíl	Index 2005/2004
		schválený	po změnách				
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojištění celkem	80 426	89 195	87 677	86 373	98,5	-1 304	107,4
v tom:							
- platy	55 868	62 129	60 541	59 263	97,9	-1 278	106,1
- ostatní platby za provedenou práci	4 036	4 201	4 685	5 032	107,4	347	124,7
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem	20 522	22 865	22 452	22 079	98,3	-373	107,6

Na platy a na ostatní platby za provedenou práci bylo v roce 2005 vynaloženo celkem **64,3 mld. Kč**, t.j. o 0,9 mld. Kč (1,4 %) méně, než počítal rozpočet po změnách. Z toho **platy** dosáhly **59,3 mld. Kč** (97,9 % rozpočtu po změnách) při meziročním růstu o 3,4 mld. Kč, t.j. o 6,1 %. Schválený rozpočet výdajů na platy proti skutečnosti roku 2004 předpokládal zvýšení o 11,2 %, upravený rozpočet pak o 8,4 %. Výši skutečně vynaložených prostředků ovlivnilo kromě již zmíněných faktorů i zabezpečení realizace zvýšení platů příslušníků Celní správy, Policie České republiky, Hasičské záchranné služby a Vězeňské služby podle nařízení vlády č. 637/2004 Sb., kde vlivem předpokládané účinnosti zákona č. 361/2003 Sb. došlo k vyššímu zvýšení (zavedena platová stupnice, zvýšená proti základní stupnici o 40 %). **Ostatní platby za provedenou práci** činily **5,0 mld. Kč** (107,4 % rozpočtu po změnách) při meziročním nárůstu o 996 mil. Kč, t.j. o 24,7 %.

Výdaje na **povinné pojištění placené zaměstnavatelem** dosáhly **22,1 mld. Kč**, t.j. 98,3 % rozpočtu po změnách. V závislosti na růstu výdajů na platy a ostatní platby se tato položka meziročně zvýšila o 1,6 mld. Kč (o 7,6 %).

2.3.2. Neinvestiční nákupy a související výdaje

Neinvestiční nákupy a související výdaje představují základní výdaje organizačních složek státu jako jsou nákup materiálu, vody, paliv a energie, nákup služeb, ostatní nákupy a související výdaje. Jsou zde **zahrnuty i úroky a ostatní finanční výdaje a záruky dříve vykazované v neinvestičních půjčkách** podnikatelským subjektům.

Schválený rozpočet této skupiny výdajů 95,9 mld. Kč byl rozpočtovými opatřeními realizovanými v průběhu roku **snížen na 88,7 mld. Kč**, přičemž docházelo k protisměrnému pohybu u všech položek – snížení se týkalo především úroků a ostatních finančních výdajů (o 7,9 mld. Kč), nákupu materiálu, vody, paliv a energie, zatímco většina ostatních položek zaznamenala zvýšení rozpočtu, nejvíce to bylo u výdajů na opravy a udržování (o 1,4 mld. Kč) a na nákup služeb (o 1,1 mld. Kč).

Schválený rozpočet, jeho změny a čerpání těchto výdajů, vč. porovnání s minulým rokem, jsou zřejmé z následujícího přehledu:

Tabulka č. 32

							v mil. Kč
NEINVESTIČNÍ NÁKUPY A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Rozdíl	Index 2005/2004
		schválený	po změnách				
		1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4-3)
Neinvestiční nákupy a související výdaje celkem	95 379	95 888	88 665	99 564	112,3	10 899	104,4
v tom:							
- nákup materiálu	9 413	10 311	10 220	9 597	93,9	-623	102,0
- úroky a ostatní finanční výdaje	28 545	35 207	27 300	26 176	95,9	-1 124	91,7
- nákup vody, paliv a energie	4 438	5 951	5 107	5 035	98,6	-72	113,5
- nákup služeb	21 828	28 425	29 522	25 314	85,7	-4 208	116,0
- ostatní nákupy	8 992	8 382	9 560	9 120	95,4	-440	101,4
z toho: opravy a udržování	6 198	5 451	6 930	6 706	96,8	-224	108,2
cestovné	1 308	1 559	1 423	1 350	94,9	-73	103,2
- poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	16 344	247	247	17 926	7 257,5	17 679	109,7
- související výdaje	5 819	7 366	6 708	6 395	95,3	-313	109,9

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje dosáhly v roce 2005 celkové výše 99,6 mld. Kč a byly tak nad úrovní upraveného rozpočtu téměř **o 10,9 mld. Kč, t.j. o 12,3 %**. **Překročení rozpočtu je metodického charakteru**, neboť výdaje na realizaci státních záruk ve výši 17,5 mld. Kč byly kryty převody prostředků z fondu státních záruk spravovaného Ministerstvem financí, rozpočtovány však nebyly. Rozpočet žádné z „tradičních“ položek neinvestičních nákupů nebyl překročen, naopak (po vyloučení nerozpočtovaných státních záruk), bylo dosaženo

poměrně významných úspor (6,8 mld. Kč, tj. 7,2 %). Podíl neinvestičních nákupů na celkových běžných výdajích dosáhl 10,8 % a proti roku 2004 se snížil o 1,2 procentního bodu. Meziroční nárůst těchto výdajů o 4,2 mld. Kč, tj. o 4,4 % byl ovlivněn především vyššími nákupy služeb (o 3,5 mld. Kč), realizovanými státními zárukami (o 1,6 mld. Kč), nákupy vody, paliv a energie (o 0,6 mld. Kč) a výdaji na opravy a udržování (o 0,5 mld. Kč); protichůdně působilo především meziroční snížení výdajů na úhradu úroků státního dluhu (o 2,4 mld. Kč).

Výdaje na nákup materiálu ve výši **9,6 mld. Kč** byly plněny na 93,9 % rozpočtu po změnách (úspora 623 mil. Kč) při meziročním nárůstu o 184 mil. Kč (o 2,0 %). Tyto výdaje zabezpečují především vlastní činnost organizačních složek státu a patří sem takové položky jako např. výdaje na drobný hmotný majetek, na potraviny, na prádlo, oděv a obuv, na knihy, učební pomůcky a tisk, na léky a zdravotnický materiál a další položky. Přestože došlo k mírnému meziročnímu nárůstu těchto výdajů, jejich podíl na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se snížil z 1,18 % v roce 2004 na 1,14 % v roce 2005.

Úroky a ostatní finanční výdaje dosáhly **výše 26,2 mld. Kč** a zůstaly pod úrovní upraveného rozpočtu o 1,1 mld. Kč, tj. o 4,1 %. Proti roku 2004 poklesly o 2,3 mld. Kč, tj. o 8,3 %. Rozhodující objem těchto výdajů představují výdaje na obsluhu státního dluhu, které jsou financovány prostřednictvím kapitoly Státní dluh a komentovány samostatně v sešitu E.

Výdaje na nákup vody, paliv a energie dosáhly celkem **5,0 mld. Kč** a byly tak o 72 mil. Kč nižší než upravený rozpočet, tj. o 1,4 %. Ve srovnání s předchozím rokem se zvýšily o 597 mil. Kč, tj. o 13,5 %, když nejvíce vzrostly výdaje na pohonné hmoty a maziva (o 430 mil. Kč, tj. o 36,5 %), na elektrickou energii (o 117 mil. Kč, tj. o 9,8 %) a na plyn (o 56 mil. Kč, tj. o 7,6 %). Meziroční pokles byl zaznamenán u výdajů na studenou vodu (o 10 mil. Kč, tj. o 2,3 %), na pevná paliva (o 3 mil. Kč, tj. o 2,7 %) a na teplou vodu (o 2,1 mil. Kč, tj. o 18,1 %).

Výdaje na nákup služeb dosáhly **25,3 mld. Kč**, tj. 85,7 % upraveného rozpočtu (úspora 4,2 mld. Kč), při meziročním růstu o 3,5 mld. Kč, tj. o 16,0 %. K výraznějšímu růstu došlo u „služeb školení a vzdělávání“ (o 461 mil. Kč, tj. o 138,6 %), dále „nájemného“ (o 1,0 mld. Kč, tj. o 55,4 %), u „konzultačních, poradenských a právních služeb“ (o 221 mil. Kč, tj. o 24,4 %) a u „nákupu ostatních služeb“ (o 2,0 mld. Kč, tj. o 15,8 % - čerpání ve výši 14,4 mld. Kč); mezi „ostatní služby“ patří např. úhrady zdravotnickým zařízením za lékařské prohlídky osob nastupujících do ústavů sociální péče a za služby poskytované zdravotnickým nebo jiným specializovaným zařízením za zdravotní prohlídky dané zvláštním předpisem, příspěvek na stravování zaměstnanců v zařízení jiné organizace, nákup stravenek ve

veřejném stravování apod. Proti předchozímu roku se zvýšily i výdaje na „služby pošt“ (o 37 mil. Kč, t.j. o 2,0 % - čerpání dosáhlo 1,9 mld. Kč) a výdaje na „služby zpracování dat“. Na druhé straně poklesly především výdaje na „služby telekomunikací a radiokomunikací“ (o 299 mil. Kč, t.j. o 8,4 % při čerpání 3,3 mld. Kč).

Výdaje na ostatní nákupy dosáhly výše **9,1 mld. Kč** a zůstaly pod úrovní upraveného rozpočtu o 440 mil. Kč (o 4,6 %), meziročně se však zvýšily o 128 mil. Kč, t.j. o 1,4 %. Z celkového objemu výdajů na ostatní nákupy připadlo **nejvíce na výdaje na opravy a udržování, a to 6,7 mld. Kč** (plnění na 96,8 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 508 mil. Kč, t.j. o 8,2 %) a **na cestovné** (tuzemské i zahraniční), na které bylo vynaloženo celkem **1,3 mld. Kč**, t.j. o 42 mil. Kč (o 3,2 %) více než v předchozím roce. Dále sem patří výdaje na ostatní nákupy jinde nezařazené, kterými jsou např. příspěvek na ošacení, náhrady chovatelům služebních psů, platby daní a poplatků vůči cizím státům, vč. dálničních známek a poplatků, příspěvek na zkvalitnění stravy vlastním zaměstnancům, výdaje na programové vybavení apod.

Poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry byly v roce 2005 realizovány ve výši **17,9 mld. Kč**, když téměř celou částku (přes 99,9 %) představovaly **výdaje na realizaci záruk** (z toho: ČSOB-záruka za Slovenskou inkasní 5,1 mld. Kč, ČNB-záruka za konsolidaci bank 5,0 mld. Kč, AERO Vodochody, a.s. 4,6 mld. Kč, SŽDC, s.o. 2,9 mld. Kč), hrazené prostřednictvím fondu státních záruk, spravovaného Ministerstvem financí. Meziročně se výdaje na realizaci záruk zvýšily o 1,6 mld. Kč, t.j. o 9,7 %. Podrobný komentář k výdajům souvisejícím se státem jištěnými závazky jednotlivých dlužníků je uveden v sešitu D, části „Přehled o stavu a vývoji státních záruk“, resp. stručně v části zprávy o některých dalších běžných výdajích státního rozpočtu (bod 2.4. sešitu C).

Výdaje související s neinvestičními nákupy dosáhly v roce 2005 výše **6,4 mld. Kč** a byly plněny na 95,3 % upraveného rozpočtu (úspora 313 mil. Kč). Nejvýznamnější položku představovaly **poskytnuté neinvestiční příspěvky a náhrady**, které byly čerpány **ve výši 4,9 mld. Kč** a meziročně vzrostly o 448 mil. Kč, t.j. o 10,1 %. Za příspěvky a náhrady tohoto druhu se považují např. úhrady advokátům a notářům zastupujícím klienty ex offio, náhrady za náklady soudního řízení, příspěvky a náhrady výdajů v Armádě ČR, příspěvky poslaneckým a senáterským klubům apod. Ostatní výdaje související s neinvestičními nákupy dosáhly 1,0 mld. Kč (meziroční růst o 133 mil. Kč, t.j. o 16,2 %), náhrady zvýšených nákladů spojených s výkonem funkce v zahraničí (u pracovníků zastupitelských úřadů

a stálých misí a jejich rodinných příslušníků) 381 mil. Kč a náhrady a příspěvky související s výkonem ústavní funkce a funkce soudce ve výši 151 mil. Kč atd.

2.3.3. Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím byly **ve státním rozpočtu** pro rok 2005 zahrnuty v celkové částce **38,8 mld. Kč** s meziročním přírůstkem 8,4 % (3,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2004, resp. 7,4 % (2,7 mld. Kč) proti skutečnosti téhož roku. V průběhu roku byl **rozpočet navýšen na 40,0 mld. Kč** a byl **čerpán** ve výši **40,1 mld. Kč**, t.j. na 100,2 %. Ve srovnání s předchozím rokem bylo vydáno o 11,0 % (téměř o 4,0 mld. Kč) více, zatímco schválený rozpočet předpokládal růst o 8,4 % (o 3,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu 2004, resp. 7,4 % proti skutečnosti roku 2004.

Rozpočet, jeho změny a čerpání transferů příspěvkovým a podobným organizacím v souhrnu za státní rozpočet celkem a podle některých rozpočtových kapitol je uveden v následujícím přehledu:

Tabulka č. 33

v mil. Kč							
NEINVESTIČNÍ TRANSFERY PŘÍSPĚVKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004	Rozdíl
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery příspěvkovým apod. organizacím celkem	36 152	38 841	40 030	40 129	100,2	111,0	3 977
z toho:							
Ministrstvo školství, mládeže a tělov.	20 237	24 550	22 754	23 068	101,4	114,0	2 831
Ministrstvo kultury	3 090	3 248	3 284	3 142	95,7	101,7	52
Ministerstvo zemědělství	1 135	777	1 182	1 175	99,4	103,5	40
Ministerstvo zdravotnictví	2 078	2 026	2 137	2 125	99,4	102,3	47
Akademie věd	3 294	3 751	3 607	3 650	101,2	110,8	356
Ministerstvo životního prostředí	1 354	872	1 445	1 452	100,5	107,2	98
Ministerstvo obrany	1 369	1 097	1 310	1 416	108,1	103,4	47
Grantová agentura České republiky	1 105		1 192	1 193	100,1	108,0	88
Ministerstvo průmyslu a obchodu	625	721	751	728	96,9	116,5	103
Ministerstvo dopravy	301	173	201	204	101,5	67,8	-97
Ministerstvo pro místní rozvoj	355	341	532	465	87,4	131,0	110
Ministerstvo zahraničních věcí	201	201	301	301	100,0	149,8	100
Ministerstvo vnitra	619	535	697	697	100,0	112,6	78
Z celku:							
- příspěvky zřízeným příspěv. org.	16 837	21 333	17 711	17 536	99,0	104,2	699
- transfery vysokým školám	18 799	17 493	21 357	21 574	101,0	114,8	2 775
- příspěvky ostatním příspěv. org.	934	15	962	1 019	105,9	109,1	85

Nejvyšší podíl výdajů (57,5 %) se uskutečnil v rámci kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, a to ve výši **23,1 mld. Kč**, t.j. 101,4 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 14,0 % (o 2,8 mld. Kč). Příspěvkovým organizacím zřízeným kapitolou bylo poskytnuto 2,4 mld. Kč (o 0,3 mld. Kč více než

v předchozím roce) pro 91 subjektů, z toho pro 74 na regionální školství v kompetenci MŠMT (výchovné a diagnostické ústavy) a 17 ostatních přímo řízených organizací (výzkumné ústavy, instituty, knihovna, pedagogické muzeum, vzdělávací a konferenční centra). **Vysokým školám** zřízeným podle zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. v platném znění byly poskytnuty neinvestiční prostředky v částce **20,3 mld. Kč**, t.j. 101,5 % rozpočtu navýšeného v průběhu roku o 2,5 mld. Kč, při meziročním růstu o 14,3 % (o 2,5 mld. Kč). Z toho 25 veřejným vysokým školám bylo vyplaceno 20,2 mld. Kč (o 2,5 mld. Kč více než v předchozím roce), největší objem prostředků získala Univerzita Karlova - 2,3 mld. Kč a Masarykova univerzita - 1,3 mld. Kč. Z celkové poskytnuté částky představovaly dotace na hlavní činnost vysokých škol – uskutečňování akreditovaných studijních programů 15,8 mld. Kč, dotace na ubytovací a stravovací služby necelých 0,7 mld. Kč a prostředky na výzkum a vývoj 3,7 mld. Kč. Dále byly ve veřejném zájmu poskytnuty dotace 3 soukromým vysokým školám (z celkového počtu 39), a to přes 19 mil. Kč. Účelové dotace příspěvkovým organizacím jiného zřizovatele představovaly 0,4 mld. Kč a byly určeny na výzkum a vývoj úspěšným řešitelům projektů z jiných resortů.

Příspěvky na výzkum a vývoj poskytla kapitola **Akademie věd** v částce necelých **3,7 mld. Kč**, z toho institucionální výdaje přímo řízeným organizacím 3,2 mld. Kč při meziročním růstu o 15,6 %, t.j. o 432 mil. Kč; ostatní transfery závisí na míře úspěšnosti žadatelů ve výběrových řízeních a nejsou srovnatelné v časové řadě. Příspěvky vysokým školám činily 112 mil. Kč a příspěvky ostatním příspěvkovým organizacím 16 mil. Kč. Kapitola **Grantová agentura** České republiky poskytla dotace, resp. účelové prostředky přidělené na základě výběrových řízení, ve výši téměř **1,2 mld. Kč**, t.j. o 7,9 % (o 88 mil. Kč) více než v minulém roce (z celku na vysoké školy připadlo 0,7 mld. Kč a na ostatní příspěvkové organizace 0,5 mld. Kč).

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** poskytla příspěvky v celkové výši **2,1 mld. Kč**, t.j. o 2,3 % (47 mil. Kč) více než v předchozím roce. Z celku bylo poskytnuto přímo řízeným příspěvkovým organizacím 1,9 mld. Kč, z toho např. pro zdravotní ústavy (0,9 mld. Kč), fakultní nemocnice (0,2 mld. Kč), doškolovací ústavy (0,2 mld. Kč), odborné léčebné ústavy (37 mil. Kč), organizace výzkumu a na ostatní projekty výzkumu a vývoje ve zdravotnictví (0,5 mld. Kč) atd. Vysokým školám bylo poskytnuto 224 mil. Kč (z toho na výzkum a vývoj 218 mil. Kč), ostatním příspěvkovým organizacím téměř 24 mil. Kč.

Příspěvky z kapitoly **Ministerstvo kultury** dosáhly více než **3,1 mld. Kč** při meziročním růstu o 1,7 % (téměř o 52 mil. Kč), z toho přímo řízeným příspěvkovým organizacím připadlo 3,1 mld. Kč. Příspěvky byly poskytnuty např. na provoz divadel

(587 mil. Kč), muzeí (710 mil. Kč), galerií (374 mil. Kč), knihoven (344 mil. Kč), do oblasti památkové péče (905 mil. Kč), na činnost uměleckých souborů (99 mil. Kč) a na jiné kulturní aktivity (115 mil. Kč). Vysokým školám bylo poskytnuto více než 3 mil. Kč, ostatním příspěvkovým organizacím 577 tis. Kč.

U **Ministerstvo obrany** dosáhly tyto neinvestiční transfery celkem **1,4 mld. Kč**, t.j. 106,8 rozpočtu po změnách a o 3,4 % (o 47 mil. Kč) více než v předchozím roce. Z toho na provoz pro přímo řízené příspěvkové organizace činily 1,4 mld. Kč (vojenské nemocnice v Praze, Plzni, Brně a Olomouci a Ústav leteckého zdravotnictví téměř 0,8 mld. Kč, vojenská lázeňská a rekreační zařízení 0,5 mld. Kč, Správa vojenského bytového fondu 134,8 mil. Kč, organizace sportovní reprezentace téměř 24,0 mil. Kč). Příspěvkové organizaci Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany Příbram zřízené jiným zřizovatelem než MO byla poskytnuta neinvestiční dotace ve výši 2,2 mil. Kč na řešení projektu obranného výzkumu a vývoje a 2,1 mil. Kč bylo převedeno vysokým školám.

Neinvestiční transfery příspěvkovým organizacím kapitoly **Ministerstvo zemědělství** činily **1,2 mld. Kč**, t.j. 99,4 % upraveného rozpočtu při meziročním růstu o 3,5 % (o 40 mil. Kč). V této částce byl zahrnut příspěvek 1,1 mld. Kč na činnost 18-ti zřízeným příspěvkovým organizacím (5 zemědělských výzkumných ústavů, 8 státních veterinárních ústavu a 5 specializovaných organizací) na účely zemědělského výzkumu a vývoje (0,5 mld. Kč), na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj (téměř 38,0 mil. Kč), na lesní hospodářství (24,4 mil. Kč), na správu v zemědělství (3,1 mil. Kč), na ostatní činnosti v životním prostředí (7,5 mil. Kč) a na ostatní činnosti a nespecifikované výdaje (0,5 mld. Kč). Neinvestiční dotace vysokým školám dosáhly 67 mil. Kč, z toho na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj 61 mil. Kč. Ostatním příspěvkovým organizacím bylo vyplaceno téměř 10 mil. Kč, a to v oblasti lesního hospodářství.

Příspěvky z kapitoly **Ministerstvo životního prostředí** činily necelých **1,5 mld. Kč**, z toho na financování činnosti resortních příspěvkových organizací (např. Český hydrometeorologický ústav, KRNAP, NP Šumava, VÚKOZ) 1,4 mld. Kč, neinvestiční transfery vysokým školám 34,5 mil. Kč a příspěvkovým organizacím jiného zřizovatele 29,5 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo průmyslu a obchodu** převedla příspěvkovým organizacím celkem **728 mil. Kč**, z toho svým 8 zřízeným organizacím (ČA na podporu exportu CzechTrade, agentura na podporu podnikání a investic CzechInvest, Česká energetická agentura, Správa služeb MPO, Český normalizační institut, Český metrologický institut, Státní výzkumný ústav materiálu a Státní výzkumný ústav

ochrany materiálu) na činnost 690,8 mil. Kč, na podporu výzkumu a vývoje vysokým školám 23,2 mil. Kč a ostatním příspěvkovým apod. organizacím 14,1 mil. Kč.

Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím v kapitole **Ministerstvo vnitra** dosáhly téměř **697 mil. Kč** a byly určeny na provoz 4 z 5-ti subjektů (Zařízení služeb pro MV 590,2 mil. Kč, Institut pro místní správu Praha 24,7 mil. Kč, Lázeňské léčebné ústavy MV 47,1 mil. Kč a Tiskárna MV 34,6 mil. Kč).

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla celkem **465 mil. Kč**. Z toho připadlo 443,1 mil. Kč na 2 přímo řízené příspěvkové organizace Česká centrála cestovního ruchu Czech Tourism (329,6 mil. Kč) a Centrum pro regionální rozvoj ČR (113,5 mil. Kč). Další dotace v částce 20,2 mil. Kč byly vyplaceny vysokým školám, z toho na výzkum a vývoj 17,6 mil. Kč. Příspěvky ostatním příspěvkovým organizacím byly použity v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje 1,7 mil. Kč, z toho na výzkum a vývoj 1,2 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo dopravy** vynaložila celkem přes **204 mil. Kč**, z toho 161,0 mil. Kč zřízeným příspěvkovým organizacím Centrum služeb pro silniční dopravu 58,0 mil. Kč a Centrum dopravního výzkumu 93,2 mil. Kč a Ředitelství silnic a dálnic ČR např. v rámci programu Obnova dopravní infrastruktury v území postiženého povodní 2002 použilo 833 tis. Kč a programu Výstavba D47 Lipník nad Bečvou-Ostrava-státní hranice ČR/PL 8,9 mil. Kč. Vysokým školám pak kapitola poskytla 38,1 mil. Kč a ostatním příspěvkovým organizacím 5,1 mil. Kč.

Příspěvky kapitoly **Ministerstvo zahraničních věcí** činily celkem **301 mil. Kč**, z toho přímo řízeným příspěvkovým organizacím 292,0 mil. Kč (106,3 mil. Kč Česká centra, 47,6 mil. Kč Ústav mezinárodních vztahů, 98,8 mil. Kč Kancelář generálního komisaře EXPO 2005, 34,0 mil. Kč Diplomatický servis a 5,4 mil. Kč zámek Štířín) a Vysokým školám bylo poukázáno 2,7 mil. Kč.

Z celkového objemu neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím bylo vynaloženo 45,4 % (**17,5 mld. Kč**) **příspěvkovým organizacím zřízeným v rámci příslušné kapitoly**. Příspěvky příspěvkovým organizacím **jiných zřizovatelů dosáhly 2,5 % (1,0 mld. Kč)** a **transfery vysokým školám 53,8 % celkového objemu vynaložených prostředků (21,3 mld. Kč)**. Na transferech vysokým školám se v rozhodující míře (93,9 %) podílela kapitola MŠMT (20,3 mld. Kč), zbývající příspěvky ve výši 1,3 mld. Kč byly uvolněny z ostatních kapitol státního rozpočtu, především pak z Grantové agentury ČR (695 mil. Kč) a kapitoly Akademie věd (112 mil. Kč) na úkoly výzkumu a vývoje (633 mil. Kč) a z kapitoly Ministerstvo zdravotnictví (224 mil. Kč, z toho na podporu výzkumu a vývoje 218 mil. Kč).

2.3.4. Neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím

Podíl výdajů této skupiny na celkových běžných výdajích státního rozpočtu (necelých 0,6 %) není výrazný, jedná se však o výdaje významné svým charakterem.

Schválený rozpočet 2005 ve výši **5,4 mld. Kč** počítal s meziročním poklesem o 7,7 % (o 451 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2004, resp. proti skutečnosti téhož roku o 11,0 % (o 668 mil. Kč). V průběhu roku byl **rozpočet zvýšen na 6,8 mld. Kč**, skutečné **čerpání** činilo **6,6 mld. Kč**, t.j. 96,6 % upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 8,4 % (o 0,5 mld. Kč).

Schválený rozpočet, jeho úpravy a plnění (vč. srovnání s rokem 2004) ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 34

NEINVESTIČNÍ DOTACE NEZISKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004	Rozdíl
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční dotace neziskovým apod. org. celkem	6 061	5 392	6 803	6 572	96,6	108,4	511
v tom:							
- dotace obecně prospěšným organizacím	237	658	531	492	92,7	207,6	255
- dotace občanským sdružením	2 511	2 132	2 621	2 577	98,3	102,6	66
- dotace církvím a církevním organizacím	2 445	1 885	2 407	2 354	97,8	96,3	-91
- dotace politickým stranám a hnutím	544	497	497	474	95,4	87,1	-70
- ostatní	324	219	747	675	90,4	208,3	351

Většinu dotací neziskovým a podobným organizacím představují dotace poskytované ze státního rozpočtu nejrůznějším typům občanských sdružení a dotace církvím a náboženským organizacím. Tyto dvě položky byly v roce 2005 rozpočtovány v souhrnu na 74,5 % z celkového objemu neinvestičních prostředků poskytnutých neziskovým organizacím (skutečné plnění pak představovalo 75,0 %).

Čerpání dotací pro občanská sdružení dosáhlo v roce 2005 celkem **2,6 mld. Kč**, t.j. 98,3 % rozpočtu zvýšeného během roku o 20,9 % (o 445 mil. Kč), při meziročním růstu o 2,6 % (o 66 mil. Kč) a soustředilo se do následujících kapitol:

Tabulka č. 35

v mil. Kč

DOTACE OBČANSKÝM SDRUŽENÍM	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004	Rozdíl
	1	schválený 2	po změnách 3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Dotace občanským sdružením celkem	2 511	4 238	2 621	2 577	98,3	102,6	66
z toho:							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 112	1 183	1 260	1 302	103,3	117,1	190
Ministerstvo práce a soc. věcí	671	272	696	615	88,4	91,7	-56
Ministerstvo kultury	147	175	127	125	98,4	85,0	-22
Ministerstvo zdravotnictví	240	176	191	191	100,0	79,6	-49
Úřad vlády ČR	63		69	69	100,0	109,5	6
Ministerstvo vnitra	38	37	42	42	100,0	110,5	4
Ministerstvo zemědělství	44	42	44	41	93,2	93,2	-3
Ministerstvo životního prostředí	46	29	48	48	100,0	104,3	2
Ministerstvo pro místní rozvoj	77	144	43	46	107,0	59,7	-31
Všeobecná pokladní správa	30	26	27	27	100,0	90,0	-3

Největší část **1,3 mld. Kč** (50,5 % všech takto vynaložených prostředků) byla čerpána v kapitole **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**. Z celku představovaly 77,7 % dotace na sportovní reprezentaci (579,4 mil.Kč) a tělovýchovnou činnost (431,6 mil. Kč). V souladu se schválenou Koncepcí státní politiky pro oblast dětí a mládeže byly poskytnuty dotace v oblasti využití volného času dětí (168,5 mil. Kč). Na programy prevence kriminality byly poskytnuty téměř 2,0 mil. Kč a na projekty protidrogové politiky 1,4 mil. Kč. Na podporu úspěšných projektů výzkumu a vývoje získala občanská sdružení 70,8 mil. Kč a na činnost občanských sdružení v rámci mezinárodní spolupráce 29,3 mil. Kč.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** bylo vyčerpáno **615 mil. Kč**, z toho rozhodující část prostředků 316,3 mil. Kč byla přidělena subjektům poskytujícím sociální služby, dále bylo poskytnuto na dotace na aktivní politiku zaměstnanosti 149,6 mil. Kč, na společné programy ČR a EU 136,2 mil. Kč, na projekty integrace cizinců 6,6 mil. Kč, na rovné příležitosti žen a mužů 4,4 mil. Kč atd.

Dotace občanským sdružením kapitoly **Ministerstvo zdravotnictví** v roce 2005 představovaly **191 mil. Kč** a byly vynaloženy na různé programy např. Program podpory občanských sdružení a humanitárních organizací (116,6 mil. Kč), Národní plán pomoci zdravotně postiženým (9,1 mil. Kč), Národní program zdraví (1,1 mil. Kč), Program podpory veřejně účelných aktivit občanských sdružení (40,0 mil. Kč), na vybrané projekty drogové problematiky (3,7 mil. Kč), na prevenci HIV/AIDS (2,7 mil. Kč), na program přípravy na stárnutí (6,4 mil. Kč), na zdravotnické vzdělávací projekty (5,9 mil. Kč) apod.; vodním záchranným službám byly vyplaceny celkem 4,0 mil. Kč.

Neinvestiční dotace kapitoly **Ministerstvo kultury** ve výši přes **125 mil. Kč** byly poskytnuty občanským sdružením např. na program rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin (28,4 mil. Kč), na obnovu majetku regionálních kulturních zařízení (téměř 4,0 mil. Kč), na aktivity národních a etnických menšin (10,0 mil. Kč), na podporu projektů integrace příslušníků romské komunity (1,4 mil. Kč), na Havarijní střešní program (2,5 mil. Kč) a na další kulturní aktivity (78,7 mil. Kč).

Prostředky občanským sdružením v kapitole **Ministerstvo životního prostředí** byly čerpány ve výši **48 mil. Kč** a byly použity na financování projektů v oblasti ekologie (20,6 mil. Kč) a ochrany přírody a krajiny (9,1 mil. Kč), na výzkum životního prostředí (18,3 mil. Kč) a na péči o vzhled obcí a veřejnou zeleň (32 tis. Kč).

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla občanským sdružením celkem **46 mil. Kč**, z toho bytovým družstvům 21,4 mil. Kč jako státní finanční podporu hypotečního úvěrování, téměř 5,0 mil. Kč na Regionální program podpory rozvoje, 1,9 mil. Kč na výzkum a vývoj, dále pak 7,7 mil. Kč občanské sdružení Klub českých turistů, 3,3 mil. Kč Sdružení nájemníků ČR, 1,2 mil. Kč Sdružení bytových družstev a společenství vlastníků, 3,8 mil. Kč na podporu sdružení pro životní prostředí zdravotně postižených v ČR atd.

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** bylo čerpáno **41 mil. Kč**, z toho 19,0 mil. Kč připadlo Českému svazu včelařů, téměř 4,8 mil. Kč Českomoravské myslivecké jednotě, 3,9 mil. Kč Českému rybářskému svazu, po 2,1 mil. Kč Českému zahrádkářskému svazu a Českému svazu chovatelů, občanským sdružením Pomoc, Týn nad Vltavou 2,0 mil. Kč a Neratov v Orlických horách 2,5 mil. Kč, Svazu chovatelů holštýnského skotu 1,7 mil. Kč atd.

Kapitola **Úřad vlády** poskytla občanským sdružením v rámci programu protidrogové politiky, komunikační strategie a kampaně proti rasismu **69 mil. Kč**.

Z rozpočtu kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** byly vyplaceny **23 mil. Kč**, z toho 10-ti občanským sdružením působícím v oblasti ochrany spotřebitele 19,2 mil. Kč, 8 občanským sdružením v rámci podpory úspory energie 2,5 mil. Kč, OS Český svaz stavebních inženýrů na řešení projektů v oblasti výzkumu a vývoje aplikace vláknobetonu 1,0 mil. Kč a dále občanským sdružením v oblasti podpory rovných příležitostí mužů a žen 396 tis. Kč.

Kapitola **Ministerstvo vnitra** vyplatila celkem **47 mil. Kč**, z toho občanskému sdružení Unie tělovýchovných organizací Policie ČR 21,1 mil. Kč, občanským sdružením na úseku požární ochrany a integrovaného záchranného systému 10,9 mil.

Kč, na úseku integrace cizinců 2,0 mil. Kč, na úseku dobrovolnické služby téměř 9 mil. Kč a na úseku prevence kriminality 3,9 mil. Kč.

Na *neinvestiční dotace církvím a náboženským společnostem* bylo v roce 2005 vynaloženo téměř **2,4 mld. Kč**, t.j. 97,8 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 3,7 % (o 90 mil. Kč). Z celkové částky vynaložily 99,4 % kapitoly Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

V kapitole **Ministerstvo kultury** dosáhly neinvestiční dotace registrovaným církvím a náboženským společnostem **1,3 mld. Kč**, t.j. 53,8 % celkových výdajů v této oblasti. Plněno bylo na 95,9 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 5,1 % (o 49 mil. Kč). Z toho výdaje na činnost církví a náboženských společností činily 1 019 mil. Kč, vč. platů a pojistného duchovních a administrativy v částce 950 mil. Kč). Samotné platy duchovních byly vyplaceny v částce více než 676 mil. Kč při meziročním růstu o 36,3 mil. Kč (o 5,7 %). Zbývající prostředky (cca 247,8 mil. Kč) byly použity zejména na obnovu církevních kulturních památek.

Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytuje finanční dotace školám, předškolním a školským zařízením, jejichž zřizovateli jsou církve nebo náboženské společnosti registrované podle zákona č. 3/2002 Sb. v platném znění. Ve státním rozpočtu nebyly původně prostředky na církevní školství zahrnuty, v průběhu projednávání novely zákona o rozpočtovém určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.) byla část týkající se školství vypuštěna, a proto byly následně prostředky zabezpečené v kapitole VPS (706,8 mil. Kč) převedeny do rozpočtu MŠMT. Čerpáno bylo celkem přes **737 mil. Kč** (t.j. 104,3 % rozpočtu po změnách a o 9,7 %, t.j. o 65 mil. Kč více než v předchozím roce). Z toho 726,3 mil. Kč pro 112 církevních škol, předškolních a školských zařízení, 2,7 mil. Kč ústavům péče o mládež, dále bylo poskytnuto 22,4 mil. Kč na využití volného času dětí a mládeže a 160 tis. Kč na protidrogovou prevenci.

Kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** poskytla dotace církvím a náboženským společnostem v celkové výši **335 mil. Kč**. Z toho 176,3 mil. Kč bylo určeno nestátním subjektům poskytujícím sociální služby, 91,0 mil. Kč domovům důchodců duchovních a řeholnic, dále bylo čerpáno 50,1 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti, téměř 15,7 mil. Kč na společné programy ČR a EU, 1,7 mil. Kč na rovné příležitosti mužů a žen a 480 tis. Kč na integraci cizinců.

Dotace poskytované ze státního rozpočtu *politickým stranám a hnutím*, resp. příspěvek na jejich činnost vyplácený podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a hnutích, v platném znění, dosáhly v roce 2005 celkem téměř **474 mil. Kč**, t.j. 95,3 % rozpočtu při meziročním poklesu o 4,5 mil. Kč (o 0,9 %); v roce 2004 byly kromě výše uvedeného příspěvku 478,1 mil. Kč hrazeny politickým stranám i jejich náklady za volby do Evropského parlamentu v částce 65,7 mil. Kč.

Stálý příspěvek činí ročně 6,0 mil. Kč pro stranu a hnutí, které získaly v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3 % hlasů a 200 tis. Kč za každých i započatých 0,1 % hlasů, a to do 5 % hlasů. Na mandát poslance a senátora je ročně vyčleněno 900 tis. Kč a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hl. m. Prahy 250 tis. Kč. V roce 2005 z celku získaly ODS 174,9 mil. Kč, ČSSD 108,6 mil. Kč, KSČM 90 mil. Kč, KDU-ČSL 58,7 mil. Kč, US-DEU 23,2 mil. Kč atd.

Neinvestiční dotace obecně prospěšným organizacím byly poskytnuty v celkové výši **492 mil. Kč**, t.j. 92,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 107,9 % (o 255 mil. Kč). Z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** bylo uvolněno **197 mil. Kč** na protidrogovou prevenci, sociální prevenci a prevenci kriminality apod. Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** vyplatila z celkových **113 mil. Kč** dotaci Horské službě 111,0 mil. Kč, Vzdělávacímu centru pro veřejnou správu 1,0 mil. Kč, Vzdělávacímu centru pro veřejnou správu ČR 678 tis. Kč atd. **Ministerstvo kultury** poskytlo přes **43 mil. Kč** zejména v rámci výdajů na kulturní aktivity (28,5 mil. Kč), veřejné služby knihoven, dále na podporu profesionálních divadel, stálých symfonických orchestrů a pěveckých sborů (10,9 mil. Kč), na podporu rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin 1,3 mil. Kč. **Ministerstvo zdravotnictví** vynaložilo téměř **24 mil. Kč**, z toho např. na rozvojovou zahraniční pomoc 9,6 mil. Kč, na protidrogovou problematiku 2,2 mil. Kč, na Národní program pomoci zdravotně postiženým 1,1 mil. Kč, zbývající část byla použita na různé zdravotnické programy a ostatní dotace. **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytlo dotace v částce téměř **23 mil. Kč**, z toho na zahraniční rozvojovou pomoc (11,5 mil. Kč), na řešení projektů výzkumu a vývoje (3,0 mil. Kč), na mezinárodní spolupráci ve vzdělávání 5,2 mil. Kč a v rámci „Programu státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace na léta 2004-2006“ bylo poskytnuto přes 1,0 mil. Kč. Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** vyplatila **24 mil. Kč**, z toho např. na podporu 10 projektů výzkumu a vývoje 15,2 mil. Kč, (o.p.s. IREAS, ENKI, Ústav pro ekopolitiku, Czech RE Agency), na OP Rozvoj lidských zdrojů 6,9 mil. Kč, na program Stabilizace lesa

v Jizerských horách a na Ještědu 258 tis. Kč, na příspěvek na ZOO Chleby 104 tis. Kč a na další projekty realizované v rámci Hlavních oblastí státní dotační politiky NNO 1,4 mil. Kč. **Kapitola Úřad vlády** poskytla obecně prospěšným společnostem **25,3 mil. Kč** v rámci programu protidrogové politiky, komunikační strategie a kampaně proti rasismu.

Ostatní neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím dosáhly výše **675 mil. Kč**, t.j. 90,3 % rozpočtu po změnách při meziroční růstu o 107,9 % (o 353 mil. Kč). Z celkové částky bylo v kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** použito **275 mil. Kč** zejména jako dotace na program Vady panelové výstavby (272,0 mil. Kč) a dotace Svazu měst a obcí na vybrané projekty (téměř 1,4 mil. Kč). **Ministerstvem práce a sociálních věcí** bylo uvolněno **77 mil. Kč**, z toho 45,0 mil. Kč na dotace odborovým orgánům na kontrolu bezpečnosti práce, 11,1 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti a téměř 20,8 mil. Kč na společné programy ČR a EU. Kapitola **Ministerstvo zemědělství** poskytla více než **23 mil. Kč**, z toho na zemědělské vodní hospodářství téměř 20,0 mil. Kč, v rámci programu LEADER 2,5 mil. Kč, na likvidaci vybraných pesticidních odpadů a na ochranu rostlin 765 tis. Kč a 180 tis. Kč pro Svaz ekologických zemědělců PRO-BIO. Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** vynaložila přes **274 mil. Kč**, z toho na řešení projektů výzkumu a vývoje 272,1 mil. Kč, kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** čerpala přes **1 mil. Kč**, z toho na Národní plán pomoci zdravotně postiženým 735 tis. Kč a na Národní program zdraví 300 tis. Kč, na drogovou problematiku 50 tis. Kč atd. Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** poskytla **7 mil. Kč**, z toho např. sdružení Národní klimatický program jako podporu výzkumu a vývoje 2,9 mil. Kč, sdružení Národní síť Zdravých měst z OP Rozvoj lidských zdrojů 2,5 mil. Kč, nadaci Partnerství jako podporu Vysokých Tater postižených živelní katastrofou 1,6 mil. Kč atd. Z rozpočtu kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo vydáno přes **4 mil. Kč**, z toho 3,0 mil. Kč získal Svaz průmyslu a dopravy ČR na řešení projektů vývoje a aplikace informačních technologií a 1,2 mil. Kč bylo určeno pro 7 subjektů v rámci programu úspory energie. Kapitola **Ministerstvo kultury** poskytla dotace ve výši téměř **4 mil. Kč**, z toho 2,9 mil. Kč v rámci výdajů na kulturní aktivity (např. 0,75 mil. Kč Nadačnímu fondu Festival spisovatelů Praha na Festival spisovatelů Praha 2005, 0,6 mil. Kč Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska na aktivity spojené s uspořádáním Dnů evropského dědictví 2005, 0,4 mil. Kč Nadaci Jana a Medy Mládkových na realizaci výstavy Combinacion a další).

2.3.5. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně

Do této skupiny výdajů, která v roce 2005 představovala **ve státním rozpočtu 59,3 mld. Kč**, t.j. 7,1 % běžných výdajů, patří zejména transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění a neinvestiční transfery státním fondům.

Přehled o státním rozpočtu, jeho změnách a čerpání v roce 2005 včetně srovnání s minulým rokem poskytuje následující tabulka:

Tabulka č. 36

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚSTŘEDNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004	Rozdíl
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3	6=(4:1	7=(4-
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně celkem	46 716	59 273	63 086	55 729	88,3	119,3	9 013
z toho:							
- transfery státním fondům	13 243	25 163	28 966	21 875	75,5	165,2	8 632
z toho: SZIF	10 443	25 163	28 966	21 875	75,5	209,5	11 432
- transfery fondům soc. a zdrav.	33 390	33 984	33 981	33 744	99,3	101,1	354

Celkově dosáhly výdaje 55,7 mld. Kč, což bylo o 11,7 % (téměř o 7,4 mld. Kč) pod úrovní upraveného rozpočtu, při meziročním růstu o 19,3 % (o 9,0 mld. Kč).

V roce 2005 byly formou *neinvestičních transferů státním fondům* poskytnuty dotace pouze Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) z kapitoly Ministerstvo zemědělství.

Ve státním rozpočtu na rok 2005 byly **neinvestiční dotace SZIF** zahrnuty ve výši **25,2 mld. Kč** a v průběhu roku byly **navýšeny na téměř 29,0 mld. Kč** zejména z úspor v kapitole Státní dluh. **Čerpáno** bylo celkem **21,9 mld. Kč**, z toho na programy Společné zemědělské politiky, které podléhají předpisům Evropské unie a které od vstupu do Evropské unie spravuje akreditovaná agrární platební agentura SZIF, 21,0 mld. Kč a na správní výdaje SZIF přes 0,8 mld. Kč (bez marketingové podpory).

Výdaje na financování společné zemědělské politiky v roce 2005 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 37

Společná zemědělská politika	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	mil. Kč
	schválený	po změnách		% plnění
	1	2	3	4=3:2
Výdaje na financování společné zemědělské politiky celkem	24 200	28 100	21 008	74,8
z toho:				
přímé platby - předfinancování ze SR	8 207	8 207	9 889	120,5
přímé platby - dofinancování ze SR	5 038	7 368	3 004	40,8
Horizontální plán rozvoje venkova - ze SR	1 456	1 770	1 205	68,1
Horizontální plán rozvoje venkova - z rozpočtu EU	5 614	6 871	4 822	70,2
Společná organizace trhu z rozpočtu EU	3 870	3 722	1 926	51,7
Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvedení na trh - z rozpočtu EU na předfinancování	7	7	7	100,0
Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvedení na trh - ze SR na spolufinancování	7	7	7	100,0

Pozn. Prostředky z rozpočtu EU na společnou zemědělskou politiku jsou součástí příjmů a výdajů státního rozpočtu. Meziročně nejsou tyto výdaje srovnatelné (ČR vstoupila do EU až 1.5.2004 a některé prostředky jsou poukazovány se zpožděním).

Přímé platby zahrnuly nárokové platby na plochu zemědělské půdy z roku 2004 vyplacené v prvních měsících roku 2005 a přímé platby v roce 2005, kdy bylo předloženo 20 051 žádostí na rozlohu 3 017 tis. ha, z nichž se realizovalo 14 099 žádostí. V souladu s Přístupovou smlouvou EU je novým členským státům povoleno dorovnávat přímé podpory z vlastních zdrojů o 30 % unijní sazby - v roce 2005 se týkaly komodit, které byly v systému „přímé platby – jednotná platba za plochu“ výrazněji poškozeny (chmel, len na vlákno, některé plodiny na orné půdě, bramborový škrob, přežvýkavci).

V rámci Společné organizace trhu jsou poskytovány finanční podpory, vývozní subvence (výhradně z rozpočtu EU), dotace a odvody, intervenční nákupy a související náklady. Finanční podpory se týkaly např. spotřeby „školního mléka“ a užití ostatního mléka, výroby kaseinu a kaseinátů, skladování másla, soukromého skladování hovězího a telecího masa, organizací producentů ovoce a zeleniny, restrukturalizace a přeměny vinic atd. Vývozní subvence byly poskytnuty na zpracované výrobky především zemědělské a na nezpracované výrobky (másla, mléko, sýry, hovězí maso, vejce obiloviny apod.). Dotace a odvody zahrnovaly např. doplatek pěstitelům brambor, prémie na výrobu bramborového škrobu, odvod dávek z cukru, podporu výroby methylesteru z řepkového oleje (MEŘO) apod. Intervenční nákupy a související výdaje se týkaly např. sušeného odstředěného mléka, cukru, obilovin atd. Součástí společné organizace trhu byla i podpora Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvedení na trh.

Na podpory programu **Horizontálního plánu rozvoje venkova** byly v roce 2005 poskytnuty dotace za žádosti z roku 2004 na opatření Méně příznivé oblasti (pomoc méně příznivým oblastem s ekologickými omezeními), Agroenvironmentální opatření (podpora rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívající v ochraně složek životního prostředí) a Lesnictví (poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy a na založení porostů rychlerostoucích dřevin na zemědělské půdě určených pro energetické využití), za žádosti z roku 2005 pouze za opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s ekonomickým omezením. Ve smyslu Nařízení Komise (ES) č. 27/2004 je u nových členů EU uplatňován finanční model N+2 (např. prostředky alokované v roce 2005 mohou být čerpány až do roku 2007).

Podrobné hodnocení činnosti SZIF v oblasti společné zemědělské politiky je uvedeno v sešitu F návrhu SZÚ.

Neinvestiční transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění představují především platby státu do systému zdravotního a sociálního pojištění za vybrané skupiny obyvatel.

Rozhodující objem výdajů podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, představují platby státu za vybrané skupiny obyvatel do systému všeobecného zdravotního pojištění hrazené z kapitoly **Všeobecná pokladní správa**. Platba státu za „státní pojištěnce“ schválená ve státním rozpočtu na rok 2005 v částce téměř 34,0 mld. Kč dosáhla **33,7 mld. Kč**, t.j. 99,3 % rozpočtu při meziročním růstu o 1,1 % (o 67 mil. Kč). Nižší čerpání bylo ovlivněno především nižším počtem nezaměstnaných proti předpokladu. Na druhé straně došlo od 1.1.2005 ke změně vyměřovacího základu pro výpočet platby státu u osoby, za kterou je plátcem pojistného na všeobecné zdravotní pojištění stát a měsíční sazba státu za jednoho pojištěnce se zvýšila z 476,- Kč na 481,- Kč.

Průměrný počet všech pojištěnců, za které je plátcem stát, v roce 2005 činil 5 844 tisíc, z toho pojištěnci Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR (VZP ČR) představovaly 3 870 tisíc osob, t.j. 66,2 %, a 58,1 % všech pojištěnců této zdravotní pojišťovny, když jejich průměrné procento z celkového počtu pojištěnců v ČR bylo 64,6 %).

Na základě žádosti Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR byla v roce 2005 provedena změna rytmu plateb za „státní pojištěnce“- předsunutí platby z 2. pololetí na 1. pololetí (březen) ve výši 2,8 mld. Kč. Tato předsunutá platba byla včas vyúčtována, tzn. byla k 31.12.2005 vůči státnímu rozpočtu neutrální (z měsíčních plateb v červenci a v prosinci bylo odečteno po 1,4 mld. Kč).

V rámci této skupiny výdajů jsou zahrnuty i prostředky z rozpočtu kapitoly **Ministerstva obrany** pro dva specifické fondy Vojenské zdravotní pojišťovny, které slouží pro zprostředkování zdravotní a preventivní péče pro vojáky v činné službě (Fond zprostředkování úhrady zdravotní péče a Fond pro úhradu preventivní péče), zřízené podle vyhlášky MF č. 41/2000, a kterým bylo v roce 2005 vyplaceno **12,0 mil. Kč**, t.j. o 300 tis. Kč (o 2,4 %) méně než v předchozím roce.

2.3.6. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně

Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (neinvestiční i investiční) byly v roce 2005 **ovlivněny přijetím novely zákona o rozpočtovém určení daní** (zákon č. 1/2005 Sb.), kterou byly krajům nejen navýšeny daňové příjmy (novela nemá přímý vliv na daňové příjmy obcí), ale také rozšířeny oblasti, ve kterých kraje rozhodují v samostatné působnosti. Vzhledem k současnému projednávání zákona o státním rozpočtu na rok 2005 a uvedené novely o rozpočtovém určení daní byl státní rozpočet sestaven v souladu s metodikou financování krajů v roce 2004. Bylo proto nezbytné provést **následující rozpočtová opatření**, která sladila stav státního rozpočtu 2005 s platnou legislativou:

- **vázání části finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům krajů ve výši 14 230 mil. Kč** (z původní rozpočtované částky 20 163 mil. Kč mohly kraje v roce 2005 čerpat pouze dotace na sociální služby a část příspěvku na výkon státní správy ve výši 5 934 mil. Kč);
- **vázání finančních prostředků na úhradu ztráty dopravců s poskytováním žakovského jízdného ve výši 715 mil. Kč**;
- **snížení rozpočtovaných prostředků ve výši 29 759 mil. Kč** u kapitoly Všeobecná pokladní správa (ukazatel Ostatní výdaje) ve prospěch kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (ukazatel Výdaje regionálního školství), z toho 28 027 mil. Kč představovaly prostředky odpovídající daňovým výnosům krajů v případě schválení zákona č. 1/2005 Sb.

Rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně (**80,3 mld. Kč**) se na celkových běžných výdajích schváleného rozpočtu 2005 podílel 9,6 %, **rozpočet po změnách (112,8 mld. Kč)** zvýšený zejména o prostředky na regionální školství pak 12,3 %; **rozpočet korigovaný** ještě o vázané prostředky v souvislosti s novým rozpočtovým určením daní (**102,9 mld. Kč**) pak představoval 12,6 % korigovaného rozpočtu běžných výdajů.

Následující tabulka ukazuje rozpočet 2005 a skutečné čerpání neinvestičních dotací krajům a obcím:

Tabulka č.38

mil. Kč

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚZEMNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005			Skutečnost 2005	Plnění v %	Index 2005/2004
		schválený	po změnách	korigovaný*)			
		1	2	3	4	5	6=(5:4)
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně celkem	111 010	80 269	112 805	102 869	102 540	99,7	92,4
z toho:							
- obcím	27 640	24 468	26 669	26 669	26 479	99,3	95,8
v tom: souhrnný vztah	24 914	23 043	24 604	24 604	24 601	100,0	98,7
účelové dotace	2 726	1 425	2 065	2 065	1 878	90,9	68,9
- krajům	83 361	55 800	86 117	76 184	76 060	99,8	91,2
v tom: souhrnný vztah	14 926	15 155	15 155	5 937	5 934	99,9	39,8
účelové dotace	68 435	40 645	70 962	70 247	70 126	99,8	102,5

*) rozpočet po změnách korigovaný o vázání finančních prostředků ve SR v souvislosti s přijetím zákona č. 1/2005 Sb.

- týká se krajů (u obcí korigovaný rozpočet = rozpočet po změnách)

Celkem ze státního rozpočtu bylo na neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně **uvolněno 102,5 mld. Kč**, t.j. 90,9 % upraveného, resp. 99,7 % korigovaného rozpočtu.

Z celkového objemu vyplacených neinvestičních prostředků představovaly **30,5 mld. Kč** (100 % korigovaného rozpočtu) dotace poskytované obcím a krajům **v rámci tzv. souhrnného vztahu** návazně na přílohy 6, 7 a 8 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005.

Z této částky bylo **do rozpočtů obcí** uvolněno **24,6 mld. Kč**, tj. 98,7 % upraveného rozpočtu při meziročním snížení o 4,2 % (o 133 mil. Kč). Největší objem z těchto prostředků představovaly **dávky sociální péče** vyplácené příslušnými obcemi, na něž bylo ze státního rozpočtu **uvolněno 14,9 mld. Kč^{*)}** (komentář je uveden v části o sociálních transferech obyvatelstvu). Dále byly finanční prostředky určené pro rozpočty obcí poskytnuty zejména na výkon státní správy v obcích (2,8 mld. Kč), na školství (1,5 mld. Kč), na ústavy sociální péče (0,3 mld. Kč), na domovy důchodců (1,1 mld. Kč) atd. Na výkon státní správy obcí s rozšířenou působností bylo vyplaceno 3,8 mld. Kč.

Jak již bylo uvedeno došlo k souběžnému projednávání zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2005 a novely zákona o rozpočtovém určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.), a tím k následnému vázání finančních prostředků ve státním rozpočtu a k přesunu prostředků nezbytných pro zabezpečení regionálního školství, které se

*) Skutečné čerpání dávek sociální péče vyplacených obcemi činilo 14 196 mil. Kč, rozdíl je řešen v rámci finančního vypořádání.

dotkly **finančních vztahů k rozpočtům krajů. Rozpočet korigovaný** o rozpočtová opatření (vč. vázání prostředků) byl čerpán téměř v plné výši **5,9 mld. Kč**, tj. na 99,9 %. Na výkon státní správy připadlo přes 0,9 mld. Kč (vč. 52,5 mil. Kč na jednotky sborů dobrovolných hasičů) a na výkon zřizovatelských funkcí a činností převedených z okresních úřadů, obcí a resortů krajům téměř 5,0 mld. Kč, a to na sociální služby.

Formou neinvestičních transferů **mimo rámec souhrnného dotačního vztahu** bylo v roce 2005 vynaloženo celkem **72,0 mld. Kč**, tj. 99,7 % korigovaného rozpočtu, při meziročním růstu o více než 0,8 mld. Kč (o 1,2 %). Z celku obce obdržely 1,9 mld. Kč, tj. 90,9 % upraveného rozpočtu, ale o 31,1 % (o 848 mil. Kč) méně než v předchozím roce. Kraje obdržely 70,1 mld. Kč, tj. 99,8 % korigovaného rozpočtu, při meziročním růstu o 2,5 % (o 1,7 mld. Kč).

Největší objem prostředků v rámci účelových dotací územním rozpočtům (95,1 %) byl v roce 2005 **poskytnut kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)**. Ve schváleném rozpočtu této kapitoly byly zahrnuty pouze prostředky pro obecní školství (38,4 mld. Kč); prostředky pro krajské, soukromé a církevní školství byly součástí návrhu novely zákona o rozpočtovém určení daní, ale byly v průběhu jejího projednávání vypuštěny – tyto prostředky byly ve výši 29,8 mld. Kč následně prvním rozpočtovým opatřením převedeny z kapitoly VPS, kde byly rezervovány, do rozpočtu kapitoly MŠMT. Celkové neinvestiční transfery územním rozpočtům **dosáhly v kapitole MŠMT 68,6 mld. Kč, z toho přímé náklady** na vzdělávání školám, předškolním a školským zařízením zřizovaným obcemi a kraji, které byly poskytovány čtvrtletně z rozpočtu kapitoly MŠMT prostřednictvím krajských úřadů, **činily 64,8 mld. Kč** při meziročním růstu o 4,1 % (o 2,5 mld. Kč) - na přímé náklady na vzdělávání pro školy, předškolní a školská zařízení zřízené obcemi připadlo 38,0 mld. Kč a na zřízené kraji 26,7 mld. Kč. **Dotace soukromému školství byly vyplaceny ve výši přes 3,1 mld. Kč** (o 7,3 %, tj. o 0,2 mld. Kč více než v předchozím roce); tyto dotace byly poskytovány čtvrtletně prostřednictvím krajů, a to pro 569 organizací. Další neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně z kapitoly MŠMT byly určeny na mezinárodní spolupráci ve vzdělávání (110,0 mil. Kč), na protidrogovou prevenci (6,9 mil. Kč), na prevenci kriminality (6,7 mil. Kč), na ostatní záležitosti ve vzdělávání (587 mil. Kč) atd.

Neinvestiční dotace územním rozpočtům z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** dosáhly **1,8 mld. Kč** při meziročním růstu o 155,9 % (o 1,1 mld. Kč). Obce získaly celkem 0,7 mld. Kč, z toho rozhodující část byla určena na aktivní politiku zaměstnanosti (většinu prostředků obce získaly od úřadů práce na veřejně

prospěšné práce, při nichž vytvářejí pracovní místa zejména pro své občany, dále byly poskytnuty příspěvky na odbornou činnost absolventů a získání kvalifikace mladistvých a na vytváření společensky účelných pracovních míst; na společné programy ČR a EU 1,9 mil. Kč). Kraje dostaly celkem 1 148 mil. Kč, z toho na dotace na podporu nestátních subjektů poskytujících sociální služby 850 mil. Kč (tato dotace byla z kapitoly MPSV uvolněna poprvé); na společné programy ČR a EU bylo poskytnuto 243,9 mil. Kč a na aktivní politiku zaměstnanosti získaly 39,6 mil. Kč (rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa a odborná praxe absolventů). Na běžné výdaje v rámci programového financování reprodukce majetku dostaly obce a kraje celkem 28,5 mil. Kč.

Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo uvolněno pro územní samosprávné celky **688 mil. Kč**, z toho **krajům připadlo 206 mil. Kč a obcím 482 mil. Kč**. Prostředky byly použity na správní výdaje na systém státní sociální podpory (16,5 mil. Kč), na strategii prevence kriminality na místní úrovni (80,0 mil. Kč), na náhrady výdajů ÚSC – doplatek za rok 2004 (7,7 mil. Kč), na financování provozu ochranných systémů podzemních dopravních staveb Praha (45,0 mil. Kč), dotace na protiradonová opatření (6,4 mil. Kč), výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy (73,5 mil. Kč), na financování provozu ochranných systémů podzemních dopravních staveb Praha (45,0 mil. Kč), na řešení problémů ÚSC vyplývajících zejména z realizace II. fáze reformy veřejné správy (78,4 mil. Kč), na úhradu dodatečně uplatněných závazků zdravotnických zařízení zřízených bývalými okresními úřady (46,0 mil. Kč). Dále byly poskytnuty příspěvky na výkon státní správy obcím s rozšířenou působností (190,8 mil. Kč), krajům (56,8 mil. Kč), městům Brno, Plzeň, Ostrava (100,0 mil. Kč) a další.

Ministerstvo kultury uvolnilo **321 mil. Kč**, t.j. 101,8 % upraveného rozpočtu; ve srovnání s předchozím rokem došlo ke snížení dotací obcím a krajům o 40,8 % (o 221,5 mil. Kč), a to zejména zrušením programu „Zajištění regionálních funkcí veřejných knihoven“, snížením výdajů v oblasti památkových programů a programu podpora českých divadel, když výdaje na tyto programy byly poskytnuty v rámci nového rozpočtového určení daní prostřednictvím krajů z jejich daňových příjmů. V roce 2005 byly finanční prostředky krajům a obcím vyplaceny především na plnění programů, např. Regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón (148,9 mil. Kč), Program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů (57,8 mil. Kč), Program záchrany architektonického dědictví (43,3 mil. Kč), Reprodukce majetku státních regionálních zařízení (18,5 mil. Kč), Kulturní aktivity (19,4 mil. Kč), Havárie střech památek (8,5 mil. Kč), Veřejné informační služby knihoven (10,3 mil. Kč) atd.

Neinvestiční prostředky převedené územním celkům kapitolou **Ministerstvo pro místní rozvoj** představovaly téměř **178 mil. Kč**, t.j. pouze 64,2 % upraveného rozpočtu (prostředky rozpočtované na spolufinancování společných programů a projektů ČR a EU lze čerpat až 3 roky a lze je převádět do rezervního fondu k použití v dalších letech). Došlo také ke značnému meziročnímu poklesu o 71,7 % (o 442,5 mil. Kč), a to zejména vlivem nového rozpočtového určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.). Z celku obcím bylo převedeno 170,4 mil. Kč a krajům 7,5 mil. Kč. Obce finanční prostředky použily např. jako příspěvky a dotace k hypotečním úvěrům na bytovou výstavbu (41,0 mil. Kč), jako dotace v rámci Programu obnovy venkova (24,2 mil. Kč), Regionálního programu podpory rozvoje hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů – povodně 2002 neinvestiční (19,1 mil. Kč), dále na programy Podpora regionálního rozvoje (50,5 mil. Kč), Podpora oprav vad panelové výstavby (31,3 mil. Kč) apod. Kraje neinvestiční finanční prostředky poskytly např. na programy Společný regionální operační program (2,5 mil. Kč), Program poskytování dotací do povodňových fondů obcí a krajů na opravy bytového fondu poškozeného povodněmi v roce 2002 (2,1 mil. Kč), Podpora regionálního rozvoje (2,0 mil. Kč) atd.

Ministerstvo zemědělství uvolnilo celkem **154 mil. Kč**, z toho 153,0 mil. Kč obcím v rámci lesního hospodářství (142,8 mil. Kč) a agrokomplexu (10,2 mil. Kč), krajům 1,2 mil. Kč do oblasti lesního hospodářství (1,0 mil. Kč) a agrokomplexu (203 tis. Kč).

V kapitole **Ministerstvo zdravotnictví** bylo čerpáno **42 mil. Kč**, z toho bylo poskytnuto 40,1 mil. Kč krajům, a to vč. 33,0 mil. Kč v rámci programů reprodukce majetku nemocnicím spadajícím pod kraje, dále pak např. na protidrogovou politiku, 2,8 mil. Kč, na Národní program vyrovnaných příležitostí zdravotně postižených 1,4 mil. Kč, na ostatní speciální zdravotnické programy 1,7 mil. Kč atd. Obcím bylo vyplaceno 2,0 mil. Kč na programy Národní plán zdraví (1,6 mil. Kč) a Národní program „Zdravé stárnutí“ (407 tis. Kč).

Ministerstvo životního prostředí poskytlo krajům a obcím téměř **90 mil. Kč**, z toho obcím 66,9 mil. Kč na Program péče o krajinu (29,7 mil. Kč), na příspěvky ZOO (25,8 mil. Kč), na Program péče o zeleň v urbanizovaném prostředí (téměř 2,0 mil. Kč), na kompenzace ztrát obcí na území národních parků (5,4 mil. Kč) atd. Krajům bylo vydáno téměř 23,0 mil. Kč (z toho na příspěvky na ZOO v Praze, Dvoře Králové a Hluboké nad Vltavou 18,6 mil. Kč a na Operační program Rozvoj lidských zdrojů 4,1 mil. Kč).

Ministerstvo vnitra uvolnilo obcím přes **17 mil. Kč** na dotace na zajištění bydlení azylantů a infrastrukturu obce (13,5 mil. Kč), na úhradu nákladů obce vynaložených v souvislosti s azylovým zařízením na jejím území (3,5 mil. Kč) a na úhradu neinvestičních nákladů základních škol, které navštěvují žadatelé o udělení azylu (111 tis. Kč).

Kapitolou **Úřad vlády** byly uskutečněny dotace ve výši **16,5 mil. Kč**, z toho obcím 12,2 mil. Kč a krajům 3,6 mil. Kč (z celku na protidrogovou politiku 6,2 mil. Kč a na program Podpora terénní sociální práce 10,3 mil. Kč).

Ministerstvo obrany vydalo územním celkům přes **12 mil. Kč**, z toho obcím jako dotace poskytované na péči o válečné hroby (11,4 mil. Kč) a dotace na zabezpečení péče o válečné veterány pro 3 domovy důchodců (333 tis. Kč). Kraje získaly 3,0 mil. Kč (Olomoucký kraj na zabezpečení ZŠ Libavá pro žáky, jímž byl povolen vstup na území vojenského újezdu Libavá).

Podrobně jsou prostředky uvolněné jednotlivými kapitolami do rozpočtů obcí a krajů hodnoceny v závěrečných účtech těchto kapitol za rok 2005.

Neinvestiční půjčené prostředky veřejným rozpočtům územní úrovně byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty ve výši téměř 1,9 mil. Kč, v průběhu roku však nebyly čerpány.

2.4. Další běžné výdaje státního rozpočtu

2.4.1. Financování zahraničních úvěrů

Schválený rozpočet výdajů spojených se správou a evidencí zahraničních pohledávek státu ve výši 60,0 mil. Kč byl čerpán v objemu 43,4 mil. Kč, rozpočtová úspora činila 16,6 mil. Kč, t.j. 27,7 %, a týkala se snížení příslušných paušálních odměn. Ve vztahu k ČSOB se jednalo o snížení 14 mil. Kč v důsledku uzavření dodatku k dosavadní smlouvě platnému od 1.10.2004. Proti skutečnosti roku 2004 bylo čerpání těchto výdajů o 27,7 % (o 14,2 mil. Kč) nižší.

2.4.2. Státní podpora stavebního spoření

Státní podpora stavebního spoření je realizována podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o stavebním spoření“). V roce 2005 byl na žádost o roční zálohy státní podpory za rok 2004 (tzv. 2. a 3. kolo 2004 - nárok na státní podporu uplatňují stavební spořitelny za své klienty až po uplynutí kalendářního roku, t.j. v roce následujícím) a za rok 2005 (tzv. 1. kolo – pro účastníky, kteří ukončily stavební spoření v 1. pololetí 2005) **poukázán stavebním spořitelnám příspěvek v celkové výši 16,1 mld. Kč**, t.j. o 8,7 % (téměř o 1,3 mld. Kč) více než předpokládal schválený rozpočet roku 2005 (14,8 mld. Kč). Meziročně došlo ke zvýšení tohoto příspěvku o 4,9 % (o 749 mil. Kč).

Novela zákona o stavebním spoření s účinností dnem 1.1.2004 (mj. snížení maximální výše státní podpory ze 4 500,- na 3 000,- Kč ročně) měla ve výhledu dvou let přinést úsporu v mandatorních výdajích státního rozpočtu. Koncem roku 2003 však stoupl zájem občanů o stavební spoření (k 31.12.2003 bylo registrováno cca 6 301 tis. platných smluv, t.j. o 1 430 tis. více než ke stejnému datu předchozího roku). Po zpracování žádostí za rok 2004 se ukázalo, že výrazný pokles příspěvku na podporu stavebního spoření nelze očekávat a že stavební spoření je stále atraktivní produkt na finančním trhu. V průběhu roku 2004 změnilo asi 500 tis. účastníků dosud evidované smlouvy o stavebním spoření bez nároku na státní podporu na smlouvy s nárokem na státní podporu (průměrná státní podpora 3 000,- Kč na jednu smlouvu). Účastníci stavebního spoření smlouvy minimálně ukončují a navyšují cílové částky, což jim zakládá nárok na státní podporu i do dalších let (v roce 2005 ke konci září byla cílová částka navýšena u cca 250 tis. smluv). Dochází i k vysokému nárůstu počtu smluv se státní podporou uzavřených po nabytí účinnosti novely zákona o stavebním spoření (k 30.9.2005 bylo evidováno cca 500 tis. smluv uzavřených po 1.1.2004, t.j. se snížením maximální výše státní podpory).

2.4.3. Penzijní připojištění

Prostředky na výplatu státního příspěvku k penzijnímu připojištění jsou ze státního rozpočtu od roku 1995 uvolňovány na základě zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů.

Schválený rozpočet na rok 2005 počítal na výplatu státního příspěvku s částkou **3,3 mld. Kč**, v průběhu roku byl **rozpočet navýšen na 3,6 mld. Kč**. **Skutečné**

čerpání 3,6 mld. Kč procházelo v jednotlivých čtvrtletích sledovaného roku dynamickým vývojem: za 4. čtvrtletí 2004 bylo čerpáno 850 mil. Kč na počet účastníků 2 878 tis.; v 1. čtvrtletí 2005 vzrostl počet účastníků na 2 944 tis. a za toto období bylo vyplaceno téměř 870 mil. Kč; ve 2. čtvrtletí 2005 se počet účastníků zvýšil o 198 tis. a bylo vyplaceno 912 mil. Kč, za 3. čtvrtletí 2005 příspěvek dosáhl téměř 940 mil. Kč na 3 134 tis. účastníky. **Meziročně se celkové výdaje na příspěvek na penzijní připojištění za rok 2005 zvýšily o 14,4 % (o 449 mil. Kč), počet účastníků se zvýšil o 11,2 % (o 256 tis.).** Ke zvýšení tempa růstu dochází zejména v důsledku stabilizace trhu penzijního připojištění, vstupu velkých zahraničních investorů, bank a pojišťoven, aktivní politiky penzijních fondů, vstupu zaměstnavatele (vč. daňového odpočtu), ale i zvýšené důvěry obyvatelstva vč. podílu mladší generace apod. Průměrná výše státního příspěvku za 3. čtvrtletí 2005 byla 109,6 Kč a průměrná výše účastnického příspěvku 440,3 Kč. Počet penzijních fondů se stabilizoval, ke konci roku 2005 působilo **na trhu penzijního připojištění 11 fondů.**

2.4.4. Státní podpora hypotečního úvěrování

Cílem programu státní podpory hypotečního úvěrování je zvýšení dostupnosti dlouhodobých úvěrů poskytovaných komerčními bankami na výstavbu domů a bytů a pomoc mladým lidem do 36 let zvýšením dostupnosti staršího vlastnického bydlení a dostupnosti vlastnického bydlení pro mladé lidi. Podpora hypotečního úvěrování byla zahájena v roce 1995 a je poskytována prostřednictvím kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) podle nařízení vlády č. 244/1995 Sb., o podmínkách státní finanční podpory hypotečního úvěrování bytové výstavby, ve znění pozdějších předpisů, resp. nařízení vlády č. 33/2004 Sb., a v případě mladých lidí do 36 let podle usnesení vlády č. 249/2002 Sb. a spočívá v úhradě části úroku hypotečního úvěru.

Státní rozpočet na rok 2005 počítal pro tuto formu podpory bytové výstavby s částkou **400 mil. Kč**, která byla v průběhu roku **snížena na 360 mil. Kč. Skutečně vyčerpáno bylo 343,6 mil. Kč**, tj. o 129 mil. Kč (o 4,2 méně než v roce 2004). Z toho bylo poskytnuto 279,6 mil. Kč obyvatelstvu, zbytek čerpaly obce, bytová družstva a právnické a fyzické osoby podnikající v bytové výstavbě. Nižší než předpokládané čerpání bylo způsobeno skutečností, že průměrná úroková sazba klesla pod hranici 5 % p.a. (4,92 %), a tak státní podpora pro nové a aktualizované smlouvy v roce 2005 byla nulová.

Od počátku poskytování státní podpory hypotečního úvěrování (r. 1995) bylo k 31.12.2005 **uzavřeno 27 725 smluv**, v tom 19 043 aktivních příjemců podpory a 8 682 pasivních příjemců (státní podpora na nulové výši). V roce 2005 bylo nově uzavřeno 2 859 smluv, což představovalo podporu 2 890 bytových jednotek. Celkově se počet smluv v systému pohyboval v průměrné výši cca 27 500. Celkový objem podpory nově podporovaných úvěrů byl cca 4,0 mil. Kč. Průměrná úroková sazba banky se pohybovala ve výši 4,7 % p.a.

2.4.5. Majetková újma peněžních ústavů

Úhrada majetkové újmy peněžních ústavů, která jim vznikla v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry (individuální a družstevní bytová výstavba, půjčky mladým manželům), byla v roce 2005 **poskytnuta ve výši 609,8 mil. Kč** t.j. 102,6 % rozpočtu (o 15,6 mil. Kč více) při meziročním poklesu o 3,2 % (o 20,5 mil. Kč). Vyšší krytí majetkové újmy než předpokládal schválený rozpočet na rok 2005 souvisí zejména s úhradou doplatku za rok 2004 v 1. čtvrtletí 2005 České konsolidační agentuře (ČKA) mj. v souvislosti s přijetím zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, podle kterého úplata hrazená ČSOB za vedení úvěrových účtů podléhá základní 19%-ní sazbě daně. Z vyúčtování majetkové újmy peněžních ústavů za rok 2005 nevyplývají požadavky na doplatek v roce 2006.

Z celkové úhrady majetkové újmy peněžních ústavů za rok 2005 bylo poskytnuto **179,5 mil. Kč v souvislosti s úvěry na individuální bytovou výstavbu** (Česká spořitelna), **347,3 mil.Kč s úvěry na družstevní bytovou výstavbu**, vč. 39,4 mil. Kč doplatku vyplývajícího z vyúčtování roku 2004 (ČKA) a **82,9 mil. Kč v souvislosti s půjčkami mladým manželům** (Česká spořitelna).

Majetková újma vzniká peněžním ústavům v souvislosti s dříve poskytnutými úvěry za státem stanovené zvýhodněné úrokové sazby a je hrazena ze státního rozpočtu v souladu s § 45 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách. V případě ČKA je majetková újma hrazena také v návaznosti na § 19, zejména odstavce 4 a 5 zákona č. 239/2001 Sb., o České konsolidační agentuře.

Ve státním rozpočtu na rok 2005 byly zahrnuty rovněž prostředky na majetkovou újmu pojištěnou z provozování zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání ve výši 94 mil. Kč, které byly v průběhu roku upraveny na 78,4 mil. Kč. Požadavek na úhradu majetkové újmy nebyl ze strany pojišťoven uplatněn.

2.4.6. Výdaje na realizaci státních záruk

Na základě novely zákona o rozpočtových pravidlech zřídilo Ministerstvo financí k 1.1.2005 **fond státních záruk (FSZ)**, prostřednictvím kterého hradí výdaje na realizaci státních záruk tak, že částku, která má být věřiteli proplacena, převede z FSZ do příjmů státního rozpočtu a z výdajů tuto částku proplatí (tím je o stejnou částku překročen rozpočet příjmů i výdajů). **Převod do FSZ** byl v roce 2005 **rozpočtován v kapitole Všeobecná pokladní správa** v celkové výši **22,2 mld. Kč**, které byly do FSZ také převedeny. **Do příjmů státního rozpočtu bylo převedeno** a ve výdajích na realizaci státních záruk následně **použito 21 871 mil. Kč**.

Vlastní **realizace standardních státních záruk** byla v roce 2005 provedena v celkové výši **7,8 mld. Kč**. Z toho úhrada za garantovanou emisi dluhopisů a.s. **AERO Vodochody činila 4,6 mld. Kč**, téměř **2,9 mld. Kč** tvořily splatné částky garantovaných úvěrů v minulosti poskytnutých s.o. České dráhy a na základě zák. č. 77/2002 Sb. převedené na s.o. **Správa železniční dopravní cesty (SŽDC)**, kdy se jednalo o rozpočtové zajištění splátek úvěrů na I. a II. železniční koridory (celkem 2,6 mld. Kč, z toho příslušenství, resp. úroky a poplatky, 1,2 mld. Kč), na revitalizaci vozů (příslušenství 26 mil. Kč) a na obnovu vozového parku (celkem 171 mil. Kč, z toho příslušenství 16 mil. Kč). Vedle výše uvedených úvěrů byly formou realizace státní záruky rovněž uhrazeny závazky SŽDC, za něž stát převzal záruky podle zákona č. 77/2002 Sb. (celkem 394 mil. Kč, z toho příslušenství 359 mil. Kč).

Nestandardní státní záruky (které nesplňují všechny podmínky stanovené rozpočtovými pravidly) byly v roce 2005 realizovány v celkové výši téměř **10,1 mld. Kč**. Z toho došlo k realizaci jistiny ve výši 4 904 mil. Kč a úroků v částce 149 mil. Kč ze závazku ČR, kterým byla kryta pohledávka ČSOB, a.s. vůči Slovenské inkasní. Dále z titulu nestandardní státní záruky, vydané v roce 2000 ve prospěch České národní banky (ČNB) k pokrytí ztrát vzniklých v souvislosti se Smlouvou a slibem odškodnění strategického investora Investiční a poštovní banky, byla ze státního rozpočtu refundována vyplacená záloha odškodnění ČSOB, a.s. v částce 26 mil. Kč. Ve prospěch ČNB **za program konsolidace a stabilizace bank** byla v průběhu sledovaného roku uhrazena část závazku v objemu **5,0 mld. Kč**.

Vedle výše zmíněné realizace záruk převzal stát záruku i za část splátek jistin a příslušenství (úroky a poplatky) v minulých letech poskytnutých úvěrů Evropskou investiční bankou, kde jako finanční manažer a současně formální dlužník vystupuje Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB). Ze státního rozpočtu byly

uhrazeny splátky úvěrů v celkové výši 3,1 mld. Kč, a to na výstavbu dálnic (1 467 mil. Kč vč. příslušenství), na program E-Roads II (270 mil. Kč vč. příslušenství), na opravy silnic (celkem 318 mil. Kč), na odstranění povodňových škod (celkem 726 mil. Kč) a na podporu vodohospodářských investic (příslušenství 52 mil. Kč). Obdobným způsobem byla v rámci nestandardních záruk provedena rozpočtová úhrada splátek jistiny a příslušenství ve výši **842 mil. Kč** z úvěru přijatého Konsolidační bankou, jejímž nástupcem je Česká konsolidační agentura, na financování integrovaného záchranného systému MATRA. Kromě toho na zabezpečení funkce finančního manažera úvěrů přijatých ČR připadlo 159 mil. Kč.

2.4.7. Výdaje na volby

Ve schváleném rozpočtu na rok 2005 byly prostředky na financování výdajů souvisejících s konáním voleb zahrnuty v kapitole Všeobecná pokladní správa ve výši **100,1 mil. Kč** a byly určeny na konání nových a dodatečných voleb do zastupitelstev obcí a pro případné, ale neuskutečněné, konání doplňovacích a opakovaných voleb do Senátu a zastupitelstev krajů. V průběhu roku byl rozpočet **upraven na 1,1 mil. Kč** a určen na volby do zastupitelstev obcí, úspora 99 mil. Kč byla využita na krytí vyšších výplat příspěvku na penzijní připojištění. **Uvolněno bylo 872 tis. Kč (z toho 110 tis. Kč do kapitoly Ministerstvo vnitra).**

V roce 2005 se konaly dodatečné a nové volby do zastupitelstev obcí dne 7. května, 3. září a 3. prosince. V průběhu roku byly krajům a jejich prostřednictvím obcím poskytnuty dotace v celkové výši 761,9 tis. Kč, vč. úhrady výdajů na přípravu opakovaných a po vydání nálezů Ústavního soudu neuskutečněných voleb do Senátu Parlamentu ČR (městská část Praha 11). Předběžně bylo na zabezpečení výdajů spojených s přípravou a konáním voleb **vyčerpáno celkem 267,7 tis. Kč**, z toho na kraje připadlo 81,1 tis. Kč.

Kromě toho v rozpočtu kapitoly VPS pro kapitolu **Český statistický úřad** bylo uvolněno na zajištění zpracování výsledků voleb do zastupitelstev obcí téměř **7,5 mil. Kč** a na přípravu opakovaných voleb do Senátu 37 tis. Kč.

Definitivní čerpání výdajů na volby je předmětem finančního vypořádání.

2.4.8. Odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU

Odvody peněžních prostředků z vlastních zdrojů Evropských společenství (ES) do rozpočtu Evropské unie (EU) jako smluvní závazek vyplývající z členství České republiky v Evropské unii byly v kapitole **Všeobecná pokladní správa** pro rok 2005

rozpočtovány ve výši 27,3 mld. Kč. Základem pro stanovení prostředků na odvody podle daně z přidané hodnoty a hrubého národního důchodu ve státním rozpočtu na rok 2005 byly údaje o vlastních zdrojích ES předložené Evropskou komisí při přípravě rozpočtu EU na rok 2005.

Ze státního rozpočtu ČR bylo do rozpočtu EU **odvedeno 26,3 mld. Kč**, v tom téměř 6,9 mld. Kč na zdroj podle DPH a 19,5 mld. Kč podle HND). V této částce byl vedle prostředků odvedených podle doplňujícího rozpočtu AB 5/2005 (25,9 mld. Kč) zahrnut zejména nedoplatek roku 2004 cca 397 mil. Kč, který vznikl v důsledku vyššího skutečného růstu HND v ČR v roce 2004, než se předpokládalo.

O přebytek rozpočtu EU roku 2004, který vznikl z celkově rychlejšího vývoje HND (resp. DPH) EU 25 byl pak upraven doplňující rozpočet EU 8/2005. To ale vzhledem k pozdnímu schválení tohoto dokumentu neovlivnilo odvody v roce 2005; přeplatek pro ČR 1,0 mld. Kč (rozdíl mezi AB 5/2005 a AB 8/2005) byl odečten až z první splátky roku 2006.

Rozdíl mezi rozpočtovanými a odvedenými prostředky vlastních zdrojů v roce 2005 představovaly úsporu (téměř 1,0 mld. Kč) v platbách vlastních zdrojů podle DPH a HND rozpočtováných ve státním rozpočtu roku 2005.

Další výdaje, čerpané z kapitoly Všeobecná pokladní správa, jsou podrobněji komentovány v souhrnu rozpočtových kapitol, sešit H.

3. Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) tvoří významnou část výdajů státního rozpočtu. Se mzdovými náklady ústředně řízených příspěvkových organizací, jejichž zaměstnanci jsou odměňováni podle zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, činil v roce 2005 objem těchto výdajů 118,8 mld. Kč.

V uvedeném čerpání prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) je zahrnuto rovněž čerpání těchto prostředků v tzv. regionálním školství, t.j. ve školách, předškolních a školských zařízeních zřizovaných samosprávnými orgány. Mzdové prostředky regionálního školství jsou součástí tzv. přímých vzdělávacích nákladů, jejichž rozsah stanoví zákon č. 564/1990 Sb., v platném znění, a jsou rozpočtovány v kapitole MŠMT.

V porovnání s celkovými výdaji státního rozpočtu činí podíl výdajů na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) 12,87 % a proti roku 2004, kdy podíl dosáhl výše 12,96 %, došlo k mírnému poklesu.

Podíl mzdových výdajů spolu s pojistným na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, příspěvkem do fondu zaměstnanosti a do fondu kulturních a sociálních potřeb se blíží 17,6 % celkových výdajů státního rozpočtu.

Mimořádný význam této rozpočtové položky je vládou zdůrazněn tím, že kromě stanovení objemu prostředků na platy v podobě závazných ukazatelů státního rozpočtu u organizačních složek státu, ovlivňuje vláda tuto oblast i prostřednictvím závazných limitů prostředků na platy a počtu zaměstnanců podle jednotlivých kategorií organizací. Tyto limity schvaluje souběžně s návrhem státního rozpočtu na příslušný rok.

Do prostředků na odměňování zaměstnanců byly v roce 2005 zapojeny i mimorozpočtové zdroje v celkové výši 1 724,1 mil. Kč, z toho z fondu odměn 154,2 mil. Kč a z rezervního fondu 700,6 mil. Kč a dále mimolimitní prostředky podpory výzkumu a vývoje ve výši 263,4 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2004, kdy mimorozpočtové zdroje dosáhly výše 1 011,2 mil. Kč, došlo k jejich zvýšení o 712,9 mil. Kč a to především v důsledku uvedeného zapojení čerpání rezervního fondu roku 2004.

Vývoj prostředků na platy, počtu zaměstnanců a průměrných platů za rok 2005 a zejména srovnávání s rokem 2004 je ovlivněno probíhající reformou veřejné správy a vázáním podle usnesení vlády č. 339 ze dne 23. března 2005 ve výši odpovídající části finančních prostředků, původně rozpočtově určených na zabezpečení realizace zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Přehled o čerpání a vývoji prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci v organizačních složkách státu a mzdových nákladů u příspěvkových organizací je obsažen v následující tabulce:

Tabulka č. 39

Mzdové prostředky	Skutečnost 2004	Rozpočet 2 0 0 5		Skutečnost 2 0 0 5	Plnění v %	Rozdíl	Meziroční index v %
		Schválený	Po změnách				
		2	3				
		1	2	4	(4:3)	(4-3)	(4:1)
Org. složky státu	59 904,0	66 065,9	65 190,1	64 294,2	98,6	-895,9	107,3
<i>z toho:</i>							
<i>státní správa</i>	47 151,5	52 824,1	51 797,4	51 116,4	98,7	-681,0	108,4
PO celkem	51 969,7	33 862,8	53 229,7	54 483,1	102,4	1 253,4	104,8
OSS a PO celkem	111 873,7	99 928,7	118 419,8	118 777,3	100,3	357,5	106,2

v mil. Kč

Z tabulky je zřejmé, že závazný ukazatel státního rozpočtu - objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci, byl u organizačních složek státu dodržen jak v celkovém objemu, tak i za státní správu (čerpání na 98,6 % a za státní správu 98,7 %). Obdobný průběh má i plnění dalšího závazného ukazatele státního rozpočtu - objemu prostředků na platy (čerpání na 98 % a za státní správu 98,3 %).

Z hlediska jednotlivých kapitol byly překročeny ukazatele v nepatrném rozsahu a při započtení povoleného překročení, přímo poskytovaných prostředků podpory výzkumu a vývoje, prostředků rezervního fondu, fondu odměn a ostatních mimorozpočtových zdrojů, ke skutečnému překročení ukazatelů nedošlo.

Přehled o plnění rozpočtu po změnách u kapitol, které překračují závazné objemy prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (limity mzdových nákladů), dokládá následující tabulka.

Tabulka č. 40

Typy organizací	Platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) v %																	
	Kapitoly																	
	301 KPR	304 ÚV	313 MPSV	314 MV	315 MŽP	317 MMR	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr	336 MSpr	345 ČSÚ	353 ÚOHS	358 ÚS	361 AV	Celkem
Organizační složky státu			100,14		100,03							101,11	101,30	104,38	103,10	100,75		
z toho státní správa			100,14									101,37	101,33	104,38	103,10	100,75		
Príspevkové organizace	111,90		106,08	115,56	105,64	113,75	103,34	120,71	102,80	101,62	102,23						121,85	102,35
OSS a PO	105,93		100,23		102,74	101,91	100,38	102,98	100,43	101,58	102,09			101,28	104,38	103,10	100,75	121,44
z toho platy																		
Organizační složky státu		100,29	100,16				100,10		100,02			101,32		102,30	103,08		100,96	
z toho státní správa		100,29	100,16				100,10					101,53		102,30	103,08			
Príspevkové organizace	112,22		106,53	116,41	105,63	113,18	103,50	119,48	102,87	101,10	102,15						120,46	101,86
OSS a PO	106,41	100,29	100,25		102,72	101,87	100,76	102,80	100,48	101,09	102,03			102,30	103,08		120,13	
Typy organizací	Kapitoly po odečtení povoleného překročení, přímo poskytovaných prostředků na vědu a výzkum a mimorozpočtových zdrojů																	
	301 KPR	304 ÚV	313 MPSV	314 MV	315 MŽP	317 MMR	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr	336 MSpr	345 ČSÚ	353 ÚOHS	358 ÚS	361 AV	Celkem
Organizační složky státu			99,36		99,95							99,22	98,95	99,47	100,00	100,00		
z toho státní správa			99,34									99,33	98,95	99,47	100,00	100,00		
Príspevkové organizace	99,99		98,37	99,48	99,43	99,31	99,69	91,89	99,29	99,94	99,87						99,98	99,84
OSS a PO	99,38		99,34		99,70	99,79	99,58	98,70	99,84	99,91	99,85			98,93	99,47	100,00	100,00	99,95
z toho platy																		
Organizační složky státu		99,72	99,37				99,98		100,00			99,39		97,08	99,91		99,85	
z toho státní správa		99,72	99,35				99,98					99,46		97,08	99,91			
Príspevkové organizace	100,00		98,47	99,70	99,35	97,74	99,81	90,08	99,27	99,40	99,70						98,13	99,31
OSS a PO	99,49	99,72	99,36		99,69	99,68	99,95	98,47	99,88	99,40	99,71			97,09	99,91		98,16	

Vlivem zapojení povoleného překročení, přímo poskytovaných prostředků podpory výzkumu a vývoje, rezervního fondu, fondu odměn a ostatních mimorozpočtových zdrojů do financování prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) je vykázána úspora čerpání prostředků rozpočtu po změnách ve výši cca 1 636,1 mil. Kč za organizační složky státu a příspěvkové organizace celkem. Převod do rezervního fondu z uvedené úspory činil 1 279,1 mil. Kč a vázání platů příslušníků bezpečnostních sborů 261 mil. Kč.

Nárůst čerpání prostředků na platy o 5 796,5 mil. Kč, t.j. o 5,42 % ve srovnání se skutečností roku 2004, je především výsledkem dynamiky růstu platů, zapracované do návrhu státního rozpočtu na rok 2005, ale i čerpání z kapitoly Všeobecná pokladní správa a zapojení rezervních fondů .

Schválený objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci na rok 2005 byl rozpočtovými opatřeními zvýšen celkem o 18 491,1 mil. Kč, kde 18 606,1 mil. Kč bylo převedeno z kapitoly Všeobecná pokladní správa pro 85 043 zaměstnanců v tzv. regionálním školství, t.j. ve školách, předškolních a školských zařízeních zřizovaných samosprávnými orgány jejichž financování bylo uvažováno z rozpočtového určení daní. Dalším významným vlivem bylo snížení z vázaných prostředků na platy příslušníků bezpečnostních sborů o 1 695,1 mil. Kč, z toho 1 138,7 mil. Kč do kapitoly Všeobecná pokladní správa, závazný ukazatel Finanční vztahy k rozpočtům obcí na posílení dotace dávky sociální péče v roce 2005. Výsledné zvýšení vyplynulo z řady dílčích úprav, organizačních a jiných změn a přesunů mezi jednotlivými kategoriemi výdajových položek, často protichůdným směrem. Úpravy vyplývaly převážně ze změn právních předpisů.

Z hlediska jednotlivých typů organizací došlo k celkovému zvýšení schválených objemů u příspěvkových organizací o 19 366,9 mil. Kč, ve kterém je zahrnut významný převod z kapitoly Všeobecná pokladní správa a to na tzv. regionální školství ve výši 18 606,1 mil. Kč, 278,1 mil. Kč na úpravy platů včetně 50,1 mil. Kč na tarifní platy, prostředky podpory výzkumu a vývoje ve výši 139,9 mil. Kč a z věcných výdajů v rámci příspěvku 305,9 mil. Kč, z toho 85 mil. Kč na úpravy tarifních platů.

U organizačních složek státu došlo ke snížení schválených objemů o 875,9 mil. Kč, z toho u státní správy ke snížení o částku 1 026,7 mil. Kč a to především vlivem výše uvedeného snížení z vázaných prostředků na platy příslušníků bezpečnostních sborů.

Nejvýznamnější úpravy rozpočtu organizačních složek státu byly provedeny zejména těmito opatřeními:

- Převod prostředků do kapitoly Všeobecná pokladní správa v celkové výši 754,9 mil. Kč.

Z vázání platů příslušníků bezpečnostních sborů kapitoly Ministerstvo vnitra bylo do kapitoly Všeobecná pokladní správa převedeno 1 145,3 mil. Kč na posílení rozpočtů obcí a z kapitoly 312 MF 162,2 mil. Kč na stavební spoření.

Z Vládní rozpočtové rezervy bylo uvolněno 303,6 mil. Kč, z toho 255,5 mil. Kč na úhradu dalších platů soudců za roky 2003 a 2004 na základě nálezů Ústavního soudu.

Z položky na platy včetně příslušenství bylo na platy a ostatní platby za provedenou práci uvolněno 174,5 mil. Kč, z toho 102 mil. Kč pro finanční úřady na dofinancování platového zvýšení z roku 2004, 35,2 mil. Kč na úpravy tarifních platů a 29 mil. Kč na dofinancování platů ústavních činitelů podle zákona č 626/2004 Sb.

- Ostatní významnější změny:

- celkové snížení prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci o 155,5 mil. Kč převodem do ostatních běžných výdajů,
  - snížení o 430,4 mil. Kč, z toho 329,5 mil. Kč z vázání platů příslušníků Policie na důchody a pokrytí dopadů zákona o elektronických komunikacích,
  - zvýšení o 274,9 mil. Kč, z toho 148,8 mil. Kč v resortu práce a sociálních věcí (109,5 mil. Kč pro platy v České správě sociálního zabezpečení a 32,9 mil. Kč na zabezpečení agendy státní sociální podpory na úřadech práce), 67,1 mil. Kč v resortu spravedlnosti na zvýšení platů státních zástupců, 9,1 mil. Kč v resortu školství na společné projekty s Evropskou unií, 8,7 mil. Kč v resortu životního prostředí na zvýšení tarifních platů,
- zvýšení prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci z prostředků podpory výzkumu a vývoje přidělených rozpočtovými opatřeními celkem o 154,8 mil. Kč, z toho u organizačních složek státu o 14,9 mil. Kč a z toho ve Státním úřadu pro jadernou bezpečnost o 3,5 mil. Kč, v resortu životního prostředí o 3,1 mil. Kč, v resortu zdravotnictví o 2,6 mil. Kč, v resortu obrany o 1,7 mil. Kč, v resortu zemědělství 1,3 mil. Kč. U příspěvkových organizací o 139,9 mil. Kč, z toho v Akademii věd o 91 mil. Kč, v resortu kultury o 31 mil. Kč, v resortu dopravy o 8,3 mil. Kč, v resortu životního prostředí o 5,7 mil. Kč a v resortu práce a sociálních věcí o 3,6 mil. Kč,
- na sportovní aktivity ve vrcholovém sportu z dotace resortu školství, mládeže a tělovýchovy pro Ministerstvo obrany ve výši 77,2 mil. Kč a Ministerstvo vnitra ve výši 59 mil. Kč,

Průměrné platy

Proti roku 2004, kdy byl nárůst průměrných platů ve výši 5,9 %, došlo v roce 2005 k nárůstu průměrných platů o 6,9 %. Státní rozpočet na rok 2005 počítal oproti schválenému rozpočtu na rok 2004 s nárůstem o 13,2 %. Tento rozpočtovaný nárůst byl především výsledkem finančních prostředků určených na zabezpečení realizace zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v navrhovaném znění.

Vývoj průměrných platů je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 41

	Skutečnost	Rozpočet 2005		Skutečnost	Změny (zvýšení, snížení)		
Průměrné platy	2004	Schválený	Po změnách	2005	sl.3/sl.2	sl.4/sl.3	sl.4/sl.1
	1	2	3	4	5	6	7
Organizační složky státu celkem	21 915	23 739	23 188	23 546	97,7	101,5	107,4
<i>z toho:</i>							
<i>státní správa</i>	22 044	24 407	23 683	23 920	97,0	101,0	108,5
Příspěvkové org.	16 911	16 634	17 277	17 972	103,9	104,0	106,3
Organizační složky státu a PO celkem	19 203	20 644	20 009	20 528	96,9	102,6	106,9

Průměrný plat, rozpočtovaný na rok 2005 ve výši 20 644 Kč, se v průběhu roku v důsledku úprav objemů prostředků na platy a počtů zaměstnanců vyplývajících z výše uvedených rozpočtových opatření snížil na 20 009 Kč, to znamená o 3,1 procentního bodu.

V organizačních složkách státu vzrostl skutečný průměrný plat o 7,4 %, z toho ve státní správě o 8,5 % a to především vlivem profinancování zavedení nové platové stupnice pro příslušníky bezpečnostních sborů se 40 % zvýhodněním proti základní tarifní stupnici podle nařízení vlády č. 637/2004 Sb. V příspěvkových organizacích vzrostly průměrné platy o 6,3 %. Rozdílné nárůsty průměrných platů v jednotlivých resortech v rozpětí od 96,32 % do 111,64 % jsou způsobeny zejména čerpáním prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa, prostředků podpory výzkumu a vývoje, prostředků z ostatních běžných výdajů použitých na pokrytí dopadů organizačních změn, zvýšení tarifních platů z titulu změn v tarifním zařazení

zaměstnanců a vlivem uvedeného zavedení platové stupnice pro příslušníky bezpečnostních sborů.

Velmi významnými faktory růstu průměrných výdělků bylo nenaplnění počtu funkčních míst, možnost převodu prostředků z rezervních fondů na pokrytí rozpočtově nezajištěných potřeb ve výši 700,6 mil. Kč a naopak převodu nečerpaných prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci ve výši 1 279,1 mil. Kč do rezervního fondu podle § 47 rozpočtových pravidel, čerpání prostředků podpory na výzkum a vývoj podle § 10 zákona č. 130/2002 Sb. ve výši 263,4 mil. Kč, fondu odměn ve výši 154,2 mil. Kč a ostatních mimorozpočtových zdrojů ve výši 869,4 mil. Kč, které v konečném důsledku představují zvýšení průměrného platu o 519 Kč.

Dosažený průměrný plat za organizační složky státu a příspěvkové organizace celkem je vyšší o 2,6 % než rozpočet po změnách za rok 2005. Dosažení vyššího průměrného platu než je v rozpočtu po změnách souvisí zejména s možností čerpání prostředků za neobsazená funkční místa a s využitím mimorozpočtových zdrojů.

Srovnání průměrných platů zaměstnanců rozpočtové sféry s ostatními sektory ekonomiky.

Podle statistických informací o zaměstnanosti a mzdách pracovníků za rok 2005 bylo v národním hospodářství celkem dosaženo průměrného výdělku 19 631 Kč (na přepočtené osoby) a proti roku 2004 došlo ke zvýšení o 5,6 %. V podnikatelské sféře dosáhla průměrná mzda 19 511 Kč (na přepočtené osoby) a proti minulému roku vzrostla o 5,2 %. Průměrná mzda nepodnikatelské sféry, která zahrnuje i rozpočtovou sféru, dosáhla výše 20 055 Kč a proti minulému roku vzrostla o 7,2 %.

Z uvedeného je zřejmé, že dynamika růstu průměrných platů v podnikatelské a nepodnikatelské sféře se výrazně změnila ve prospěch nepodnikatelské sféry. Růst platů v nepodnikatelské sféře byl ve srovnání s podnikatelskou sférou o 2 procentní body rychlejší.

Vzájemné relace průměrných platů zaměstnanců nepodnikatelské a podnikatelské sféry, které v roce 2004 činily 100,9 % ve prospěch nepodnikatelské sféry, se změnily na 102,8 % v roce 2005. Rozdíl meziročně vzrostl o 1,9 procentního bodu. Rozdíl ve výši průměrných platů těchto sektorů národního hospodářství se meziročně změnil ze 169 Kč v roce 2004 na 544 Kč v roce 2005, t.j. o 375 Kč.

Průměrné platy zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací napojených na státní rozpočet, dosáhly v roce 2005 výše 20 528 Kč při meziročním růstu o 6,9 %. Jedná se tedy o růst o 0,3 % pomalejší ve srovnání s nepodnikatelským sektorem. Ve srovnání s nepodnikatelskou sférou jsou průměrné platy ve vlastní rozpočtové sféře o 2,4 % vyšší.

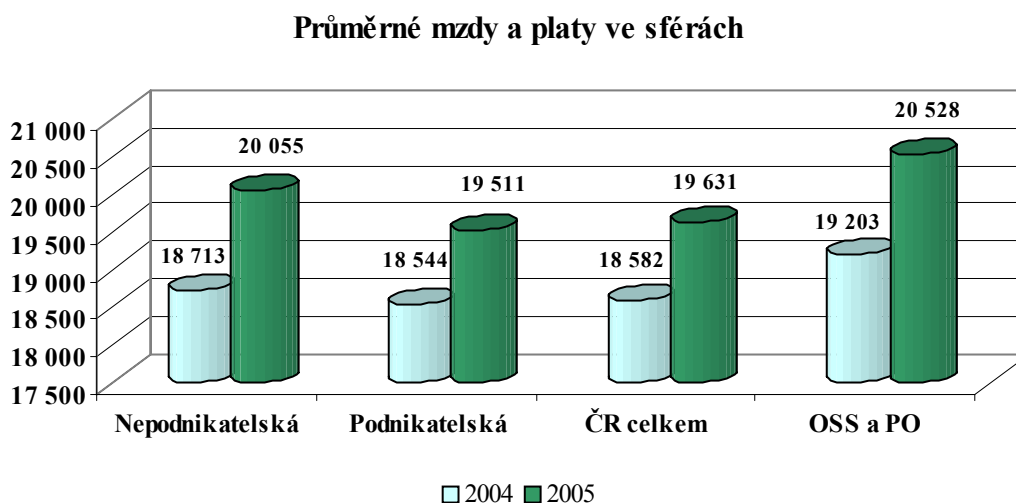
Vzájemné relace průměrných platů zaměstnanců rozpočtové a podnikatelské sféry, které v roce 2004 činily 103,6 % ve prospěch rozpočtové sféry, se změnily na 105,2 % v roce 2005. Rozdíl ve výši průměrných platů těchto sektorů národního hospodářství se tak meziročně změnil z 659 Kč v roce 2004 na 1 017 Kč v roce 2005, t.j. vzrostl o 358 Kč.

Průměrné platy v rozpočtové sféře byly meziročně o 4,6 procentního bodu vyšší než byl průměr za Českou republiku a proti podnikatelské sféře vyšší o 5,2 procentního bodu.

V nárůstu organizačních složek státu a tím i v nepodnikatelské sféře se především projevil výše uvedené zvýšení platů příslušníků bezpečnostních sborů.

Výše uvedené trendy se promítají i do vývoje reálných mezd. V roce 2005 se úroveň reálné mzdy v podnikatelské sféře zvýšila o 3,2 % a v nepodnikatelské sféře o 5,2 %. Ve sféře organizačních složek státu a příspěvkových organizací se reálné mzdy zvýšily o 4,9 %.

Graf č. 8

Vývoj počtu zaměstnanců v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích znázorňuje následující přehled:

Tabulka č. 42

Vývoj počtu	Skutečnost	Rozpočet 2005		Skutečnost	Změny (zvýšení, snížení)		
zaměstnanců	2004	Schválený	Po změnách	2005	sl.3-sl.2	sl.4-sl.3	sl.4-sl.1
	1	2	3	4	5	6	7
OSS celkem	212 436	217 166	217 446	209 742	280	-7 704	-2 694
z toho: státní správa	166 811	169 176	169 261	164 678	85	-4 583	-2 133
PO celkem	251 386	167 671	252 942	247 678	85 271	-5 264	-3 708
OSS a PO celkem	463 822	384 837	470 388	457 420	85 551	-12 968	-6 402

Skutečný počet zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací se proti roku 2004 snížil o 6 402 osob, a to především vlivem diferencovaného snížení počtu zaměstnanců podle usnesení vlády č. 808 a 809/2003 promítnutého do rozpočtu ve výši 8 154 funkčních míst. Neobsazeno zůstalo v ročním průměru 12 968 funkčních míst, t.j. 2,76 % z rozpočtu po změnách na rok 2005. V roce 2004 bylo neobsazeno v ročním průměru 13 109 funkčních míst. Ve srovnání s rokem 2004 došlo ke zmírnění tohoto jevu a počet neobsazených funkčních míst se meziročně snížil o 141.

Stále však dochází k situaci, kdy na základě požadavků rozpočtových kapitol roste počet systemizovaných, t.j. rozpočtem zajištěných funkčních míst a současně vlivem jejich neobsazení k poklesu skutečných přepočtených počtů. Je to zejména výsledek skutečnosti, že není stanovena povinnost vázat prostředky za neobsazená funkčních místa a tyto prostředky se stávají zdrojem zvyšování průměrných platů nebo se převádí do rezervního fondu.

Vývoj počtu zaměstnanců je výsledkem protichůdných, zvyšujících a snižujících, vlivů. K nejvýraznější zvyšující úpravě v rozpočtu po změnách došlo v resortu školství v souvislosti s převodem 85 043 zaměstnanců v tzv. regionálním školství, t.j. ve školách, předškolních a školských zařízeních zřizovaných samosprávnými orgány jejichž financování bylo uvažováno z rozpočtového určení daní, dále 192 funkčních míst (v ročním přepočtu) v resortu práce a sociálních věcí

v souvislosti se zabezpečením agendy státní sociální podpory a výplaty odškodnění účastníkům národního odboje. Na zabezpečení sportovní reprezentace došlo ke zvýšení o 269 funkčních míst v resortu obrany a o 206 funkčních míst v resortu vnitra. Významná snižující úprava o 167 nenaplněných funkčních míst policistů (v ročním přepočtu) je v resortu vnitra v souvislosti s převodem 55 mil. Kč do věcných výdajů na znalečné, speciální techniku a materiál.

V průběhu roku 2005 tak došlo k úpravě schváleným rozpočtem stanoveného počtu zaměstnanců, jejichž platy jsou hrazeny ze státního rozpočtu, znamenající celkové zvýšení o 85 551 osob.

V organizačních složkách státu se zvýšil přepočtený počet zaměstnanců o 280 osob, přičemž ve státní správě došlo ke zvýšení o 85 osob.

Vývoj počtu zaměstnanců ve státní správě

Přehled o vývoji počtu zaměstnanců ve státní správě v roce 2005 podává následující tabulka:

Tabulka č. 43

	P o č t y z a m ě š t n a n c ů		
	Státní správa celkem	Ústřední orgány st. spr.	Ústř. řízené org.st.spr. a SOBCPO*)
Schválený rozpočet 2005	169 176	18 203	150 973
Souhrn změn rozpočtu 2005	85	71	14
z toho:			
Zvyšující	439	21	418
Snižující	-195	-3	-192
Převody z (do) ostat. OSSaPO	-159	53	-212
Rozpočet po změnách 2005	169 261	18 274	150 987
Nenaplněné počty zaměstnanců	-4 583	-623	-3 960
Skutečnost 2005	164 678	17 651	147 027

*) SOBCPO = složky obrany, bezpečnosti, celní a právní ochrany

Výše uvedená tabulka rozlišuje úpravy podle jejich charakteru. Zdůvodnění významných změn je obsaženo ve výše uvedeném výčtu změn pro organizační složky státu.

Převod prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci do rezervního fondu.

Převod u organizačních složek státu je v roce 2005 v souladu s § 47 rozpočtových pravidel. Přehled o výskytu a výši prostředků včetně vztahu k počtům zaměstnanců je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 44

Kapitola	Převod do rezervního fondu v tis. Kč			Počet zaměstnanců		Měsíční částka z platů	
	ostatní platby za prov. práci	platy	platy a OPPP	neobsazený	skutečnost	neobsazený	skutečnost
301 KPR	150	550	700	26	102	1 763	449
302 Kparl.				14	334		
303 Ksen.				15	208		
304 UV		500	500	19	546	2 193	76
306 MZV		1 097	1 097	104	2 045	879	45
307 MO	9 136	376 150	385 286	2 735	39 012	11 461	803
308 NBÚ	3	2 220	2 223	15	266	12 333	695
309 KVOP				20	86		
312 MF	30 670	106 941	137 611	904	25 959	9 858	343
313 MPSV	1 725	25 184	26 909	293	17 789	7 163	118
314 MV	38 940	539 899	578 839	1 866	73 324	24 111	614
315 MŽP	265		265	64	2 068		
317 MMR				11	552		
321 GA	90		90		31		
322 MPO	2 200		2 200	55	1 659		
327 MD				28	920		
328 ČTÚ				7	461		
329 Mze	640		640	122	6 799		
333 MŠMT	10 118	405	10 523	29	1 169	1 164	29
334 MK	235		235	10	243		
335 Mzdr	1 954	6 213	8 167	147	3 819	3 522	136
336 Mspr	83 162	7 564	90 726	908	22 508	694	28
338 MI				22	144		
343 ÚOOÚ				1	76		
344 ÚPV				3	253		
345 ČSÚ	1 603	914	2 517	6	1 852	12 689	41
346 ČÚZK	11	2 000	2 011	156	5 523	1 068	30
347 KCP				14	126		
348 ČBÚ				20	215		
349 ERÚ					90		
353 ÚOHS				12	111		
358 ÚS				8	105		
361 AV	450		450	4	78		
372 RRTV				1	32		
374 SSHR				23	448		
375 SÚJB				12	292		
381 NKÚ				30	497		
Celkem	181 352	1 069 636	1 250 988	7 704	209 742	11 570	425

Převod v objemu 1 251 mil. Kč u organizačních složek státu představuje 1,9 % z objemu 65 190,1 mil. Kč prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci v rozpočtu po změnách. K nejvýznamnějším převodům prostředků do rezervních fondů došlo v resortu vnitra 578,8 mil. Kč, obrany 385,3 mil. Kč, financí 137,6 mil. spravedlnosti 90,7 mil. Kč.

V souvislosti s převody prostředků do rezervních fondů jsou vyjádřeny i počty neobsazených funkčních míst (v ročním přepočtu) ve vztahu ke skutečně naplněným počtům zaměstnanců.

4. Kapitálové výdaje státního rozpočtu

4.1. Čerpání výdajů podle druhového třídění

Kapitálové výdaje státního rozpočtu byly v roce 2005 rozpočtovány v celkové výši 70,7 mld. Kč, což bylo proti skutečnosti roku 2004 o 4,0 mld. Kč více. Do veřejného sektoru bylo určeno 65,1 mld. Kč (t.j. 92,1 % všech kapitálových výdajů), zbývajících 5,6 mld. Kč bylo směřováno podnikatelským subjektům.

Základní parametry rozhodujících akcí byly zaznamenány v **Informačním systému financování programů reprodukce majetku (ISPROFIN)** spravovaném Ministerstvem financí. Ve schváleném rozpočtu byly v tomto systému zahrnuty investiční akce v rozsahu 65,6 mld. Kč, ve skutečnosti bylo prostřednictvím jednotlivých programů uvolněno celkem 72,6 mld. Kč.

Objem celkových kapitálových výdajů zahrnutých ve schváleném státním rozpočtu byl v průběhu roku zvýšen o 3,9 mld. Kč. Zvýšení se týkalo zejména investičních transferů, které byly posíleny o 3,7 mld. Kč, konkrétně dotací podnikatelským subjektům (zvýšení o 0,4 mld. Kč), neziskovým a podobným organizacím (o 1,0 mld. Kč), krajům (o 0,6 mld. Kč) a obcím (o 0,2 mld. Kč). Investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně byly zvýšeny celkem o 1,3 mld. Kč, z toho 1,1 mld. Kč se týkala transferů státním fondům (SFDI).

Vývoj a strukturu kapitálových výdajů státního rozpočtu ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 45

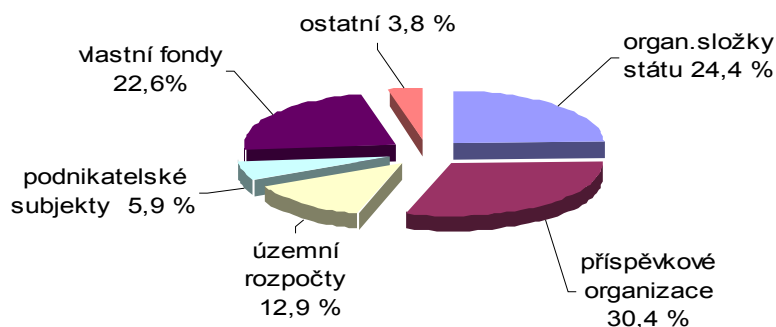
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE U K A Z A T E L	v mil. Kč						
	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v % (4:3)	Rozdíl (4-3)	Index 2005/2004 (4:1)
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5	6	7
Státní rozpočet celkem	66 712	70 722	74 566	79 001	105,9	4 435	118,4
v tom:							
Investiční nákupy a související výdaje	17 974	20 282	20 296	17 870	88,0	-2 426	99,4
Nákup akcií a majetkových podílů	60	1 416	1 416	1 416	100,0	0	2 360,0
Investiční dotace podnikatelským subjektům	4 705	5 589	6 040	4 624	76,6	-1 416	98,3
Investiční dotace neziskovým a pod. organizacím	1 174	629	1 601	1 464	91,4	-137	124,7
Invest. transfery veř. rozpočtům ústřední úrovně	46	45	1 369	1 369	100,0	0	2 976,1
Invest. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	16 244	14 197	15 023	10 165	67,7	-4 858	62,6
z toho: obcím	9 290	8 335	8 522	8 379	98,3	-143	90,2
krajům	6 954	5 861	6 464	1 773	27,4	-4 691	25,5
Investiční dotace příspěvkovým organizacím	13 718	27 395	27 525	24 041	87,3	-3 484	175,3
Investiční převody vlastním fondům	12 598			17 883	x	17 883	142,0
Investiční půjčené prostředky	186		5	45	900,0	40	24,2
z toho: veřejným rozpočtům územní úrovně	111			40	x	40	36,0
Investiční převody Národnímu fondu	8	69	52	52	100,0	0	650,0
Ostatní kapitálové výdaje	0	1 099	1 240	73	5,9	-1 167	x

Ve skutečnosti byly kapitálové výdaje státního rozpočtu čerpány ve výši **79,0 mld. Kč**, což je o 4,4 mld. Kč, t.j. o 5,9 % více než činil upravený rozpočet (vliv zapojení prostředků rezervních fondů) a o 12,3 mld. Kč (o 18,4 %) více než v roce 2004. Nejvýrazněji **vzrostly výdaje na nákup akcií a majetkových podílů, a to** ze 60 mil. Kč na 1,4 mld. Kč a investiční **transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně** o 1,3 mld. Kč, dále investiční **dotace příspěvkovým organizacím** (o 10,3 mld. Kč, tj. o 75,3 %) a **převody vlastním (rezervním) fondům** organizačních složek státu, které dosáhly **téměř 17,9 mld. Kč** (o 42,0 %, tj. o 12,6 mld. Kč). Naproti tomu **k meziročnímu poklesu** došlo především u investičních dotací krajům, obcím a podnikatelským subjektům. Z kapitol státního rozpočtu byl **největší nárůst** – o 10,1 mld. Kč - zaznamenán u **Ministerstva dopravy**, o více než 1,6 mld. Kč u Ministerstva obrany, o 1,4 mld. Kč u kapitoly Operace státních finančních aktiv, o 1,3 mld. Kč u Ministerstva průmyslu a obchodu a o 1,2 mld. Kč u kapitoly Všeobecná pokladní správa. **Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu vzrostl** ze 7,7 % v roce 2004 na 8,6 % v roce 2005.

Dále je uveden podíl jednotlivých „příjemců“ prostředků na celkových kapitálových výdajích v roce 2005:

Graf č. 9

Struktura kapitálových výdajů:

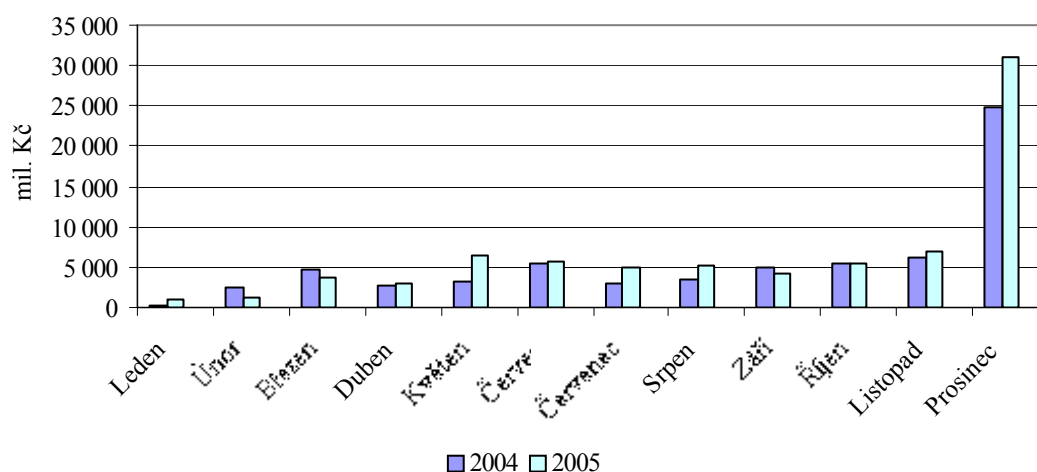
Z grafu je patrné, že **největší podíl kapitálových výdajů** byl v roce 2005 **čerpán příspěvkovými organizacemi** - k zabezpečení jejich potřeb vynaložil státní rozpočet **24,0 mld. Kč**, což představovalo 30,4 % celkových kapitálových výdajů. Organizační složky státu vyčerpaly 19,3 mld. Kč, t.j. 24,4 % z celku, investiční převody vlastním (rezervním) fondům dosáhly 17,9 mld. Kč, t.j. 22,6 % a investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně 10,2 mld. Kč, t.j. 24,5 % celkových výdajů. Podnikatelské subjekty byly dotovány částkou 4,6 mld. Kč (5,9 %).

Čerpání kapitálových výdajů v průběhu roku bylo obdobné jako v minulých letech, t.j. typickým projevem bylo vysoké čerpání **v závěru roku**.

Vývoj čerpání kapitálových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2004 a 2005 ukazuje následující graf:

Graf č. 10

Pozn.: Údaje podle pokladního plnění státního rozpočtu

I když **v závěru roku**, především v samotném měsíci prosinci, je **čerpání kapitálových výdajů tradičně vyšší**, **v posledních dvou letech se podíl tohoto období na celoročním čerpání dále zvýšil**. V roce 2004 bylo v prosinci vyčerpáno 37,0 %, **v roce 2005 již 39,2 %**, když v dřívějších letech se toto čerpání pohybovalo mezi 20 až 25 %.

Zatímco v předchozích letech toto vysoké čerpání finančních prostředků vyvolávalo určité pochybnosti o účelnosti a hospodárnosti vynakládání rozpočtových prostředků v závěru roku, v posledních dvou letech se zde výrazněji projevil **vliv možnosti převodu prostředků do rezervních fondů bez omezení**. Z celkových výdajů čerpaných **v prosinci 2005 činily převody rezervním fondům (17,9 mld. Kč) téměř 60 %**. **Po vyloučení převodů by činil podíl prosince na celoročních výdajích pouze 16,5 %**.

V následující tabulce je uveden **přehled výdajů rozpočtových kapitol s rozhodujícím podílem** na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu (údaje po vyloučení transferů územním rozpočtům):

Tabulka č. 46

v mil. Kč

Kapitálové výdaje	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005	Index 2005/2004
Státní rozpočet celkem (bez transferů a půjček VR územní úrovně)	50 358	68 792	136,6
z toho:			
Ministerstvo dopravy	10 361	20 479	197,7
Ministerstvo obrany	11 313	12 896	114,0
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	5 350	6 240	116,6
Ministerstvo vnitra	3 953	3 816	96,5
Ministerstvo zemědělství	2 715	3 413	125,7
Ministerstvo zdravotnictví	2 525	3 145	124,6
Ministerstvo spravedlnosti	2 576	2 763	107,3
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1 469	2 727	185,6
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 917	1 867	97,4
Ministerstvo financí	1 717	1 788	104,1
Ministerstvo pro místní rozvoj	426	1 159	272,1
Ministerstvo zahraničních věcí	951	940	98,8
Akademie věd České republiky	620	782	126,1
Ministerstvo kultury	662	726	109,7
Ministerstvo životního prostředí	736	667	90,6
Český statistický úřad	445	260	58,4
Operace státních finančních aktiv	42	1 464	3 485,7
Všeobecná pokladní správa	610	1 841	301,8

Z jednotlivých rozpočtových kapitol se na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu (bez investičních transferů a půjčených prostředků veřejným rozpočtům územní úrovně) **nejvíce podílelo Ministerstvo dopravy, a to 29,8 %**, dále Ministerstvo obrany 18,7 % a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 9,1 %.

V kapitole Ministerstvo dopravy bylo vykázáno čerpání kapitálových výdajů **ve výši 20,5 mld. Kč** a bylo tak téměř dvakrát vyšší než v roce 2004 (růst ovlivněn zejména zvýšením výdajů na výstavbu dálnic). Z uvedené částky představoval **převod prostředků do rezervního fondu** k využití v dalších letech **3,8 mld. Kč** (18,5 %). Jde především o prostředky nevyčerpané na programech zajišťovaných Ředitelstvím silnic a dálnic ČR (3,7 mld. Kč).

Ze skutečně využitých prostředků ve výši 16,7 mld. Kč byl **největší objem kapitálových výdajů vynaložen na stavby v rámci výstavby českých dálnic**. Na program „**Výstavba dálnice D 47**“ kapitola vynaložila **8,2 mld. Kč**, na program

„Výstavba dálnice D 8“ 4,7 mld. Kč a na program „Výstavba dálnice D 11“ 2,0 mld. Kč. Dalších 0,5 mld. Kč souviselo s pokračováním programu „Výstavba dálničního obchvatu Plzně a souvisejících přívaděčů“. V rámci programu „Podpora obnovy vozidel regionální a městské hromadné dopravy“ bylo dopravcům, kteří zabezpečují dopravní obslužnost měst a území, poskytnuto 436 mil. Kč, na pokračování výstavby trasy IV.C2. etapa pražského metra bylo Dopravnímu podniku hl. m. Prahy převedeno 420 mil. Kč. Na program „Obnova dopravní infrastruktury v území postiženém povodní 2002“ byly uvolněny investiční prostředky ve výši 133 mil. Kč. V rámci výše uvedených programů byly prostřednictvím Ministerstva dopravy v roce 2005 využity úvěrové prostředky od EIB v celkové výši 7,3 mld. Kč, a to zejména na projekt českých dálnic D8 (4,5 mld. Kč), D11 (2,0 mld. Kč), na dálniční obchvat Plzně (0,5 mld. Kč) a na odstraňování povodňových škod z roku 2002 (0,2 mld. Kč).

V kapitole Ministerstvo obrany bylo v roce 2005 ze státního rozpočtu na kapitálové výdaje uvolněno 12,9 mld. Kč, z toho do rezervního fondu bylo převedeno 5,5 mld. Kč (43,0 %), t.j. nejvíce ze všech kapitol.

Největší část investičních výdajů byla vynaložena na program Pořízení a zabezpečení provozu nadzvukových letadel, a to ve výši 1,9 mld. Kč, v jehož rámci byly hrazeny výdaje související s pronájmem 14 ks nadzvukových letounů JAS 39 Gripen. Na program Rozvoje a modernizace mechanizovaného vojska bylo vynaloženo 1,8 mld. Kč, když prostředky souvisely především s dodávkou zmodernizovaných tanků T-72 M4 CZ. Další prostředky byly použity na program Rozvoje komunikačních a informačních systémů, jehož čerpání dosáhlo 1,5 mld. Kč. V rámci tohoto programu byly hrazeny výdaje související především se zabezpečením provozu a rozvoje stávajících informačních systémů, modernizací a dostavbou komunikační infrastruktury a zabezpečením provozu stálé vojenské spojovací sítě. Zbývající prostředky byly vynaloženy na modernizaci vrtulníkového letectva (1,2 mld. Kč), na pořízení a údržbu zásob munice, zbraní a materiálu (1,2 mld. Kč), na výstavbu a rekonstrukci vzdušných sil (1,1 mld. Kč), na bezpečnostní investice NATO (0,9 mld. Kč), na pořízení a obnovu dopravních, speciálních a manipulačních prostředků logistiky (0,9 mld. Kč), na modernizaci a zabezpečení provozu systému L-159 (0,9 mld. Kč), na výstavbu a rekonstrukci infrastruktury sil podpory a výcviku (0,8 mld. Kč) a jiné projekty.

Kapitálové výdaje ve výše uvedených programech obsahují i prostředky převedené do rezervního fondu v celkové výši 5,5 mld. Kč. Skutečně vynaložené výdaje kapitoly v hodnoceném roce tak činily pouze 7,4 mld. Kč.

V kapitole **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** přesáhly kapitálové výdaje objem **6,2 mld. Kč**, což je o 0,9 mld. Kč více než v roce 2004. Ve vykázaném čerpání je zahrnut **převod do rezervního fondu** ve výši **0,6 mld. Kč**.

Ze skutečně využitých prostředků byla největší část prostředků, konkrétně **4,3 mld. Kč** použita **na výstavbu a obnovu budov a staveb veřejných vysokých škol** (Univerzita Karlova, ČVUT, Masarykova univerzita). Na **podporu investičních akcí v oblasti tělovýchovy** bylo převážně formou investičních dotací neziskovým a podobným organizacím poskytnuto **478 mil. Kč**. Další prostředky ve výši **276 mil. Kč** směřovaly ve prospěch **školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy** a **100 mil. Kč** na **zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání**. Na **výzkum a vývoj** kapitola vynaložila **660 mil. Kč**.

Z ostatních kapitol byl významnější objem prostředků vynaložen u **Ministerstva vnitra**, kde byly kapitálové výdaje čerpány ve výši **3,8 mld. Kč**, což je o 0,2 mld. Kč méně než v roce 2004, z toho na financování programů reprodukce majetku kapitoly (bez transferů) připadlo 2,8 mld. Kč. **Největší část** prostředků (1,4 mld. Kč) byla vynaložena na **rozvoj a obnovu materiálně-technické základny Policie ČR** a dalších téměř 0,8 mld. Kč na rozvoj a obnovu materiálně-technické základny **hasičského záchranného sboru**; oba programy sloužily k zabezpečení reprodukce investičního majetku těchto složek. Na zajištění komunikační a informační podpory celého resortu MV, t.j. především na budování hlasové a datové infrastruktury, dohledových systémů, radiokomunikačních systémů, výstavbu systémových a aplikačních projektů ICT apod. bylo vynaloženo 70 mil. Kč investičních prostředků, když nečerpaná částka 357 mil. Kč byla převedena do rezervního fondu. Na rozvoj a obnovu materiálně technické základny systému řízení MV bylo použito 117 mil. Kč. Za kapitolu celkem bylo **do rezervního fondu** v závěru roku **převedeno 1,1 mld. Kč** investičních prostředků k jejich použití ke stejným účelům v roce 2006 nebo v dalších letech.

Investiční výdaje uvedených i ostatních ministerstev a ústředních orgánů jsou podrobněji hodnoceny v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol (byly předloženy Poslanecké sněmovně a projednány v příslušných výborech), popřípadě v sešitu H předloženého návrhu státního závěrečného účtu.

Na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu, vyčíslených v úvodní tabulce ve výši 79,0 mld. Kč, se podobně jako v předchozích letech podílely **úvěry získané od Evropské investiční banky**. Ty byly v roce 2005 čerpány v celkové výši **10,8 mld. Kč**, s účelovým určením na financování dálnic D8 a D11, na odstraňování povodňových škod z roku 2002, na dálniční obchvat Plzně, na prevenci proti povodněmi a na další účely.

Státní rozpočet se i v roce 2005 podílel na financování kapitálových výdajů územních rozpočtů. Celkový objem kapitálových výdajů územních samosprávných celků (ÚSC) v roce 2005 **dosáhl 80,8 mld. Kč**, z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu bylo do této sféry **uvolněno 10,2 mld. Kč** (jedná se o investiční transfery a půjčky). **Podíl státního rozpočtu na financování investičních potřeb územních rozpočtů tak činil 12,6 %** (v roce 2004 to bylo 18,8 %). Z celkové částky investičních transferů připadlo obcím 8,4 mld. Kč a krajům 1,8 mld. Kč. Prostředky ve výši **3,3 mld. Kč byly uvolněny z kapitoly Všeobecná pokladní správa a 6,9 mld. Kč z rozpočtů ostatních kapitol státního rozpočtu** – především z Ministerstva pro místní rozvoj 2,1 mld. Kč, z Ministerstva zemědělství 1,6 mld. Kč, z Ministerstva zdravotnictví 1,1 mld. Kč a z Ministerstva průmyslu a obchodu 0,8 mld. Kč.

V kapitole VPS byla součástí vykázaného objemu prostředků převedených do rozpočtů krajů a obcí především dotace na **financování investičního rozvoje ÚSC**, poskytnutá **podle přílohy č. 6 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2005** v celkové výši **1,3 mld. Kč**, z toho přes 0,6 mld. Kč se týkalo dotací ve prospěch sportovních zařízení v majetku obcí. Další prostředky této kapitoly byly směřovány zejména na podporu rozvoje a obnovy **regionálního školství**, a to v částce **1,9 mld. Kč**, když 1,7 mld. Kč se týkalo základních škol.

Z ostatních kapitol státního rozpočtu se na kapitálových výdajích transferovaných územním rozpočtům nejvíce podílelo Ministerstvo pro místní rozvoj. Z rozpočtu této kapitoly bylo vynaloženo celkem **2,1 mld. Kč** (z toho obcím 2,0 mld. Kč), a to především na následující investiční účely:

- **Podpora výstavby nájemních bytů a technické infrastruktury**, na kterou bylo vynaloženo celkem **615 mil. Kč**. Účelem byla podpora výstavby nájemních bytů ve vlastnictví obcí a rozšíření nabídky zainvestovaných pozemků pro následnou výstavbu bytových a rodinných domů prostřednictvím výstavby technické infrastruktury. Jejich hlavním cílem je podpořit výstavbu nájemních bytů pro příjmově vymezené osoby;
- **Podpora výstavby podporovaných bytů**, na kterou plynulo **477 mil. Kč**. Cílem byla podpora výstavby nájemních bytů ve vlastnictví obce pro osoby, které byly znevýhodněny v přístupu k bydlení nejen z důvodu své příjmové situace, ale i z dalších důvodů;
- **Podpora regionálního rozvoje**, na kterou bylo v roce 2005 prostřednictvím veřejných rozpočtů územní úrovně vynaloženo **475 mil. Kč**. Prostředky byly použity na řešení nejnaléhavějších potřeb na poli regionální politiky. Jmenovitě se jedná

zejména o podpory rozvoje v hospodářsky a strukturálně postižených oblastech severozápadních Čech, severní Moravy a dalších hospodářsky slabších regionů;

- *Podpora regenerace panelových sídlišť*, na kterou směřovalo **165 mil. Kč**. Cílem této podpory bylo vytvořit podmínky pro postupnou přeměnu stávajících monofunkčních sídlištních celků na atraktivnější polyfunkční městské části.

Z prostředků Ministerstva zemědělství bylo do veřejných rozpočtů územní úrovně poskytnuto **celkem 1,6 mld. Kč** investičních prostředků (téměř celá částka tvoří dotace obcím), a to převážně na následující programy:

- *Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod*, z kterého bylo obcemi čerpáno **438 mil. Kč**;

- *Výstavba a technická obnova kanalizací a čistíren odpadních vod*, na jehož realizaci plynulo obcím **550 mil. Kč**.

Na *pomoc při obnově území postiženého povodní 2002 a protipovodňová opatření* bylo poskytnuto **571 mil. Kč**.

Z kapitoly **Ministerstvo zdravotnictví** bylo na investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně uvolněno **1,1 mld. Kč**, a to zejména na následující programy:

- *Podpora a optimalizace sítě regionálních zdravotnických zařízení*, na který bylo v roce 2005 vynaloženo **580 mil. Kč**;

- *Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního zdravotnictví* - vyčerpano bylo celkem **237 mil. Kč**;

- *Výstavba a technická obnova nemocnic a léčebných zařízení v působnosti MZ* - uvolněno bylo **184 mil. Kč**.

4.2. Výdaje na financování programů reprodukce majetku

Počínaje rokem 1995 jsou výdaje státního rozpočtu na financování programů sledovány podle jejich účelového určení, a to na konkrétních akcích a projektech v **Informačním systému financování programů reprodukce majetku (ISPROFIN)** Ministerstva financí. Tato databáze umožňuje dlouhodobé sledování konkrétních programů a programových okruhů, jak ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 47

v mil.Kč (v %)

Soubor programů reprodukce investičního majetku (odvětví - sektor)	Skutečnost					Rozdíl 2005-04	Index 2005/04
	2001	2002	2003	2004	2005		
Výstavba a technická obnova silnic	116	45	108	1		-1	0,0
Výstavba a technická obnova dálnic	122	1 859	2 416	6 056	15 347	9 291	253,4
Výstavba a technická obnova železnic	27						
Výstavba a tech.obnova staveb MHD vč.pražského metra	923	502	485	450	420	-30	93,3
Obnova dopravní infrastruktury po povodních 2002			4 691	868	192	-676	22,1
Dopravní infrastruktura v působnosti MDS ostatní			7		3	3	
Dopravní infrastruktura celkem	1 188	2 405	7 707	7 489	15 962	8 473	213,1
Výstavba a obnova vodovodů,kanalizací a ČOV	700	1 316	1 313	856	639	-217	74,6
Integrovaný záchranný systém		320	542	375	42	-333	11,2
Výstavba a obnova bytů a domů s pečovatelskou službou	3 371	1 490	1 128	2 157	1 625	-532	75,3
Podpora rozvoje mat.tech. základny sektoru školství 1)	6 819	8 211	5 888	6 825	6 158	-667	90,2
Podpora rozvoje mat.tech.základny sektoru kultury	1 393	1 361	1 212	963	858	-105	89,1
Podpora rozvoje mat.tech.základny sektoru zdravotnictví 2)	4 496	6 632	5 683	4 279	2 634	-1 645	61,6
Podpora rozvoje mat.tech.základny sektoru sociální péče 3)	3 131	2 297	608	1 347	849	-498	63,0
Rozvoj mat.tech.základny celních a finančních úřadů	1 236	453	1 747	3 027	2 205	-822	72,8
Rozvoj materiálně technické základny policie	528	811	1 199	1 704	2 463	759	144,5
Rozvoj mat. technické základny justice a vězeňské služby	1 016	1 679	1 813	2 856	2 699	-157	94,5
Rozvoj materiálně technické základny armády	10 567	10 275	12 202	11 422	11 824	402	103,5
Státní pomoc při obnově území po povodních 2002			3 575	1 740	712	-1 028	40,9
Podpora regionálního rozvoje				3 171	3 281	110	103,5
Rozvoj a obnova informačních a komunikačních technologií	3 738	3 019	4 662	5 439	5 672	233	104,3
Ostatní programy	15 649	16 327	16 495	20 830	14 461	-6 369	69,4
Výdaje státního rozpočtu na programy celkem	55 654	56 757	66 024	74 480	72 084	-2 396	96,8

Poznámky: 1) rozumí se základní školy,regionální a vysoké školství a dále školská zařízení MO,MV a MZ

2) rozumí se zdravotnická zařízení obcí,OkÚ,MZ a dále resortů MO a MV

3) rozumí se Správa sociálního zabezpečení a ústavy sociální péče

Snížení výdajů na výstavbu bytů a domů s pečovatelskou službou v roce 2002 o 1,9 mld. Kč bylo kompenzováno dotacemi ze Státního fondu rozvoje bydlení. V roce 2003 došlo k výrazné změně struktury výdajů v důsledku jejich přesměrování na urychlenou nápravu škod způsobených povodní 2002 a byla ukončena reforma veřejné správy. Ke zvýšení výdajů na rozvoj a obnovu ICT v roce 2003 o cca 54 % proti roku 2002 došlo v důsledku metodické změny v této oblasti spočívající v zahrnutí provozních výdajů do programů, kterými byly tyto procesy řízeny.

V roce 2004 využili správci rozpočtových kapitol nových pravidel pro převod nečerpaných prostředků do následujícího roku. Do rezervních fondů organizačních složek státu byly převedeny rozpočtové prostředky v celkové výši 14,5 mld. Kč, které byly použity v roce 2005 a budou čerpány i v dalších letech. **V roce 2005 byla do rezervních fondů převedena celková částka 21,0 mld. Kč.**

Stejně jako v předchozích letech byly některé infrastrukturní programy financovány z úvěrů se státní zárukou a výdaji ze Státního fondu dopravní infrastruktury.

Přehled o čerpání úvěrů, jejichž dluhová služba je hrazena ze státního rozpočtu, u nichž rozhodující podíl činí úvěry **Evropské investiční banky**, a **směrování výdajů poskytnutých ze SFDI**, jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 48

v mil.Kč (v %)

Soubor programů reprodukce investičního majetku (odvětví - sektor)	Skutečnost					Rozdíl 2005-04	Index 2005/04
	2001	2002	2003	2004	2005		
Výstavba a technická obnova silnic	1 983	428	2 086	128		-128	
Výstavba a technická obnova dálnic	1 334	1 862	402	2 077		-2 077	
Výstavba a technická obnova železnic	6 809	6 557	2 636		795	795	
Výstavba a tech.obnova staveb MHD vč.pražského metra							
Obnova dopravní infrastruktury po povodních 2002							
Dopravní infrastruktura ostatní	184						
Dopravní infrastruktura celkem	10 310	8 847	5 124	2 205	680	-1 525	30,8
Výstavba a obnova vodovodů, kanalizací a ČOV	247	616	703	655		-655	
Úvěry se státní zárukou celkem	11 209	10 442	7 164	2 865	680	-2 185	23,7
Výstavba a technická obnova silnic	12 110	14 338	15 044	12 399	11 451	-948	92,4
Výstavba a technická obnova dálnic	4 532	6 980	8 095	9 322	7 206	-2 116	77,3
Výstavba a technická obnova železnic	10 340	10 785	15 126	10 645	13 361	2 716	125,5
Výstavba a tech.obnova staveb MHD vč.pražského metra				547		-547	
Obnova dopravní infrastruktury po povodních 2002			2 643	152		-152	
Dopravní infrastruktura ostatní	269	6 803	356	11	4 254	4 243	
Výdaje na infrastrukturu ze SFDI	27 251	38 906	41 264	33 076	36 272	3 196	109,7

Připočítáme-li tyto úvěry a dotace ze SFDI k výdajům státního rozpočtu, získáme souhrnné údaje o **účasti státního rozpočtu a SFDI na financování programů reprodukce majetku**, jak uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 49

v mil.Kč (v %)

Soubor programů reprodukce investičního majetku (odvětví - sektor)	Skutečnost					Rozdíl 2005-04	Index 2005/04
	2001	2002	2003	2004	2005		
Souhrn dotací ze státního rozpočtu, úvěrů se státní zárukou a výdajů ze SFDI	94 114	106 105	114 452	110 421	109 036	-1 385	98,7
z toho :							
Výstavba a technická obnova silnic	14 331	14 811	17 238	12 528	11 451	-1 077	91,4
Výstavba a technická obnova dálnic	5 988	10 701	10 913	20 151	22 553	2 402	111,9
Výstavba a technická obnova železnic	17 176	17 342	17 762	10 645	14 041	3 396	131,9
Výstavba a tech.obnova staveb MHD vč.pražského metra	923	502	485	997	420	-577	42,1
Obnova dopravní infrastruktury po povodních 2002 1)			7 334	1 062	192	-870	18,1
Dopravní infrastruktura ostatní	453	6 803	363	83	4 257	4 174	5128,9
Dopravní infrastruktura celkem	38 871	50 158	54 095	45 466	52 914	7 448	116,4
Výstavba a obnova vodovodů, kanalizací a ČOV	947	1 932	2 016	1 511	639	-872	42,3
Integrovaný záchranný systém	652	1 299	1 879	380	42	-338	11,1

Podíl výdajů státního rozpočtu, úvěrů se státní zárukou a dotací ze SFDI na financování vybraných programových okruhů je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 50

Soubor programů reprodukce investičního majetku (odvětví - sektor)	Skutečnost					v mil.Kč (v %)	
	2001	2002	2003	2004	2005	Rozdíl 2005-04	Index 2005/04
Výstavba, rekonstrukce a modernizace silnic	15,23	13,96	15,06	11,49	10,50	-4,56	91,4
Výstavba, rekonstrukce a modernizace dálnic	6,36	10,08	9,54	18,25	20,68	11,15	113,3
Výstavba, rekonstrukce a modernizace železnic	18,25	16,34	15,52	9,64	12,88	-2,64	133,6
Výstavba a technická obnova staveb MHD	0,98	0,47	0,42	0,90	0,39	-0,04	42,7
Obnova dopravní infrastruktury po povodních 2002 1)	0,00	0,00	6,41	0,96	0,18	-6,23	18,3
Dopravní infrastruktura ostatní	0,48	6,41	0,32	0,08	3,90	3,59	5 194,1
Dopravní infrastruktura celkem	41,30	47,27	47,26	41,18	48,53	1,26	117,9
Výstavba a obnova vodovodů, kanalizací a ČOV	1,01	1,82	1,76	1,37	0,59	-1,18	42,8
Integrovaný záchranný systém	0,69	1,22	1,64	0,34	0,04	-1,60	11,2
Výstavba a obnova bytů a domů s pečovatelskou službou	3,58	1,40	0,99	1,95	1,49	0,50	76,3
Podpora rozvoje mat. tech. základny sektoru školství 2)	7,25	7,74	5,14	6,18	5,65	0,50	91,4
Podpora rozvoje mat. tech. základny sektoru kultury vč. obnovy NK	1,48	1,28	1,06	0,87	0,79	-0,27	90,2
Podpora rozvoje mat. tech. základny sektoru zdravotnictví 3)	4,78	6,25	4,97	3,88	2,42	-2,55	62,3
Podpora rozvoje mat. tech. základny sektoru sociální péče 4)	3,33	2,16	0,53	1,22	0,78	0,25	63,8
Rozvoj mat. tech. základny celních a finančních úřadů	1,31	0,43	1,53	2,74	2,02	0,50	73,8
Rozvoj materiálně technické základny policie	0,56	0,76	1,05	1,54	2,26	1,21	146,4
Rozvoj mat. technické základny justice a vězeňské služby	1,08	1,58	1,58	2,59	2,48	0,89	95,7
Rozvoj materiálně technické základny armády	11,23	9,68	10,66	10,34	10,84	0,18	104,8
Reforma veřejné správy	1,94	0,15	0,22	0,00	0,00	-0,22	x
Státní pomoc při obnově území po povodních 2002	0,00	0,00	3,12	1,58	0,65	-2,47	41,4
Podpora regionálního rozvoje	0,00	0,00	0,00	2,87	3,01	3,01	104,8
Rozvoj a obnova informačních a komunikačních technologií	3,97	2,85	4,07	4,93	5,20	1,13	105,6
Ostatní programy	16,50	15,39	14,41	16,42	13,26	-7,54	80,8

Z uvedeného přehledu je zřejmá dlouhodobá **priorita financování dopravní infrastruktury**, a to zejména výstavby a rekonstrukce silnic, výstavby dálnic a modernizace železničních koridorů. Významná pozornost je věnována rovněž rozvoji materiálně-technické základny školství, soudů a státních zastupitelství, zdravotnictví, sociální péče, finančních a celních úřadů.

Vzhledem k tomu, že řada resortů není vybavena odbornými útvary specializovanými na programové financování a projektové řízení, dochází i nadále k nedostatkům jak v přípravě, tak i v realizaci výstavby. Tato situace se projevuje mimo jiné i v zahajování nových staveb i za cenu prodlužování lhůt výstavby rozestavěných staveb, rostou náklady staveb v důsledku podcenění jejich přípravy a zadávání a zejména chybí odborná posouzení investičních záměrů z technickoekonomických hledisek.

Vedle těchto problémů však rok 2005 přinesl i **některé pozitivní posuny**, především ve zkvalitňování přípravy výstavby a v prohloubení kontroly účelového určení prostředků státního rozpočtu a zaručených úvěrů prostřednictvím Českomoravské záruční a rozvojové banky a České spořitelny, a.s. Za významnou změnu je třeba rovněž považovat podstatné zvýšení kvality dokumentací programů, které správci programů předkládali MF v roce 2005 k posouzení a schválení.

5. Mandatorní výdaje

Mandatorní výdaje jsou výdaje státního rozpočtu, které musí stát uhradit, protože to stanoví platné zákonné předpisy nebo mezinárodní dohody a smlouvy.

Údaje o čerpání těchto výdajů a srovnání s předchozím rokem uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 51

Mandatorní výdaje	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	% plnění	Index 2005/2004
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1
A. Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona celkem	418 252	431 251	427 919	425 049	99,3	101,6
Sociální transfery vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací	330 934	342 084	345 018	343 502	99,6	103,8
v tom: Dávky důchodového pojištění (vč. ozbrojených složek)	230 897	245 583	247 389	247 390	100,0	107,1
Dávky nemocenského pojištění	29 718	29 274	31 855	31 835	99,9	107,1
Státní sociální podpora	32 786	35 020	32 965	33 046	100,2	100,8
Ostatní sociální dávky (bez rezervy)	12 860	7 829	7 494	6 713	89,6	52,2
Podpora v nezaměstnanosti - pasivní	7 030	7 500	7 000	7 047	100,7	100,2
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	133	250	243	147	60,5	110,5
Mandatorní sociální dotace zaměstnavatelům	3 193	3 311	3 195	3 128	97,9	98,0
Dávky sociální péče	14 315	13 317	14 877	14 196	95,4	99,2
Státní příspěvek k penzijnímu připojištění	3 124	3 250	3 573	3 573	100,0	114,4
Platba státu do zdravotního pojištění - VPS	33 377	33 969	33 969	33 732	99,3	101,1
Výdaje na dluhovou službu	26 765	33 380	25 575	25 335	99,1	94,7
Poplatky dluhové služby	69	300	300	96	32,0	139,1
Majetková újma peněžních ústavů	630	594	610	610	100,0	96,8
Příspěvek na podporu stavebního spoření	15 337	14 800	16 086	16 086	100,0	104,9
Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám***)	1 652	608	514	489	95,1	29,6
Pozemkové úpravy	700	0	254	455	179,1	65,0
Dotace na podporu exportu - MF, EGAP, ČEP	116	858	858	162	18,9	139,7
Transfery státním fondům*)	5 277	831	831	831	100,0	15,7
Výběrová dětská rekreace - dětské domovy, ÚSP	14	14	14	14	100,0	100,0
Úřad pro dohled nad družstevními záložnami	35	35	35	21	60,0	60,0
Soudní a mimosoudní rehabilitace a odškodnění obětí trestné činnosti	93	270	61	51	83,6	54,8
Jednorázová částka účastníkům národního boje a dalším osobám podle z. č. 261/2001 Sb. a odškodnění podle z. č. 172/2002 Sb.	25	33	18	6	33,3	24,0
Zdravotní péče azylantům a cizincům	63	76	76	48	63,2	76,2
Majetková újma pojištěnoven z provozování zákonného pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu a nemoci z povolání	0	94	78	0		
Dotace na minimální povinný příděl do FKSP státním podnikům	1	10	10	0		
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	40	45	45	45	100,0	112,5
B. Ostatní mandatorní výdaje celkem (B/I +B/II)	34 940	50 004	50 132	46 692	93,1	133,6
I. Výdaje vyplývající z jiných právních norem celkem	526	448	411	391	95,1	74,3
Státní podpora hypotečního úvěrování	472	400	361	344	95,3	72,9
Novomanželské půjčky	5	6	6	3	50,0	60,0
Vyplácení jednorázové náhrady ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem	0	0	0	0		
Souhrnné pojištění vozidel	49	42	44	44	100,0	89,8
II. Výdaje vyplývající ze smluvních závazků celkem	34 414	49 555	49 721	46 301	93,1	134,5
Státní záruky a negarantované úvěry s.o. Správa železniční dopravní cesty podle z. č. 77/2002 Sb.	16 335	17 747	17 913	17 913	100,0	109,7
Vládní úvěry vč. plynárenských VIA a poplatků za vedení účtu	58	2 060	2 060	43	2,1	74,1
Transfery mezinárodním organizacím, platby MMF, SB, Fond budoucnosti	1 968	2 419	2 419	2 015	83,3	102,4
Odvod vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU	16 053	27 329	27 329	26 330	96,3	164,0
MANDATORNÍ VÝDAJE celkem (A + B)	453 192	481 255	478 051	471 748	98,7	104,1
Podíl na celkových výdajích státního rozpočtu v % **)	52,52	52,98	52,62	51,12		

*) v roce 2005 pouze správní výdaje SZIF

**) podíl mandatorních výdajů na tzv. korigovaném rozpočtu, tj. rozpočtu po změnách vč. vážení prostředků v souvislosti s novým určením daní, činil 53,09 %.

***) skutečnost včetně doplatku výdajů na volby z předchozího roku

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona jsou odvozeny z výše jednotlivé platby stanovené zákonem nebo z uplatnění zákonných nároků a podmínek, za kterých je stát musí realizovat. Do této skupiny patří především sociální transfery obyvatelstvu (důchody, dávky nemocenského pojištění a podpory v nezaměstnanosti, dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče a ostatní sociální dávky), platba státu do systému všeobecného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, příspěvek na podporu stavebního spoření a příspěvek k penzijnímu připojištění. Pro **ostatní mandatorní výdaje vyplývající z právních norem** jsou stanoveny podmínky k jejich výplatě, za kterých je musí stát uhradit, ale z právního předpisu nelze přímo odvodit výši jednotlivé platby nebo výdaje (např. výdaje na podporu hypotéčního úvěrování). Mandatorní výdaje **vyplývající ze smluvních závazků** jsou dány mezinárodními smlouvami a dohodami nebo jsou spojeny s některými státními zárukami, vládními úvěry apod. (např. výdaje na odvod vlastních zdrojů Evropských společenství do Evropské unie).

Ve **schváleném rozpočtu** představovaly **celkové mandatorní výdaje 481,3 mld. Kč**, (t.j. 53,0 % celkových výdajů státního rozpočtu 2005), z toho na **zákonné mandatorní výdaje** připadlo téměř **431,3 mld. Kč**, t.j. 89,6 % (o 0,5 procentního bodu méně než ve schváleném rozpočtu roku 2004). Největší objem mandatorních výdajů vyplývajících ze zákona představovaly **sociální transfery vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociální dotací, které byly rozpočtovány ve výši 342,1 mld. Kč**, t.j. 79,3 % výdajů zákonných mandatorních výdajů, dále objemově významné byly **výdaje na platbu státu do zdravotního pojištění pro vybrané skupiny obyvatel (téměř 34,0 mld. Kč), výdaje na dluhovou službu vč. poplatků (33,7 mld. Kč), státní příspěvek na podporu stavebního spoření (14,8 mld. Kč) a příspěvek státu na penzijní připojištění (3,3 mld. Kč)**, které v souhrnu činily 85,7 mld. Kč, t.j. 19,9 % mandatorních výdajů předurčených zákonem. Ve sledovaném roce byl jako **smluvní závazek** vyplývajících z členství České republiky v Evropské unii ve výši **27,3 mld. Kč** rozpočtován **odvod peněžních prostředků z vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie, výdaje na realizaci státních záruk a negarantovaných úvěrů s.o. Správa železniční dopravní cesty podle zákona č. 77/2002 Sb. byly zahrnuty v částce 17,7 mld. Kč**. Předpokládaný podíl celkových mandatorních výdajů na hrubém domácím produktu v b.c. činil 16,9 %.

Upravený rozpočet mandatorních výdajů představoval **478,1 mld. Kč** a byl o 3,2 mld. Kč nižší než rozpočet schválený. Na snížení se podílely mandatorní výdaje na dluhovou službu o 7,8 mld. Kč, na druhé straně však došlo u většiny mandatorních

výdajů ke zvýšení rozpočtu. Podíl upraveného rozpočtu mandatorních výdajů na celkovém upraveném rozpočtu činil 52,6 %, na korigovaném^{*)} rozpočtu 53,1 %.

Skutečné čerpání všech mandatorních výdajů dosáhlo **471,7 mld. Kč**, t.j. 51,9 % celkových výdajů za rok 2005. Plněno bylo na 98,7 % upraveného rozpočtu celkových mandatorních výdajů (úspora 6,4 mld. Kč), meziroční růst dosáhl 4,1 % (více než 18,5 mld. Kč), a to zejména meziročním zvýšením výdajů u většiny sociálních transferů obyvatelstvu a odvodů vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU.

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona byly čerpány v objemu **425,0 mld. Kč** (99,3 % upraveného rozpočtu) a představovaly 90,1 % všech mandatorních výdajů. Meziročně se tyto výdaje zvýšily téměř o 6,8 mld. Kč (o 1,6 %). Došlo ke **značnému růstu výdajů v oblasti sociálních transferů** (celkem o 12,6 mld. Kč, tj. o 3,8 %) – důchody se meziročně zvýšily o 7,1 % (téměř o 16,5 mld. Kč) a dávky nemocenského pojištění také o 7,1 % (o 2,1 mld. Kč); k meziročnímu poklesu došlo u ostatních sociálních dávek o 47,8 % - když však od čerpání roku 2004 odečteme mimořádné příplatky důchodcům a dětem jako sociální opatření ve vztahu ke změnám DPH (téměř 6,6 mld. Kč), došlo i zde k meziročnímu růstu o 7,1 % (o 443 mil. Kč). Meziroční zvýšení výdajů zaznamenal i příspěvek na podporu stavebního spoření (o 4,9 %, t.j. o 749 mil. Kč) a státní příspěvek k penzijnímu připojištění (o 14,4 %, t.j. o 449 mil. Kč). Na druhé straně byl **vykázán meziroční pokles výdajů na dluhovou službu o 5,3 % (o 1,4 mld. Kč)**, výdajů na volby a příspěvky politickým stranám o 70,8 % (v roce 2005 se uskutečnily volby pouze do zastupitelstev obcí, v roce 2004 volby do Senátu, Evropského parlamentu a zastupitelstev krajů a obcí), dále k meziročnímu **snížení zákonných mandatorních výdajů** o 6,3 % (o 4,4 mld. Kč) došlo **u transferů státním fondům**, když v roce 2005 byly v mandatorních výdajích zahrnuty pouze správní výdaje Státního zemědělského intervenčního fondu.

Mandatorní výdaje vyplývající z jiných právních norem dosáhly v roce 2005 **391 mil. Kč**, t.j. 95,1 % upraveného rozpočtu při meziročním poklesu o 25,7 % (o 135 mil. Kč). Největší podíl na meziročním snížení těchto výdajů měla státní podpora hypotéčního úvěrování, na níž bylo čerpáno 344 mil. Kč (95,3 % upraveného rozpočtu) při meziročním poklesu o 27,1 % (o 128 mil. Kč).

Na **mandatorní výdaje ze smluvních závazků** bylo vynaloženo ze státního rozpočtu **46,3 mld. Kč**, t.j. 93,1 % upraveného rozpočtu. **Na celkové meziroční zvýšení výdajů o 34,5 % (o 11,9 mld. Kč) měly vliv zejména odvody peněžních prostředků z vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU o 64,0 %, t.j. o 10,3 mld. Kč**

---

^{*)} Rozpočet upravený o rozpočtová opatření, vč. vázání prostředků ve státním rozpočtu v souvislosti s přijetím novely zákona o rozpočtovém určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.) - týká se především výdajů krajům.

(ČR vstoupila do EU 1.5.2004, a tak v roce 2004 byla odvedena pouze alikvotní část za 8 měsíců roku). Dále došlo **k růstu výdajů na státní záruky a negarantované úvěry** s.o. Správa železniční dopravní cesty o 9,7 % (o 1,6 mld. Kč).

Jednotlivé mandatorní výdaje jsou **hodnoceny v příslušné části zprávy** týkající se výdajů v druhovém členění rozpočtové skladby.

V roce 2005 došlo proti roku 2004 ke snížení podílu mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu o 1,4 procentního bodu, klesla rovněž jejich dynamika (o 2,1 procentního bodu) a meziroční růst ve srovnání s růstem celkových výdajů byl nižší o 2,8 procentního bodu. Nicméně **proti roku 1995 vzrostly celkové mandatorní výdaje o 143,6 % (celkové výdaje pouze o 113,3 %); jejich podíl na celkových výdajích se zvýšil z 44,8 % na 51,1 %**, podíl zákonných mandatorních výdajů na celkových výdajích vzrostl ze 42,6 % na 45,8 % a podíl mandatorních výdajů vyplývajících z jiných právních norem a smluvních závazků ze 4,8 % na 5,1 %. V roce 2005 se zvýšil ve srovnání s rokem 1995 rovněž jejich podíl na hrubém domácím produktu v b.c. ze 14,02 % na 16,1 %, i když ve sledovaném roce došlo ke zpomalení jeho růstu (v roce 2004 tento podíl činil 16,47 % a v roce 2003 16,72 %).

6. Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje

Výdaje na podporu výzkumu a vývoje byly zákonem č. 675/2004 Sb., o státním rozpočtu pro rok 2005, stanoveny ve výši 16,5 mld. Kč. Proti roku 2004 se jednalo o zvýšení o 1,8 mld. Kč, což představovalo **nárůst o 12,2 %**. Proti schválenému střednědobému výhledu na roky 2005-2006 byla částka na podporu této oblasti zvýšena o 0,6 mld. Kč. Vláda České republiky považuje podporu výzkumu a vývoje za jednu ze svých priorit, a proto meziroční index absolutního nárůstu objemu podpory, který v roce 2004 činil 105,3 %, vzrostl téměř o 7 procentních bodů. Rozpočtovaná výše výdajů představovala 0,56 % HDP z predikovaného objemu HDP. S ohledem na reformu veřejných financí nebylo možné vyčlenit ve státním rozpočtu pro rok 2005 vyšší objem výdajů na tento účel, tempo jejich růstu nedosáhlo dynamiku růstu HDP, a proto došlo i při výrazném zvýšení absolutní částky oproti roku 2004 ke snížení jejího procentního podílu na HDP.

Částka stanovená zákonem č. 675/2004 Sb. byla v průběhu roku 2005 rozpočtovými opatřeními navýšena o 54 mil. Kč. **Skutečné čerpání dosáhlo 16,4 mld. Kč, t.j. 99,6 % upraveného rozpočtu.** Nevyčerpaný objem ve výši **453 mil. Kč** byl **převeden do rezervních fondů kapitol**; zůstatek prostředků na

rezervních fondech ke konci roku 2005 dosáhl 600 mil. Kč a bude využit na podporu výzkumných záměrů a výzkumných projektů v následujících letech.

K významnějšímu zvýšení výdajů na oblast podpory výzkumu a vývoje, kdy meziroční index nárůstu těchto výdajů dosáhl hranice přes 20 %, došlo v kapitolách Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo informatiky, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo pro místní rozvoj. Nejvyšší absolutní zvýšení čerpání skutečných výdajů proti roku 2004 zaznamenalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – o 1,0 mld. Kč, Akademie věd ČR – o 0,4 mld. Kč a Ministerstvo průmyslu a obchodu – o 0,3 mld. Kč.

Tabulka č. 52

tabulka č. 32

v mil. Kč

U K A Z A T E L	Skutečnost 2004	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v % (4:3)	Index 2005/04 (4:1)	Převody do RF 2005	Zůstatek rez.fondů do dalš.let
		schválený	po změnách					
	1	2	3	4	5	6	7	8
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	14 175	16 457	16 512	16 443	99,6	116,0	453	600
v tom:								
Úřad vlády České republiky	16	18	18	17	94,4	109,7		
Bezpečnostní informační služba	7	5	5	5	100,0	70,4		
Ministerstvo zahraničních věcí	19	21	21	21	100,0	111,7		
Ministerstvo obrany	383	490	497	480	96,6	125,4	83	109
Národní bezpečnostní úřad	19	21	21	9	42,9	47,9		
Ministerstvo práce a sociálních věcí	71	123	123	118	95,9	167,1	12	49
Ministerstvo vnitra	20	71	72	23	31,9	116,8	51	51
Ministerstvo životního prostředí	554	561	564	562	99,6	101,5	12	12
Ministerstvo pro místní rozvoj	27	96	96	33	34,4	120,4	65	65
Grantová agentura České republiky	1 242	1 326	1 327	1 335	100,6	107,5	5	23
Ministerstvo průmyslu a obchodu	1 542	1 850	1 848	1 820	98,5	118,0	26	41
Ministerstvo dopravy	129	167	167	190	113,8	147,3	5	5
Ministerstvo zemědělství	671	724	728	727	99,9	108,3		1
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	4 538	5 478	5 458	5 587	102,4	123,1	36	37
Ministerstvo kultury	82	89	89	89	100,0	109,1	1	1
Ministerstvo zdravotnictví	728	850	848	860	101,4	118,1	30	62
Ministerstvo spravedlnosti	5							
Ministerstvo informatiky	16	22	22	24	109,1	149,1		3
Český úřad zeměměřičský a katastrální	25	27	27	27	100,0	109,8		
Český báňský úřad	28	29	29	29	100,0	105,5		
Akademie věd České republiky	4 005	4 440	4 500	4 440	98,7	110,9	127	139
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	50	51	52	50	96,2	101,0	2	2
Z celku:								
Institucionální výdaje na výzkum a vývoj	7 784	9 364	9 417	9 322	99,0	119,8	x	x
Účelové výdaje na výzkum a vývoj	6 391	7 094	7 095	7 121	100,4	111,4	x	x

Největší podíl výdajů na výzkum a vývoj připadl na **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, které čerpalo celkem 5,6 mld. Kč, t.j. 102,4 % upraveného rozpočtu kapitoly a 34,0 % celkového objemu podpory výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu. Z prostředků kapitoly byla uvolněna institucionální podpora ve výši 4,1 mld. Kč, což ve srovnání s rokem 2004 představovalo zvýšení o 0,9 mld. Kč. Na financování výzkumných záměrů vysokých škol a podporu specifického výzkumu na vysokých školách bylo určeno 3,5 mld. Kč. Účelová podpora výzkumu a vývoje

z této kapitoly byla uvolněna ve výši 1,5 mld. Kč, což znamenalo proti roku 2004 zvýšení o 0,2 mld. Kč. Vysoké školy z ní získaly 0,7 mld. Kč. Kromě projektů v rámci programu Centra základního výzkumu byly prostředky určeny i na projekty v rámci mezinárodních programů EUPRO, COST, EUREKA, KONTAKT a INGO.

Prostřednictvím kapitoly **Akademie věd** bylo na výzkum a vývoj vynaloženo celkem 4,4 mld. Kč, což představovalo zvýšení oproti roku 2004 o 10,9 %. Podíl institucionálních výdajů na celkové podpoře výzkumu a vývoje kapitoly v roce 2005 činil 88,6 % a proti roku 2004 byl vyšší o 3,6 procentního bodu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu vynaložilo na výzkum a vývoj celkem 1,8 mld. Kč, což ve srovnání s rokem 2004 znamenalo zvýšení o 18,0 %. Prostředky účelové podpory výzkumu a vývoje byly vynaloženy na 517 projektů průmyslového výzkumu v následujících programech: Progres, Konsorcia, Impuls, Tandem, Národní program Pokrok a Revitalizace montovaných skeletových objektů.

V roce 2005 byly ze státního rozpočtu druhým rokem realizovány výdaje na podporu Národního programu výzkumu, který byl schválen usnesením vlády č. 417/2003. **Podpora Národního programu výzkumu** byla v roce 2005 realizována Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem dopravy, Ministerstvem životního prostředí, Ministerstvem zemědělství, Ministerstvem zdravotnictví, Akademií věd a Ministerstvem obrany. Celkové výdaje pro rok 2005 byly stanoveny ve výši 1,0 mld. Kč, skutečné pak dosáhly 1,2 mld. Kč, když překročení bylo kryto zapojením prostředků rezervních fondů. Čerpání výdajů na Národní program výzkumu v roce 2005 tak bylo proti roku 2004 více než dvojnásobné.

Podpora státního rozpočtu na výzkum a vývoj byla v roce 2005 realizována podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), a to formou účelové podpory a institucionální podpory. **Účelová podpora** výzkumu a vývoje znamenala poskytování účelových dotací na řešení projektů výzkumu a vývoje fyzickým a právnickým osobám včetně příspěvkových organizací a organizačních složek státu. **Institucionální podpora** představovala poskytnutí prostředků na výzkumný záměr příspěvkových organizací, organizačních složek státu i jiných právnických osob, na specifický výzkum na vysokých školách nebo na mezinárodní spolupráci České republiky.

Z celkových výdajů ve výši 16,4 mld. Kč, vynaložených na podporu výzkumu a vývoje v roce 2005, připadlo na účelové výdaje 7,1 mld. Kč, t.j. 43,3 % a na institucionální výdaje 9,4 mld. Kč, t.j. 56,7 %. Ve srovnání s rokem 2004 došlo ke

snížení podílu účelových výdajů na celkovém objemu podpory, a to o 1,8 procentního bodu.

V roce 2005 byl **schválen zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích** a zákon č. 342/Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o veřejných výzkumných institucích, podle něhož budou od roku 2007 veškeré ústavy Akademie věd a některé další organizace převedeny z příspěvkové formy hospodaření na formu veřejnoprávní. Od roku 2007 se tedy významně změnila struktura podpory výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu z hlediska typu podporovaných právnických osob. Při čerpání podpory výzkumu a vývoje v roce 2005 se uvedené zákony projevily pouze v případě veřejných vysokých škol, kterým bylo nově umožněno převést nevyužité prostředky v roce 2005 do výše 5 % do fondu účelově určených prostředků.

7. Výdaje na státní správu

”Státní správa”¹ z hlediska státního rozpočtu představuje ministerstva a další státní orgány a instituce (celkem cca 2/3 z celkového počtu 41 kapitol státního rozpočtu). V jejich působnosti vykonávají činnost desítky organizačních složek, jako např. územní finanční orgány (tvořící 8 finančních ředitelství a přes 200 finančních úřadů), celní orgány (Generální ředitelství cel, 8 celních ředitelství a přes 40 celních úřadů), úřady práce (přes 70), pozemkové úřady, veterinární správa (přes 70 složek), zastupitelské úřady, Česká správa sociálního zabezpečení, katastrální úřady, zeměměřičské a katastrální inspektoráty, Státní plavební správa, Úřad pro civilní letectví, Puncovní úřad, Česká obchodní inspekce, inspektoráty bezpečnosti práce a další. Součástí státní správy jsou i **některé složky Ministerstva obrany** vč. Armády ČR a **Ministerstva vnitra** vč. Policie ČR (regionální a další složky), dále soudnictví (cca 100 soudů), státní zastupitelství a vězeňská služba. Jde tedy o subjekty, které svojí činností zabezpečují a podporují chod státní správy.

V orgánech a organizačních složkách státní správy v roce 2005 pracovalo celkem téměř 165 tis. zaměstnanců a na jejich činnost bylo ze státního rozpočtu vynaloženo celkově 103,4 mld. Kč.

---

¹ Pojem "státní správa" není obsahově jednoznačně definován, proto dále uváděné údaje mají pouze *orientační charakter*. Pro zjednodušení sumarizací byly do výdajů státní správy u vybraných paragrafů zahrnuty celé seskupení položek 50, 51 a 61.

Tabulka č. 53

Počty zaměstnanců a výdaje na státní správu v roce 2005:

Ukazatel	Počet zaměstnanců	Výdaje celkem		Běžné výdaje skuteč.	v počtu osob a v mil. Kč v tom:		Kapitálové výdaje skuteč.
		Rozpočet po změnách	Skutečnost		platy, ost. platby za prov.práci a pojistné	ost. běž. výdaje	
Státní správa celkem	164 678	107 480	103 386	94 664	68 789	25 875	8 722
z toho:							
Ministerstvo vnitra	71 716	42 972	40 981	38 507	30 726	7 781	2 474
Ministerstvo spravedlnosti	22 080	17 362	18 064	15 743	12 014	3 729	2 321
Ministerstvo financí	23 914	13 415	12 910	11 975	8 923	3 052	935
Ministerstvo práce a soc. věcí	17 122	10 171	9 490	8 716	5 536	3 180	774
Ministerstvo zahranič. věcí	2 045	4 485	4 025	3 417	755	2 662	609
Ministerstvo zemědělství	5 944	3 326	3 120	2 845	2 137	708	274
Ministerstvo obrany	2 389	2 278	2 029	1 999	1 325	674	30
Vybraná ministerstva celkem	145 210	94 009	90 619	83 202	61 416	21 786	7 417

Celkové výdaje státního rozpočtu na státní správu byly čerpány na 96,2 % rozpočtu po změnách (úspora ve výši 4,1 mld. Kč) a **meziročně vzrostly o 6,3 mld. Kč, t.j. o 6,5 %** (v roce 2004 činila úspora 4,3 mld. Kč, t.j. 4,2 % a meziroční růst 2,4 mld. Kč, t.j. 2,6 %). **Z celkových výdajů na státní správu v roce 2005 představovaly běžné (neinvestiční) výdaje 91,6 %** (v roce 2004 to bylo 90,8 %), zbytek připadl na kapitálové výdaje. Největší objem neinvestičních výdajů – celkem 68,8 mld. Kč, t.j. 70,8 % všech výdajů byl použit na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci včetně povinného pojistného placeného zaměstnavatelem (v roce 2004 byl tento podíl 63,4 %). Tyto výdaje, resp. jejich rozhodující část – mzdové prostředky – jsou podrobně vyhodnoceny v předchozím bodě 2.3.2. této zprávy.

Počet zaměstnanců pracujících ve státní správě v roce 2005 dosáhl **164,7 tis. osob** průměrného přepočteného stavu, což ve srovnání s upraveným limitem (169,3 tis. osob) představovalo **úsporu 4,6 tis. osob a plnění na 97,3 %**. **Meziročně** jejich počet klesl o 2 133 osob, t.j. o 1,3 %.

Rozhodující část výdajů na státní správu byla vynaložena na činnost resortů zabezpečujících **vnitřní bezpečnost státu** (Policie ČR v rámci Ministerstva vnitra), **právní ochranu** (soudy, státní zastupitelství a vězeňská služba v rámci Ministerstva spravedlnosti), **správu daní a poplatků** (finanční a celní úřady v rámci Ministerstva financí), **sociální oblast** (úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Český úřad bezpečnosti práce, inspektoráty bezpečnosti práce v rámci Ministerstva práce a sociálních věcí), **zahraniční věci** (zastupitelské úřady v rámci Ministerstva zahraničních věcí), správu v působnosti **pozemkových úřadů** (v rámci Ministerstva zemědělství) a **obranu** (Ministerstvo obrany a některé správní složky Armády ČR).

Podíl těchto kapitol na celkových výdajích na státní správu v roce 2005 představoval **90,6 mld. Kč, t.j. 87,7 %** (z toho na běžných výdajích 87,9 % a na kapitálových výdajích 85,0 %) při 88,2 % podílu na celkovém počtu zaměstnanců ve státní správě. Proti roku 2004 vzrostly výdaje těchto nosných resortů o 5,7 mld. Kč, t.j. o 6,8 %, tedy rychleji než za celou státní správu.

Nejvíce – **přes 39,6 %** - se na celkových výdajích na státní správu **podílelo Ministerstvo vnitra** (z toho na běžných výdajích 40,7 % a na kapitálových výdajích 28,4 %), při podílu na počtu zaměstnanců 43,5 %. **Ministerstvo spravedlnosti** se na výdajích na státní správu **podílelo 16,6 %** při podílu na počtu zaměstnanců 13,4 % a **Ministerstvo financí 12,5 %** u výdajů a 14,5 % u zaměstnanců.

Celkové výdaje na jednoho zaměstnance státní správy v roce 2005 představovaly **v průměru 628 tis. Kč**, z toho běžné výdaje činily 575 tis. Kč (z nich osobní výdaje 422 tis. Kč) a kapitálové výdaje 53 tis. Kč. Proti předchozímu roku vzrostly celkové výdaje na jednoho zaměstnance o 7,8 %, z toho běžné výdaje o 8,7 % (z nich osobní výdaje o 11,1 %), když kapitálové výdaje zůstaly zhruba na stejné úrovni.

Nejvíce výdajů na 1 zaměstnance státní správy bylo vynaloženo u **Ministerstva informatiky – 4 496 tis. Kč**, t.j. nárůst o 29,0 % (vliv nárůstu neinvestičních nákupů a výdajů souvisejících s programem řízení a koordinace financování komunikační infrastruktury veřejné správy a centralizace financování datových služeb z rozpočtu MI a s realizací projektu zajištění elektronické distribuce dokumentů Evropské unie v návaznosti na usn. vlády č. 180/2004 a č. 495/2004), u **Ministerstva zahraničních věcí – 1 968 tis. Kč** (proti roku 2004 snížení o 3,1 %, ovlivněné poklesem kursu USD vůči Kč), u **Ministerstva dopravy - 1 459 tis. Kč** (meziroční nárůst o 23,5 % souvisí především s nárůstem nákupu materiálu ovlivněným výrobou registračních značek a tiskopisů pro agendu řidičů, které byly v roce 2004 výrazně nižší z důvodu předzásobení se v předešlých letech; u výdajů na služby byl nárůst ovlivněn především zvýšením výdajů za právní a poradenské služby a výdajů na zajištění informační kampaně BESIP vč. televizních spotů), u **Rady pro rozhlasové a televizní vysílání – 1 256 tis. Kč** (nárůst o 3,2 %), u **Státního úřadu pro jadernou bezpečnost – 1 168 tis. Kč** (proti roku 2004 pokles o 8,0 % vlivem snížení kapitálových výdajů), u **Energetického regulačního úřadu – 1 123 tis. Kč** (nárůst o 13,0 % ovlivněný především vyššími kapitálovými výdaji), u **Ústavního soudu - 1 057** (proti roku 2004 pokles o 3,6 %, ovlivněn snížením kapitálových výdajů) a u **Ministerstva pro místní rozvoj - 1 030 tis. Kč** (mírný nárůst).

Nejméně prostředků na 1 zaměstnance státní správy připadlo na kapitoly Český úřad zeměměřický a katastrální - 429 tis. Kč (nárůst o 5,8 %), Ministerstvo zdravotnictví - 486 tis. Kč (nárůst o 4,9 %), Ministerstvo zemědělství - 525 tis. Kč (nárůst o 2,7 %), Ministerstvo financí - 540 tis. Kč (nárůst o 4,6 %), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy - 541 tis. Kč (pokles o 5,5 % vlivem snížení kapitálových výdajů), Český statistický úřad - 541 tis. Kč (pokles o 19,9 % způsoben snížením kapitálových výdajů) a Ministerstvo práce a sociálních věcí - 554 tis. Kč (nárůst o 4,4 %).

Celkové výdaje na státní správu v roce 2005 představovaly 11,2 % všech výdajů státního rozpočtu (pokles o 0,1 procentního bodu), z toho běžné výdaje činily 11,2 % všech neinvestičních výdajů státního rozpočtu (v roce 2004 to bylo 11,1 %) a investiční výdaje 11,0 % všech kapitálových výdajů (v roce 2004 činily 13,4 %).

Výdaje na státní správu bez vybraných resortů (jejichž činnosti nemají jednoznačně administrativní charakter), uvedených v předchozí tabulce, **představovaly 1,4 % všech výdajů státního rozpočtu**, z toho běžné výdaje 1,4 % a kapitálové výdaje 1,7 % (v roce 2004 tyto podíly činily 1,4 %, 1,4 % a 2,6 %).

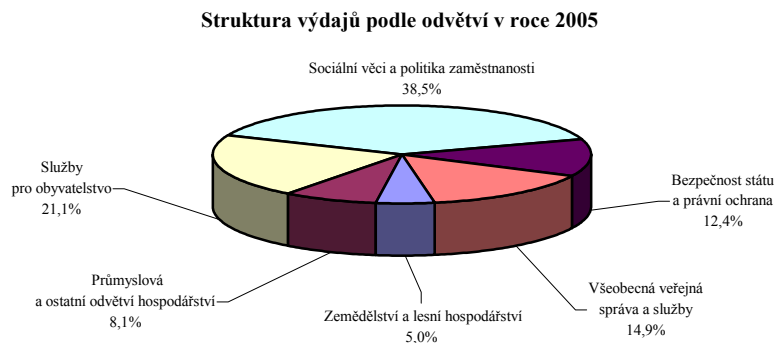
Jestliže **v roce 2005 bylo vynaloženo z prostředků státního rozpočtu v průměru na 1 obyvatele České republiky 90,1 tis. Kč** všech výdajů (z toho běžných 82,3 tis. Kč a kapitálových 7,7 tis. Kč), pak **státní správa "stála" 1 obyvatele 10,1 tis. Kč** (z toho běžné výdaje představovaly 9,2 tis. Kč a kapitálové výdaje 0,9 tis. Kč) **a po vyloučení výdajů na výše uvedené vybrané resorty 1 260 Kč.** Z hlediska **meziročního srovnání v předchozím roce 2004** dosáhly uvedené ukazatele těchto hodnot: podíl všech výdajů státního rozpočtu na 1 obyvatele 84,5 tis. Kč (z toho běžných 77,9 tis. Kč a kapitálových 6,5 tis. Kč) a podíl výdajů státní správy na 1 obyvatele 9,5 tis. Kč (z toho běžné výdaje 8,6 tis. Kč a kapitálové výdaje 0,9 tis. Kč), resp. po vyloučení uvedených resortů 1 213 Kč.

8. Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění

Odvětvové členění výdajů státního rozpočtu má za cíl především transparentně interpretovat směry vládní rozpočtové politiky a finanční zajištěnost jednotlivých funkcí státu. Toto členění odhlíží od všech ostatních hledisek, která do funkčního členění nepatří, a naopak agreguje jednotlivé funkční kategorie výdajů podle účelu, na které jsou peníze státního rozpočtu vynakládány.

Následující graf znázorňuje podíl jednotlivých odvětví na celkových skutečných výdajích státního rozpočtu za rok 2005:

Graf č. 11

Přehled o výdajích státního rozpočtu podle odvětvového (funkčního) hlediska podává následující tabulka:

Tabulka č. 54

Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění

Rozp. skup.	U K A Z A T E L	v mld. Kč						
		Skutečnost 2004	R o z p o č e t 2005		Skutečnost 2005	% plnění 4:3	Index 2005/04 4:1	Rozdíl 2005-04 4-1
			schválený	po změnách*)				
		1	2	3	4	5	6	7
1	Zemědělství a lesní hospodářství	30,33	36,04	39,99	46,21	115,6	152,4	15,9
	z toho: Zeměděl.a potravin.činnost a rozvoj	18,01	24,77	28,40	34,35	121,0	190,7	16,3
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	64,17	51,29	52,57	74,52	141,8	116,1	10,4
	v tom:							
	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	14,45	12,16	12,55	16,93	134,9	117,2	2,5
	Doprava	32,97	22,71	24,58	32,34	131,6	98,1	-0,6
	Vodní hospodářství	4,96	6,25	5,75	5,95	103,5	120,0	1,0
	Spoje	0,51	0,48	0,50	0,50	100,1	98,9	0,0
	Všeob. hosp. záležitosti a ost.ekon.funkce	11,28	9,69	9,18	18,80	204,7	166,7	7,5
3	Služby pro obyvatelstvo	186,79	158,44	193,32	194,78	100,8	104,3	8,0
	v tom:							
	Vzdělávání	97,52	69,98	102,86	103,46	100,6	106,1	5,9
	Kultura, církev a sdělovací prostředky	7,26	7,00	7,64	7,28	95,3	100,3	0,0
	Tělovýchova a zájmová činnost	3,52	2,06	3,58	3,58	99,9	101,6	0,1
	Zdravotnictví	45,71	43,78	44,97	45,37	100,9	99,3	-0,3
	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	21,32	19,66	21,36	22,08	103,3	103,6	0,8
	Ochrana životního prostředí	4,75	5,76	5,73	5,66	98,8	119,2	0,9
	Ostatní výzkum a vývoj	6,72	10,20	7,18	7,36	102,5	109,5	0,6
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti	338,77	351,93	354,46	355,43	100,3	104,9	16,7
	v tom:							
	Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	310,22	321,07	323,56	323,05	99,8	104,1	12,8
	Politika zaměstnanosti	15,13	16,89	16,47	16,90	102,6	111,7	1,8
	Sociální péče a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezp.a politice zaměstnanosti	13,41	13,96	14,44	15,48	107,2	115,4	2,1
5	Bezpečnost státu a právní ochrana	103,40	108,02	107,92	114,08	105,7	110,3	10,7
	v tom:							
	Obrana	42,54	42,88	43,56	47,65	109,4	112,0	5,1
	Civilní připravenost na krizové stavy	1,53	1,78	1,81	1,82	100,7	119,2	0,3
	Bezpečnost a veřejný pořádek	33,62	38,33	36,87	37,52	101,7	111,6	3,9
	Právní ochrana	18,06	17,57	18,06	19,59	108,5	108,5	1,5
	Požární ochrana a integr. záchr. systém	7,65	7,46	7,60	7,50	98,6	98,0	-0,2
6	Všeobecná veřejná správa a služby	139,43	202,70	160,15	137,78	86,0	98,8	-1,7
	v tom:							
	Státní moc, stát. správa, územní samospráva a politické strany	42,50	75,42	74,37	73,85	99,3	173,8	31,4
	Jiné veřejné služby a činnosti	2,16	2,20	2,62	2,44	93,1	113,1	0,3
	Finanční operace	48,59	39,66	31,49	27,96	88,8	57,5	-20,6
	Ostatní činnosti	46,19	85,42	51,67	33,52	64,9	72,6	-12,7
	VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM	862,89	908,42	908,42	922,80	101,6	106,9	59,9

*) bez promítnutí změn zákona č. 1/2005 Sb., o rozpočtovém určení daní

8.1. Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti

Tyto výdaje dosáhly v roce 2005 výše **355,4 mld. Kč**, což je o **16,7 mld. Kč**, t.j. o **4,9 %** více než v předchozím roce (v roce 2004 vzrostly oproti roku 2003 o 4,0 %). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely **38,5 %**, t.j. o 0,8 procentního bodu méně než v roce 2004 (pokles jejich podílu v roce 2004 proti roku 2003 činil 1,0 procentního bodu). Jejich schválený rozpočet byl splněn na 101,0 %, rozpočet po změnách pak na 100,3 %.

Téměř 90,9 % prostředků této skupiny výdajů byly vynaloženy na **dávky a podpory v sociálním zabezpečení** (rozpočtový oddíl 41), které dosáhly objemu **323,0 mld. Kč** a meziročně vzrostly o **12,8 mld. Kč**, t.j. o 4,1 %.

Z této částky připadalo 76,6 % na **dávky důchodového pojištění 247,4 mld. Kč** (meziroční nárůst o 7,1 %), z toho na starobní důchody bylo vynaloženo celkem 179,7 mld. Kč, na invalidní důchody (plné i částečné) 45,3 mld. Kč a na vdovské, vdovecké a sirotčí důchody celkem 22,4 mld. Kč.

Druhou váhově nejvýznamnější částku v rámci sociálního zabezpečení představují **dávky státní sociální podpory** čerpané ve výši **33,1 mld. Kč**, které meziročně vzrostly o 0,5 %. Tyto výdaje zahrnují především přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, porodné, pohřebné atd.

Dalším významným pododdílem jsou **dávky nemocenského pojištění**. Objemem **31,8 mld. Kč** převýšily skutečnost roku 2004 o 2,1 mld. Kč, t.j. o 7,1 %. Byly tvořeny zejména položkami nemocenského ve výši 26,4 mld. Kč (meziroční růst o 1,6 mld. Kč), peněžité pomoci v mateřství ve výši 4,6 mld. Kč a podpory při ošetřování člena rodiny ve výši 0,8 mld. Kč.

Výdaje na **politiku zaměstnanosti** (rozpočtový oddíl 42) dosáhly v roce 2005 výše **16,9 mld. Kč** (z toho 2,4 mld. Kč tvořil převod do rezervního fondu) a proti roku 2004 vzrostly o 11,7 % (v roce 2004 vzrostly o 14,9 %).

Z nich **pasivní politika zaměstnanosti** v objemu **7,1 mld. Kč** (pokles o 3,1 % proti roku 2004) představovala především hmotné zabezpečení osob v nezaměstnanosti (podpory) a zvýšení ke hmotnému zabezpečení na manželku a děti osobám se změněnou pracovní schopností.

Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v celkově vynaložené částce **6,3 mld. Kč** vzrostly meziročně o 44,8 % (v roce 2004 vzrostly o 33,5 %) a byly použity zejména na tvorbu účelných pracovních míst – 1 184 mil. Kč, dále na veřejně prospěšné práce - 839 mil. Kč, na rekvalifikace - 408 mil. Kč, na podporu zaměstnanosti občanů se změněnou pracovní schopností - 310 mil. Kč a na odbornou praxi absolventů škol - 145 mil. Kč.

Třetím nejvýznamnějším pododdílem politiky zaměstnanosti byly **příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace**, jež byly **ve výši 2,5 mld. Kč** vyplaceny zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy, a představovaly tak proti roku 2004 pokles o 2,9 %.

Výdaje na **sociální péči a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti** (rozpočtový oddíl 43), které představují nikoliv přímé dávky a podpory, ale výdaje na činnosti a služby zaměřené na určité sociální skupiny obyvatelstva nebo sociální programy, dosáhly v roce 2005 celkové výše **15,5 mld. Kč** a proti předchozímu roku vzrostly o 15,4 % (v roce 2004 vzrostly o 23,4 %). V rámci tohoto okruhu výdajů byly financovány především výdaje **na správu v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti**, na které připadla největší část vynaložených prostředků – **10,6 mld. Kč** (meziroční růst o 4,0 %). Tyto výdaje byly čerpány zejména u České správy sociálního zabezpečení včetně jejích okresních složek a u úřadů práce. Na ústředně financovanou **sociální péči a pomoc starým a zdravotně postiženým občanům** bylo vynaloženo 0,9 mld. Kč, z toho připadlo ve prospěch domovů důchodců 368 mil. Kč a sociálních ústavů pro zdravotně postiženou mládež včetně diagnostických ústavů 294 mil. Kč.

8.2. Výdaje na služby pro obyvatelstvo

Výdaje na služby pro obyvatelstvo zahrnují výdaje na vzdělávání, kulturu, církev a sdělovací prostředky, tělovýchovu a zájmovou činnost, zdravotnictví, bydlení, komunální služby a územní rozvoj, ochranu životního prostředí a na odvětvově nespécifikovaný výzkum a vývoj. Prostředky na tyto účely jsou poskytovány rozpočtovými kapitolami přímo nebo prostřednictvím rozpočtů územních samosprávných celků. **Výdaje na služby pro obyvatelstvo dosáhly v roce 2005 částky 194,8 mld. Kč** a meziročně **vzrostly o 8,0 mld. Kč**, t.j. **o 4,3 %** (v roce 2004 o 3,7 %). **Na celkových výdajích** státního rozpočtu **se podílely 21,1 %** proti 21,6 % v předchozím roce.

Objemově nejvýznamnější část těchto výdajů (více než 52 %) představovaly **výdaje na vzdělávání** (rozpočtový oddíl 31 a 32) – celkem dosáhly **103,5 mld. Kč** při meziročním růstu o 6,1 % (v roce 2004 vzrostly o 5,5 %). Většina této částky směřovala do pododdílu **Ostatní činnost a nespécifikované výdaje**, v rámci kterého bylo vyplaceno **70,5 mld. Kč** (při meziročním růstu o 4,4 %). V naprosté většině (68,5 mld. Kč) šlo o transferované prostředky pro územní samosprávné celky (kraje), na které přešla působnost především v oblasti **zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání**. Takto vysoká částka v tomto pododdíle souvisí s reformou

veřejné správy v roce 2003, kdy došlo k převedení jak majetku a zřizovatelských funkcí k nim, tak i jejich financování na kraje. Na zařízení **vysokoškolského vzdělávání** bylo vynaloženo celkem **26,0 mld. Kč** (o 3,7 mld. Kč více než v roce 2004), z toho na činnost vysokých škol (bez výzkumu a vývoje na vysokých školách) 21,6 mld. Kč.

Výdaje na zdravotnictví (rozpočtový oddíl 35), financované ze státního rozpočtu, dosáhly v roce 2005 v souhrnu **45,4 mld. Kč** a byly o 0,3 mld. Kč, t.j. o 0,7 % pod úrovní roku 2004 (v roce 2004 klesly o 2,8 mld. Kč, t.j. o 5,7 %). Největší objem představují výdaje na "ostatní činnosti" (34,2 mld. Kč), zahrnující zejména **platbu státu na zdravotní pojištění nevýdělečných osob** ve výši **33,7 mld. Kč** (v roce 2004 to bylo 33,4 mld. Kč). Výdaje na **ústavní péči** dosáhly v roce 2005 výše **5,6 mld. Kč** a proti roku 2004 poklesly o 1,1 mld. Kč. Z toho na fakultní a ostatní nemocnice směřovalo 4,3 mld. Kč. Výdaje **na zvláštní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví** dosáhly celkem 2,4 mld. Kč a proti roku 2004 vzrostly o 0,6 mld. Kč. Z nich bylo ve prospěch hygienické služby poskytnuto 1 499 mil. Kč a záchranné službě 500 mil. Kč.

Na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (rozpočtový oddíl 36) bylo v roce 2005 z prostředků státního rozpočtu vynaloženo celkem **22,1 mld. Kč**, t.j. o 3,6 % více než v předchozím roce (v roce 2004 činil nárůst 9,8 %), z toho na **kapitálové výdaje** připadlo **3,1 mld. Kč**. **Programy podpory individuální bytové výstavby** byly dotovány **částkou 17,0 mld. Kč**, zejména formou státních příspěvků na podporu stavebního spoření (16,1 mld. Kč) a na podporu hypotečních úvěrů (0,3 mld. Kč). V rámci kapitálových výdajů bylo vynaloženo do oblasti bytového hospodářství 1,4 mld. Kč (výdaje na výstavbu bytů, podpora ze strany státu obcím na výstavbu bytů, včetně nákupu pozemků na tuto výstavbu).

Na kulturu, církve a sdělovací prostředky (rozpočtový oddíl 33) bylo v roce 2005 vynaloženo **7,3 mld. Kč**, což je o 0,3 % více než v předchozím roce (v roce 2004 meziročně vzrostly o 6,9 %). Z celkového objemu běžných výdajů ve výši více než 5,8 mld. Kč připadlo (převážně formou transferů příspěvkovým a podobným organizacím a dotací neziskovým a podobným organizacím) nejvíce prostředků muzeím a galeriím – 1 036 mil. Kč, na činnost registrovaných církví a náboženských společností 1 019 mil. Kč, na divadelní činnost 676 mil. Kč, na činnosti knihovnické 455 mil. Kč. Další prostředky byly směřovány na činnost památkových ústavů, hradů a zámků – 746 mil. Kč a na zachování a obnovu kulturních památek - 584 mil. Kč. Investiční výdaje na kulturu, církve a sdělovací prostředky dosáhly přes 1,4 mld. Kč a byly poskytnuty hlavně ve prospěch muzeí a galerií (261 mil. Kč) a Pražského hradu (224 mil. Kč).

Výdaje na ochranu životního prostředí (rozpočtový oddíl 37) dosáhly **5,7 mld. Kč** a proti roku 2004 vzrostly o 19,3 % (v roce 2004 to bylo o 16,8 % více) zejména vlivem růstu prostředků na nakládání s odpady. Ty dosáhly téměř 1,3 mld. Kč (meziroční růst o 87,5 %) a souvisely především s růstem výdajů na sběr a odvoz nebezpečných odpadů o 594 mil. Kč na 1 119 mil. Kč. Nejvíce prostředků bylo vynaloženo **na ochranu přírody a krajiny – 2,1 mld. Kč**, z nichž většina plynula do protierozní, protilavinové a protipožární ochrany (908 mil. Kč) a do ochrany chráněné části přírody (836 mil. Kč). Další prostředky byly vynaloženy na výzkum životního prostředí - 338 mil. Kč, na ochranu a sanaci půdy a podzemní vody – 316 mil. Kč a v neposlední řadě na správu v ochraně životního prostředí - 927 mil. Kč. Z částky 5,7 mld. Kč celkových výdajů připadlo na kapitálové výdaje 1,5 mld. Kč.

Tělovýchova a zájmová činnost (rozpočtový oddíl 34) byla v roce 2005 financována částkou **3,6 mld. Kč**, což je o 1,7 % více než v předchozím roce (v roce 2004 to bylo meziročně o 33,9 % více). Nejvíce prostředků - 1,6 mld. Kč bylo vynaloženo na "ostatní tělovýchovnou činnost" (§ 3419), která zahrnuje výdaje na tělovýchovnou činnost jiné než pro účely státní sportovní reprezentace, např. dotace státu sportovním sdružením a svazům, výdaje na konání sportovních akcí, na provoz sportovišť apod. Na rozvoj státní sportovní reprezentace bylo vynaloženo 1 023 mil. Kč. Výdaje na péči o sportoviště, tělocvičny, sportovní haly, plavecké bazény apod. v majetku obcí dosáhly výše 651 mil. Kč. Na využití volného času dětí a mládeže bylo věnováno 297 mil. Kč v rámci podpory činnosti domů dětí a mládeže, stanic mladých techniků, dětských hřišť apod.

8.3. Výdaje na zemědělství a lesní hospodářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství

Výdaje na zemědělství a lesní hospodářství (rozpočtová skupina 1) a **na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství** (rozpočtová skupina 2) dosáhly v roce 2005 celkové výše **120,7 mld. Kč**, což představovalo 13,1 % všech výdajů státního rozpočtu (v roce 2004 to bylo 10,9 %) a **meziročně vzrostly o 26,2 mld. Kč, t.j. o 27,8 %** (v roce 2004 činil meziroční růst 24,5 %).

Výdaje na zemědělství a lesní hospodářství činily **46,2 mld. Kč** a meziročně vzrostly **o 15,9 mld. Kč, t.j. o 52,4 %**. Tento růst byl ovlivněn zejména **výdaji na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj ve výši 34,4 mld. Kč** (v roce 2004 to bylo o 16,3 mld. Kč méně). V rámci tohoto pododdílu vzrostly především **neinvestiční dotace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu** z 5,2 mld. Kč

v roce 2004 **na 18,9 mld. Kč v roce 2005** (celkem v rámci skupiny z 10,4 mld. Kč na 21,9 mld. Kč) a také **převody do fondů OSS** z 5,1 mld. Kč **na 12,6 mld. Kč** (celkem v rámci skupiny z 5,4 mld. Kč na 15,1 mld. Kč).

Na regulaci zemědělské produkce, organizace trhu a poskytování podpor bylo vyčleněno **5,0 mld. Kč** (z toho 3,0 mld. Kč ve formě dotací Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu a 2,0 mld. Kč tvořily převody do rezervních fondů OSS), na lesní hospodářství 0,7 mld. Kč (pokles o 0,3 mld. Kč), na správu v zemědělství 3,9 mld. Kč (pokles o 0,2 mld. Kč), na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj 0,7 mld. Kč (nárůst o 56 mil. Kč).

Na dopravu (rozpočtový oddíl 22) bylo ze státního rozpočtu poskytnuto **32,3 mld. Kč**, což bylo **o 0,6 mld. Kč** (o 1,9 %) méně než v roce 2004. V rámci tohoto oddílu došlo k dvěma velkým meziročním změnám. V pododdílu „**pozemní komunikace**“ došlo **k výraznému růstu** výdajů z 12,2 mld. Kč v roce 2004 **na 22,4 mld. Kč** v roce 2005. Zde vzrostly především **investiční výdaje do dálnic** z 8,5 mld. Kč v roce 2004 **na 19,5 mld. Kč v roce 2005** (z toho 2,9 mld. Kč činily investiční převody do rezervního fondu OSS). Na druhé straně výrazně **poklesly výdaje do železniční dopravy** z 15,3 mld. Kč v roce 2004 **na 6,8 mld. Kč** v roce 2005. Zde poklesly především výdaje na realizaci státních záruk z 8,9 mld. Kč na 3,3 mld. Kč a také neinvestiční dotace nefinančním podnikatelským subjektů z 5,5 mld. Kč na 3,1 mld. Kč. **Výdaje na správu v dopravě** v roce 2005 činily 2,1 mld. Kč a poklesly tak o 2,2 mld. Kč proti roku 2004.

Výdaje státního rozpočtu na průmysl, stavebnictví, obchod a služby (rozpočtový oddíl 21) **dosáhly 16,9 mld. Kč**, což je o 2,5 mld. Kč, t.j. o 17,1 % více než v roce 2004. Tento růst ovlivnily především výdaje do ostatních odvětvových a oborových záležitostí (9,4 mld. Kč, t.j. meziroční růst o 2,2 mld. Kč), v rámci kterých vzrostly o 2,7 mld. Kč výdaje na opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslového odvětví (z toho ovšem 1,8 mld. Kč tvoří převody do rezervních fondů OSS). Druhá nejvýznamnější část výdajů v rámci tohoto oddílu připadla na dotace těžebnímu průmyslu a energetice, v rámci kterých bylo vynaloženo **2,0 mld. Kč na útlum hornictví** a 174 mil. Kč na programy úspor energie a obnovitelných zdrojů. Na správu v těchto odvětvích bylo vynaloženo 1,9 mld. Kč, stejně jako na výzkum a vývoj.

Vodní hospodářství (rozpočtový oddíl 23) se na výdajích státního rozpočtu v roce 2005 podílelo částkou **5,9 mld. Kč** (růst proti roku 2004 o 1,0 mld. Kč, t.j. o 20,0 %). Z této částky bylo použito na **úpravy vodních toků a vodohospodářská díla 3,1 mld. Kč** (o 0,9 mld. Kč více než v roce 2004). Na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, t.j. zejména vodárenskou infrastrukturou

bylo vynaloženo 1,2 mld. Kč (o 159 mil. Kč méně) a na odvádění a čištění odpadních vod 884 mil. Kč (o 243 mil. Kč více). Z celkové částky představovaly kapitálové výdaje 4,5 mld. Kč.

Na odvětví **spojů** (rozpočtový oddíl 24) bylo vynaloženo **505 mil. Kč**, což je o 2 mil. Kč méně než v předchozím roce. Většina prostředků - 441 mil. Kč - byla vynaložena na správu ve spojích.

Součástí této skupiny výdajů jsou též výdaje na **všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce** (rozpočtový oddíl 25). Tyto výdaje dosáhly částky **18,8 mld. Kč** a proti roku 2004 vzrostly o 7,5 mld. Kč. Tento růst ovlivnily především **realizace státních záruk na podporu bank, spořitelen a pojišťoven** (náklady spojené s vyrovnáváním závazků zaniklých bank, které převzal stát) ve výši **10,1 mld. Kč** (v roce 2004 to bylo 1,9 mld. Kč). Patří sem např. výdaje na podporu malého a středního podnikání (0,7 mld. Kč), na činnost orgánů státní správy v oblasti zeměměřictví a katastru (2,1 mld. Kč), na činnosti Fondu národního majetku a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (1,8 mld. Kč) a na další činnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti hospodářství, normalizace, standardizace a metrologie, v oblasti bezpečnosti práce apod.

8.4. Výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu

Výdaje této rozpočtové skupiny **dosáhly celkové částky 114,1 mld. Kč**, což proti roku 2004 představuje **zvýšení o 10,7 mld. Kč, t.j. o 10,3 %** (v roce 2004 činil nárůst 1,7 mld. Kč, t.j. 1,7 %) a podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 12,4 %.

Rozhodující část těchto výdajů (41,8 %) připadla **na obranu** (rozpočtový oddíl 51), na kterou bylo vynaloženo **47,7 mld. Kč** při růstu o 5,1 mld. Kč. Z této částky činily běžné výdaje 35,9 mld. Kč a kapitálové výdaje 11,8 mld. Kč. **Na činnost jednotlivých složek Armády České republiky** bylo určeno **celkem 38,5 mld. Kč** (růst o 10,2 %), na státní správu ve vojenské obraně 3,0 mld. Kč (meziroční pokles o 1,1 %) a na mezinárodní spolupráci v obraně bylo použito 2,7 mld. Kč (růst o 22,7 %).

Na **civilní připravenost na krizové stavy** (rozpočtový oddíl 52) bylo čerpáno **1,8 mld. Kč**, což představuje meziroční růst o 19,0 %. Prostředky byly použity zejména v souvislosti s pořizováním, obměňováním a ochraňováním státních hmotných rezerv (1,4 mld. Kč) a na státní správu v oblasti hospodářských opatření (0,3 mld. Kč).

Na **bezpečnost a veřejný pořádek** (rozpočtový oddíl 53) vynaložil státní rozpočet celkem **37,5 mld. Kč** při meziročním růstu o 11,6 %, z toho 33,6 mld. Kč na výdaje na policii, obecní policii a na Bezpečnostní informační službu a 3,7 mld. Kč na činnost Ministerstva vnitra.

Na **právní ochranu** (rozpočtový oddíl 54) bylo čerpáno **19,6 mld. Kč** při meziročním růstu o 8,5 %. Z této částky bylo vynaloženo **na soudnictví 8,7 mld. Kč** (meziroční růst o 10,2 %), **na vězeňství 6,6 mld. Kč** (růst o 7,9 %) a **na státní zastupitelství 1,9 mld. Kč** (růst o 5,5 %). Patří sem i výdaje na činnost Ústavního soudu České republiky (116 mil. Kč) a Kanceláře Veřejného ochránce práv (61 mil. Kč).

Na **požární ochranu a integrovaný záchranný systém** (rozpočtový oddíl 55) bylo v roce 2005 vynaloženo **7,5 mld. Kč**, což je o 1,9 % méně než v předchozím roce. Naprostá většina těchto prostředků směřovala do oblasti profesionálních složek a útvarů požární ochrany (6,8 mld. Kč) a na vzdělávací a technická zařízení požární ochrany (0,3 mld. Kč).

8.5. Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby

Celkové výdaje této rozpočtové skupiny **dosáhly v roce 2005 hodnoty 137,8 mld. Kč** a byly tak **o 1,7 mld. Kč, t.j. o 1,2 % nižší než v předchozím roce**. Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 14,9 %, zatímco v roce 2004 to bylo 16,2 %.

Na **státní moc, státní správu, územní samosprávu a politické strany** (rozpočtový oddíl 61) bylo vynaloženo celkem **73,9 mld. Kč**, t.j. o 73,8 % (o 31,3 mld. Kč) více než v roce 2004. Tento výrazný růst byl způsoben **odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU** podle DPH a HNP, které dosáhly **26,3 mld. Kč** (t.j. o 10,2 mld. Kč více než v roce 2004) a také **převody** do nově zřízeného **fondu státních záruk ve výši 22,2 mld. Kč** (v roce 2004 nerealizované). Další výdaje byly použity následovně: na činnost **finančních ředitelství a finančních úřadů 6,9 mld. Kč**, na činnost **celních ředitelství a celních úřadů 4,4 mld. Kč**, na **zastupitelství a stálé mise ČR v zahraničí 3,3 mld. Kč**. Na **zastupitelské orgány** (Parlament, volby do Parlamentu, do zastupitelstev územních samosprávných celků a do Evropského parlamentu) a na **činnost politických stran a hnutí** bylo vynaloženo celkem **2,1 mld. Kč**.

Výdaje na **ostatní činnosti** (rozpočtový oddíl 64) dosáhly v roce 2005 částky **33,5 mld. Kč a meziročně poklesly o 12,7 mld. Kč, t.j. o 27,4 %**. V rámci této složky výdajů rozpočtové skupiny 6 byly, v souladu se zákonem o státním rozpočtu na rok 2005, poskytnuty zejména **neinvestiční dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu, a to obcím ve výši 24,6 mld. Kč** (meziroční pokles o 0,3 mld. Kč) **a krajům 5,9 mld. Kč** (o 9,0 mld. Kč méně než v roce 2004; zde je patrný vliv posílení rozpočtového určení výnosů daní krajům na úkor příjmů státního rozpočtu). Do tohoto oddílu patří i **realizace státních záruk za úvěry přijaté KoB a ČMRZB** na financování infrastruktury ve výši **2,3 mld. Kč**.

Další součást výdajů této skupiny tvořily tzv. **finanční operace** (rozpočtový oddíl 63) – celkem **28,0 mld. Kč, což je o 20,6 mld. Kč méně** než v roce 2004. Na této sumě se nejvíce podílely výdaje státního rozpočtu **na dluhovou službu státu** (úroky, poplatky a kursové ztráty spojené s obsluhou státního dluhu) ve výši **25,3 mld. Kč** (meziročně klesly o 1,5 mld. Kč, t.j. o 5,6 %). Výrazný meziroční pokles výdajů v rámci tohoto oddílu je ovlivněn vysokou základnou roku 2004, kdy byla, na rozdíl od roku 2005, hrazena **ztráta České konsolidační agentury** přes státní rozpočet (18,2 mld. Kč v roce 2004).

Na **jiné veřejné služby a činnosti** (rozpočtový oddíl 62) bylo vynaloženo celkem **2,4 mld. Kč**. Na **humanitární zahraniční pomoc** bylo vynaloženo **0,7 mld. Kč** a na **rozvojovou zahraniční pomoc 0,6 mld. Kč**. Patří sem i archivní činnost s objemem spotřebovaných prostředků 0,8 mld. Kč.

Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i **výdaje na výzkum a vývoj**, které jsou v rozpočtové skladbě z hlediska jejího odvětvového třídění obsaženy v podstatě v každém výše uvedeném oddílu – jde o tzv. vědní paragraf (v rozpočtové skladbě zpravidla vymezen koncovým dvojčíslem 80). Na rozdíl od toho je samostatně sledována (na § 3801) výzkumná a vývojová činnost u Akademie věd ČR, která má různorodé ústavy a působí v širokém spektru vědních disciplín. To se obdobně týká i Grantové agentury ČR (její činnost je evidována na § 3802).

Celkem byly ze státního rozpočtu **na výzkum a vývoj v roce 2005** vynaloženy prostředky ve výši **16,8 mld. Kč** a proti roku 2004, kdy činily 14,7 mld. Kč, **vzrostly o 14,6 %**. Jejich podíl na souhrnných výdajích státního rozpočtu v roce 2005 představoval **1,8 %** a proti předchozímu roku se zvýšil o 0,1 procentního bodu. Podrobnější informace o výdajích na výzkum a vývoj jsou uvedeny v části III.6. této zprávy.

V roce 2005, ještě ve vyšší míře než v roce 2004, vykázaly jednotlivé kapitoly **převody do rezervních fondů**. Ty dosáhly **46,7 mld. Kč** a **vzrostly** tak proti roku 2004 o **17,7 mld. Kč**. Rozdělení neinvestičních a investičních převodů do rezervních fondů organizačních složek státu podle odvětvového členění na jednotlivé oddíly ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 55

v tis. Kč

kriteria		2004		2005	
		5346	6361	5346	6361
		Převody do fondů OSS	Invest.převody do RF OSS	Převody do fondů OSS	Invest.převody do RF OSS
oddíl	název oddílu	skutečnost	skutečnost	skutečnost	skutečnost
10	Zemědělství a lesní hospodářství	5 301 875	115 948	14 859 872	222 718
21	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	94 228	185 294	737 162	1 278 506
22	Doprava	567 894	2 788 996	878 788	3 677 584
23	Vodní hospodářství	1 912	108 269	124 085	216 425
24	Spoje	65 667	220	11 052	1 600
25	Všeobecné hosp.záležitosti a ost.ekonomické funkce	315 155	155 812	260 352	232 486
31	Vzdělání	5 702	98 661	7 879	99 712
32	Vzdělání	234 833	998 212	397 974	573 929
33	Kultura, cirkve a sdělovací prostředky	108 077	329 722	224 930	465 968
34	Tělovýchova a zájmová činnost	453	2 000	6 620	20 803
35	Zdravotnictví	187 389	817 431	122 095	1 495 125
36	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	900 353	46 927	468 870	792 395
37	Ochrana životního prostředí	88 909	197 930	177 529	193 425
38	Ostatní výzkum a vývoj	169 632	49 134	38 629	128 769
41	Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	659 558		227 853	
42	Politika zaměstnanosti	1 002 498		2 403 641	
43	Soc.péče a pomoc a spol.čin.v soc.zabezpečení a PZ	1 157 759	828 445	1 359 279	840 838
51	Obrana	3 119 110	3 442 836	3 011 006	4 793 841
52	Civilní nouzové plánování	53 251	21 737	36 162	27 225
53	Bezpečnost a veřejný pořádek	413 765	490 098	1 533 418	841 502
54	Právní ochrana	986 359	1 140 109	476 218	374 298
55	Požární ochrana a integrovaný záchranný systém	31 816	101 185	189 031	279 572
61	Státní moc, státní správa, úz.samospráva, pol.strany	860 820	563 843	1 120 300	893 716
62	Jiné veřejné služby a činnosti	107 611	36 168	177 187	13 552
63	Finanční operace		3 754		411 005
64	Ostatní činnosti	6 220	74 836	2 804	7 608
	Celkem	16 440 848	12 597 567	28 852 737	17 882 599
		29 038 415		46 735 336	

IV. ZHODNOCENÍ VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ VYNALOŽENÝCH K ODSTRAŇOVÁNÍ POVODŇOVÝCH ŠKOD, K ÚHRADĚ RESTITUČNÍCH VÝDAJŮ A K ŘEŠENÍ DŮSLEDKŮ KOSOVSKE KRIZE

a) Zhodnocení využití prostředků vynaložených k odstraňování povodňových škod

Záplavy, které v srpnu roku 2002 postihly rozsáhlá území v České republice, způsobily obrovské škody na majetku státu, municipalit, podnikatelských subjektů i občanů. Nezbytnost řešení následků povodňových škod se tak stala prvořadým úkolem, kterým se musela vláda zabývat bezprostředně po vzniku krizové situace a který se promítá i do dalších let.

V souladu s vypracovanou Strategií obnovy území postižených záplavami představovalo hlavní problém především zabezpečení potřebných finančních prostředků.

Na financování následků povodňových škod se podílí především státní rozpočet, významnou pomoc pak představují zdroje Evropské unie a úvěry Evropské investiční banky.

Největší objem finančních prostředků byl vynaložen v letech 2002 až 2004. Celkem bylo v těchto třech letech vynaloženo na řešení následků povodňových škod z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu **16,2 mld. Kč**, z toho 2,5 mld. Kč v roce 2002, více než 9,9 mld. Kč v roce 2003 (z toho 5,4 mld. Kč od EIB a 4,1 mld. Kč z Fondu solidarity EU) a 3,8 mld. Kč v roce 2004 (z toho 2,7 mld. Kč od EIB).

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2005 byla na daný účel vyčleněna v rozpočtech jednotlivých kapitol formou závazného ukazatele **částka 77 mil. Kč**.

V průběhu roku byly tyto výdaje **posíleny o cca 1,9 mld. Kč, z toho 1,7 mld. Kč** představovaly prostředky získané čerpáním **úvěru od Evropské investiční banky (EIB)** přijatého podle zákona č. 574/2002 Sb. Celkem tak rozpočtované výdaje na odstraňování povodňových škod vzrostly na 2,0 mld. Kč.

Z rozpočtované částky bylo **ve skutečnosti vyčerpáno necelých 1,9 mld. Kč**. Na výdajích se z **více než 90 %** podílely **prostředky EIB**, jejichž čerpání dosáhlo téměř 1,7 mld. Kč.

Celkové čerpání prostředků na odstraňování povodňových škod je uvedeno v následující tabulce:

Tabulka č. 56

Výdaje na odstraňování povodňových škod	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %	Rozdíl
	schválený	po změnách			
	1	2			
Úřad vlády ČR		32	33	102,6	1
Ministerstvo pro místní rozvoj	50	250	105	41,8	-146
Ministerstvo dopravy		172	191	111,4	20
Ministerstvo zemědělství		1 514	1 496	98,8	-18
Ministerstvo kultury	27	27	30	112,8	3
CELKEM	77	1 995	1 855	93,0	-140

v mil. Kč

V kapitole **Úřad vlády** bylo v roce 2005 na odstraňování povodňových škod vyčerpáno celkem **33 mil. Kč**, z nichž byla většina určena na opravy a údržbu objektů Úřadu.

V kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** byl schválený rozpočet 50 mil. Kč zvýšen na 250 mil. Kč. Takto upravený rozpočet byl vyčerpán na 41,8 %, t.j. ve výši 105 mil. Kč. Tyto prostředky se především týkaly těchto dvou podprogramů:

- **podprogram 217 816 Podpora obnovy venkova po povodni 2002** dosáhl skutečného čerpání 2005 bez rezervního fondu ve výši 58,785 mil. Kč, čerpání rezervního fondu 9,750 mil. Kč. Ke dni 31.12.2005 je dosud nevyřízeno 179 žádostí v objemu 293,352 mil. Kč.

- **podprogram 217 818 Podpora rozvoje hospodářsky slabých a strukturálně postižených regionů po povodni 2002** dosáhl skutečného čerpání v roce 2005 bez rezervního fondu 19,846 mil. Kč, čerpání rezervního fondu 11,142 mil. Kč. Ke dni 31.12.2005 je dosud nevyřízeno 67 žádostí v objemu 126,718 mil. Kč.

V kapitole **Ministerstvo dopravy** nebyly na rok 2005 schváleny žádné výdaje na odstraňování škod způsobených povodněmi v roce 2002, nicméně v průběhu roku byl rozpočet navýšen na **172 mil. Kč**. Jednalo se o **prostředky z úvěru od EIB** (převedených z kapitoly OSFA) určené **na obnovu dálnic, silnic pro motorová vozidla a silnic I. třídy, na obnovu železniční dopravní cesty a na obnovu staveb vodní dopravy**. Tyto prostředky byly ve stejné výši vyčerpány. Ve skutečném čerpání se ještě projevilo **19,5 mil. Kč** (prostředky z rezervního fondu), které byly určeny jako **státní příspěvek** podnikatelským subjektům při obnově území postiženém povodní 2002.

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** byl v roce 2005 k odstraňování povodňových škod vynaložen největší objem prostředků. Rozpočet byl v průběhu roku upraven na 1 514 mil. Kč, z toho 1 501 mil. Kč tvořily úvěry od EIB (prostřednictvím kapitoly OSFA). Z celkově utracené částky **1 496 mil. Kč** směřovalo více než **607 mil. Kč** na **státní pomoc** při obnově území postiženého povodní 2002, téměř **876 mil. Kč** na **odstranění následků povodní na státním vodohospodářském majetku** (podprogram 229 113) a **13 mil. Kč** na obnovy, odbahnění a **rekonstrukce rybníků a vodních nádrží**. Z rozpočtu kapitoly Ministerstvo zemědělství byly **do rozpočtu kapitoly Ministerstvo životního prostředí** převedeny a čerpány prostředky na výše uvedený podprogram 229 113 ve výši **24 mil. Kč** (pro Výzkumný ústav vodohospodářský TGM). V této kapitole nebyl rozpočtován specifický ukazatel „Výdaje na odstraňování škod způsobených povodněmi v roce 2002“, proto je tato částka součástí „Výdajů na financování programů“ a není ani uvedena v tabulce č. 56.

V kapitole **Ministerstvo kultury** dosáhly výdaje na odstraňování škod způsobených povodní v roce 2002 výše **30 mil. Kč**. Převýšení rozpočtu o 3 mil. Kč ovlivnilo použití prostředků rezervního fondu ve stejné výši. Prostředky byly využity na **restaurování a nové ukládání restaurovaných sbírkových předmětů poškozených povodní, a to jak v Národní galerii v Praze, tak v Národním muzeu a Národním technickém muzeu**. V požadovaném rozsahu byl také **zajištěn rozvoj a provoz vysoušecích a konzervátorských pracovišť v Národní knihovně České republiky, Národním technickém muzeu a Technickém muzeu v Brně**.

Podrobnější informace o využití finančních prostředků uvolněných na odstraňování následků povodňových škod **jsou obsaženy v závěrečných účtech jednotlivých kapitol**.

Na financování odstraňování následků povodňových škod ze srpna 2002 se podílely rovněž **prostředky Evropské unie** (mimo EIB), i když také již v menším rozsahu než v roce 2004. Prostředky již **nebyly** poskytnuty z projektů/nástrojů předvstupní pomoci – **Phare a ISPA**. V rámci programu **SAPARD** byly proplaceny celkem 3 projekty v celkové výši 4,6 mil. Kč (v roce 2004 to bylo 108,5 mil. Kč). V roce 2005 bylo proplácení projektů v rámci programu SAPARD ukončeno.

Z **Fondu solidarity Evropské unie**, který byl zřízen jako nástroj určený na pomoc územím postiženým přírodní katastrofou a který byl aktivován právě na nápravu povodňových škod ve Střední Evropě, **v roce 2005** (stejně jako v roce 2004) **prostředky čerpány nebyly**.

Další prostředky byly poskytnuty **prostřednictvím veřejných rozpočtů územní úrovně**. Výše uvolněných prostředků a účely jejich využití jsou uvedeny v části II. sešitu F o hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků.

b) Využití prostředků určených k úhradě restitučních výdajů poskytnutých na základě zákonů č. 164/1998 Sb., 21/2000 Sb. a 246/2000 Sb.

Zákonem č. 403/1990 Sb., o zmírnění následků některých majetkových křivd, bylo dosavadním uživatelům bytů a nebytových prostor ve vydávaných nemovitostech, které slouží pro činnost diplomatických a konzulárních misí, poskytování zdravotnických a sociálních služeb, potřeby školství, provoz kulturních a tělovýchovných zařízení, pracovní rehabilitaci a zaměstnání zdravotně postižených osob, umožněno uzavřít s nabyvateli těchto objektů dohodu o užívání a nájmu nebytových prostor podle občanského zákoníku a souvisejících předpisů. Oprávněná osoba mohla dohodu vypovědět nejdříve po uplynutí 10 let ode dne účinnosti tohoto zákona (t.j. po 1. listopadu 2000).

Tímto zákonem však nebyly stanoveny potřebné prostředky ke krytí výdajů s tím souvisejících, proto bylo financování výdajů řešeno **zákonem č. 164/1998 Sb.**, kterým se mění zákon č. 500/1990 Sb., o působnosti orgánů ČR ve věcech převodů vlastnictví k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby. Podle tohoto zákona bylo v roce 1998 **z prostředků Fondu národního majetku převedeno 5 480 mil. Kč** na zvláštní účet státních finančních aktiv ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen váznoucích na majetku vydaném oprávněným osobám a ke krytí nezbytných výdajů souvisejících s náhradou za majetek státu sloužící účelům výzkumu a vývoje vydaný oprávněným osobám.

Prostředky vyčleněné podle zákona č. 164/1998 Sb. však nepostačovaly v plné výši na krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen na restituovaném majetku, proto byly **v roce 2000 uvolněny další prostředky podle zákona č. 21/2000 Sb.** pro kapitolu Ministerstvo práce a sociálních věcí (4 000 mil. Kč) **a podle zákona č. 246/2000 Sb.** pro kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2 090 mil. Kč), Ministerstvo kultury (1 489 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (700 mil. Kč) a pro OkÚ Kutná Hora (55 mil. Kč), **v souhrnné výši 8 334 mil. Kč.** Celkem tak bylo k uvedenému účelu **vyčleněno přes 13,8 mld. Kč.**

Rozdělení finančních prostředků určených k úhradě restitučních výdajů podle výše uvedených zákonů a podle jednotlivých kapitol, jejich čerpání ke konci roku 2005 a převod zbývajících prostředků do roku 2006 je uveden v tabulce:

Tabulka č. 57

Kapitoly	zákon č. 164/1998 Sb. čerpání (vyčerpáno) 1998-2001	zákon č. 21/2000 Sb. čerpání (vyčerpáno) 2000-2003	zákon č. 246/2000 Sb.			Vyčleněno dle zákonů celkem	Čerpání dle zákonů celkem	Převod do roku 2006
			vyčleněno	čerpání 2000-2004	čerpání 2005			
Ministerstvo práce a sociálních věcí	2 750	4 000	0	0	0	6 750	6 750	0
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2 293	0	2 090	1 185	36	4 383	3 514	869
Ministerstvo kultury	324	0	1 489	872	56	1 813	1 252	561
Ministerstvo zdravotnictví	113	0	700	613	87	813	813	0
Okresní úřad Kutná Hora	0	0	55	55	0	55	55	0
CELKEM	5 480	4 000	4 334	2 725	179	13 814	12 384	1 430

Z přehledu je zřejmé, že v roce 2005 se čerpaly jen prostředky vyčleněné podle zákona 246/2000 Sb. Prostředky vyčleněné na základě zákonů č. 164/1998 Sb. a č. 21/2000 Sb. byly v plné míře již dočerpány v minulých letech. Z objemu 4,3 mld. Kč (zákon 246/2000 Sb.) bylo do roku 2004 vyčerpáno 2,7 mld. Kč. V roce 2005 činil schválený rozpočet na tyto účely v kapitole OSFA 766 mil. Kč. V průběhu roku došlo k uvolnění pouze 179 mil. Kč do následujících kapitol:

V kapitole **Ministerstvo zdravotnictví** byly v roce 2005 v souladu se zákonem č. 246/2000 Sb. čerpány prostředky ve výši 89 910 tis. Kč na akci FNKV Praha 10 – **rekonstrukce pavilonu „M“, klinika dětí a dorostu** (evid. č. 335 011 – 0060). **Z kapitoly OSFA bylo rozpočtovým opatřením převedeno 87 078 tis. Kč** a z provozních prostředků kapitoly MZ byla tato částka navýšena o 2 832 tis. Kč. K využití ke stejnému účelu nebyly do roku 2006 převedeny žádné prostředky.

Do kapitoly **Ministerstvo kultury** bylo v průběhu roku 2005 z kapitoly OSFA převedeno 120 142 tis. Kč, z toho 63 760 tis. Kč však bylo ke konci roku vráceno zpět. **Skutečně čerpaných 56 338 tis. Kč** bylo věnováno na rekonstrukci areálu Jezuitské koleje v Kutné Hoře a na rekonstrukci zámku Mníšek pod Brdy.

Rozpočet kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** byl v průběhu roku, v souladu s očekávaným čerpáním prostředků na restituce, navýšen o částku 36 803 tis. Kč na úkor kapitoly OSFA. V závěru roku byla částka 1 298 tis. Kč vrácena zpět. Celkově byly tedy čerpány prostředky ve výši **35 505 tis. Kč**, z nichž 34 803 tis. Kč bylo použito na výstavbu nového objektu v SOŠ v Chocni jako náhrady za objekt vydaný v restituci. Dalšíh 702 tis. Kč bylo určeno na koupi a následnou rekonstrukci atelieru L. Šalouna.

Na krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen na restituovaném majetku bylo **ve všech dotčených kapitolách vynaloženo za celé období od roku 1998 v souhrnu cca 12,4 mld. Kč**. Prostředky v celkové výši přesahující 1,4 mld. Kč, které byly na restituční výdaje vyčleněny podle zákona č. 246/2000 Sb. a které nebyly dosud čerpány, budou k těmto účelům **použity v příštích letech**.

c) Využití prostředků určených zákonem č. 165/1999 Sb. k řešení důsledků kosovské krize

Zákon č. 165/1999 Sb. zmocnil Ministerstvo financí **vydat státní dluhopisy do výše 2,0 mld. Kč** s účelovým určením na financování řešení důsledků kosovské krize.

Emise dluhopisů byly uskutečněny v letech 1999 a 2000. Získané **prostředky byly uloženy na zvláštním účtě ve státních finančních aktivech**, z něhož byly, podobně jako v předchozích letech, i v roce 2005 uvolňovány zúčastněným resortům. Část prostředků si resorty v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, převedly do svých rezervních fondů.

Základní **rozdělení celkové částky 2,0 mld. Kč** mezi zainteresované resorty stanovila vláda České republiky svým **usnesením č. 765/1999**. Tato základní alokace byla posléze upravována, a to především **dalším usnesením č. 1025/1999** a dále též i dohodami mezi resorty navzájem.

V roce 2005 bylo celkově uvolněno z účtu státních finančních aktiv rozpočtovými opatřeními 36,9 mil. Kč. Tyto prostředky byly převedeny do kapitoly Ministerstvo zahraničních věcí, odkud byly dále transferovány do kapitoly Ministerstvo vnitra (0,9 mil. Kč) a do kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu (1,6 mil. Kč). Skutečně bylo resorty **čerpáno 18,5 mil. Kč** (včetně prostředků z rezervních fondů) a 27,4 mil. Kč bylo převedeno rezervních fondů.

Kapitole **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo v roce 1999 určeno na tyto účely 500 mil. Kč, z nichž 472 mil. Kč bylo vyčerpáno do roku 2004. V roce 2005 byla z rezervního fondu MPO (28 mil. Kč) čerpána částka 9 mil. Kč na realizaci těchto projektů:

- výstavba rodinných domků a sociální infrastruktury pro repatrianty a osoby postižené během války v Chorvatsku ve výši 6,9 mil. Kč,
- likvidace ekologických a stavebních havárií v oblasti rafinérie Novi Sad, Srbská republika ve výši 2,1 mil. Kč.

V průběhu roku kapitola obdržela a skutečně vyčerpala 1,6 mil. Kč od Ministerstva zahraničních věcí na projekt Předávání zkušeností ČR v oblasti technické harmonizace Albánie.

Celkem bylo tedy na řešení důsledků kosovské krize v rámci resortu čerpáno 10,6 mil. Kč.

Ministerstvo zahraničních věcí obdrželo na dané účely v roce 2005 od kapitoly OSFA 36,9 mil. Kč (v roce 1999 vyhrazeno 133,5 mil. Kč, do roku 2004 vyčerpáno 81 mil. Kč). Po výše uvedených transferech prostředků do kapitol MPO a MV zbylo kapitole 34,4 mil. Kč. Z toho 26,8 mil. Kč bylo převedeno do rezervního fondu a **skutečně čerpáno** tak bylo jen **7,5 mil. Kč**, a to na následující projekty:

- Jagello 2000 - Studijní program pro srbské a černohorské studenty a novináře ve výši 1,3 mil. Kč,
- Rada pro mezinárodní vztahy - Začleňování SČH a BaH do EU ve výši 0,2 mil. Kč,
- Enviros, s.r.o. - Vytvoření vládních struktur pro energetický sektor Kosova ve výši 0,5 mil. Kč,
- NATO - Příspěvek na projekt NATO realizovaný v BaH v oblasti obranné konverze ve výši 1,5 mil. Kč,
- OBSE - Příspěvek OBSE na zlepšení činnosti albánské pohraniční policie ve výši 0,9 mil. Kč,
- McInvest Economic Development s.r.o - Školení k problematice FDI ve výši 0,4 mil. Kč,
- SECI - Příspěvek na činnost SECI – rok 2005 ve výši 0,6 mil. Kč,
- SECI - Příspěvek na činnost SECI – rok 2006 ve výši 0,6 mil. Kč,
- ODEON, MZV ČR - Organizace zasedání regionálního stolu Paktu stability pro jihovýchodní Evropu v Praze ve výši 1,2 mil. Kč,
- MZV ČR - Vyslání českého sekondovaného experta do Paktu stability pro JVE ve výši 0,3 mil. Kč,
- Racviac - Seminář k obranné konverzi Paktu stability pro JVE v Bělehradě ve výši 43 tis. Kč.

Kapitola **Ministerstvo vnitra** obdržela v průběhu roku **0,9 mil. Kč** od MZV (v roce 1999 vyhrazeno 321,9 mil. Kč, do roku 2004 vyčerpáno 318,6 mil. Kč). Z této částky bylo **0,6 mil. Kč** určeno na projekt „**Transfer know-how a výměna zkušeností s reformou veřejné správy v zemích střední a východní Evropy**“. V důsledku špatné organizace na straně partnerských zemí se však nepodařilo realizovat všechny plánované akce a skutečně bylo čerpáno jen 45 tis. Kč. Zbývající částka byla převedena do rezervního fondu. **Na expertní misi Ministerstva vnitra ČR do SČH bylo přijato 0,3 mil. Kč a skutečně vyčerpáno 0,2 mil. Kč.**

Kapitoly **Ministerstvo obrany** (v roce 1999 vyhrazeno 894,6 mil. Kč, do roku 2004 vyčerpáno 888,1 mil. Kč) a **Ministerstvo zemědělství** (v roce 1999 vyhrazeno 150 mil. Kč, do roku 2004 vyčerpáno 141,7 mil. Kč) nepožadovaly žádný převod prostředků z kapitoly OSFA a ani žádné prostředky skutečně nečerpaly.

V. ROZDÍL MEZI PŘÍJMY Z POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A VÝDAJI SPOJENÝMI S VÝBĚREM POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A S VÝPLATOU DÁVEK DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ ZA ROK 2005

Příjmy z pojistného na důchodové pojištění (včetně příslušenství), výdaje na dávky důchodového pojištění a výdaje spojené s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění (dále jen „výdaje na správu“) jsou ukazatele, ze kterých se vychází při výpočtu rozdílu mezi příjmy z pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění a výdaji na správu. V případě kladného rozdílu je částka převáděna na „zvláštní účet důchodového pojištění“, který je podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, součástí státních finančních aktiv.

V roce 2005 byly inkasovány příjmy z pojistného na důchodové pojištění, vč. příslušenství, které plátcí platí povinně podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 258 277 432 tis. Kč. Dobrovolné důchodové pojištění bylo vybráno v částce 49 629 tis. Kč. Podle uvedeného zákona jsou příjmy z pojistného (včetně příslušenství) příjmem státního rozpočtu. **Příjmy z pojistného důchodového pojištění včetně příslušenství a dobrovolného důchodového pojištění, dosáhly** za všechny kapitoly státního rozpočtu, které pojistné vybírají, **částky 258 327 061 tis. Kč. Výdaje na dávky důchodového pojištění činily** v roce 2005 za všechny kapitoly státního rozpočtu, ze kterých jsou vypláceny, **247 389 954 tis. Kč. Správní výdaje** spojené s výběrem důchodového pojištění a s výplatou dávek důchodového pojištění byly propočítány za všechny kapitoly za rok 2005 v částce **4 377 240 tis. Kč.**

Způsob výpočtu rozdílu mezi příjmy pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění je stanoven vyhláškou č. 76/2005 Sb., o stanovení způsobu výpočtu rozdílu mezi příjmy pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění, vydanou v souladu se zmocněním v § 36 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

Při výpočtu výsledku hospodaření systému důchodového pojištění za rok 2005 bylo postupováno v souladu s vyhláškou č. 76/2005 Sb., následovně:

Od celkových výdajů České správy sociálního zabezpečení za rok 2005 ve výši 280 311 967 tis. Kč byly odečteny výdaje na důchody, na dávky nemocenského pojištění, na další dávky sociálního zabezpečení, výdaje na výplaty podle zvláštních právních předpisů, které provádí Česká správa sociálního zabezpečení a výdaje na

společné programy Evropské unie a České republiky. Tímto postupem byly vypočítány celkové správní výdaje ČSSZ v částce 4 937 499 tis. Kč. Po vynásobení koeficientem 0,8642 stanoveném vyhláškou, byly zjištěny výdaje spojené s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění, které činily 4 266 987 tis. Kč. Výdaje na správu necivilních správ sociálního zabezpečení Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Vězeňské služby Ministerstva spravedlnosti spojené se systémem důchodového pojištění byly propočteny v celkové částce 110 253 tis. Kč. U Ministerstva financí nejsou správní výdaje propočítávány, jelikož z této kapitoly jsou vypláceny pouze dávky nemocenského pojištění, nikoliv dávky důchodového pojištění. **Celkové výdaje na správu připadající na systém důchodového pojištění činily 4 377 240 tis. Kč.**

Výdaje na dávky důchodového pojištění a správní výdaje spojené s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění za rok 2005 dosáhly celkem 251 767 194 tis. Kč. Po odečtení částky těchto výdajů od příjmů z pojistného na důchodové pojištění, které činily 258 327 061 tis. Kč, **byl zjištěn přebytek příjmů nad výdaji v oblasti důchodového pojištění v objemu 6 559 867 tis. Kč. Tento přebytek bude převeden na zvláštní účet důchodového pojištění, který je součástí státních finančních aktiv.**

Údaje, ze kterých se vycházelo při propočtu, jsou uvedeny v tabulce (v tis. Kč):

Tabulka č. 58

	Celkem ČR	MPSV	MO	MV	Min.sprav.	MF
Pojistné na důchodové pojištění povinné	258 277 432	250 055 617	1 904 401	5 268 749	537 237	511 428
Pojistné na důchodové pojištění dobrovolné	49 629	49 629				
Celkem pojistné důchodového pojištění	258 327 061	250 105 246	1 904 401	5 268 749	537 237	511 428
Výdaje na dávky důchodového pojištění	247 389 954	241 160 897	3 142 627	2 733 185	353 245	0
ČSSZ (propočteno koef. 0,8642 podle vyhl. č. 76/2005 Sb.)	4 266 987	4 266 987				
Koeficient podílu výd. na správu na dávkách důch. pojištění u ČSSZ		0,0177				
Výdaje na správu u necivilních správ	110 253		55 624	48 377	6 252	0
Výdaje na správu celkem	4 377 240	4 266 987	55 624	48 377	6 252	0
Výdaje na důchody a správu	251 767 194	245 427 884	3 198 251	2 781 562	359 497	0
Rozdíl příjmů a výdajů	6 559 867	4 677 362	-1 293 850	2 487 187	177 740	511 428
(+ přebytek, - schodek)						

VI. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU NA FINANCOVÁNÍ SPOLEČNÝCH PROGRAMŮ EVROPSKÉ UNIE A ČESKÉ REPUBLIKY

Členstvím v Evropské unii (EU) získala Česká republika možnost čerpat prostředky ze společného rozpočtu EU v rámci tzv. strukturální politiky, která je financovaná prostřednictvím čtyř strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Příprava na strukturální politiku, která probíhala již před vstupem do EU prostřednictvím nástrojů předvstupní pomoci (Phare, ISPA, SAPARD), v současnosti dobíhá.

Ve smyslu nařízení Rady Evropských společenství č. 1260/1999 se strukturálními fondy rozumí:

- **Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)** je určen pro regiony se zaostávajícím vývojem a se strukturálními potížemi vyplývajícími z probíhajících hospodářských a sociálních přeměn (financuje investice vytvářející nová pracovní místa, infrastrukturu, projekty místního rozvoje a rozvoje venkova);
- **Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF)** – podpůrná sekce^{*)} je určena na podporu konkurenceschopnosti zemědělství jako klíčové aktivity ve venkovských oblastech; zajišťuje diverzifikaci činností v těchto oblastech a pomáhá udržovat jejich osídlení;
- **Evropský sociální fond (ESF)** je určen na podporu investic do lidských zdrojů, jejich vzdělávání, na zvyšování zaměstnanosti, podnikání a vyrovnávání příležitostí v přístupu na trh práce;
- **Finanční nástroj pro orientaci rybolovu (FIFG)** pomáhá udržet konkurenceschopný rybářský průmysl a revitalizuje oblasti závislé na rybolovu.

Fond soudržnosti (FS) poskytuje pomoc na národní úrovni vybraným státům na přípravu vstupu do hospodářské a měnové unie. Je zaměřen na podporu dopravní infrastruktury a zlepšování kvality životního prostředí (spolufinancuje projekty vyšší než 10 mil. EUR).

---

^{*)} jedná se o dvousložkový fond: podpůrná sekce financuje strukturální opatření, záruční sekce financuje Společnou zemědělskou politiku

Výdaje státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR

Výdaje státního rozpočtu určené na spolufinancování společných programů EU a ČR byly v roce 2005 sledovány v rámci závazného ukazatele státního rozpočtu „Výdaje ze státního rozpočtu na financování společných programů EU a ČR“, který je dále členěn na výdaje související s finančními nástroji pro období před vstupem ČR do EU a na výdaje související s naplňováním strukturální politiky programů a projektů po vstupu do EU. Spolufinancování z národní strany je podmínkou pro čerpání prostředků jak ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, tak z nástrojů předvstupní pomoci.

Celkem na financování společných programů EU a ČR v rámci příslušných závazných ukazatelů bylo z původně rozpočtovaných 9 402,8 mil. Kč a v průběhu roku navýšených o 63,0 mil. Kč, čerpáno **přes 4 324,7 mil. Kč**, t.j. 45,7 %.

Na financování **programů strukturálních fondů a projektů Fondu soudržnosti** ze státního rozpočtu bylo rozpočtováno celkem 8 741,9 mil. Kč, z toho národní prostředky představovaly 3 390,3 mil. Kč a prostředky z rozpočtu EU procházející státním rozpočtem 5 351,5 mil. Kč. **Čerpáno bylo celkem 3 127,9 mil. Kč**, z toho **spolufinancování z prostředků ČR** dosáhlo **1 166,3 mil. Kč**, t.j. pouze 34,4 % rozpočtu (do rezervních fondů kapitol bylo převedeno celkem 2 567,2 mil. Kč). **Financování ze strany EU** (pouze prostředky převedené do státního rozpočtu) dosáhlo **1 961,6 mil. Kč** (do rezervních fondů bylo převedeno 3 642,1 mil. Kč). Při zpracování státního rozpočtu Ministerstvo financí respektovalo návrhy rozpočtů předložených jednotlivými kapitolami, pokud nebyly nad jejich rozpočtový rámec. V některých případech šlo o velmi optimistický odhad, který nerespektoval fakt, že čerpání je za alokacemi zpoždováno. Také porovnání rozpočtu jednotlivých resortů s kritérii EU ukázalo, že průběh čerpání v roce 2005 měl být cca poloviční oproti údajům jimi stanoveným.

Na realizaci předvstupních nástrojů (Phare, ISPA, SAPARD) a přechodného nástroje Transition Facility bylo ve státním rozpočtu na rok 2005 vyčleněno celkem 660,9 mil. Kč, z toho na předvstupní nástroje 649,4 mil. Kč. Projekty **PHARE** zahrnuté ve státním rozpočtu ve výši 359,9 mil. Kč byly v průběhu roku sníženy o 5,4 mil. Kč, skutečně bylo vynaloženo **306,5 mil. Kč**, t.j. 85,3 % rozpočtu po změnách. Na spolufinancování programu **SAPARD** byl rozpočet 224,1 mil. Kč navýšen o 68,5 mil. Kč, čerpáno bylo celkem **352,4 mil. Kč** při použití prostředků převedených z rezervních fondů, plněno bylo na 120,5 % rozpočtu po změnách. Z rozpočtovaných prostředků na projekty nástroje **ISPA** bylo čerpáno **24,3 mil. Kč**,

t.j. na 36,7 %. **Celkové čerpání předvstupních nástrojů** dosáhlo celkem **683,2 mil. Kč**, t.j. 95,9 % rozpočtu po změnách. Spolufinancování v rámci přechodného nástroje **Transition Facility** bylo rozpočtováno ve výši 11,6 mil. Kč, v průběhu roku bylo zvýšeno o 3,5 mil. Kč, čerpání dosáhlo **13,6 mil. Kč**, t.j. 90,5 % rozpočtu po změnách.

Výdaje jednotlivých rozpočtových kapitol v rozdělení na předvstupní a přechodné nástroje a na spolufinancování programů/projektů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti jsou uvedeny v tabulkách č. 59 až 61. V rámci plnění závazných ukazatelů státního rozpočtu byly čerpány následovně:

- v kapitole **Ministerstvo průmyslu a obchodu** celkem **1 062,4 mil. Kč** (plnění 36,5 % rozpočtu) z toho na programy strukturálních fondů 1 017,3 mil. Kč (35,6 % rozpočtu). Na operační program (OP) Průmysl a podnikání (ERDF) bylo čerpáno přes 1 015,0 mil. Kč (podíl ČR 253,7 mil. Kč, podíl EU 761,3 mil. Kč); do příjmů kapitoly bylo z prostředků rozpočtu EU převedeno 566,1 mil. Kč, z toho 539 tis. Kč bylo poskytnuto přímo příjemcům; rozdíl příjmů a výdajů prostředků z rozpočtu EU 194,6 mil. Kč byl veden v účetnictví jako pohledávka za EU; nevyčerpaná částka (podíl ČR 446,2 mil. Kč a podíl EU téměř 1 338,7 mil. Kč) byla převedena do rezervního fondu a bude čerpána během stávajícího programového období. OP Rozvoj lidských zdrojů (ESF) byl vyhlášen až v druhé polovině roku 2005, a tak byly čerpány pouze prostředky na administraci programu – technickou asistenci 2,2 mil. Kč (podíl ČR 562 tis. Kč a podíl EU 1,7 mil. Kč); do rezervního fondu byla převedena zbývající rozpočtovaná částka - celkem téměř 57,8 mil. Kč. Na realizaci programů PHARE bylo vynaloženo 45,1 mil. Kč (t.j. 83,8 % rozpočtu), z toho v oblasti podpory malého a středního podnikání 42,3 mil. Kč (82,9 % rozpočtu).

- v kapitole **Ministerstvo zemědělství** celkem **795,5 mil. Kč** (plnění na 46,1 % rozpočtu). Na financování SOP Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství (EAGGF – podpůrná sekce) bylo čerpáno 613,3 mil. Kč (40,5 % rozpočtu), z toho ze státního rozpočtu 267,2 mil. Kč (26,1 % rozpočtu) a z rozpočtu EU 346,1 mil. Kč (70,8 %); Do rezervního fondu bylo převedeno celkem 899,5 mil. Kč (z toho 756,6 mil. Kč z prostředků ČR). Realizace programů předvstupní pomoci byla uskutečněna prostřednictvím programů PHARE, SAPARD a Transition Facility v celkové výši 182,2 mil. Kč (86,3 % rozpočtu). Na projekty PHARE, zaměřené zejména na budování služeb v oblasti veterinární, fytosanitární, bezpečnosti a kvality potravin, na budování mechanismů k realizaci společné zemědělské politiky a využívání fondů EU, bylo vyplaceno 1,1 mil. Kč (11,2 % rozpočtu) – důvodem nízkého čerpání byly komplikace při stavebním řízení a posun výstavby administrativně vzdělávacího centra v Praze-Ruzyni. Na program SAPARD vč. převodu na Národní fond MF bylo vynaloženo 171,5 mil. Kč (89,5 % rozpočtu),

z toho 5,1 mil. Kč představovaly neinvestiční výdaje a 166,4 mil. Kč investiční výdaje; z celku bylo poskytnuto na pozemkové úpravy téměř 22,8 mil. Kč a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 95,4 mil. Kč na dofinancování přiznaných dotací; do rezervního fondu bylo převedeno 20,1 mil. Kč. V rámci nástroje Transition Facility bylo na nákup výpočetní techniky v souvislosti s bezpečností potravin na zdokonalení systému RASFF čerpáno téměř 9,6 mil. Kč (100 % rozpočtu).

- v kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** celkem **903,5 mil. Kč** (plnění na 28,8 % rozpočtu po změnách). Na financování 3 programů strukturálních fondů (ESF) bylo vynaloženo celkem 761,4 mil. Kč (24,9 % rozpočtu), z toho čerpání prostředků OP Rozvoj lidských zdrojů dosáhlo 507,1 mil. Kč (23,7 % rozpočtu), na Jednotný programový dokument pro Cíl 3 bylo vyplaceno téměř 167,5 mil. Kč (41,3 % upraveného rozpočtu) a na program Společenství Iniciativa EQUAL téměř 86,9 mil. Kč (16,8 % rozpočtu) – čerpání prostředků podle zdrojů financování a převody z a do rezervního fondu jsou uvedeny v tabulkách č. 59 až 61. Dva první programy byly zaměřeny na posílení hospodářské soudržnosti regionů, konkrétně na eliminaci zvýšené nezaměstnanosti, zlepšení struktury pracovních míst a na integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva. Prostředky Iniciativy EQUAL byly určeny na rozvoj politiky zaměstnanosti, odstraňování diskriminace a nerovnosti na trhu práce. Příčinou nízkého čerpání prostředků na ESF byly problémy s implementací programů – nedostatečná harmonizace české a evropské legislativy, nerozpracování principu partnerství, na kterém je založena realizace většiny projektů, nedostatečné personální zajištění subjektů implementační struktury, technické problémy apod. Na projekty PHARE bylo vyčerpáno 142,0 mil. Kč (vč. 87,3 mil. Kč převedených z rezervního fondu), t.j. 205,4 % rozpočtu; nečerpané prostředky v objemu 13,0 mil. Kč byly koncem roku převedeny do rezervního fondu.

- v kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** celkem **616,4 mil. Kč** (plnění na 64,2 % rozpočtu po změnách). Na strukturální programy bylo z rozpočtovaných 709,1 mil. Kč čerpáno 57,9 % (410,4 mil. Kč), čerpání na jednotlivé programy, vč. převodů z/do rezervního fondu je uvedeno v tabulkách č. 59 až 61. Čerpání v rámci Společného regionálního operačního programu na 66,0 % bylo ovlivněno zpožděním realizace programu, zejména podceněním administrativní kapacity. Mezi příčiny nízkých výdajů v rámci Jednotného programového dokumentu Cíl 2 Praha patřilo: menší počet předložených projektů po 2. výzvě, kde nebyla Regionální radou (Zastupitelstvo hl.m. Praha) vyhlášena všechna opatření regionu soudržnosti, posun harmonogramů u projektů z 1. výzvy, posun vyhlášení 3. výzvy (čerpání se projeví až v roce 2006), oznámení limitu výdajů až v srpnu 2005 a i způsob čerpání finančních prostředků. U projektů programu INTERREG IIIA byly na jejich většinu vydávána rozhodnutí o spoluúčasti státního rozpočtu až ve druhé polovině roku, a tak řada příjemců

nestihla prostředky čerpat ještě v roce 2005 a jejich čerpání prostřednictvím rezervního fondu bylo odloženo na rok 2006. Nevyčerpání prostředků v rámci programů INTERREG IIIB CADSES a INTERREG IIIC bylo způsobeno tím, že realizace projektů obou programů je víceletá a dotace jsou čerpány zpětně na základě reálně uskutečněných výdajů až do ukončení projektu, nevyčerpané prostředky byly odvedeny do rezervního fondu pro použití v následujících letech. Na projekty předvstupního nástroje PHARE bylo vynaloženo 25,0 mil. Kč (16,6 % rozpočtu po změnách) – rozdíl mezi plánem a skutečností byl ovlivněn jednak zpožděním při provádění výběru dodavatele a jednak způsobem proplácení ve 3 platbách. Na program SAPARD bylo ve státním rozpočtu vyčleněno pro Agenturu SAPARD při Státním zemědělském intervenčním fondu 32,5 mil. Kč, které byly v průběhu roku navýšeny rozpočtovým opatřením téměř o 68,5 mil. Kč, plněno bylo na 179,2 % takto upraveného rozpočtu (181,0 mil. Kč; chybějící prostředky byly převedeny do příjmů státního rozpočtu z rezervního fondu).

- v kapitole **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** celkem **344,4 mil. Kč** (plnění na 91,6 % rozpočtu) v rámci OP Rozvoj lidských zdrojů (ESF) na prioritu 3 Rozvoj celoživotního učení a prioritu (Opatření 3.1. Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání 292,4 mil. Kč, z toho prostředky státního rozpočtu činily 73,1 mil. Kč, a Opatření č. 3.2. Podpora terciálního vzdělávání, výzkumu a vývoje 47,3 mil. Kč, z toho 11,8 mil. Kč ze státního rozpočtu) a na prioritu 5 Technická pomoc, která plní úlohu podpůrného prostředku pro implementaci celého systému strukturální pomoci 4,7 mil. Kč, z toho 1,0 mil. Kč tvořily prostředky státního rozpočtu. Nevyčerpané prostředky v celkové výši 105,0 mil. Kč byly převedeny do rezervního fondu.

- v kapitole **Ministerstvo životního prostředí** celkem **75,9 mil. Kč^{*)}** (plnění na 41,2 % rozpočtu, z toho v rámci strukturální politiky EU bylo čerpáno 31,4 mil. Kč (26,7 % rozpočtu). Finanční prostředky v částce 5,5 mil. Kč byly určeny na OP Infrastruktura- priorita 4, Technická pomoc (ERDF), z toho téměř 1,4 mil. Kč tvořily prostředky ze státního rozpočtu a 4,1 mil. Kč prostředky z rozpočtu EU; do rezervního fondu bylo převedeno 81,1 mil. Kč. Na OP Rozvoj lidských zdrojů bylo vynaloženo téměř 15,0 mil. Kč (27,7 % rozpočtu), z toho téměř 11,2 mil. Kč byly prostředky z rozpočtu EU; do rezervního fondu bylo převedeno celkem 38,8 mil. Kč. Výdaje v rámci Fondu soudržnosti dosáhly 11,0 mil. Kč, z toho prostředky ČR 2,8 mil. Kč (téměř 26,5 mil. Kč bylo převedeno do rezervního fondu) a 8,3 mil. Kč prostředky z rozpočtu EU. Na projekty předvstupních nástrojů PHARE a ISPA bylo vynaloženo celkem 44,5 mil. Kč, z toho ISPA představovala 24,3 mil. Kč (36,7 % upraveného

---

^{*)} ve výkazu kapitoly MŽP „Plnění závazných ukazatelů státního rozpočtu“ je uvedeno celkové čerpání ve výši 177,7 mil. Kč, t.j. včetně převodů do rezervního fondu

rozpočtu) a projekty PHARE 20,2 mil. Kč, které byly financovány z úspory prostředků z roku 2004 převedených do rezervního fondu a následně do příjmů státního rozpočtu 2005.

- v kapitole **Ministerstvo vnitra** celkem téměř **45,0 mil. Kč**, z toho na projekty PHARE připadlo přes 42,2 mil. Kč (rozpočtovaných 8,0 mil. Kč bylo navýšeno o příjmy z rezervního fondu v částce 34,2 mil. Kč). Kromě toho bylo čerpáno 2,7 mil. Kč v rámci přechodného nástroje Transition Facility, jejichž zdrojem byl také rezervní fond. V průběhu roku v rámci spoluúčasti na programu INTERREG IIIA byly na rezervní účet GŘ Hasičského záchranného sboru převedeny prostředky (zdroj EU) z Ministerstva pro místní rozvoj ve výši 5,5 mil. Kč, z toho v roce 2005 bylo čerpáno 1,7 mil. Kč.

- v kapitole **Ministerstvo financí** celkem **29,3 mil. Kč** (plnění na 59,8 % upraveného rozpočtu). Realizované projekty Phare spolufinancované státním rozpočtem v sektoru financí byly zaměřeny zejména na budování státní pokladny, na regulaci kapitálového trhu a na provádění strategie celní správy v oblasti IT.

- v kapitole **Ministerstvo dopravy** celkem **6,6 mil. Kč** (plnění na 6,7 % rozpočtu), které byly vynaloženy v rámci strukturálních fondů (ERDF) na OP Infrastruktura (modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury, snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí a technická pomoc). Z celku bylo z prostředků státního rozpočtu vyplaceno téměř 1,7 mil. Kč (2,6 % rozpočtu) a do rezervního fondu převedeno 62,3 mil. Kč, z prostředků z rozpočtu EU bylo vyplaceno 5,0 mil. Kč (14,4 % rozpočtu) a do rezervního fondu převedeno téměř 29,7 mil. Kč.

- v kapitole **Ministerstvo spravedlnosti** celkem **1,3 mil. Kč** (plnění na 100 % rozpočtu po změnách). Prostředky byly rozepsány v rámci přechodného nástroje Transition Facility na projekt na zlepšování efektivity a profesionálních postupů mezi justičními orgány pro Probační a mediační službu.

- v kapitole **Český statistický úřad** celkem **1,4 mil. Kč** (plnění na 12,4 % rozpočtu). Projekt Posílení kapacit ČSÚ byl v rozpočtu zahrnut ve výši 9,7 mil. Kč (z celkových 11,2 mil. Kč), které měly být použity na vývoj a údržbu programových aplikací, upgrade systémového software a upgrade lokálních a centrálních výpočetních systémů; v roce 2005 z těchto prostředků nebylo nic čerpáno, vše bylo převedeno do rezervního fondu pro využití v roce 2006 (na základě výběrového řízení a uzavření smlouvy o dodávce). Na zbývajících dva projekty byly prostředky čerpány téměř v plné výši.

- v kapitole **Energetický regulační úřad** nebyly čerpány **žádné rozpočtované prostředky**. Přes řadu jednání se zahraničními partnery se nepodařilo uzavřít takový projekt, který by znamenal výrazný přínos pro činnost této kapitoly, především v oblasti technické a metod pro výkon regulace.

Dále mimo financování společných programů EU a ČR bylo v kapitole **Všeobecná pokladní správa** vyčleněno 150,0 mil. Kč na **závazky vyplývající z mezinárodních smluv pro příjem pomoci z rozpočtu EU**. V roce 2005 byly uhrazeny výdaje v částce **19,4 mil. Kč**, z toho na vratky neoprávněně použitých nebo zadržených prostředků ES (pro Fond soudržnosti a PHARE) 3,4 mil. Kč, na krytí kurzových rozdílů vzniklých v souvislosti s realizací projektů SAPARD 4,7 mil. Kč, na krytí závazků na externí audit a certifikaci nástroje SAPARD a Společné zemědělské politiky 11,3 mil. Kč. Důvodem nízkého čerpání byla úspora v úhradě závazků na externí audity a certifikace, navrácení vratek od subjektů, u nichž došlo k nesrovnalosti, odložení implementace projektů Finančního mechanismu EHP/Norsko.

V rámci závazných ukazatelů státního rozpočtu byly rovněž sledovány **výdaje na spolufinancování komunitárních programů**. Kapitola **Ministerstvo kultury** měla v rozpočtu zahrnuto celkem 3,7 mil. Kč. Na program MEDIA DESK byly čerpány na 98,1 % rozpočtu (téměř 2,5 mil. Kč) zejména v oblasti filmu. Na program KULTURA 2000 bylo vynaloženo téměř 1,3 mil. Kč, t.j. 105 % rozpočtu (použity byly i prostředky rezervního fondu ve výši 60,5 tis. Kč) – prostředky byly určeny na provoz národní kanceláře tohoto programu při Divadelním ústavu v Praze a sekce pro kulturní dědictví při Národním památkovém ústavu. Dále byly rozpočtovány na komunitární programy finanční prostředky v kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** ve výši 22,8 mil. Kč, čerpáno bylo **1,0 mil. Kč**, t.j. 4,4 % rozpočtu.

Vedle státního rozpočtu se na spolufinancování strukturálních operací podílely i státní fondy. Rozpočet a čerpání prostředků jednotlivých státních fondů je uveden v sešitu F.

Tabulka č. 59

Financování společných projektů EU a ČR ze státního rozpočtu - předvstupní nástroje - r. 2005

v tis. Kč

			Státní rozpočet 2005		Výdaje (SR) skut. 2005	% plnění
			schválený	po změnách		
			1	2	3	4=3:2
MF	CZ 2002/000-282.04.02	Zavedení systému státní pokladny	24 542	24 542	2 356	9,6
	CZ 2002/000-282.04.03	Legislativa a regulace kapitálového trhu	7 265	4 545	0	0,0
	CZ 2002/000-282.04.06	Provádění strategie celní správy v oblasti IT	22 607	19 887	26 923	135,4
	Celkem Phare		54 414	48 974	29 279	59,8
MPSV	CZ 03 IB SO 02	Příprava informačního systému pro trh práce a sociální ochranu	50	50	0	0,0
	CZ 02-08-02	Iniciativa EQUAL	23 000	23 000	10 840	100,0
	CZ 02-08-03	Iniciativa EQUAL - Technická pomoc	3 000	3 000	2 844	94,8
	CZ 2003- 08-03	Investice v NUTS II - Rozvoj lidských zdrojů	43 100	43 100	122 624	284,5
	CZ 03.08.04	Podpora dalšího vzdělávání úřadů práce			5 730	
	Celkem Phare		69 150	69 150	142 038	205,4
MV	CZ 0207-01	Zlepšení ochrany státních hranic	2 198	2 198	19 329	879,4
	CZ 0207-03	Finanční zpravodajství a zabavování výnosů z trestné činnosti	3 450	3 450	5 132	148,8
	CZ 0209-02	Všeobecný vzdělávací systém pro pracovníky ÚSC	2 400	2 400	2 400	100,0
	CZ 0007-02	Schengenský informační s ystém posílení ochrany hranic	0	0	10 623	
	CZ 0207-02	Schengenský iakční plán a informační systém (SIS) - II. fáze	0	0	4 637	
	CZ 0107-07	Zlepšení boje proti násilí a organizovanému zločineu	0	0	70	
	CZ 0305-04	Posilování boje proti obchodování s lidmi a lidskými orgány	0	0	51	
	Celkem Phare		8 048	8 048	42 242	524,9
	CZ 0407-02	Podpora nově vzniklému Dublinskému centru v ČR	0	400	213	53,3
	CZ 0407-03	Podpora posilování prevence a metod Community Policing v policejní práci	0	3 121	2 511	80,5
	Celkem Transition Facility		0	3 521	2 724	77,4
MŽP	2001/CZ/16/P/PE/005	Kanalizace a ČOV Jihlava	25 410	25 410	13 114	51,6
	2002/CZ/16/P/PE/010	Kanalizace a ČOV Jeseník	12 901	12 901	11 173	86,6
	2001/CZ/16/P/PE/009	Ochrana povodí řeky Dyje	1 200	1 200		
	2000/CZ/16/P/PE/003	Kompletní monitoring Hydrosféry	26 647	26 647		
	Celkem ISPA		66 158	66 158	24 287	36,7
	Celkem Phare		0	0	20 193	
	Celkem předvstupní programy		66 158	66 158	44 480	67,2
MMR		PHARE 2003-část 2 (grant.schémat pro podporu podnikat.a turist.infrastruktury)	150 490	150 490	25 038	16,6
		SAPARD	32 506	100 968	180 967	179,2
	Celkem předvstupní programy		182 996	251 458	206 005	81,9
MPO	CZ 2003/005-601.08.02 až 09	Podpora MSP	51 000	51 000	42 284	82,9
	CZ 01 14 03	Řešení uzavření ÚRAO Richard	500	500	500	100,0
	CZ 01 14 04	Rekonstrukce horké komory na úložišti RAO-Richard	400	400	400	100,0
	CZ 01 14 05	Systém pro sledování toku RAO	500	500	500	100,0
	CZ 02-632 02 03	Inovace zkušební TOS	900	900	900	100,0
	CZ 02-632 02 04	Realizace uzavřené části ÚRAO Richard	500	500	500	100,0
	Celkem Phare		53 800	53 800	45 084	83,8
MZe	CZ 03.03.03.	PHARE - Posílení instituc.a admin.kapacity ve fytosanitární oblasti	10 011	10 011	1 120	11,2
		Výdaje na projekty v rámci nástroje SAPARD	191 600	191 600	171 467	89,5
	Celkem předvstupní programy		201 611	201 611	172 587	85,6
	Celkem Transition Facility	Transition Facility	9 600	9 600	9 597	100,0
			9 600	9 600	9 597	100,0
MS	CZ 2004/006-237 07 01	Transition Facility - Zlepšení efekt.a profesion.postupů mezi justič.orgány	1 320	1 320	1 320	100,0
	Celkem Transition Facility		1 320	1 320	1 320	100,0
ČSÚ	CZ 0303.05	Posílení kapacit ČSÚ	9 741	9 741	0	0,0
		MB PHARE 2002 - Technická pomoc	256	256	255	99,6
		MB PHARE 2003 - Technická pomoc	1 216	1 216	1 215	99,9
	Celkem Phare		11 213	11 213	1 470	13,1
	CZ 2004/006-237/0405.01	Transition Facility - Zdokonalení zjišťování v domácnostech	638	638	0	0,0
	Celkem Transition Facility		638	638	0	0,0
ERÚ	CZ2000/IB/EY01	Posílení regulace a podpora energetické legislativy	2 000	2 000	0	0,0
	Celkem Phare		2 000	2 000	0	0,0
Předvstupní programy celkem			649 390	712 412	683 185	95,9
Transition Facility celkem			11 558	15 079	13 641	90,5

Pozn. Tabulka navazuje na tab.č. 7 materiálu MF čj. 11/14 898/2005 - Státní rozpočet ČR na rok 2005, část II (Další vybrané dokumenty - tabulková část)
a vychází z výkazů „Plnění závazných ukazatelů státního rozpočtu“ jednotlivých kapitol

Tabulka č. 60

**Výdaje kapitol na financování společných programů EU a ČR ze státního rozpočtu ČR v roce 2005
(spolufinancování ČR na společné programy/projekty strukturálních fondů a Fondu soudržnosti)**

v tis. Kč

Resort	Určení výdaje	Státní rozpočet 2005		Převod z rezervního fondu	Výdaje (SR) skut. 2005*)	Převod do rezervního fondu	% plnění (4:2)
		schválený	po změnách				
		1	2	3	4	5	6
MMR	Společný regionální operační program	342 216	342 216	18 909	225 894	136 083	66,0
	Jednotný programový dokument Cíl 2 - Praha	166 592	166 592	0	24 430	142 162	14,7
	Iniciativa Společenství INTEREG III A	23 665	23 665	0	14 464	9 201	61,1
	Interreg III B a III C, ESPON, INTERACT	25 800	25 800	20 000	12 650	33 150	49,0
	OP Rozvoj lidských zdrojů	0	0	30 000	2 196	27 804	
	Technická asistence	39 984	39 984	32 610	44 301	12 569	110,8
	Celkem	598 257	598 257	101 519	323 935	360 969	54,1
MPO	Operační program Průmysl a podnikání	700 000	700 000	0	253 757	446 217	36,3
	Operační program Rozvoj lidských zdrojů	15 000	15 000	0	562	14 438	3,7
	Celkem	715 000	715 000	0	254 319	460 655	35,6
MPSV	Operační program Rozvoj lidských zdrojů	529 842	529 842	121 268	125 000	526 737	23,6
	Jednotný programový dokument Cíl 3 Praha	197 985	196 651	51 123	77 049	175 677	39,2
	Iniciativa Společenství EQUAL	139 951	139 951	0	23 233	116 717	16,6
	Celkem	867 778	866 444	172 391	225 282	819 131	26,0
MŠMT	Operační program Rozvoj lidských zdrojů	93 984	93 984	26 365	85 998	26 365	91,5
	Celkem	93 984	93 984	26 365	85 998	26 365	91,5
MD	Operační program Infrastruktura	63 992	63 992	0	1 662	62 330	2,6
	Celkem	63 992	63 992	0	1 662	62 330	2,6
MZe	Oper.progr.Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	1 024 000	1 024 000	0	267 217	756 647	26,1
	Celkem	1 024 000	1 024 000	0	267 217	756 647	26,1
MŽP	Operační program Infrastruktura	12 000	12 000	129	1 379	48 834	11,5
	Operační program Rozvoj lidských zdrojů	9 544	9 544	0	3 724	5 820	39,0
	Fond soudržnosti	5 782	5 782	782	2 758	26 453	47,7
	Celkem	27 326	27 326	911	7 861	81 107	28,8
	Úhrnem	3 390 337	3 389 003	301 186	1 166 274	2 567 204	34,4

*) bez převodů do rezervního fondu

Pozn. Tabulka navazuje na tabulku č. 8 materiálu MF čj. 11/14 898/2005 - Státní rozpočet ČR na rok 2005, část II (Další vybrané dokumenty - tabulková část)

Tabulka č. 61

**Výdaje kapitol na financování společných programů EU a ČR ze státního rozpočtu v roce 2005
(prostředky z rozpočtu EU na společné programy/projekty strukturálních fondů a fondu soudržnosti)**

v tis. Kč

Resort	Určení výdaje	Rozpočet EU		Příjmy z rozpočtu EU skutečnost 2005			Výdaje z rozpočtu EU skutečnost 2005		
		celkem (informativně)	z toho jako příjem SR	celkem	z toho jako příjem SR	převod z rezerv.fondu	celkem	z toho jako výdaj SR*)	převod do rezerv.fondu
		1	2	3	4	5	6	7	8
MMR	Společný regionální operační program	3 862 639	0	0	0	0	0	0	0
	Jednotný programový dokument Cíl 2 - Praha	430 182	0	0	0	0	0	0	0
	Iniciativa Společenství INTEREG III A	260 214	0	0	0	0	0	0	0
	Interreg III B a III C, ESPON, INTERACT	0	0	0	0	0	0	0	0
	OP Rozvoj lidských zdrojů	0	0	0	0	0	0	0	0
	Technická asistence	110 882	110 882	19 387	4 569	0	29 378	29 378	81 504
	Celkem	4 663 917	110 882	19 387	4 569	0	29 378	29 378	81 504
MPO	Operační program Průmysl a podnikání	2 100 000	2 100 000	566 638	566 099	0	761 270	761 270	1 338 651
	Operační program Rozvoj lidských zdrojů	45 000	45 000	0	0	0	0	1 686	43 314
	Celkem	2 145 000	2 145 000	566 638	566 099	0	761 270	762 956	1 381 965
MPSV	Operační program Rozvoj lidských zdrojů	1 608 894	1 608 894	16 913	16 913	200 349	382 105	382 105	1 438 567
	Jednotný programový dokument Cíl 3 Praha	210 554	210 554	1 860	1 860	35 600	90 436	90 436	141 070
	Iniciativa Společenství EQUAL	378 386	378 386	1 604	1 604	0	63 622	63 622	314 765
	Celkem	2 197 834	2 197 834	20 377	20 377	235 949	536 163	536 163	1 894 402
MŠMT	Operační program Rozvoj lidských zdrojů	281 952	281 952	281 952	281 952	75 760	258 447	258 447	78 666
	Celkem	281 952	281 952	281 952	281 952	75 760	258 447	258 447	78 666
MD	Operační program Infrastruktura	156 494	34 652	1 733	1 733	0	34 652	4 986	29 666
	Celkem	156 494	34 652	1 733	1 733	0	34 652	4 986	29 666
MZe	Oper.progr. Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	3 046 000	489 000	0	0	0	488 985	346 121	142 863
	Celkem	3 046 000	489 000	0	0	0	488 985	346 121	142 863
MŽP	Operační program Infrastruktura	31 000	31 000	1 863	1 474	389	4 137	4 137	0
	Operační program Rozvoj lidských zdrojů	44 184	44 184	0	0	0	47 309	11 172	33 011
	Fond soudržnosti	15 346	15 346	4 519	4 519	2 344	8 275	8 275	0
	Celkem	90 530	90 530	6 382	5 993	2 733	59 721	23 584	33 011
	Úhrnem	12 581 727	5 349 850	896 469	880 723	314 442	2 168 616	1 961 635	3 642 077

*) bez převodů do rezervního fondu

Pozn. Tabulka navazuje na tabulku č. 8 materiálu MF čj. 11/14 898/2005 - Státní rozpočet ČR na rok 2005, část II (Další vybrané dokumenty - tabulková část)

Hodnocení čerpání prostředků EU – strukturální fondy a Fond soudržnosti, předstupní nástroje a Transition Facility

Strukturální fondy

Vstupem do Evropské unie dne 1.5.2004 získala Česká republika možnost čerpat prostředky ze strukturálních fondů v celkové výši 1 584,4 mil. EUR v rámci programovacího období 2004-2006. V roce 2005 Česká republika pak obdržela v rámci strukturálních fondů celkem **137,9 mil. EUR (4 080 mil. Kč)** – viz níže uvedená tabulka (obsahuje zálohy na jednotlivé programy ve výši 6 % z celkové alokace na programovací období 2004-2006 a prostředky obdržené v rámci tzv. průběžných plateb).

Tabulka č. 62

Přehled obdržených prostředků v rámci SF za rok 2005

SF	Mil. EUR	Mil. Kč
EQUAL	1,93	57,82
PD pro cíl 2	4,30	128,64
JPD pro cíl 3	3,55	104,62
OP Infrastruktura	14,78	441,23
OP Průmysl a podnikání	39,13	1 152,69
OP Rozvoj lidských zdrojů	21,26	628,34
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	17,11	509,42
SROP	28,61	843,71
Interreg III A ČR - Bavorsko	0,25	7,54
Interreg III A ČR - Polsko	5,52	162,72
Interreg III A ČR - Rakousko	0,00	0,00
Interreg III A ČR - Sasko	0,00	0,00
Interreg III A ČR - Slovensko	1,44	43,26
Celkem SF	137,89	4 079,98

V roce 2005 bylo konečným příjemcům proplaceno ze zdrojů EU **1 286,9 mil. Kč**, ze státního rozpočtu pak **978,9 mil. Kč**.

Tabulka č. 63

Přehled čerpání prostředků strukturálních fondů v ČR roce 2005

Operační program/Iniciativa/ Jednotný programový dokument	Fond	Prostředky EU vyplacené Platebními jednotkami v mil. Kč	Prostředky vyplacené ze státního rozpočtu na spolufinancování projektů v mil. Kč
Operační program Infrastruktura	ERDF	187,3	1,3
Jednotný programový dokument Cíl 2 Praha	ERDF	1,2	1,2
Společný regionální operační program	ERDF	91,9	225,0
	ESF	0,0	0,0

Operační program/Iniciativa/ Jednotný programový dokument	Fond	Prostředky EU vyplacené Platebními jednotkami v mil. Kč	Prostředky vyplacené ze státního rozpočtu na spolufinancování projektů v mil. Kč
Operační program Rozvoj lidských zdrojů	ESF	76,6	226,4
Operační program Průmysl a podnikání	ERDF	573,3	190,8
Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství	EAGGF	333,9	177,9
	FIFG	6,1	2,6
Jednotný programový dokument Cíl 3 Praha	ESF	1,9	70,5
EQUAL	ESF	1,6	64,6
INTERREG IIIA ČR-Bavorsko	ERDF	3,0	14,5
INTERREG IIIA ČR-Slovensko	ERDF	1,8	
INTERREG IIIA ČR-Polsko	ERDF	8,2	
INTERREG IIIA ČR-Sasko	ERDF	0,0	
INTERREG IIIA ČR-Rakousko	ERDF	0,0	
Celkem	x	1 286,8	978,9

Operační program Infrastruktura

(Řídící orgán – Ministerstvo životního prostředí)

Řídící orgán Operačního programu Infrastruktura do 31.12.2005 rozhodl o rozdělení 75 % celkové alokace za roky 2004-2006. Do konce roku 2005 byly konečnými příjemci podány žádosti o proplacení prostředků z ERDF v celkové výši 328,6 mil. Kč. Při zohlednění jednotlivých priorit to představovalo žádosti v hodnotě 182 mil. Kč na prioritu 3 – Zlepšování environmentální infrastruktury, jež je implementována v sektoru životního prostředí, hodnotu 141,3 mil. Kč připadající na prioritu 1 – Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu a na prioritu 2 - Snížení negativních důsledků dopravy na životní prostředí sektoru dopravy. Hodnota 5,3 mil. Kč připadá na prioritu 4 – Technická pomoc financující projekty, jež jsou realizovány v rámci obou sektorů. Částka představující hodnotu předložených žádostí konečných příjemců o proplacení prostředků ERDF tvoří 18 % finanční alokace na rok 2004.

Konečným příjemcům bylo k 31.12.2005 proplaceno celkem 56 % požadovaných finančních prostředků z ERDF, t.j. **187,3 mil. Kč**, přičemž lze konstatovat, že v rámci priority 3, resp. 4 je to hodnota 182 mil. Kč, resp. 5,3 mil. Kč.

Z porovnání objemů plánovaných žádostí o platby z ERDF podaných konečnými příjemci na zprostředkující subjekty se skutečností vyplývá, že do konce roku 2005 byl podán vyšší objem žádostí o platbu, než se předpokládalo.

Z předložených podkladů dále vyplývá, že do konce září 2006 budou platebními jednotkami zaúčtovány žádosti konečných příjemců ve výši 2 162,6 mil. Kč, které by měly být ve stanoveném termínu certifikovány a Evropskou komisí proplaceny do

konce roku 2006. Vzhledem ke skutečnosti, že finanční alokace ERDF na rok 2004 činí 1 824 mil. Kč, pravidlo n+2 pro rok 2004 bude v rámci OP Infrastruktura splněno.

Operační program Průmysl a podnikání
(Řídící orgán – Ministerstvo průmyslu a obchodu)

V rámci OPMP bylo v roce 2005 předloženo 2 226 žádostí příjemců o poskytnutí podpory ze SF. Z toho bylo vybráno celkem 1 583 projektů k financování z OPMP, což představovalo částku ve výši 4 745 mil. Kč. V rámci těchto vybraných projektů bylo již vydáno rozhodnutí, resp. podepsaných smluv na 1 454 projektů v hodnotě příspěvků ze SF 3 693 mil. Kč. V roce 2005 bylo dokončeno 770 projektů.

Z hlediska reálného čerpání finančních prostředků bylo v roce 2005 vyčerpáno celkem 774,1 mil. Kč, z toho **573,3 mil. Kč** z prostředků strukturálních fondů a 190,8 mil. Kč ze státního rozpočtu.

Nejvyšší počet čerpaných dotací vykazoval program ROZVOJ, přičemž platby byly realizovány dále v rámci programu REALITY, MARKETING, ÚSPORY ENERGIE a ŠKOLICÍ STŘEDISKA. Zatím nebyly čerpány programy PROSPERITA, KLASTRY, INOVACE a OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE. V té době však již byly v implementační agentuře CzechInvest podány dalších žádostí o platby v úhrnné výši cca 185 mil. Kč, mezi nimiž byly i žádosti v programu PROSPERITA, KLASTRY a INOVACE, takže vyjma programu OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE se podařilo již u všech programů nastartovat plynulé čerpání dotací.

Čerpání mělo vzhledem k roku 2004 (v roce 2004 bylo vyčerpáno v rámci OPMP celkově 196 mil. Kč.) narůstající a rovnoměrný trend v rámci všech doposud realizovaných programů, a to zejména v oblasti dotací, které vyrovnávají prvotní náskok v čerpání úvěrových zdrojů. V roce 2004 proběhlo celkem 9 výzev, bylo podáno celkem 1 271 žádostí příjemců o poskytnutí podpory ze SF, z nichž bylo vybráno celkem 354 projektů, což představovalo částku ve výši 317 mil. Kč. V rámci těchto vybraných projektů bylo již vydáno rozhodnutí, resp. podepsaných smluv na 287 projektů v hodnotě příspěvků ze SF 198 mil. Kč. V roce 2004 bylo dokončeno 68 projektů.

V roce 2006 se očekává čerpání OPMP maximálně do výše 4 mld. Kč. V tomto roce by měly být výrazněji čerpány programy přímé podpory ROZVOJ II a INOVACE, ale zejména pak projekty infrastrukturálního charakteru v rámci programů PROSPERITA a REALITY.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ)
(Řídící orgán – Ministerstvo práce a sociálních věcí)

K 31. 12. 2005 byla uzavřena všechna první kola výzev k předkládání žádostí o finanční podporu z OP RLZ. Téměř ve všech opatřeních již došlo také k vyhlášení druhých kol výzev či jsou připraveny k vyhlášení počátkem roku 2006.

V rámci prvních a druhých kol výzev k předkládání žádostí o finanční podporu z OP RLZ bylo výběrovými komisemi vybráno k financování 799 grantových projektů ve výši 2 700 mil. Kč. Řídícím orgánem a Zprostředkujícími subjekty bylo celkem schváleno 47 systémových a národních projektů ve výši 2 295 mil. Kč. Řídící orgán schválil celkem 53 projektů technické pomoci ve výši 247 mil. Kč.

Celkový objem schválených projektů činí 5 243 mil. Kč, což představuje 172 % alokace pro rok 2004. Z toho bylo zatím nakontrahováno 4 459 mil. Kč, což představuje 146 % alokace pro rok 2004. V roce 2005 bylo dokončeno 15 projektů OP RLZ.

K 31. 12. 2005 bylo na příjmový účet kapitoly Platební jednotky převedeno **76,6 mil. Kč** za program OP RLZ. Jednalo se o platby na projekty technické pomoci, administraci grantových schémat a platby na systémové a národní projekty v opatření 1.1, 2.1, 2.3, 3.1, 3.3 a 4.1 OP RLZ.

Nejvíce prostředků bylo refundováno z ESF v rámci priority 3 Rozvoj celoživotního učení, opatření 3.1 Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání ve výši 57,7 mil. Kč.

V roce 2004 bylo čerpáno ze státního rozpočtu na technickou pomoc v rámci 5. priority OP RLZ (projekt Údržba informačního systému MSSF) celkem 0,034 mil. Kč. V roce 2004 nebyly ze zdrojů Evropské unie na OP RLZ proplaceny žádné prostředky.

V roce 2005 byly vyplaceny první zálohy na schválené projekty dle Rozhodnutí o poskytnutí dotace či Rozhodnutí o poskytnutí příspěvku. Průběžně byly v tomto roce čerpány prostředky na projekty technické pomoci a propláceny další zálohy na předfinancování projektů dle vyúčtovaných a schválených žádostí o platbu.

V dalších letech bude pokračovat trend proplácení záloh a čerpání prostředků na projekty ESF a projekty technické pomoci. Vzhledem k průběžnému uzavírání smluv s jednotlivými příjemci pomoci v průběhu předchozího období a v důsledku snah o maximální využití alokace roku 2004 lze v roce 2006 očekávat nárůst čerpání prostředků ESF na projekty OP RLZ oproti předchozím rokům.

Operační program Rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství

(Řídící orgán – Ministerstvo zemědělství)

V rámci Operačního programu bylo předloženo celkem 3 232 žádostí o podporu z prostředků OP, z toho 3 148 žádostí z ERDF a 84 z FIFG. Z těchto žádostí bylo v roce 2005 vybráno celkem 1 871 projektů (1812 ERDF, 59 FIFG) v celkové hodnotě 2 534 mil. Kč (2 505 mil. Kč z ERDF a 29 mil. Kč z FIFG). K vydání Rozhodnutí, resp. podpisu smluv došlo u 1 823 projektů (1 764 u ERDF, 59 z FIFG), a to v hodnotě celkem 2 408 mil. Kč (z toho 2 379 mil. Kč z ERDF, 29 mil. Kč z FIFG). V roce 2005 bylo dokončeno 809 projektů (787 projektů financovaných z ERDF a 22 projektů financovaných z FIFG).

K 31. 12. 2005 bylo na OP Zemědělství konečným příjemcům proplaceno ze SF **340 mil. Kč**, konkrétně z EAGGF 333,9 mil. Kč a z FIFG 6,1 mil. Kč.

V roce 2004 nebyl proplacen žádný projekt z OP Zemědělství. Předpokládaný odhad čerpání finančních prostředků pro rok 2006 je 1 600 mil. Kč prostředků SF. Tento odhad je realistický v souladu se zvyšujícím se trendem čerpání.

Společný regionální operační program (SROP)

(Řídící orgán – Ministerstvo pro místní rozvoj)

V rámci SROP bylo podáno celkem 814 projektových žádostí (z toho 793 projektů k financování z ERDF a 21 z ESF). Z těchto žádostí bylo vybráno celkem 307 projektů (294 z ERDF a 13 z ESF) v celkové hodnotě 8 413 mil. Kč (7 974 mil. Kč z ERDF, 439 mil. Kč z ESF). K všem těmto vybraným projektům již byla vydána Rozhodnutí nebo byly podepsány smlouvy. Hodnota příspěvku ze SF představuje celkem 3 810 mil. Kč (3 481 mil. Kč z ERDF, 329 mil. Kč z ESF). V rámci SROP bylo v roce 2005 dokončeno 22 projektů (22 ERDF, 0 ESF).

V roce 2005 bylo prostřednictvím Platební jednotky čerpáno celkem **91,9 mil. Kč**.

V roce 2004 bylo prostřednictvím Platební jednotky celkem čerpáno 1,7 mil. Kč. Jednalo se výhradně o projekty z technické asistence. V porovnání s rokem 2004 lze konstatovat, že v roce 2005 došlo k nárůstu čerpání.

V roce 2006 se předpokládá čerpání ze SF v celkové hodnotě 4 596,7 mil. Kč. V roce 2007 předpokládáme čerpání ve výši 5 210,9 mil. Kč.

Jednotný programový dokument Cíl 2 (JPD 2)

(Řídící orgán – Ministerstvo pro místní rozvoj)

Na začátku roku 2005 byla ukončena 2. výzva. V roce 2005 bylo předloženo celkem 75 žádostí o podporu ze SF a z toho bylo vybráno 47 projektů v hodnotě 1 811 mil. Kč. Rozhodnutí resp. podepsaných smluv bylo vydáno 29 ve výši 786 mil. Kč, přičemž v roce 2005 byly v rámci JPD cíl 2 Praha dokončeny 4 projekty.

V roce 2005 nebyly vyplaceny žádné prostředky SF EU pro projekty v JPD 2. Byly proplaceny pouze projekty technické pomoci ve výši **1,2 mil. Kč**.

Ke konci roku 2005 byla v JPD 2 ukončena 3. výzva, ale čerpání u těchto projektů se projeví až v roce 2006.

V roce 2004 nedošlo k proplacení finančních prostředků konečným příjemcům. Projekty nebyly smluvně zavázány², a proto nemohlo dojít k proplacení v prioritě 1 a 2. V prioritě 3 sice vznikly závazky, ale přesun finančních prostředků z ERDF na pokrytí projektů technické pomoci proběhl až v květnu 2005.

Žadatelům bylo umožněno v rámci 1. výzvy realizovat své výdaje již od 1. května 2004, avšak nedošlo do konce roku 2004 k uzavření smlouv a tedy i k žádnému proplacení z rozpočtu ERDF.

Do předpokládaného čerpání v dalších letech (2006-2008) významně zasáhnou již předložené projekty ze 3. a 4. výzvy.

V roce 2006 je předpoklad čerpání ze SF EU ve výši 770 mil. Kč. V roce 2007 je předpoklad čerpání 970 mil. Kč. a 360 mil. CZK v roce 2008. Tyto předpokládané částky se budou upřesňovat v průběhu administrace projektů 3. a 4. výzvy.

Jednotný programový dokument Cíl 3 (JPD3)

(Řídící orgán – Ministerstvo práce a sociálních věcí)

Počet podaných žádostí k 31.12.2005 činil 914 a počet projektů vybraných k financování 327. Celkový objem projektů vybraných k financování činil cca 1 753 mil. Kč, což představuje cca 147 % alokace pro rok 2004 a 48% celkové alokace programu. Pokračovalo kontrahování schválených projektů: ke konci roku

---

² Smluvní závazek mezi konečným příjemcem a Řídícím orgánem

bylo kontrahováno 226 projektů v objemu 103% alokace pro rok 2004. Nakontrahovaná hodnota tedy dosáhla 1 229 mil. Kč.

Řídící orgán JPD 3 v roce 2005 čerpal z kapitoly 313 státního rozpočtu celkové prostředky ve výši 151 mil. Kč, z čehož čerpání rozpočtu 2005 JPD 3 činilo 86 mil. Kč a čerpání RF 2004 činilo 65 mil. Kč. SSZ jako Zprostředkujícímu subjektu v rámci programu JPD 3 byly poskytnuty prostředky na věcné výdaje při realizaci projektů TA prostřednictvím RO 92 a 93 v celkové výši 0,96 mil. Kč, z nichž bylo v roce 2005 vyčerpáno 0,05 mil. Kč. Převod nevyčerpaných rozpočtových prostředků JPD 3 roce 2005 do RF činí 208 mil. Kč (resp. 87 mil. Kč – předfinancování ESF a 120 mil. Kč – spolufinancování SR), přičemž čerpání RF 2004 činilo 65 mil. Kč.

K 31. 12. 2005 bylo na JPD3 konečným příjemcům proplaceno ze SF **1,9 mil. Kč**.

V roce 2004 z programu čerpáno nebylo, došlo pouze k vyhlášení prvních výzev a koncem roku i ke schválení prvních projektů. V roce 2005 došlo k čerpání zejména na technickou pomoc a dále k vyplacení prvních záloh na kontrahované projekty.

V roce 2006 bude pokračovat vyplacení záloh a současně proplácení žádostí o platby z projektů SF. Vzhledem k tomu, že výběr projektů bude v průběhu roku 2006 ukončen, půjde v dalších letech převážně o proplácení žádostí o platby z projektů.

Program iniciativy Společenství EQUAL

(Řídící orgán – Ministerstvo práce a sociálních věcí)

V rámci iniciativy bylo předloženo 184 projektových žádostí, z nichž bylo schváleno v roce 2005 126 projektů k financování z EQUAL v hodnotě 810 mil. Kč. Rozhodnutí, resp. smlouvy byly vydány na 114 projektů v hodnotě příspěvku ze SF ve výši 712,7 mil. Kč. V roce 2005 bylo dokončeno 5 projektů.

Čerpání prostředků SF na CIP EQUAL v roce 2005 dosáhlo pouze výše **1,6 mil. Kč**, což tvořilo necelých 0,5% plánovaného čerpání.

V roce 2004 nebyly prostředky EU v rámci iniciativy EQUAL čerpány. Výzva pro podání žádostí byla vyhlášena v srpnu 2004 a datum předložení projektových záměrů bylo stanoveno na 30.9.2004. V rámci hodnocení žádostí byl realizován první projekt technické asistence zaměřený na financování externích hodnotitelů, tento projekt však nestihl být do konce roku 2004 profinancován.

V roce 2005 nedošlo k výraznému čerpání finančních prostředků z ESF. V roce 2006 se předpokládá v průběhu 1. čtvrtletí uzavření Akce 1, přičemž v současné době je uzavřena a uhrazena asi 1/3 projektů. Většina projektů se již zároveň realizuje v

Akci 2 a 3. V průběhu 1. pololetí 2006 se očekává úplné proplacení dotací poskytnutých v rámci Akce 1 a následně doložení uznatelných výdajů za Akci 2 a 3 minimálně ve výši poskytnutých 20% zálohových plateb, čímž by se pro tento rok naplnilo pravidlo n+2. V druhé polovině roku 2006 se předpokládá zvýšené čerpání zejména v závislosti na nákupu povoleného vybavení do projektů, neboť tyto nákupy jsou realizovány v prvním roce trvání projektů. Zároveň je předpokládáno v průběhu 1. pololetí vyhlášení dodatečných výzev na realizaci tzv. Akce 3. V rámci těchto výzev by byly nakontrahovány prostředky ušetřené za projekty, které do Akce 2 a 3 nepostoupily, a dosud nerozdělené finanční prostředky.

Interreg III A

(Řídící orgán – Ministerstvo pro místní rozvoj)

V rámci iniciativ Interreg III A bylo předloženo celkem 687 projektových žádostí, z toho bylo vybráno k financování z ERDF celkem 368 projektů v hodnotě 1 110,7 mil. Kč. Rozhodnutí resp. smlouvy byly vydány na celkem 269 projektů v celkové hodnotě příspěvku ze SF ve výši 792,3 mil. Kč. V roce 2005 bylo dokončeno celkem 50 projektů. V roce 2005 bylo převedeno na účty konečných příjemců **13 mil. Kč** prostředků z ERDF.

S ohledem na předpokládaný časový průběh schválených projektů byly první projekty nebo jejich úvodní etapy ukončovány až v posledním čtvrtletí roku 2005, a proto se refundované částky v uváděných bilancích nemohou objevit. Ze stejného důvodu není možné porovnat výsledky s rokem 2004, protože čerpání prostředků v tomto roce ještě neprobíhalo.

Z tabulkových přehledů počtu schválených projektů, kde se navíc ještě neobjevují projekty doporučené k financování na řídicích a monitorovacích výborech z úvodu roku 2006 (Polsko, Slovensko), vyplývá, že jsou na české straně prakticky ve všech programech a ve všech prioritách již plně pokryty schválené alokace (zvažuje se možnost požádat v průběhu roku v odůvodněných případech Evropskou komisí o schválení dílčích přesunů zbytkových částek mezi prioritami). Podle propočtů Řídícího/Národního orgánu by mělo být dodrženo pravidlo n+2 a v průběhu roku by souhrnné žádosti o platbu odeslané Platebnímu orgánu a následně jím certifikované měly vyčerpat alokaci určenou pro rok 2004. Z uvedeného důvodu předpokládáme v průběhu roku proplacení způsobilých výdajů projektů ve výši zhruba 500 mil. Kč – v rozpočtové kapitole MMR je pro INTERREG IIIA vyčleněna částka 570 mil. Kč na krytí podílu spolufinancování ze strukturálních fondů a 29,8 mil. Kč na spolufinancování ze státního rozpočtu.

Fond soudržnosti

Česká republika obdržela v roce 2005 v rámci Fondu soudržnosti celkem **74,3 mil. EUR (2 188,6 mil. Kč)**. V průběhu roku 2005 byly pak na účty konečných příjemců převedeny finanční prostředky ve výši **1 892,5 mil. Kč** na projekty realizované v CZK a **31,9 mil. EUR** na projekty realizované v EUR.

Hodnota připadající na sektor životního prostředí představuje 237,9 mil. Kč a 30,7 mil. EUR. Na dopravní projekty byly v roce 2005 uvolněny finanční prostředky ve výši 1 654,6 mil. Kč a 1 mil. EUR. Na projekty technické asistence byla uvolněna částka 0,2 mil. EUR. Z přílohy č. 1 vyplývá, že v roce 2005 bylo z prostředků Fondu soudržnosti spolufinancováno celkem 20 projektů (10 sektor dopravy, 9 sektor životního prostředí a 1 projekt technické asistence), což znamená nárůst oproti roku 2004, kdy bylo financováno celkem 12 projektů (6 v sektoru dopravy, 4 projekty životního prostředí, 2 projekty technické asistence).

V roce 2005 bylo Evropskou komisí vydáno nové Rozhodnutí celkem na 11 projektů Fondu soudržnosti (10 životní prostředí, 1 projekt dopravy).

Porovnávat skutečnosti roku 2004 s rokem 2005 prakticky není možné. Počet projektů předvstupního nástroje ISPA, které byly v roce 2004 ve stadiu realizace, byl výrazně nižší a navíc s ohledem na vstup ČR do EU k 1. květnu 2004 byl celý rok 2004 poznamenán změnou režimu na nařízení k FS. Prostředky roku 2004 byly čerpány vesměs podle pravidel ISPA, k vyžádání prostředků v rámci pravidel FS došlo až na konci roku, a to ve výrazně omezené míře.

Podle dosavadních znalostí (předpoklady zpracované po potřeby státního rozpočtu 2006 a výsledky 3. jednání Monitorovacího výboru FS v prosinci 2005) se bude čerpání prostředků FS v roce 2006 pohybovat ve výši 8-9 mld. Kč. Takový předpoklad je konformní s dlouhodobou rozvahou čerpání FS ze závazků pro toto programovací období (2004-2006). Pokud bude tempo čerpání FS dosažené v závěru roku 2005 zachováno i pro příští období, je tento předpoklad reálný. Úvahy pro další období mohou být upřesněny až poté, co bude jasnější rozsah a časové rozložení alokací FS pro příští programovací období.

Phare

Česká republika obdržela v roce 2005 v rámci programu Phare celkem **62,8 mil. EUR**.

V roce 2005 bylo v rámci aktivních programů/projektů Phare kontrahováno 98,8 mil. EUR a vyplaceno **73,2 mil. EUR**.

Tabulka č. 64

Phare - stav kontrahování, vyplácení (prostředků EU) a spolufinancování v roce 2005, podle jednotlivých Finančních memorand

Číslo	Název	Alokace Phare (v mil. EUR)	Kontrahováno v 2005 (EUR)	Vyplaceno z Phare v 2005 (EUR)
CZ0111	Přeshraniční spolupráce - Rakousko	4	0	745 483
CZ0112	Přeshraniční spolupráce - Německo	10	0	5 001 586
CZ0113	Přeshraniční spolupráce - Polsko	5	0	2 813 179
CZ0114	Jaderná bezpečnost	2,19	0	382 020
CZ0201 – CZ0209	Národní program Phare 2002	78,5	3 759 696	15 594 046
CZ0210	Národní program Phare 2002 – II (Příprava na SF a KF)	6,3	0	1 597 367
CZ0211	Přeshraniční spolupráce–Rakousko	4	3 990 588	2 509 535
CZ0212	Přeshraniční spolupráce – Německo	10	2 786 531	4 502 918
CZ0213	Přeshraniční spolupráce - Polsko	5	473 622	4 469 658
ZZ0202	Horizontální program ES na podporu jaderné bezpečnosti 2002	4,06	3 754 188	1 178 319
CZ0301 – CZ0308.01	Národní program Phare 2003 – I. část	38,5	9 365 080	8 586 866
CZ0308.02 – CZ0308.09	Národní program Phare 2003 – II. část	56,05	54 323 826	18 224 128
CZ0379	Přeshraniční spolupráce 2003 mezi ČR a Rakouskem	4	3 947 480	1 521 477
CZ0395	Přeshraniční spolupráce 2003 mezi ČR a Německem	10	9 650 738	2 239 350
CZ0377	Přeshraniční spolupráce 2003 mezi ČR a Polskem	5,5	4 968 654	2 426 427
ZZ9916	Jaderná bezpečnost - normal	1,1	0	419 665
ZZ9916	Jaderná bezpečnost - Povodně	0,455	174 736	258 706
CZ0312	Jaderná bezpečnost	1 830 000	1 677 981	763 617
Celkem	x	246,485	98 873 120	73 234 347

V roce 2004 bylo v rámci aktivních programů/projektů Phare kontrahováno 67,1 mil. EUR a vyplaceno 88,2 mil. EUR.

Phare - Národní program Phare 2003, I. a II. část

U Národního programu Phare 2003, I. a II. část se předpokládá čerpání ve výši zhruba 39,5 mil. EUR z prostředků Evropské unie. Jedná se o dočerpání do výše kontrahovaných prostředků pro tyto programy, jelikož konečným datem pro čerpání je 31. říjen 2006, respektive 31. listopad 2006.

Phare - Jaderná bezpečnost

V roce 2005 byla ukončena implementace a čerpání tří programů v oblasti jaderné bezpečnosti – CZ 0114, ZZ9916 tzv. „Normal“ a ZZ9916 „Povodně“. V roce 2006 se očekává již jen proplacení zbylého zádržného u programu ZZ9916 „Povodně“, a to ve výši 27 990 EUR. V roce 2006 se předpokládá úplné proplacení dvou programů jaderné bezpečnosti - v rámci horizontálního programu ZZ 0202 zbývá vyčerpat 0,98 mil. EUR a v programu CZ 0312 zhruba 2,73 mil. EUR.

Phare CBC

V rámci programu Phare - CBC 2002 budou dobíhat průběžné platby, přičemž jejich objem pro rok 2006 se odhaduje na 2,26 mil. EUR z prostředků Evropské unie a 24,53 mil. Kč v rámci národního spolufinancování ze zdrojů konečných příjemců t.j. mimo státní rozpočet.

Stejná situace je i v programu Phare - CBC 2003, kde bude v roce 2006 čerpáno zhruba 13,41 mil. EUR z prostředků Phare a 199,76 mil. Kč z prostředků konečných příjemců na spolufinancování projektů.

Transition Facility

Česká republika obdržela v roce 2005 v rámci programu Transition Facility celkem **10,9 mil. EUR (320,1 mil. Kč)**.

V rámci programu Transition Facility 2004 bylo v roce 2005 kontrahováno 5,13 mil. EUR a proplaceno **3,05 mil. EUR**.

Uzavírání smluv a tedy i čerpání prostředků z programu Transition Facility 2005 začne až během roku 2006.

Tabulka č.65

Transition Facility - stav kontrahování, vyplacení (prostředků EU) a spolufinancování v roce 2005, podle jednotlivých Rozhodnutí komise

Číslo	Název	Alokace Transition Facility (v mil. €)	Kontraho-váno v 2005 (v €)	Vyplaceno v 2005 (v €)
TF 2004	Program Transition Facility 2004 pro ČR	17,1	5 136 274	3 059 706
TF 2005	Program Transition Facility 2005 pro ČR	11,8	0	0
Celkem	X	28,9	5 136 274	3 059 706

Z programu Transition Facility 2004 a 2005 bude v průběhu roku 2006 dle odhadů implementačních agentur čerpáno zhruba 14,5 mil. EUR.

Na potřeby pokrytí nákladů DPH v souvislosti se smlouvami uzavřenými pro projekty financované z Transition Facility bude potřeba z kapitoly Všeobecná pokladní správa v roce 2006 uvolnit prostředky ve výši zhruba 31,4 mil. Kč.

SAPARD

Česká republika obdržela v roce 2005 v rámci programu SAPARD celkem **9,3 mil. EUR (279,7 mil. Kč) z rozpočtu EU**, dále pak na národní spolufinancování obdržel Národní fond z kapitoly **Ministerstva zemědělství 53,3 mil. Kč** a z kapitoly **Ministerstva pro místní rozvoj 181 mil. Kč**.

V roce 2005 bylo proplaceno v rámci programu SAPARD z finančních prostředků alokace SAPARD celkem 162 projektů v celkovém objemu finanční podpory **509,4 mil. Kč** (součet proplaceno celkem EU + SR a ostatní zdroje). V průběhu roku 2005 byly výplaty realizovány bez výraznějších výkyvů. Nejvíce projektů bylo proplaceno v regionu Jihovýchod (43) a ve stejném regionu byla rovněž proplacena nejvyšší částka, celkem 149,2 mil. Kč. Nejméně projektů bylo naopak proplaceno v regionu Severozápad (9) a Severovýchod (13). Nejmenší částka byla vyplacena v regionu Praha, celkem 9,7 mil.CZK (včetně opatření 3.1. a 3.2.).

Ke dni 30.11.2005 bylo vyčerpáno 100% alokace finančních prostředků z EU určené na financování programu SAPARD.

Od 1. 12. 2005 se začal evropský podíl finančních prostředků pro zbylé projekty proplácet v souladu s Nařízením Komise č. 447/2004 z finančních zdrojů záruční sekce EAGGF v rámci programu HRDP. V měsíci prosinci bylo proplaceno celkem 36 projektů v celkovém objemu finanční pomoci 105,7 mil. Kč. Proplácení projektů

programu SAPARD z programu HRDP bude pokračovat i v roce 2006 podle schválené alokace finančních prostředků v rámci tohoto programu.

Tabulka č.66

Přehled proplacených projektů z programu SAPARD v roce 2005 podle jednotlivých opatření

Opatření	Počet projektů	Smlouva Kč	Proplaceno celkem (EU+SR)	V tom			Ostatní zdroje
				EU	MZe**)	MMR**)	
1.1	27	54 983 473	53 747 800	40 428 220	13 319 580	0	0
1.2	26	72 231 583	70 401 716*)	52 801 283	17 600 433	0	0
1.3	16	28 399 201	26 415 809	19 811 854	6 603 955	0	0
1.4	38	112 770 485	78 526 775	78 526 775	0	0	26 175 609
2.1	26	178 006 194	176 053 724	159 667 342	0	16 386 382	36 298 290
2.2	8	33 989 122	33 719 147	25 289 359	0	8 429 788	0
2.3	7	1 404 873	1 404 873	1 053 652	351 221	0	0
3.1	12	6 770 800	6 204 663	4 653 493	1 551 170	0	0
3.2	2	225 000	175 336	175 336	0	0	43 834
Celkem	162	488 780 731	446 919 818	382 609 795	39 426 359	24 883 664	62 517 733

*) Částka obsahuje i tzv. úrokové projekty, tedy projekty hrazené z úroků vygenerovaných na účtu SAPARD Euro a Terminovaném vkladu k tomuto účtu. Celková hodnota dvou hrazených projektů je 5 907 900,00 CZK, z čehož je 4 430 925,00 CZK podíl EU a 1 476 975,00 CZK spolufinancování MZe.

**) Vypláceno z bankovních účtů Národního fondu

V porovnání s rokem 2004, kdy bylo proplaceno 744 položek ve výši celkem 1 624,6 mil. Kč, byl již objem prostředků vyplacených na SAPARD v roce 2005 o téměř $\frac{3}{4}$ nižší.

U projektů tzv. "povodňových", které jsou propláceny v rámci 4 opatření, bylo v roce 2004 proplaceno 38 projektů ve výši 108,4 mil. Kč, v roce 2005 pak byly proplaceny 3 plánované projekty ve výši 4,6 mil. Kč.

Tabulka č.67

Přehled proplacených projektů z programu SAPARD v roce 2005 podílejících se na odstraňování povodňových škod

Opatření	Počet projektů	Smlouva Kč	Proplaceno celkem (EU+SR)	V tom			Ostatní zdroje
				EU	MZe	MMR	
1.1	1	1 173 750	1 173 750	997 687	176 063	0	0
1.2	0	0	0	0	0	0	0
2.1.a	1	527 277	527 277	527 277	0	0	93 049
2.1.b	1	2 901 106	2 901 106	2 901 106	0	0	511 961
2.2	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	3	4 602 133	4 602 133	4 426 070	176 063	0	605 010

Čistá pozice České republiky vůči rozpočtu Evropské unie

Čistá pozice je chápána pouze jako „účetní“ srovnání reálných finančních toků mezi rozpočtem EU a ČR. Nebere v úvahu reálné využití prostředků – tedy například reálný tok konečným příjemcům, které může být velmi odlišné. Nejedná se navíc o tok mezi rozpočtem EU a rozpočtem ČR, protože ne všechny prostředky, které ČR získá, jsou příjmem státního rozpočtu. Do čisté pozice vůči rozpočtu EU nejsou započítávány další platby ČR (např. do Evropské investiční banky nebo do rezervního fondu pro uhlí a ocel).

Do čisté pozice jsou na straně příjmů započítávány:

- Předvstupní nástroje (doběh čerpání alokací na Phare a Sapard³);
- Prostředky na zemědělství (Tržní operace; Rozvoj venkova, Přímé platby);
- Strukturální akce (Strukturální fondy – čerpány prostřednictvím operačních programů, iniciativ společenství a jednotných programovacích dokumentů pro Prahu; Fond soudržnosti– prostředky na velké infrastrukturní projekty v oblasti dopravy a životního prostředí);
- Vnitřní politiky (Prostředky na komunitární programy⁴ (např. programy ve školství, kultuře, TEN, ...), Přejížděcí nástroj (Transition facility), který navazuje na program Phare);
- Kompenzace (byly novým členským státům přiznány proto, aby se neocitly v pozici horší než v posledním roce před vstupem);

Na straně plateb z ČR jsou v čisté pozici započítávány pouze **odvody vlastních zdrojů** – t.j. odvody cel a dávek z cukru (nejsou placeny ze státního rozpočtu), zdroj založený na DPH, zdroj založený na HND a podíl na platbách korekce Velké Británie.

Česká republika získala v roce 2005 celkem 1,05 mld € (t.j. cca 31,3 mld. Kč) a odvedla 1,01 mld € (30,7 mld. Kč). ČR tak získala pouze o cca 42,3 mil €, t.j. cca 578 mil. Kč více než zaplatila.

---

³ Předvstupní nástroj ISPA byl od vstupu do EU transformován na Fond soudržnosti a jeho čerpání je tak vykazováno pod touto položkou.

⁴ Prostředky neplynou do ČR centrálně, ale jsou ve většině případů vypláceny přímo konečným příjemcům; Informace o čerpání těchto prostředků v jednotlivých zemích má pouze Evropská komise, která tyto údaje zveřejňuje ve své zprávě o alokovaných výdajích. V roce 2004 ČR podle této zprávy ČR vyčerpala 26,9 mil €. Vzhledem k tomu, že v době zpracování čisté pozice nebyly k dispozici údaje EK o čerpání komunitárních programů, byl použit předpoklad stejného čerpání jako v roce 2004. Reálné čerpání v roce 2005 však bude pravděpodobně vyšší.

Tabulka č. 68

ČISTÁ POZICE ČR VŮČI ROZPOČTU EU V ROCE 2005

	Skutečnost 2005	
	mil. €	mil. Kč
Příjmy z rozpočtu EU		
Předvstupní nástroje	72,2	2 151,0
Phare	62,8	1 872,9
Ispa		
Sapard	9,3	278,1
Zemědělství	428,2	12 739,3
Tržní operace	69,5	2 048,8
Přímé platby	212,4	6 329,5
Rozvoj venkova	145,6	4 339,2
Veterinární opatření	0,7	21,8
Strukturální akce	212,1	6 321,7
SF	137,9	4 109,0
CF	74,3	2 212,7
Vnitřní politiky	37,8	1 126,7
transition facility	10,9	325,1
Komunitární programy	26,9	801,6
Kompenzace	300,0	8 942,9
Celkové příjmy z rozpočtu EU	1 049,6	31 281,7
Platby do rozpočtu EU		
tradiční vlastní zdroje	143,6	4 373,7
Zdroj z DPH	145,5	4 507,8
Zdroj z HND	639,7	19 426,4
Rezervy	1,2	37,0
Korekce VB	77,4	2 359,0
Celkové platby do rozpočtu EU	1 007,3	30 703,9
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	42,3	577,8

Pozn: Pro zjednodušení byl pro převody použit kurz 29,8 Kč/€ (s výjimkou kompenzací a vlastních zdrojů, kde byly pro přepočet použity aktuální kurzy k datu převodu).

Tabulka č. 69

ZÚSTATKY NA ÚČTECH NÁRODNÍHO FONDU	Předčíslo	Číslo účtu	01.01.2005 zůstatek Kč	2005 příjem Kč	2005 čerpání Kč	30.12.2005 zůstatek Kč
Celkem účty Národního fondu vedené v Kč			854 535 561,94	3 772 856 953,12	3 649 656 576,76	977 735 938,30
1. ZDROJOVÉ ÚCTY NÁRODNÍHO FONDU	0		512 113 688,71	24 925 244,35	32 678 374,62	504 360 558,44
SNF- spolufinancování programů EU - převod z VPS	0	200027021	432 867 016,60	17 352 742,96	15 818 907,89	434 400 851,67
VNF - Národní fond - vratky prostředků	0	203121021	3 649 135,11	2 364 246,93	5 666 990,69	346 391,35
Celkový součet za U			436 516 151,71	19 716 989,89	21 485 898,58	434 747 243,02
NF ISPA - Univerzální účet ISPA - Národní fond	0	200326021	5 169 940,26	4 321 937,41	117,46	9 491 760,21
Celkový součet za ISPA	0		5 169 940,26	4 321 937,41	117,46	9 491 760,21
Univerzální účet SF/CF - Platební orgán - NF	0	6001125021	70 268 853,06	303 759,67	10 971 561,58	59 601 051,13
Celkový součet za SF/CF	0		70 268 853,06	303 759,67	10 971 561,58	59 601 051,13
VNF - vratky prostředků Národního fondu (Phare)	0	203228021	158 743,68	582 557,38	220 797,00	520 504,06
Celkový součet za PHARE	0		158 743,68	582 557,38	220 797,00	520 504,06
2. ÚCTY IMPLEMENTAČNÍCH AGENTUR a PJ	0		342 421 873,23	3 747 931 708,77	3 616 978 202,14	473 375 379,86
Prostředky SF/CF - Platební jednotka MPO	0	6001029021	6 689 594,22	566 702 117,88	573 314 010,39	77 701,71
Prostředky SF/CF - Platební jednotka MPSV	0	600629021	0,00	80 116 869,29	80 108 336,45	8 532,84
Prostředky SF/CF - Platební jednotka SZIF	0	600821021	0,00	340 226 978,62	340 203 106,00	23 872,62
Prostředky SF/CF - Platební jednotka MD	0	600522021	5 703,50	1 831 371 897,10	1 656 299 893,78	175 077 706,82
Prostředky SF/CF - Platební jednotka SFŽP	0	600426021	11 990,50	424 024 877,48	423 992 098,62	44 769,36
Prostředky SF/CF - Platební jednotka MMR	0	600928021	72,16	106 177 031,97	106 171 385,44	5 718,69
Celkový součet za SF/CF	0		6 707 360,38	3 348 619 772,34	3 180 088 830,66	175 238 302,04
IA CFCU - Financování opatření v rámci Fondu solidarity EU	0	390027021	5 727 072,68	10 831,17	5 737 903,85	0,00
IA MMR - Financování opatření v rámci Fondu solidarity EU	0	390123021	1 533 213,98	2 836,56	1 536 050,54	0,00
Celkový součet za FS			7 260 286,66	13 667,73	7 273 954,39	0,00
IA CFCU - Univerzální účet ISPA	0	203420021	342 710,16	737,49	343 447,65	0,00
IA MD - Univerzální účet ISPA	705	160328021	3 283 680,88	8 101,74	3 291 782,62	0,00
IA CRR - Spolufinancování Ispa projektu Sewer System Brno	0	170024021	29 298 286,04	4 370 762,68	18 140 754,94	15 528 293,78
IA CRR - Spolufinanc. Ispa:Sewerage System Ostrava PE/001	0	170120021	50 835 570,49	836 694,50	19 435 774,03	32 236 490,96
Celkový součet za ISPA	0		83 760 247,57	5 216 296,41	41 211 759,24	47 764 784,74
SNF MPO - spolufinanc. Phare z prostředků NF(z rezervy VPS)	0	200924021	42 776 040,27	290 830,95	1 451 125,58	41 615 745,64
SNF MV-spolufinanc. Phare z prostř. NF (rezerva VPS)	0	201329021	683 632,40	1 310,75	525 908,60	159 034,55
SNF IA CRR MMR-Spolufinanc. Phare z prostř. NF pro MMR	0	200625021	121 135 552,15	7 621 111,00	100 998 096,55	27 758 566,60
SNF MPSV - spolufinancování Phare z prostředků NF	0	40828021	55 517 168,21	370 257,66	1 850 573,38	54 036 852,49
IA MPSV NP 2002 Zaměstnanost	705	341129021	3 138 936,42	13 522,95	3 152 459,37	0,00
Celkový součet za PHARE	0		223 251 329,45	8 297 033,31	107 978 163,48	123 570 199,28
SNF MZe - spolufinanc. SAPARD z prostředků NF 2000	0	140028021	10 967 838,19	155 698 509,28	86 927 875,00	79 738 472,47
SNF MMR - spolufinanc. SAPARD z prostředků NF 2000	0	140124021	6 509 080,15	221 959 768,58	186 619 369,00	41 849 479,73
KNF - vyrovnání kurzových zisků a ztrát 2000 (Sapard)	0	140220021	3 965 730,83	4 746 904,53	6 580 399,69	2 132 235,67
Celkový součet za SAPARD	0		21 442 649,17	382 405 182,39	280 127 643,69	123 720 187,87
IA CFCU - TF - prostředky na úhradu DPH	705	6128021	0,00	3 379 756,59	297 850,66	3 081 905,93
Celkový součet za TF	0		0,00	3 379 756,59	297 850,66	3 081 905,93

Tabulka č. 70

ZÚSTATKY NA ÚČTECH NÁRODNÍHO FONDU			01.01.2005	2005	2005	30.12.2005	30.12.2005
	Předčísí	č.úctu	zůstatek EUR	příjem EUR	čerpaní EUR	zůstatek EUR	zůstatek Kč
Celkem účty NF - Platebního orgánu vedené v EUR			289 415 032,69	464 273 040,77	405 899 068,54	347 789 004,92	10 096 314 812,83
I. ZDROJOVÉ ÚČTY NÁRODNÍHO FONDU	34534		275 009 408,54	339 877 351,74	288 429 459,58	326 457 300,70	9 477 055 439,32
Prostředky SF/CF - Platební orgán - NF	34534	6056021	228 003 393,38	214 006 460,50	146 505 862,18	295 503 991,70	8 578 480 879,05
Součet za SF/CF	34534		228 003 393,38	214 006 460,50	146 505 862,18	295 503 991,70	8 578 480 879,05
NF - Financování opatření v rámci Fondu solidarity EU	34534	3955021	15 536,91	374 987,41	0,00	390 524,32	11 336 921,01
Součet za FSEU	34534		15 536,91	374 987,41	0,00	390 524,32	11 336 921,01
NF - ISPA - povodně	34534	3752021	23 321,20	31 388,20	42 216,95	12 492,45	362 655,82
Součet za Ispa	34534		23 321,20	31 388,20	42 216,95	12 492,45	362 655,82
NF - Národní program ČR 1998	34534	156021	1 485 446,60	81,39	1 485 527,99	0,00	0,00
NF - Přeshraniční spolupráce 1998 ČR - Německo	34534	252021	239,18	0,01	239,19	0,00	0,00
NF - Přeshraniční spolupráce 1998 ČR - Rakousko	34534	359021	47,21	0,00	47,21	0,00	0,00
Součet za Phare 1998	34534		1 485 732,99	81,40	1 485 814,39	0,00	0,00
NF - Přeshraniční spolupráce 1999 ČR-Polsko (ZÚ)	34534	658021	551,06	17 718,72	551,06	17 718,72	514 374,44
NF - Národní program ČR 1999	34534	455021	1 513 376,57	82,92	1 513 459,49	0,00	0,00
NF - LSIF 1999 - část 4 (příprava projektů ISPA)	34534	551021	0,13	0,00	0,13	0,00	0,00
NF - LSIF 1999 - část 5 (příprava projektů ISPA) (ZÚ)	34534	754021	26 353,72	1,44	26 355,16	0,00	0,00
NF - Přeshraniční spolupráce 1999 ČR-Rakousko (ZÚ)	34534	850021	117 614,99	6,45	117 621,44	0,00	0,00
NF - Přeshraniční spolupráce 1999 ČR-Slovensko (ZÚ)	34534	957021	8,75	0,00	8,75	0,00	0,00
NF - Přeshraniční spolupráce 1999 ČR-Německo (ZÚ)	34534	1052021	675 480,36	37,01	675 517,37	0,00	0,00
NF - Acquis 1999 - soc.ochrana Consensus III (ZÚ)	34534	1159021	221 091,76	12,12	221 103,88	0,00	0,00
NF - Prostředky pro přípravu projektů (1999) (ZÚ)	34534	1255021	25 617,19	1,40	25 618,59	0,00	0,00
Součet za Phare 1999	34534		2 580 094,53	17 860,06	2 580 235,87	17 718,72	514 374,44
NF - Národní program ČR 2000 (ZÚ)	34534	1853021	6 649 554,96	5 731 580,62	6 255 536,71	6 125 598,87	177 826 135,20
NF - Přeshraniční spolupráce ČR-Německo 2000 (ZÚ)	34534	2151021	299 466,76	1 500,15	0,00	300 966,91	8 737 069,40
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2000 (ZÚ)	34534	2258021	94 449,40	819,02	0,00	95 268,42	2 765 642,23
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Polska 2000 (ZÚ)	34534	2450021	133 083,22	2 352,62	0,00	135 435,84	3 931 702,44
NF účast ČR v kom.progr.Leonardo da Vinci II,Socrates II a Youth 2000(ZÚ)	34534	1351021	1,14	0,00	1,14	0,00	0,00
NF - Program posílení občanské společnosti 2000 (ZÚ)	34534	2354021	99 441,01	95,56	99 536,57	0,00	0,00
NF - Program účasti ČR v kom. prog.2000: MSP, rovné příl. a SAVE II (ZÚ)	34534	2557021	59,52	0,00	59,52	0,00	0,00
NF - Program doplňkového investičního nástroje 2000 pro ČR (ZÚ)	34534	2653021	14 303,82	0,78	14 304,60	0,00	0,00
NF-Účast ČR v kom.progr.2001 Fiscalis,LdV II,Youth and Culture 2000(ZÚ)	34534	2856021	4 297,74	0,24	4 297,98	0,00	0,00
Součet za Phare 2000	34534		7 294 657,57	5 736 348,99	6 373 736,52	6 657 270,04	193 260 549,26
NF - Národní program ČR 2001	34534	2952021	3 987 078,47	2 841 559,45	2 470 000,00	4 358 637,91	126 531 258,53
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2001	34534	3058021	159,97	854 739,16	854 000,00	899,13	26 101,74
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Německa 2001	34534	3154021	1 224,83	5 390 059,34	5 388 000,00	3 284,18	95 339,75
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Polska 2001	34534	3250021	303,35	2 148 074,12	2 148 000,00	377,47	10 957,95
NF - Horizontální program podpory oblasti jaderné bezpečnosti	34534	3357021	90,54	0,46	0,00	91,00	2 641,73
Součet za Phare 2001	34534		3 988 857,16	11 234 432,53	10 860 000,00	4 363 289,69	126 666 299,70
NF - Národní program ČR 2002	34534	3453021	9 415 126,57	8 907 487,38	17 383 249,00	939 364,95	27 269 764,50
NF - Program jaderné bezpečnosti ZZ 9916	34534	3656021	637,96	106 126,37	0,00	106 764,33	3 099 368,50
NF - Horizontální program k přípravě kand. zemí na EDIS 2002/000-585	34534	3859021	3 680,15	12,37	3 692,52	0,00	0,00
NF - Horizontální program podpory EU v oblasti jaderné bezpečnosti v ČR	34534	4456021	717 608,08	1 199 862,71	1 717 500,00	199 970,79	5 805 152,03
NF - Výměna a oprava zařízení ÚJV Řež poškozeného během povodní 2002	34534	4552021	443,00	174 743,44	175 000,00	186,44	5 412,35
NF - Program přeshraniční spolupráce ČR a Polska 2002	34534	4050021	321,45	4 751 263,44	4 750 800,00	784,89	22 785,36
NF - Program přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2002	34534	4157021	357,79	2 547 819,13	2 547 607,94	568,98	16 517,49
NF - Přeshraniční spolupráce ČR a Německa 2002	34534	4253021	922,44	5 157 903,91	5 158 000,00	826,35	23 988,94
NF - Národní program Phare 2002 pro ČR, část II	34534	4659021	325 534,67	1 311 247,56	1 636 720,33	61,90	1 796,96
Součet za Phare 2002	34534		10 464 632,11	24 156 466,31	33 372 569,79	1 248 528,63	36 244 786,13
NF - NP 2003 část 1 (CZ2003/004-338.01-338.08)	34534	4755021	5 939 530,84	9 294 206,05	7 711 652,00	7 522 084,89	218 366 124,36
NF-Národní program 2003 část 2 (CZ2003/005-601.08.02-08.09)	34534	5651021	11 054 200,41	23 387 318,62	30 526 335,49	3 915 183,54	113 657 778,17
NF - Program podpory ES v oblasti jaderné bezpečnosti 2003 v ČR	34534	5758021	237 966,62	935 300,25	1 172 000,00	1 266,87	36 777,24
NF-Přeshraniční spolupráce ČR a Polska 2003	34534	5352021	752 403,44	1 501 372,87	2 253 000,00	776,31	22 536,28
NF-Přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2003	34534	5459021	601 922,76	1 201 083,27	1 802 000,00	1 006,03	29 205,05
NF-Přeshraniční spolupráce ČR-Německo 2003	34534	5555021	1 504 587,75	3 002 785,73	4 506 000,00	1 373,48	39 872,12
Součet za Phare 2003	34534		20 090 611,82	39 322 066,79	47 970 987,49	11 441 691,12	332 152 293,21
Celkový součet za PHARE	34534		45 904 586,18	80 467 256,08	102 643 344,06	23 728 498,20	688 838 302,75
NF - Sapard EURO 2000	34534	1458021	570,87	21 985 792,79	21 984 243,97	2 119,69	61 534,60
NF - Terminovaný vklad NF SAPARD EURO 2000	34534	149057021	1 062 000,00	11 578 921,00	12 640 921,00	0,00	0,00
Součet za SAPARD	34534		1 062 570,87	33 564 713,79	34 625 164,97	2 119,69	61 534,60
NF - Transition facility 2005 (CZ2005/017/518.01-518.06)	34534	6259021	0,00	2 360 517,26	0,00	2 360 517,26	68 525 816,06
NF - Transition facility 2004 (CZ2004/006-237.01-237.09)	34534	6152021	0,00	9 072 028,50	4 612 871,42	4 459 157,08	129 449 330,03
Součet za TF	34534		0,00	11 432 545,76	4 612 871,42	6 819 674,34	197 975 146,09

ZÚSTATKY NA ÚČTECH NÁRODNÍHO FONDU			01.01.2005	2005	2005	30.12.2005	30.12.2005
	Předčísí	č.účtu	zůstatek EUR	příjem EUR	čerpaní EUR	zůstatek EUR	zůstatek Kč
2. ÚČTY IMPLEMENTAČNÍCH AGENTUR	34534		14 405 624,15	124 395 689,03	117 469 608,96	21 331 704,22	619 259 373,51
Prostředky SF/CF - Platební jednotka SFŽP €	34534	600151021	0,00	30 989 586,86	30 987 572,53	2 014,33	58 476,00
Prostředky SF/CF - Platební jednotka MD €	34534	600258021	29 700,21	1 042 807,80	1 072 416,29	91,72	2 662,63
Prostředky SF/CF - Platební jednotka NF €	34534	6001256021	21 570,74	25,88	21 552,05	44,57	1 293,87
Celkový součet za SF/CF	34534		51 270,95	32 032 420,54	32 081 540,87	2 150,62	62 432,50
IA MRR CRR - Přeshraniční spolupráce 1999 ČR - Polsko	34534	60052021	64 323,77	322,22	0,00	64 645,99	1 876 673,09
Součet za Phare 1999	34534		64 323,77	322,22	0,00	64 645,99	1 876 673,09
IA CFCU - NP ČR 2000- Zemědělství	34534	180652021	8 337,78	70 369,24	0,00	78 707,02	2 284 864,79
IA CFCU - NP ČR 2000- Spravedlnost a vnitřní záležitosti	34534	180855021	29 251,24	146,54	0,00	29 397,78	853 417,55
IA MMR CRR - NP ČR 2000- Ekonomická a sociální soudržnost	34534	181356021	52 436,72	738 496,76	368 723,07	422 210,41	12 256 768,20
IA MMR CRR- Přeshraniční spolupráce ČR a Německa 2000	34534	210057021	245 567,11	947,27	98 713,23	147 801,15	4 290 667,38
IA MMR CRR- Přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2000	34534	220052021	55 208,81	136,58	55 345,39	0,00	0,00
IA CFCU - NP ČR 2000- Politická kritéria	34534	180257021	0,08	0,00	0,08	0,00	0,00
IA CFCU - NP ČR 2000 - Ekonomická kritéria	34534	180353021	12,95	0,00	12,95	0,00	0,00
IA CFCU - NP ČR 2000- Vnitřní trh	34534	180556021	251,74	0,01	251,75	0,00	0,00
IA CFCU - NP ČR 2000- Životní prostředí	34534	180759021	118,93	0,01	118,94	0,00	0,00
IA CFCU - NP ČR 2000- Zaměstnanost a sociální záležitosti	34534	180951021	0,09	0,00	0,09	0,00	0,00
IA CFCU - NP ČR 2000- Institucionální a administrativní kapacita	34534	181057021	16,49	0,00	16,49	0,00	0,00
IA CFCU - NP ČR 2000- Ekonomická a sociální soudržnost	34534	181153021	0,20	0,00	0,20	0,00	0,00
IA MMR CRR - Přeshraniční spolupráce ČR a Polska 2000	34534	240053021	892,80	788,42	1 681,22	0,00	0,00
IA NROS - NP ČR 2000 Politická kritéria	34534	180150021	68,77	0,00	68,77	0,00	0,00
IA NROS - NP ČR 2000 Program posílení občanské společnosti 2000	34534	230058021	90,11	0,00	90,11	0,00	0,00
Součet za Phare 2000	34534		392 253,82	810 884,83	525 022,29	678 116,36	19 685 717,93
IA CFCU NP ČR 2001 Zemědělství	34534	290552021	147 594,97	696,24	148 291,21	0,00	0,00
IA CFCU NP ČR 2001 Životní prostředí	34534	290659021	56 968,07	284,55	4 600,00	52 652,62	1 528 505,56
IA CFCU NP ČR 2001 Spravedlnost a vnitřní záležitosti	34534	290755021	20 087,27	8 229,70	0,00	28 316,97	822 041,64
IA CFCU - Horizontální program podpory oblastí jaderné bezpečnosti	34534	330059021	382 154,67	64 292,32	412 039,71	34 407,28	998 843,34
IA MMR-CRR Přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2001	34534	300052021	4 679,15	854 781,98	747 647,84	111 813,29	3 245 939,81
IA MMR-CRR - Přeshraniční spolupráce ČR a Německa 2001	34534	310058021	1 547 662,79	3 699 071,97	5 014 183,52	232 551,24	6 750 962,50
IA MMR-CRR Přeshraniční spolupráce ČR a Polska 2001	34534	320053021	839 926,07	2 157 126,71	2 820 628,90	176 423,88	5 121 585,24
IA CFCU NP ČR 2001 Doprava	34534	290157021	17,46	0,04	17,50	0,00	0,00
IA CFCU NP ČR 2001 Vnitřní trh	34534	290456021	186 557,21	401,43	186 958,64	0,00	0,00
IA CFCU NP ČR 2001 Zaměstnanost a sociální záležitosti	34534	290851021	25,72	0,05	25,77	0,00	0,00
IA CFCU NP ČR 2001 Administrativní kapacita	34534	290958021	1 502,55	3,23	1 505,78	0,00	0,00
IA CFCU NP ČR 2001 Ekonomická a sociální soudržnost	34534	291053021	203,28	0,44	203,72	0,00	0,00
IA MMR CRR NP ČR 2001 Ekonomická a sociální soudržnost	34534	290253021	19 266,10	0,79	19 266,89	0,00	0,00
IA NROS - NP ČR 2001 Politická kritéria	34534	290050021	110,41	0,00	110,41	0,00	0,00
Součet za Phare 2001	34534		3 206 755,72	6 784 889,45	9 355 479,89	636 165,28	18 467 878,08
IA CFCU - Program jaderné bezpečnosti ZZ9916	34534	360055021	459 699,09	2 105,51	419 665,18	42 139,42	1 223 307,36
IA CFCU NP 2002 Doprava	34534	340257021	100 014,19	134 963,84	212 383,17	22 594,86	655 928,79
IA CFCU NP2002 Vnitřní trh a ekonomická kritéria	34534	340353021	338 670,97	8 756 948,96	7 897 994,93	1 197 625,00	34 767 053,75
IA CFCU NP2002 Zemědělství	34534	340556021	59 207,09	1 817 520,93	1 709 905,91	166 822,11	4 842 845,85
IA CFCU NP2002 Životní prostředí	34534	340652021	559,51	4 087 153,77	3 610 072,30	477 640,98	13 865 917,65
IA CFCU NP2002 Spravedlnost a vnitřní záležitosti	34534	340759021	1 349 173,02	3 059 570,90	3 825 892,73	582 851,19	16 920 170,05
IA CFCU NP2002 Zaměstnanost a sociální záležitosti	34534	340855021	214 450,33	682 055,84	770 788,46	125 717,71	3 649 585,12
IA CFCU NP 2002 Administrativní kapacita	34534	340951021	321 985,64	980 916,03	1 048 687,45	254 214,22	7 379 838,81
IA CFCU -Připrava na SF a CF CZ02.282.10	34534	341356021	626 170,08	1 994 284,02	2 181 698,24	438 755,86	12 737 082,62
IA CFCU - Horizontální program podpory EU v oblasti jaderné bezpečnosti	34534	440055021	25 178,17	1 858 564,89	1 346 565,80	537 177,26	15 594 255,86
IA CFCU-Výměna a oprava zařízení ÚJV Řež poškozených povodní 2002	34534	450050021	111 590,21	228 308,62	311 887,00	28 011,83	813 183,42
IA MMR CRR - Přeshraniční spolupráce ČR a Polska 2002	34534	400053021	728 393,79	4 000 396,11	4 483 910,15	244 879,75	7 108 859,14
IA MMR CRR - Přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2002	34534	410059021	797 974,19	2 551 790,44	2 510 312,54	839 452,09	24 369 294,17
IA MMR CRR - Přeshraniční spolupráce ČR a Německa 2002	34534	420150021	589 789,26	5 168 030,21	4 504 543,61	1 253 275,86	36 382 598,22
IA NROS NP 2002 Politická kritéria	34534	340150021	155 096,87	1 352 283,71	1 507 380,58	0,00	0,00
IA MPSV NP 2002 Zaměstnanost	34534	341153021	600 941,90	117 462,68	376 005,75	342 398,83	9 939 838,03
IA CFCU-Horizontální program k přípravě kand.zemí na EDIS 2002/000-585	34534	380056021	0,11	0,00	0,11	0,00	0,00
Součet za Phare 2002	34534		6 478 894,42	36 792 356,46	36 717 693,91	6 553 556,97	190 249 758,84

ZÚSTATKY NA ÚČTECH NÁRODNÍHO FONDU			01.01.2005	2005	2005	30.12.2005	30.12.2005
	Předčísli	č.účtu	zůstatek EUR	příjem EUR	čerpaní EUR	zůstatek EUR	zůstatek Kč
IA CFCU Spravedlnost a vnitřní záležitosti (CZ2003/004-338.05)	34534	470553021	921 962,78	935 793,74	1 755 737,09	102 019,43	2 961 624,05
IA CFCU Vnitřní trh a ekonomická kritéria	34534	470158021	466 246,48	2 099 045,20	1 828 536,26	736 755,42	21 388 009,84
IA CFCU Zemědělství (CZ2003/004-338.03)	34534	470350021	235 129,34	982 750,76	799 021,08	418 859,02	12 159 477,35
IA CFCU - Životní prostředí (CZ2003/004-338.04)	34534	470457021	339 123,19	230 655,05	498 507,64	71 270,60	2 068 985,52
IA CFCU Zaměstnanost a sociální záležitosti (CZ2003/004-338.06)	34534	470756021	382 602,39	975 013,84	1 173 045,63	184 570,60	5 358 084,52
IA CFCU Administrativní kapacita (CZ2003/004-338.07)	34534	470852021	188 369,77	1 329 565,11	1 259 212,05	258 722,83	7 510 723,75
IA CFCU - Posilování institucí-rezerva	34534	560858021	0,00	280 522,83	280 471,10	51,73	1 501,72
IA CFCU - Program podpory ES v oblasti jaderné bezpečnosti 2003 v ČR	34534	570052021	66 493,97	1 216 286,73	847 825,51	434 955,19	12 626 749,17
IA MPO - Rozvoj malého a středního podnikání	34534	560452021	0,00	5 738 842,12	3 765 637,90	1 973 204,22	57 282 118,51
IA MPSV - Posílení aktivní politiky zaměstnanosti	34534	560057021	0,00	6 474 174,88	6 470 586,89	3 587,99	104 159,35
IA MPSV - Integrace ohrožených skupin obyvatel	34534	560153021	0,00	6 207 601,47	5 451 472,39	756 129,08	21 950 427,19
IA MPSV - Podpora dalšího vzdělávání	34534	560356021	0,00	1 177 747,96	1 168 761,11	8 986,85	260 888,26
IA MMR CRR Ekonomická a sociální soudržnost (CZ2003/004-338.08)	34534	470959021	171 147,64	2 002 076,01	1 914 846,52	258 377,13	7 500 688,08
IA MMR CRR - Přeshraniční spolupráce ČR a Polska	34534	530050021	249 529,39	2 259 107,05	2 430 202,76	78 433,68	2 276 929,73
IA MMR CRR-Přeshraniční spolupráce ČR a Rakouska 2003	34534	540056021	198 017,01	1 805 060,67	1 522 694,43	480 383,25	13 945 525,75
IA MMR CRR - Přeshraniční spolupráce ČR a Německa 2003	34534	550051021	499 428,83	4 518 592,59	2 244 706,53	2 773 312,89	80 509 273,20
IA MMR-CRR - Rozvoj regionální dopravní infrastruktury	34534	560559021	0,00	2 002 252,49	940 598,70	1 061 653,79	30 819 809,52
IA MMR-CRR - Rozvoj turistiky v obcích	34534	560655021	0,00	3 003 692,73	675 123,79	2 328 568,94	67 598 356,33
IA MMR-CRR - Interreg IIB CADSES a Interreg IIIC	34534	560751021	200 027,32	213 629,98	316 806,27	96 851,03	2 811 585,40
IA NROS - Politická kritéria (CZ2003/004-338.01)	34534	470051021	145 391,80	215 326,01	235 817,97	124 899,84	3 625 842,36
NSZ - Horizontální program pro potírání podvodných jednání ZZ0301/02	34534	5354641	148 657,56	203 415,58	144 533,24	207 539,90	6 024 883,30
Součet za Phare 2003	34534		4 212 125,47	43 871 152,80	35 724 144,86	12 359 133,41	358 785 642,89
Celkový součet za PHARE	34534		14 354 353,20	88 259 605,76	82 322 340,95	20 291 618,01	589 065 670,83
IA CFCU - TF Doprava (CZ2004/006-237.02)	34534	610157021	0,00	350 047,63	342 787,63	7 260,00	210 757,80
IA CFCU - TF 2004 Energie a jaderná bezpečnost (CZ2004/006-237.03)	34534	610253021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IA CFCU - TF Vnitřní trh a ekonomická kritéria (CZ2004/006-237.04)	34534	610456021	0,00	773 097,13	740 109,07	32 988,06	957 643,38
IA CFCU - TF Životní prostředí (CZ2004/006-237.05)	34534	610552021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IA CFCU - TF Zemědělství (CZ2004/006-237.06)	34534	610659021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IA CFCU - TF Spravedlnost a vnitřní věci (CZ2004/006-237.07)	34534	610755021	0,00	1 078 395,50	828 189,09	250 206,41	7 263 492,08
IA CFCU - TF Zaměstnanost, soc. zál. a zdravotnictví (CZ2004/006-237.08)	34534	610851021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IA CFCU - TF Správní kapacita (CZ2004/006-237.09)	34534	610958021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IA NROS - TF Politická kritéria (CZ2004/006-237.01)	34534	610050021	0,00	1 902 122,47	1 154 641,35	747 481,12	21 699 376,91
Součet ze TF 2004			0,00	4 103 662,73	3 065 727,14	1 037 935,59	30 131 270,18
IA CFCU - TF Vnitřní trh a ekonomická kritéria (CZ2005/017-518.02)	34534	620152021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IA CFCU - TF Životní prostředí (CZ2005/017-518.03)	34534	620259021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IA CFCU - TF Spravedlnost a vnitřní věci (CZ2005/017-518.04)	34534	620355021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IA CFCU - TF Zaměstnanost, soc. zál. a zdravotnictví (CZ2005/017-518.05)	34534	620451021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IA CFCU - TF Správní kapacita (CZ2005/017-518.06)	34534	620558021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
IA NROS - TF Politická kritéria (CZ2005/017-518.01)	34534	620056021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Součet za TF 2005	34534		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkový součet za T	34534		0,00	4 103 662,73	3 065 727,14	1 037 935,59	30 131 270,18

VII. ZHODNOCENÍ VLIVU REFORMY VEŘEJNÉ SPRÁVY NA HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ V ROCE 2005

Z hlediska prováděných změn v organizaci výkonu veřejné správy **byla II. fáze reformy veřejné správy ukončena zrušením okresních úřadů a převedením jejich kompetencí do působnosti územních samosprávných celků a vybraných resortů k 1. 1. 2003.** V jejím průběhu byly zároveň schvalovány i základní parametry financování převedených kompetencí, **jejich praktická realizace** však v některých případech výrazně **přesáhla rok 2003. Rok 2005 byl v tomto ohledu významným mezníkem.**

Financování výkonu státní správy převedené do působnosti územních samosprávných celků **bylo řešeno** zároveň s převodem těchto kompetencí **zvýšením příspěvku** na výkon státní správy poskytovaného **v rámci finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům krajů a obcí.** Tento model nemohl být použit pro financování kompetencí, které byly převedeny do samostatné působnosti územních samosprávných celků (v naprosté většině se jednalo o převody do působnosti krajů). Vzhledem k charakteru těchto kompetencí je **nejvhodnější variantou jejich financování úhradou z vlastních zdrojů** územních samosprávných celků. Tento způsob financování však **předpokládal přijetí příslušných legislativních změn,** zejména novelizaci zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Do doby přijetí příslušných zákonů byl zvolen přechodný systém financování uplatňovaný vůči krajům v letech 2003 a 2004, kdy byly tyto kompetence hrazeny ve formě účelových dotací ze státního rozpočtu, popř. z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury.

Novela zákona o rozpočtovém určení daní (zákon č. 1/2005 Sb.) byla přijata na konci roku 2004, účinnosti nabyla 3. 1. 2005. Touto novelou se **zvýšil podíl krajů na sdílených daních z 3,1 % na 8,92 %.** Kraje v roce 2005 **nově financovaly z vlastních zdrojů výdaje v následujících oblastech:**

- **doprava – správa a údržba silnic II. a III. třídy,** investice u silnic II. a III. třídy, výdaje na základní dopravní obslužnost (v autobusové i drážní dopravě),
- **školství, zdravotnictví, sociální péče** – investiční výdaje,
- **kultura – provozní výdaje kulturních zařízení,** památková péče, regionální funkce knihoven,
- **ostatní oblasti – např. podpora venkova,** příspěvky na hospodaření v lesích, drobné vodohospodářské ekologické akce.

Přijetí nového zákona č. 1/2005 Sb. o rozpočtovém určení daní znamenalo výrazné posílení rozhodovacích pravomocí krajů, **přesto však existují oblasti výdajů**, které jsou v samostatné působnosti krajů, ale jsou **nadále z velké části financovány dotacemi ze státního rozpočtu. Jedná se zejména o oblast sociálních služeb** (financování provozních výdajů sociálních zařízení) a **oblast školství** (financování platů pedagogických a nepedagogických pracovníků).

Přehled o výši a struktuře příjmů a výdajů krajů v letech 2004 a 2005 podává následující tabulka:

Tabulka č. 71

Ukazatel	2004		2005		Rozdíl 2005-2004	Index 2005/2004
	v mld. Kč	v % příjmů a výdajů	v mld. Kč	v % příjmů a výdajů		
Daňové příjmy	12,6	12,5	39,6	34,9	27,0	3,14
Nedaňové příjmy	3,2	3,2	2,8	2,5	-0,4	0,88
Kapitálové příjmy	0,3	0,3	0,4	0,4	0,1	1,33
Vlastní příjmy celkem	16,1	16,0	42,8	37,7	26,7	2,66
Neinvestiční přijaté dotace	76,2	75,7	68,6	60,4	-7,6	0,90
Investiční přijaté dotace	8,4	8,3	2,1	1,9	-6,3	0,25
Přijaté dotace celkem	84,6	84,0	70,7	62,3	-13,9	0,84
Příjmy celkem	100,7	100,0	113,5	100,0	12,8	1,13
Běžné výdaje	88,4	88,5	100,6	89,3	12,2	1,14
Kapitálové výdaje	11,5	11,5	12,0	10,7	0,5	1,04
Výdaje celkem	99,9	100,0	112,6	100,0	12,7	1,13
Saldo	0,8	-	0,9	-	0,1	1,12

V roce 2005 činily celkové příjmy krajů 113,5 mld. Kč, což představuje meziroční zvýšení o 12,8 mld. Kč. Toto zvýšení je způsobeno zejména tím, že do daňových příjmů krajů byly převedeny prostředky ze Státního fondu dopravní infrastruktury, které dříve neprocházely rozpočty krajů a ovlivňovaly pouze výsledek hospodaření krajských organizací správy a údržby silnic, a také zvýšením objemu těch dotací ze státního rozpočtu, které nebyly předmětem převodu do daňových příjmů krajů (zejména v oblasti školství).

Vliv novely zákona o rozpočtovém určení daní se projevil především na výši daňových příjmů krajů, které se meziročně zvýšily o 27 mld. Kč, t.j. na více než trojnásobek hodnoty roku 2004. V roce 2004 představovaly daňové příjmy 12,5 % celkových příjmů krajů, v roce 2005 se tento podíl zvýšil na téměř 35 %.

Nedaňové příjmy činily v hodnoceném roce 2,8 mld. Kč, což představuje meziroční snížení o 0,4 mld. Kč. Tento vývoj je způsoben návratem výše odvodů příspěvkových organizací na běžné hodnoty oproti nadprůměrnému plnění v roce 2004. Kapitálové příjmy se oproti roku 2004 zvýšily o 0,1 mld. Kč na 0,4 mld. Kč. Celkově se vlastní příjmy podílely v roce 2005 na příjmech krajů 37,7 % oproti 16 % v roce 2004.

Vlivem převodu některých dotačních titulů do daňových příjmů krajů došlo v roce 2005 k výraznému meziročnímu **poklesu přijatých dotací, a to o 13,9 mld. Kč**. Neinvestiční přijaté dotace se snížily ze 76,2 mld. Kč na 68,6 mld. Kč, t.j. o 10 %, a investiční přijaté dotace z 8,4 mld. Kč na 2,1 mld. Kč, t.j. o 75 % (včetně převodů z fondů). Největší část přijatých dotací tvořily v roce 2005 neinvestiční dotace z kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které jsou určeny na financování přímých nákladů krajských, obecních a soukromých škol. Na tento účel bylo z kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy krajům uvolněno 61,3 mld. Kč, což představuje 54 % celkových příjmů krajů.

Celkové výdaje krajů dosáhly v roce 2005 výše 112,6 mld. Kč. I v roce 2005 převažovaly u krajů běžné výdaje výrazně nad kapitálovými výdaji, což bylo způsobeno především výší výdajů na přímé náklady krajských, obecních a soukromých škol. Běžné výdaje krajů činily v roce 2005 celkem 100,6 mld. Kč, z toho celkové neinvestiční výdaje v oblasti školství tvořily 64,4 %. Kapitálové výdaje činily v roce 2005 12,0 mld. Kč, přičemž jejich podíl na celkových výdajích činí 10,6 %.

Posílení vlastních zdrojů krajů neovlivnilo celkový výsledek hospodaření krajů, **přebytek hospodaření činil 0,9 mld. Kč a byl zhruba na úrovni roku 2004**.

Přílohy

ke Zprávě k návrhu státního závěrečného účtu České republiky

- A) Zpráva o výsledcích cenové a daňové kontroly za rok 2005
- B) Zpráva o činnosti celních orgánů Ministerstva financí za rok 2005
- C) Zpráva o opatřeních Ministerstva financí v oblasti cen za rok 2005

A) ZPRÁVA O VÝSLEDKÁCH CENOVÉ A DAŇOVÉ KONTROLY ZA ROK 2005

I. Výsledky cenové kontroly

V průběhu roku 2005 bylo pracovníky oddělení cenové kontroly finančních ředitelství ukončeno celkem 618 kontrolních akcí.

Ve správním řízení bylo za porušení cenových předpisů vydáno 331 rozhodnutí o uložení pokuty v celkové částce 23 721 tis. Kč. V jednom případě byla uložena pořádková pokuta podle § 19 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, za neposkytnutí součinnosti. Proti rozhodnutím bylo podáno 22 odvolání, v 15 případech byly pokuty zrušeny nebo sníženy, celkem o 7 089 tis. Kč a v 9 případech bylo odvolacím orgánem prvoinstanční rozhodnutí potvrzeno. U 7 podaných odvolání řízení probíhá. Celková částka pravomocně uložených pokut činí 11 724 tis. Kč. Celkem uhrazená částka pravomocně uložených pokut činí 10 318 tis. Kč.

Uhrazeno bylo 9 044 tis. Kč pravomocně uložených pokut. Tato částka neobsahuje úhrady pokut uložených Finančním ředitelstvím v Praze, které informace o úhradách neposkytl.

Výsledky provedených kontrol a řešených stížností za jednotlivá finanční ředitelství v číselných údajích jsou obsaženy v následujícím přehledu:

Přehled výsledků činnosti oddělení cenové kontroly finančních ředitelství za období roku 2005

Finanční ředitelství	Pokuty podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách								Počet kontrolních akcí (z toho na základě stížností)	Počet stížností, šetření a podnětů	Počet kontr.akcí celkem	Zaplacené pokuty (ze sl. 4) v tis. Kč
	Vydaná rozhodnutí		Pokuty v odvolacím řízení		Sníženo/zrušeno v odvolacím řízení		Pokuty z uzavřených prověrek					
	sl. 1		sl. 2		sl. 3		sl. 4					
	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč				
pro hl. m. Prahu	13	2 836	1	-150	0	0	12	2 686	59/10	16	65	2 457
v Praze	20	6 901	1	-700	2	-4 534	15	1 682	52/5	9	56	1 273
v Českých Budějovicích	31 ¹⁾	919	0	0	1	-30	31	889	64/4	7	67	379
v Plzni	31	944	0	0	2	-560	26	384	45/2	10	53	361
v Ústí nad Labem	70 ²⁾	3 350	1	-800	2	-268	69	2 282	91/4	14	98	2 155
v Hradci Králové	92	2 677	0	0	3	-1 677	89	1 000	117/2	9	123	999
v Brně	36	1 781	3	-56	0	0	33	1 725	51/9	24	66	1 698
v Ostravě	38	4 313	1	-3 217	5	-20	34	1 076	83/3	10	90	996
C e l k e m	331	23 721	7	-4 923	15	-7 089	309	11 724	562/39	99	618	10 318

1) - obsažena pořádková pokuta dle zákona o státní kontrole ve výši 5 000 Kč

2) -obsažena 1 autoremedura

Předmětem výkonu cenové kontroly bylo ověření dodržování způsobů regulace cen stanovených zákonem o cenách, zejména maximálních cen ve zdravotnictví, pozemků nesloužících k podnikání a mléčných výrobků pro žáky. Dále byla pozornost kontroly zaměřena na ceny zařazené do seznamu zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny jako např. vody pitné a odváděné, výrobků a výkonů ve zdravotnictví a zdravotní péče, veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy, sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, na ceny povinných technických prohlídek silničních vozidel, výkonů stanic měření emisí apod. Zneužití hospodářského postavení u cen neregulovaných bylo kontrolováno na základě podnětů firem či občanů. Jako vždy šlo o kontroly časově i odborně velmi náročné.

Výrobky a výkony ve zdravotnictví, zdravotní péče

Kontrola maximálních a věcně usměrňovaných cen ve zdravotnictví byla průběžně věnována pozornost, stejně jako v předchozích obdobích. Bylo ukončeno 236 kontrol výrobců, dovozců, distributorů, prodejců léčiv a zdravotnických prostředků i u poskytovatelů zdravotnických služeb, včetně lázeňských. Porušení cenových předpisů bylo prokázáno u 160 kontrolovaných subjektů a ve správním řízení byly uloženy pokuty ve výši 11 509 tis. Kč, což svědčí ve prospěch opodstatněnosti této činnosti. Jedno rozhodnutí bylo vydáno za účelem zastavení řízení a zrušení pokuty v autoremeduře. Tři rozhodnutí byla odvolacím orgánem II. stupně zrušena (z toho jedno rozhodnutí bylo vráceno prvoinstančnímu odvolacímu orgánu) a ve dvou případech byly původně uložené pokuty sníženy o 4 982 tis. Kč. V dalších dvou případech odvolací řízení probíhá. V jednom případě bylo původní rozhodnutí potvrzeno v celém rozsahu.

Stížností bylo ve sledovaném období řešeno celkem 7, z toho 4 byly hodnoceny jako neoprávněné. V jednom případě se jednalo o prodej vyhrazených léčiv u čerpací stanice, přičemž prodej byl před vlastní cenovou kontrolou již zastaven z popudu Státního ústavu pro kontrolu léčiv (SÚKL) pro nesplnění požadovaných podmínek správné praxe. Tato stížnost sice byla oprávněná z hlediska nedodržení maximální výše obchodní přírážky, nicméně se jednalo o nevýznamné množství prodeje.

Kontroly regulovaných cen ve zdravotnictví byly prováděny v následujících typech zdravotních zařízení.

Lékárny

V lékárnách bylo provedeno 56 kontrol a vydáno 25 rozhodnutí o uložení pokuty v celkové výši 277 tis. Kč.

Pokuty byly uloženy za nedodržování pravidel věcného usměrňování cen individuálně připravovaných léků a za překračování maximálních cen tzv. taxa laborum při individuální přípravě léků. Dále byla prokázána nedostatečná skladová a cenová evidence u tzv. bonusových kusů. Jednalo se také o prodej za vyšší ceny než odpovídá cenové regulaci u tzv. bonusových kusů léčiv, které lékárna dostává od distributorů léčiv a z toho vyplývající neoprávněně vyšší požadavky na úhradu ze zdravotních pojišťoven, resp. u volně prodejných léčiv účtování vyšších cen kupujícím.

Distributoři a dovozci léčiv a zdravotnických prostředků

Celkem bylo prověřeno 20 subjektů, z toho u 6 byly za nedodržení cenových předpisů uloženy pokuty ve výši 2 674 tis. Kč .

Kontroly prokázaly mimo jiné nedodržování stanoveného postupu při zpracování návrhů maximálních cen, v některých případech i nepředložení návrhů na Ministerstvo financí. V uplatňovaných cenách byla použita chybná základna pro výpočet ceny, např. že dodavatel nepromítal do cen vliv kursových rozdílů nebo použil nesprávný kurz. Dále byl zjišťován prodej za cenu vyšší než maximální nebo při prodeji za úředně stanovenou cenu podle § 5 bylo zjištěno nesplnění podmínky, na kterou cenové orgány omezily uplatnění této ceny. Rovněž bylo zjištěno nedodržení povinnosti informovat při prodeji odběratele o výši ceny od tuzemského výrobce nebo zahraničního dodavatele a o výši přírážky za výkony obchodu.

Výrobci léčiv

Ve sledovaném období byly ukončeny 2 kontroly dodržování postupu při zpracování návrhů maximálních cen a jejich dodržování při prodeji včetně podmínek, které se k uplatňovaným cenám vztahují. Za porušení cenových předpisů byla v jednom případě uložena pokuta ve výši 75 tis. Kč. V případě výrobce a zároveň distributora bylo provedeno 6 kontrol a ve dvou případech byly uloženy pokuty v celkové výši 6 034 tis. Kč.

Oční optiky

U provozovatelů oční optiky bylo provedeno celkem 15 kontrol, všem kontrolovaným subjektům byly uloženy pokuty, v celkové výši 166 tis. Kč. Rozhodnutí o uložení pokut byla vydána za nevedení cenové evidence v předepsaném rozsahu a překračování maximálních cen při výdeji optických pomůcek předepsaných očním lékařem, tzv. na poukaz, respektive za nedodržování regulace přírážky obchodního výkonu při výdeji zdravotnického prostředku.

Stomatologické laboratoře

Z 40 kontrol provedených ve stomatologických laboratořích bylo u 35 prokázáno porušení cenových předpisů s následným uložením pokut v celkové výši 250 tis. Kč. Na základě podaného odvolání byl v rámci autoremedury uznán důvod odvolání v plném rozsahu a pokuta v původní výši 5 tis. Kč byla tímto zrušena.

Kontrola zjišťovala neplnění povinnosti zpracování a uchování kalkulací. V případech, kdy kalkulace byly zpracovány, bylo zjišťováno nedodržení pravidel věcného usměrňování cen stomatologických výrobků, např. nesprávným propočtem fondu pracovní doby nebo zahrnováním neoprávněných nákladů, jako např. náklady na reprezentaci, soukromá vozidla, škody, smluvní pokuty apod., které s prodávaným zbožím nesouvisí.

Stomatologové

Celkem bylo provedeno 61 kontrol a v 53 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů. Za porušení cenových předpisů byly uloženy pokuty v celkové výši 403 tis. Kč.

Kontrolou bylo zjištěno neplnění povinnosti zpracování kalkulací a jejich uchování v zákonem stanovené lhůtě. V případech, kdy kalkulace byly zpracovány, bylo zjišťováno nedodržení pravidel věcného usměrňování cen stomatologických výrobků, např. tím, že do minutové sazby byly započteny režijní náklady ve vyšší hodnotě než byly oprávněné náklady, duplicitně byl zahrnut přímý materiál, sociální a zdravotní pojištění a leasingové splátky. Některé ordinace neměly stanovenou spotřebu přímého materiálu na jednotlivé výrobky podle druhů a množství. Dále při propočtu minutové sazby byl snížen neoprávněně fond pracovní doby o nahodilé události, které se v následujících letech neopakovaly. Příjmové doklady neobsahovaly jednoznačný popis účtovaného výkonu (určené podmínky ceny), nebylo je tudíž možno jednoznačně přiřadit k položce ceníku.

Výkony vyžádané a hrazené orgány státní správy ze státního rozpočtu a umělé přerušování těhotenství

Výkony vyžádané a hrazené orgány státní správy ze státního rozpočtu byly kontrolovány ve 12 zdravotnických zařízeních. Ve správním řízení bylo vydáno 11 rozhodnutí o pokutě v celkové výši 226 tis. Kč.

Dle kontrolních zjištění nemocnice vedou nedostatečně cenovou evidenci, u některých bylo zjištěno překročení maximálních cen.

V rámci těchto kontrol bylo mimo výkonů vyžádaných a hrazených orgány státní správy ze státního rozpočtu prověřováno dodržování maximálních cen interrupcí v letech 2003 a 2004. Tyto výkony byly v roce 2005 převedeny do kategorie regulace prostřednictvím věcného usměrňování cen.

Výdejny zdravotnické techniky

Byly provedeny 3 kontroly dodržování regulace cen a plnění evidenční povinnosti. Porušení cenových předpisů spočívalo v nevedení cenové evidence v souladu s platnými předpisy. Byla uložena jedna pokuta ve výši 10 tis. Kč. Dvě kontroly nezjistily porušení cenových předpisů.

Transfúzní stanice

Kontrola věcně usměrňovaných cen u výrobků transfúzních stanic a způsobu vedení cenové evidence byla provedena u 4 subjektů. Porušení cenových předpisů bylo zjištěno ve dvou případech a celkem uložená výše pokut byla 610 tis. Kč. V jednom případě byla v odvolacím řízení pokuta snížena o 440 tis. Kč.

Zjištěná porušení se týkala cenové evidence a nedodržení podmínek určených pro věcné usměrňování cen.

Prodej léčiv mimo lékárny

V jednom případě bylo vedeno šetření na základě stížnosti na prodej léčiv u čerpací stanice. Jednalo se o prodej vyhrazených léčiv u čerpací stanice, přičemž prodej byl před vlastní cenovou kontrolou již zastaven z popudu SÚKL pro nesplnění požadovaných podmínek správné praxe. Stížnost sice byla oprávněná z hlediska nedodržení maximální výše obchodní přírážky, nicméně se jednalo o nevýznamné množství prodeje.

Komplexní a příspěvková lázeňská péče hrazená zdravotními pojišťovnami

Kontrola dodržování pravidel věcného usměrňování cen byla provedena u 6 léčebných zařízení. Ve 4 případech bylo zjištěno nevedení požadované cenové evidence. Za porušení cenových předpisů byly uloženy pokuty v celkové výši 60 tis. Kč.

Laboratoř

V tomto případě byla provedena též jedna kontrola zdravotnické laboratoře. Kontrola byla uzavřena bez zjištění.

Školní mléko

Vstup České republiky do EU nastartoval další uplatnění cenových kontrolních orgánů. V souladu s nařízením Komise (ES) č. 2707/2000, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1255/1999, pokud jde o podporu Společenství pro poskytování mléka a některých mléčných výrobků žákům ve školách a nařízením vlády č. 205/2004 Sb., ve znění nařízení vlády č. 128/2005 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, stanovilo Ministerstvo financí maximální ceny mléčných výrobků pro žáky základních škol. Nařízení zakotvuje také povinnost kontroly dodržování stanovených dotovaných maximálních cen.

V období roku 2005 byly realizovány kontroly dodržování maximálních cen v 84 kontrolních akcích bez zjištění porušení cenových předpisů.

Zneužívání hospodářského postavení prodávajícím

Celkem bylo provedeno 16 kontrol, v 6 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů. Pokuty byly uloženy v celkové výši 2 909 tis. Kč. Tři rozhodnutí byla odvolacím orgánem zrušena a vrácena prvoinstančnímu správnímu orgánu. V jednom případě prvoinstanční orgán správní řízení zastavil. Původně uložené pokuty byly sníženy o 2 800 tis. Kč

V oblasti kontrol dodržování ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, byla v 1. pololetí 2005 ukončena kontrola možného zneužití hospodářského postavení společností při sjednání cen za programové nabídky kabelové televize za

období roku 2002 (paralelně probíhala v této společnosti také kontrola dodržování pravidel věcného usměrňování cen za programové nabídky platných pro rok 2004). S ohledem na dohodu mezi Ministerstvem financí a Českým telekomunikačním úřadem v návaznosti na výsledek posouzení působnosti obou úřadů, tj. že kontrolním orgánem příslušným ke kontrole cen za služby dodávky televizních programů kabelové televize je Český telekomunikační úřad, byly kontroly ukončeny a podněty, které byly impulsem k provedení těchto kontrol, byly postoupeny k přímému vyřízení odboru ekonomické regulace Českého telekomunikačního úřadu.

Dále byla v této oblasti ukončena kontrola možného zneužití hospodářského postavení společnosti při sjednání cen za provozování železniční dopravní cesty, zabezpečení její provozuschopnosti, modernizace a rozvoje za rok 2003 (společně s kontrolou věcně usměrňované ceny dopravy osobní železniční vnitrostátní roku 2003). Předmětnou službu zajišťovala příslušná společnost na základě „Smlouvy o způsobu zajištění provozování železniční dopravní cesty, její provozuschopnosti a modernizace a rozvoje ve veřejném zájmu“. Po komplexním posouzení zkoumané problematiky dospěla cenová kontrola k závěru, že k porušení cenových předpisů nedošlo.

Ve druhém pololetí roku 2005 probíhala kontrola možného zneužití hospodářského postavení společnosti při sjednání cen za službu sdruženého plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů v letech 2003 a 2004. Společnost, která se zabývá touto činností, je jedinou autorizovanou obalovou společností ve smyslu ustanovení § 16 a navazujících ustanovení zákona č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti dnem 1.1.2002. Společnost zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů, které vyplývají ze zákona o obalech a tuto činnost vykonává na základě rozhodnutí o autorizaci udělené Ministerstvem životního prostředí dne 28. března 2002. Služba sdruženého plnění je společností zajišťována prostřednictvím systémů tříděného sběru obalového odpadu v obcích a prostřednictvím činnosti osob oprávněných nakládat s odpadem. Tvorba cen za službu sdruženého plnění byla v průběhu kontrolovaného období a je doposud ovlivňována především růstem zákonných požadavků na recyklaci pro jednotlivé druhy obalového materiálu. Provedenou kontrolou nebylo zjištěno porušení zákona o cenách a navazujících cenových předpisů.

Na požadavek Ministerstva financí byla také provedena mimořádná kontrola, jejímž cílem bylo zjistit náklady kontrolované organizace spojené s výběrem poplatků za rozhlas a televizi v rámci zajištění výběru SIPO. Byl proveden nejen rozbor postavení kontrolovaného subjektu na daném trhu, ale také stanovení obvyklé míry zisku v daném odvětví podnikání. Byl proveden detailní a velmi pracný rozbor všech nákladů kontrolované organizace a velikost nákladů byla vztažena ke všem podnikatelským aktivitám kontrolované organizace. Kontrolovaná organizace cenové předpisy neporušila.

V jednom případě bylo při výkonu cenové kontroly zjištěno, že prodávající, který má výhradní postavení při prodeji a distribuci dekódovací karty umožňující příjem signálu veřejnoprávních televizních stanic a jedné soukromé stanice, šířených prostřednictvím satelitu, zahrnul do ceny této karty neoprávněné náklady. Byla uložena pokuta ve výši 100 tis. Kč.

Nájemné a služby spojené s bydlením

Pokud se jedná o tuto oblast bylo v daném období ukončeno celkem 26 kontrol, kde podnětem k jejich provedení byla vesměs podání občanů. Ve 13 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů a uloženy pokuty v celkové výši 291 tis. Kč.

S ohledem na skutečnost, že od vydání Nálezu Ústavního soudu č. 528/2002 ze dne 19. prosince 2002 neexistuje prozatím žádná právní norma, jež by souhrnně řešila problematiku nájemného z bytů a úhrad za plnění poskytovaná s užíváním bytů (zákon o nájemném), mohly být realizované проверки v této oblasti zaměřeny pouze:

- na kontrolu správnosti dodržování podmínek uvedených v části II. výměrů Ministerstva financí řady č. 01/příslušný rok, tj. v seznamu zboží, u něhož se uplatňují věcně usměrňované ceny týkající se rozúčtování vodného a stočného podle § 8 odst. 10 a 11 zákona č. 274/2001 Sb., přestože podněty občanů obsahovaly výhrady k vyúčtování i jiných druhů služeb poskytovaných majitelem objektu,
- na kontrolu dodržování podmínek stanovených pro tvorbu věcně usměrňovaného nájemného v části II. výměru MF č. 01/příslušný rok - pol. "Nájem bytu", včetně podmínek určených související právní normou, tj. vyhláškou Ministerstva financí č. 85/1997 Sb., o nájemném z bytů pořízených v družstevní bytové výstavbě a úhradě za plnění poskytovaná s užíváním těchto bytů.

Celkem byly v této oblasti vyřízeny 43 stížnosti. Z toho 32 jich bylo neoprávněných.

Nájemné z pozemků nesloužících k podnikání nájemce

V tomto případě se jedná zejména o pronájem městských pozemků pod vlastními garážemi, kůlnami, případně přístřešky (dočasné stavby), příjezdové plochy ke garážím a plochy pro skladování palivového dřeva.

Cenová kontrola byla provedena celkem u 36 subjektů. Vystaveno bylo 28 rozhodnutí. Celková výše uložených pokut činí 507 tis. Kč.

Na základě kontroly předložených podkladů, zejména uzavřených smluv s jednotlivými nájemci, bylo zjištěno, že kontrolované subjekty při pronájmech pozemků nesloužících k podnikání nájemce nedodržovaly v kontrolovaném období platné cenové předpisy pro maximální ceny podle § 5 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách.

Nájemné z pozemků nesloužících k podnikání nájemce – pronájem hřbitovních míst

Výměrem Ministerstva financí jsou regulovány ceny za pronájem hřbitovních míst, kde platí maximální ceny pozemků nesloužících k podnikání.

Tyto maximální ceny byly kontrolovány u 11 subjektů. V 8 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů a uloženy pokuty v celkové výši 32 tis. Kč.

Nejčastějším zjištěním bylo překročení maximálních cen za pronájem hrobových míst a neplnění evidenčních povinností, nedodržení podmínek stanovených cenovými orgány pro stanovení ceny, překročení maximální ceny a nevedení evidence cen pro konečného spotřebitele.

Voda pitná, voda předaná a voda odvedená kanalizací

Během sledovaného období bylo provedeno 45 kontrol věcně usměrňovaných cen tohoto zboží. Ve správním řízení byla vydána 34 rozhodnutí v celkové výši pokut 4 033 tis. Kč. Prošetřováno bylo celkem 25 stížností, z toho 18 bylo neoprávněných.

Kontrolou bylo především zjišťováno porušení cenových předpisů kalkulováním neoprávněných nákladů, které spočívaly v zahrnutí nákladů na opravy, které neodůvodněně vybočovaly z obvyklé výše předchozích roků. V jednom případě bylo zjištěno, že vodárenská společnost nerozdělila odpisovou položku finančních investic mezi vodu pitnou a odvedenou a zahrnula do ceny i tu část odpisů, která se netýkala vody pitné. Do cen byly rovněž zahrnovány náklady související s jinými službami (výrobky).

Na rozdíl od předchozích období se značně snížil počet zjištění o nevedení řádné evidence, tj. nezpracování nebo neuchování kalkulace tři roky po skončení platnosti evidenční povinnosti.

Veřejná vnitrostátní pravidelná autobusová doprava

Dodržování pravidel věcného usměrňování cen bylo ověřováno u 12 poskytovatelů dopravy. V 7 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů a uloženy pokuty v celkové výši 410 tis. Kč.

Porušení cenových předpisů spočívalo v nesprávném výpočtu koeficientu „k“, kde byly použity chybné vstupní údaje. Do ceny byly zahrnuty náklady, které nelze považovat dle výčtu uvedeném ve výměru Ministerstva financí za ekonomicky oprávněné. Jedná se např. o odměny členům statutárních orgánů, náklady související se zahraniční dopravou, pohonné hmoty, poplatky za průjezd, nesprávná výše odpisů a průměrného zisku, nesprávný počet zahrnutých odpisů, náklady na provoz autobusových nádraží (tržby nebyly zohledněny), zůstatková cena zlikvidovaného materiálu, náklady, které nelze považovat za náklady pořízení, oběhu a zpracování zboží – podíl na vnitrostátní a mezinárodní kamionové přepravě a nedoložení množství ujetých km.

Sběr, přeprava, třídění a odstraňování komunálního odpadu

Kontrola dodržování pravidel věcného usměrňování byla provedena u 23 subjektů, v 19 případech byla uložena pokuta v celkové výši 2 548 tis. Kč. Tři subjekty podaly odvolání. Ve dvou odvolacích řízeních byla pokuta snížena o 122 tis. Kč. Jedno odvolací řízení nebylo dosud uzavřeno. Byla řešena 1 stížnost, která byla neoprávněná.

Kontrolami bylo zjištěno, že organizace neuchovávaly kalkulace cen svozu komunálního odpadu, které účtovaly odběratelům a tím znemožnily provést kontrolu, zda uplatněné ceny byly v souladu se stanovenou cenovou regulací. Dále se jednalo o účtování vyšších než ekonomicky oprávněných nákladů (např. v položkách odpisy, správní režie, provozní náklady svozových vozů, pokuty a penále).

Povinné technické prohlídky, kterými se kontroluje technický stav silničních vozidel ve stanicích technické kontroly

Výše uplatňovaných věcně usměrňovaných cen za povinné technické prohlídky byla kontrolována u 14 poskytovatelů této služby. K porušení cenových předpisů

došlo u 10 z nich. Pokuty za porušení cenových předpisů byly uloženy v celkové výši 1 005 tis. Kč. Proti jednomu rozhodnutí bylo podáno odvolání a pokuta ve výši 250 tis. Kč byla odvolacím orgánem zrušena.

Do kalkulací cen byly zahrnovány náklady, které nejsou považovány za ekonomicky oprávněné. Jednalo se např. o zahrnutí rezervního fondu v dvojnásobné výši, dělení nákladů na činnost související s měřením emisí a stanic technické kontroly, procentuálním podílem dle tržeb a tím zahrnutí nákladů, které nepatří do STK jako je např. fond oprav, náklady na pořízení sedací soupravy, obývací stěny, odměna za zprostředkování prodeje hotelu, oprava fasády, oprava škod způsobených vloupáním, výdaje na zahraniční služební cesty a náklady na provádění zprostředkovatelské činnosti.

Výkony stanic měření emisí při měření emisí silničních motorových vozidel

Kontrolní činnost ve sledovaném období byla zaměřena na kontrolu dodržování pravidel (podmínek) pro stanovení věcně usměrňovaných cen u subjektů, jež jsou držiteli oprávnění k měření emisí silničních motorových vozidel. Cenová kontrola byla provedena u 23 poskytovatelů této služby. Bylo vydáno 12 rozhodnutí o uložení pokuty v celkové výši 153 tis. Kč.

Porušení cenových předpisů spočívalo především v nevedení evidence kalkulací cen výkonů měření emisí.

Kontroly plnění evidenčních povinností

Celkem bylo provedeno 34 kontrol. Bylo vydáno 31 rozhodnutí. Kontroly se týkaly značení zboží cenami a vedení cenových evidencí. V 5 případech se kontrolovaný subjekt proti rozhodnutí odvolal. Ve 4 případech byla odvolacím orgánem pokuta potvrzena a v jednom případě byla snížena o 3 tis. Kč. Celková výše uložených pokut byla 319 tis. Kč. Po snížení pokuty odvolacím orgánem činila tato výše 316 tis. Kč. Nejčastějším zjištěným nedostatkem bylo neznačení zboží při prodeji konečnému spotřebiteli platnou cenou v okamžiku nabídky a nevedení evidence o cenách.

Mimořádná šetření vyžádaná Ministerstvem financí

Na základě podnětu postoupeného Ministerstvem průmyslu a obchodu, ve kterém bylo upozorněno na nadměrné zvýšení ceny otopového koksu pro drobné spotřebitele a vznesen požadavek na posouzení, zda jednáním výrobce nedošlo

k porušení ustanovení zákona č. 526/1990 Sb., o cenách (konkrétně § 2 odst. 3), vyžádalo Ministerstvo financí od výrobce a od firem, které se zabývaly dovozem otopového koksu, cenové informace. Zpracováním údajů získaných průzkumem trhu a na základě jeho vyhodnocení se dospělo k závěru, že výrobci, který dodává na trh otopový koks, nelze prokázat hospodářské postavení, které by mohlo vést k porušení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách. Vedle otopového koksu z domácí produkce byl na tuzemském trhu v prodeji rovněž koks původem z Polska, který představoval co do objemu prodeje nejvyšší podíl. Srovnáním cen koksu z tuzemské produkce a koksu polského bylo zjištěno, že cena polského koksu dováženého na náš trh byla vyšší.

Ministerstvo financí, jako cenový orgán, rozhodlo o provedení šetření, jehož cílem bylo ve smyslu zákona o cenách objektivně zmapovat postavení obchodních řetězců na trhu potravinářského sortimentu. Druhým úkolem bylo zmapování výše obchodních přírážek (marží), uplatňovaných jednotlivými obchodními řetězci. Rovněž bylo provedeno šetření u obchodních řetězců, jehož cílem bylo zjistit výši uplatňované obchodní přírážky a zmapovat hospodářské postavení při nákupu potravinářského zboží. Provedené šetření v době před účinností novely zákona o cenách umožňující za určitých podmínek postih podnákladových cen přineslo základní informace pro budoucí kontrolu cen. V souvislosti s nabytím účinnosti novely zákona o cenách, která umožnila sankcionovat zneužívání hospodářského postavení na trhu k uplatňování podnákladových cen, obdrželo Ministerstvo financí a finanční ředitelství několik podnětů ke kontrole uplatňovaných cen v obchodních řetězcích. Jedná se např. o konzumní brambory, zelí, mouku, tuk, mléko, máslo apod.

V souvislosti s enormním zvýšením prodejních cen pohonných hmot v průběhu měsíce září 2005 bylo provedeno plošné šetření cen benzínu a motorové nafty u většiny rozhodujících distributorů a prodejců. Z výsledků vyplynulo, že v období měsíců leden až srpen 2005 se pohybovaly marže prodejců a distributorů pod úrovní předchozích let, a to přes vysokou prodejní cenu benzínu a nafty. Pokud jde o období od 1.9.2005, šetření jednoznačně prokázalo, že v tomto období, kdy se prudce zvýšily ceny na čerpacích stanicích, zvýšily se u některých společností zároveň i marže. Ceny i marže zůstaly na vysoké úrovni i v měsíci říjnu. K znatelnému poklesu došlo až na přelomu října a listopadu. Za dané situace a s přihlédnutím k předchozímu vývoji, nebylo zjištěno, že by takto vysoké marže byly výsledkem zneužití postavení na trhu. Byly výsledkem cenového konkurenčního chování a z části i potřeby kompenzovat nízkou míru zisku předchozího období.

Napadení pracovníků při výkonu cenové kontroly bylo ve sledovaném období zaznamenáno na Finančním ředitelství pro hl. město Prahu. Došlo ke slovnímu napadení pracovníků oddělení cenové kontroly stěžovatelem. Konkrétně byla v telefonickém rozhovoru opakovaně slovně napadána vedoucí oddělení a vedoucí referátu cenových analýz. Orgánům činným v trestním řízení nebyl podán žádný podnět.

Závěrem lze tedy konstatovat, že výsledky činnosti cenové kontroly na finančních ředitelstvích zcela jednoznačně prokázaly odůvodněnost výkonu cenové kontroly a nevyhnutelnost jejího pokračování. Potvrdily nadále nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany podnikatelských subjektů. Vysoký podíl porušení cenových předpisů byl zjištěn zejména v oblastech, které dříve nebyly v centru pozornosti nebo které byly do regulace zařazeny později.

II. Výsledky daňové kontroly

Základními právními normami, které upravují působnost a činnost územních finančních orgánů jsou zákony č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon č. 531/1990 Sb.“*) a zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen „zákon o správě daní a poplatků“*). Daňová kontrola je vymezena ustanovením § 16 zákona o správě daní a poplatků. Cílem daňové kontroly je zjistit nebo prověřit daňový základ nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné stanovení daně u daňového subjektu. K daňové kontrole se vztahují ještě další ustanovení zákona, např. podle ustanovení § 15 zákona o správě daní a poplatků je správce daně oprávněn v souvislosti s daňovým řízením provádět místní šetření jak u subjektu daně, tak i u jiných osob.

Celkové výsledky činnosti při provádění daňových kontrol a místních šetření v roce 2005 byly následující:

V roce 2005 provedly finanční úřady **105 409 daňových kontrol** a **116 382 místních šetření**. V těchto údajích se za jednu kontrolu považuje kontrola jedné daně za jeden rok. Na základě provedených **daňových kontrol** činily doměřené daně **3 891 mil. Kč**. Celková výše doměřených daní z **místních šetření** činila **1 308 mil. Kč**. Mezi výsledky kontrolní činnosti je třeba dále uvést, že ztráta vykázaná u daně z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob byla v roce 2005 snížena celkem o **3 365 mil. Kč**.

Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol a místních šetření za rok 2005 ukazuje následující tabulka:

Druh příjmu	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol	Počet místních šetření	Doměřeno z místních šetření
Daň z přidané hodnoty	22 312	1 330 590 513	61 508	1 081 409 544
Daně spotřební	47	82 120 496	196	13 090 896
Daň z příjmů PO	13 109	1 476 301 079	10 647	123 086 077
Daň z příjmů FO – podáv. přízn.	24 292	796 192 121	25 105	38 216 646
Daň z příjmů FO – záv. Činnost	18 016	155 393 671	4 442	42 285 873
Daň z příjmů zvl. sazba (§36)	5 906	24 183 638	588	2 181 017
Daň z nemovitostí	6 194	7 859 564	5 766	1 333 983
Daň dědická darovací a z přev. nem.	32	17 110	4 903	5 788 790
Daň silniční	15 501	18 829 078	3 227	802 517
Celkem	105 409	3 891 487 270	116 382	1 308 195 343

Daňová kontrola se zaměřuje zejména na významné plátce a poplatníky, na daňové subjekty, u nichž nebyla dosud provedena kontrola a na daňové subjekty, u nichž je možno podle poznatků správce daně předpokládat možnost daňových úniků. K systémovému výběru daňových subjektů využívají pracovníci finančních úřadů systém ADIS, úlohu „Výběr subjektů ke kontrole“, umožňující kvalifikovaný výběr daňových subjektů na bázi hodnocení vybrané množiny ukazatelů.

Oproti roku 2004 došlo v souhrnu k poklesu počtu kontrol i výše doměrků. Počet a výsledek daňových kontrol byl ovlivněn hlavně tím, že odborná a především časová náročnost prováděných kontrol se neustále zvyšovala, a to zejména z důvodů náročnosti prokazování konkrétních skutečností v daňovém řízení. Při současné platné legislativě, kdy daňový subjekt může opakovaně dokládat další a další důkazní materiály, které jsou často dodatečně dopracované, při zachování zákonných lhůt pro daňové řízení se doba kontroly neúměrně prodlužuje a dokazování daňových úniků je stále pracnější. Pokud se správce daně, resp. kontrolor nevypořádá v průběhu kontroly se všemi, daňovým subjektem navrženými důkazními prostředky, předkládanými i dodatečně a mnohdy uměle vykonstruovanými, je daňovým subjektem napadán, že porušuje základní zásady daňového řízení a především listinu základních práv a svobod. Často se stává, že na výzvy správce daně jsou doklady předkládány neúplné a zpravidla až dodatečně, čímž se opět prodlužuje délka kontroly. Z uvedených důvodů nejsou dosud ukončeny některé daňové kontroly zahájené počátkem roku 2005. Problémy jsou obdobné jako v minulých letech a spíše se dále prohlubují. Narůstají komplikace při jednáních s daňovými subjekty, některé z nich jsou zcela nekontaktní, nepřebírají písemnosti nebo mění sídlo či adresu bydliště. Podklady ke kontrole jsou předkládány až po písemných výzvách nebo nejsou předkládány vůbec. To pak vede

k nutnosti stanovovat daň podle pomůcek, čímž se rovněž prodlužuje doba kontroly, neboť správce daně musí navíc vyhledávat pomůcky nezbytné k vyměření daně. Jsou rozesílána dožádání jiným správcům daně a vyslýchání svědci. Dobu kontroly se snaží daňové subjekty maximálně protahovat předkládáním různých i opakovaných námitek a návrhů dalších důkazních prostředků a svědeckých výpovědí, o nichž musí správce daně rozhodovat, a tím oddalovat i termín pro dodatečné doměření daně. Při projednání závěrů kontroly daňové subjekty většinou zažádají o lhůtu k vyjádření, nesouhlasí se závěry kontroly a slibují dodání nových důkazních prostředků, na které správce daně čeká často marně. Řízení bývají často prodlužována i vznášením procesních námitek a stížností na jednání kontrolorů, které nejsou oprávněné. Také daňoví poradci často prodlužují dobu kontroly – omlouvají se z účasti na jednání ze zdravotních důvodů, předkládají jen částečná účetnictví, vznášejí různé námitky, odjíždějí na zahraniční služební cesty apod. Často jsou takové kroky účelové s cílem získat čas, např. pro přesuny majetku. Doba kontroly se tak neúměrně prodlužuje a klesá tím i celkový počet provedených kontrol. Operace spojené se změnou místní příslušnosti daňového subjektu opět zpomalují dokončování daňových kontrol.

Na nekázeň daňových subjektů mají velký vliv i rozsudky soudů ve věcech daňových i trestních a postupy a závěry orgánů činných v trestním řízení, kdy skutkový stav věci je zcela opomíjen a vyšetřování a soudní řízení je vedeno pouze po formální stránce.

Nepříznivá situace je i ve společenském postavení pracovníků správce daně. Pouze fakt, že občan je pracovníkem finančního úřadu, zejména oddělení kontrolního či vymáhacího, způsobuje, že musí snášet řadu verbálních napadání, osočování, vyhrožování, nesmyslných trestných oznámení atd., a působí mu problémy v jeho osobním životě.

Stále méně jsou zjišťovány „klasické“ nálezy, které vyplývají z neznalosti účetní a daňové legislativy. Ve stále vyšším počtu se objevují „kvalifikované“ daňové úniky, které naopak vycházejí z dokonalé znalosti daňové problematiky a zejména z nedostatků daňové, ale i nedaňové legislativy.

Nadále dochází k upřednostňování provádění časově méně náročných místních šetření před zahájením daňové kontroly. Tento nástroj se využívá nejčastěji ke zjištění oprávněnosti nadměrného odpočtu u daně z přidané hodnoty. Místní šetření umožní správci daně zmapovat činnost daňového subjektu a odhalit snadněji potencionální doměrek. Na základě provedeného místního šetření analyzuje správce daně zjištěné skutečnosti a po jejich zhodnocení realizuje následně u daňového subjektu zahájení daňové kontroly.

V současné době se finanční ředitelství a finanční úřady snaží výše uvedeným problémům čelit zintenzivněním vyhledávací činnosti, využitím signálních informací, zlepšením přípravy na daňovou kontrolu, včetně posílení analytické činnosti, kvalitnějšíším využitím úlohy ADIS „Výběr daňových subjektů ke kontrole“ a větším využíváním programu IDEA pro elektronickou kontrolu účetnictví. Zvyšuje se důraz na zvládnutí zejména procesních postupů při kontrolní činnosti, včetně vyžadování důslednosti při vyhotovování písemností po obsahové i formální stránce (výzvy, rozhodnutí, zprávy z kontrol) tak, aby byly srozumitelné a jednoznačné.

Při kontrolách u jednotlivých daní byly zjištěny tyto nejzávažnější nedostatky:

Při kontrolách **daně z příjmů fyzických osob** je nejčastější příčinou doměrku zjištění, týkající se zatajování příjmů u činností, kde jsou tržby přijímány v hotovosti, např. v obchodní činnosti, maloobchodu, hostinské činnosti a u služeb. Ukazuje se, že již velmi málo zjištění správce daně má charakter jednoduchého a jednoznačného pochybení poplatníka. Naopak častým zjištěním je, že poplatník nemá v pořádku zákonné evidence a nezřídka, ve snaze snížit daňový základ, neuvede v daňovém přiznání všechny zdanitelné příjmy nebo zvyšuje výdaje fiktivními nebo zfalšovanými podklady, často vystavenými nekontaktními osobami.

Při kontrolách **daně z příjmů právnických osob** jsou zjišťovány obdobné nedostatky jako v předchozích letech. Ze strany daňových subjektů přetrvává nejen snaha vyhnout se zahájení daňových kontrol, ale i neúměrně ztěžovat a protahovat daňové řízení, a to formou požadavků na provedení dalších a dalších svědeckých výpovědí, popřípadě zopakování protokolárních jednání se svědky apod. Průběh a výsledky daňových kontrol bývají často zpochybňovány procesními námitkami s poukázáním na porušení práv daňových subjektů. Objevují se případy, kdy jsou v účetnictví kontrolovaných subjektů evidovány doklady od nekontaktních subjektů, případně právnických osob, kdy statutárními orgány jsou cizí státní příslušníci, kteří již většinou nemají povolen pobyt na území ČR a zjištění skutečného stavu dodání deklarovaných prací a služeb je pak velmi obtížné. Opakovaně jsou zjišťovány nedostatky ve vedení účetnictví, nedodržování zákona o účetnictví a navazujících postupů účtování, a to především v oblasti nedokončené výroby, věcné a časové souvislosti nákladů, neprůkazné provádění inventarizace majetku a neúplné vedení evidence zásob materiálu a zboží, neúčtování tržeb za prodané zboží a poskytnuté služby, nezpracování vnitřních předpisů a směrnic tam, kde účetní předpisy tuto povinnost účetním jednotkám ukládají.

Nadále jsou zjišťovány případy, kdy daňové subjekty uplatňují v nákladech faktury za reklamní činnost, zprostředkování služeb, ekonomické analýzy, přičemž se fakturované služby neuskutečnily, respektive daňové subjekty nejsou schopny jejich uskutečnění prokázat. Dále případy optimalizace základu daně a výsledné daňové povinnosti, případně odložení daňové povinnosti formou tvorby zákonných rezerv a opravných položek s následným zjištěním nedodržení podmínek tvorby, neprovedení plánovaných oprav, nesprávné zaúčtování opravných položek v případě pominutí důvodů pro jejich tvorbu. Nedostatky jsou nadále zjišťovány i v oblasti odpisování, především ve stanovení vstupních cen, zařazení do odpisových skupin atd. Rovněž je zjišťováno, že náklady na technické zhodnocení majetku jsou daňovými subjekty kvalifikovány jako náklady na opravy hmotného majetku s cílem snížení základu daně a daňové povinnosti.

U subjektů, které nebyly zřízeny za účelem podnikání, je pak zjišťováno chybné rozdělení, příp. nerozdělení příjmů hlavní činnosti a hospodářské činnosti a přiřazení souvisejících nákladů.

Při kontrolách **daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti** správci daně zjišťují nedostatky, které spočívají v tom, že ze strany plátců nejsou prováděny odvody sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti. Objevují se pochybení ve formě nedostatečně vyplněného prohlášení k dani, neuvedení změn v prohlášení, které mají vliv na výši odčitatelných položek, případy nesprávného uplatnění nezdanitelných částek, zejména u úroků z hypotečních úvěrů a životního pojištění při výpočtu záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti. Trvalý problém u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti spočívá v zastírání skutečného stavu stavem formálně právním, kdy faktický pracovně právní vztah je deklarován jako podnikatelská činnost. Opakovaně jsou zjišťovány případy, že plátcí vyplácejí zaměstnancům s jejich souhlasem vyšší mzdy, než jsou ve skutečnosti uváděny v mzdových listech a v účetnictví. Nadále se objevují porušení spojená s ekonomickým pronájmem pracovní síly.

Při kontrolní činnosti zaměřené na **daň z přidané hodnoty** je obdobně jako v minulých letech zjišťována skutečnost, že plátcí nejsou schopni věrohodným způsobem prokázat uplatňovaný nárok na odpočet daně. Jde o případy uplatňování nároku na odpočet daně z přidané hodnoty z dokladů vystavených neplátcí, o neoprávněné čerpání odpočtu daně na vstupu na základě dokladů vystavených na fiktivní zdanitelná plnění, která ve skutečnosti nejsou poskytnuta. Předmětná plnění se objevují v oblasti reklamy a zprostředkování. Z kontrolní činnosti též vyplynulo, že přetrvávají nedostatky především v nesplnění povinnosti registrace k dani z přidané hodnoty, v zatajování tržeb a následně v nepřiznání a neodvedení daně z přidané

hodnoty na výstupu z uskutečněných zdanitelných plnění. Častou příčinou dodatečně vyměřené daně jsou zjištění, která spočívají v tom, že plátce daně uplatnil při fakturaci zboží a služeb chybné sazby daně. Objevují se nálezy neodvedené daně z obchodního majetku, a to v zejména v případech, kdy dojde ke zrušení registrace plátce nebo při ukončení činnosti sdružení. Přetrvávajícím problémem zůstávají také obchody v řetězci s tím, že předmět zdanitelného plnění je na konci řetězce vyvezen do třetí země a slouží k čerpání nadměrných odpočtů.

Oblast kontroly dodržování rozpočtové kázně

Správou odvodů za porušení rozpočtové kázně, tj. kontrolou dodržování podmínek stanovených příjemcům dotací poskytovateli prostředků ze státního rozpočtu, státních fondů, Národního fondu nebo státních finančních aktiv, je pověřeno 84 finančních úřadů, umístěných v sídlech bývalých okresů. Hlavní náplní pracovníků územních finančních orgánů v této oblasti je především kontrolní činnost, neméně důležitá je i oblast vyhledávací a v neposlední řadě i vlastní správa těchto odvodů.

V roce 2005 se správou odvodů zabývalo cca 530 pracovníků finančních úřadů, kteří zabezpečili celkově **13 588 kontrol**, přičemž zkontrolovali **36 mld. Kč** vyplacených prostředků ze státního rozpočtu ve formě dotací či návratných finančních výpomocí. Výsledkem jejich kontrol byl předpis odvodu a penále za porušení rozpočtové kázně zpět do státního rozpočtu ve výši **12 mld. Kč**.

Přestože počet kontrol v meziročním srovnání poklesl, zvýšila se výtěžnost kontrol, měřená výší předepsaného odvodu. Počet kontrol v absolutním i relativním vyjádření poklesl o cca 1000 kontrol, respektive o 8 %, však o 6 % se zvýšil objem zkontrolovaných prostředků a především objem předepsaného odvodu za porušení rozpočtové kázně, a to o celých 14 %. Na jedné straně to svědčí o stabilizaci daňové správy v této oblasti a nastolení standardního výkonu bez velkých organizačních změn a zásahů. Na druhé straně zaměření se na velké příjemce účelově poskytnutých prostředků ze státního rozpočtu a jejich důkladnější prověřování. Při kontrolní činnosti zjišťují finanční úřady mnohá pochybení (*zejména u dotací z minulých let*), jejichž příčina spočívá v nekvalitně sepsaných smlouvách a podmínkách stanovených poskytovatelem bez vzájemné provázanosti relevantních právních předpisů, zejména pak řádně provázané na zákon o rozpočtových pravidlech. Z většiny nálezů finančních úřadů vyplývá nedostatečné právní vědomí poskytovatelů o důsledcích porušení jimi stanovených podmínek a současně u příjemců dotací je nedostatečná pozornost věnovaná dodržování stanovených podmínek. Doba volného nakládání s prostředky státu, volného výkladu podmínek a jejich přizpůsobování momentální potřebě příjemce pominula a díky odpovědnému přístupu finančních úřadů se

subjekty učí nakládat s účelovými prostředky státu v souladu s jejich určením. Nová zkušenost by se měla v budoucnu odrazit v jejich postoji při nakládání s prostředky EU.

Tradičně největší pozornost věnovaly finanční úřady **oblasti dotací a návratných finančních výpomocí směřovaných do bydlení**. Hlavními příjemci tohoto druhu podpor jsou obce, a to zejména v oblasti výstavby nájemního bydlení. V této oblasti bylo provedeno přes **3,5 tisíce kontrol** a závěry finančních úřadů vyznívají pro obce poměrně nelichotivě. Téměř v každém případě došlo k nálezu porušení podmínek smlouvy. Mnohá z porušení byla finančními úřady charakterizována jako formální – například nedodržení lhůt pro předávání formulářů, podkladů pro závěrečné vyhodnocení, nezajištění včasného vložení zástavního práva nebo několikadenní nedodržení termínu realizace akce apod. Mnohá zjištění však nesou znaky závažného porušení, a to zejména při výstavbě nájemních bytů. Jedním ze základních porušení je nedodržení zákazu spoluúčasti budoucího nájemce na výstavbě bytů, a to v jakémkoliv podobě. V mnoha případech byl skutečným užitím úplně popřen charakter „nájemního“ bydlení, který je svojí podstatou určen k řešení základních potřeb bydlení občanů dané obce a nemůže sloužit jako laciný zdroj nabytí bytů či dokonce celých rodinných domků těm, kteří tuto sociální podporu nepotřebují.

Kromě již tradičně kontrolované oblasti zemědělských dotací se finanční úřady zaměřily i na ostatní sféry poskytování účelových prostředků státního rozpočtu. Vedle vlastního výběru subjektů ke kontrole využívají finanční úřady i podněty poskytovatelů na možné pochybení v oblasti dodržování rozpočtové kázně. Nejčastější podněty dochází od úřadů práce, které poskytují celou řadu dotací a návratných finančních výpomocí v rámci aktivní politiky zaměstnanosti. Okruh jejich příjemců je velmi široký a záměry příjemců se pohybují od jasných podvodů a vědomého zneužití prostředků až po osobní tragedie, které dodržení účelu znemožnily a příjemce postavily před neřešitelnou situací. Na základě podnětů provedly finanční úřady celkově **cca 1 000 kontrol**, přičemž prověřily cca 300 podnětů podaných úřady práce, necelých 400 podnětů od jednotlivých rezortních poskytovatelů. Zbývající podněty byly zaměřeny na příjemce prostředků od státních fondů, krajů nebo od oddělení finanční kontroly z jednotlivých finančních ředitelství.

Dopady do hospodaření subjektů, zejména při vystavení platebních výměrů na odvod a penále při formálním porušení rozpočtové kázně, pomáhá zmírnit institut tzv. promíjení, upravený zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. Zákon umožňuje Ministerstvu financí, aby na základě žádosti subjektu

zvážil míru provinění a stanovený odvod i penále plně nebo částečně prominul.
V roce 2005 zpracovalo Ministerstvo financí cca 3 500 takto podaných žádostí.

B) ZPRÁVA O ČINNOSTI CELNÍCH ORGÁNŮ MINISTERSTVA FINANCÍ ZA ROK 2005

1. Stav a vývoj celních a daňových příjmů

Celní orgány vybraly **na celních a daňových příjmech v roce 2005 celkem 4 912 mil. Kč**, což představuje pouze 0,6 % všech příjmů státního rozpočtu (v roce 2004 to bylo 20,7 % a v roce 2003 až 41,8 %).

Na celkových příjmech vybraných celními úřady se nejvíce podílela daň z přidané hodnoty (70,7 %) a clo (25,4 %).

Porovnání celních a daňových příjmů za rok 2005 s předchozím rokem je uvedeno v následující tabulce (v mil. Kč):

Příjmy celní správy	2004	2005	Rozdíl
DPH	142 170,8	3 471,9	-138 698,9
Silniční daň	6,6	0,0	-6,6
SPD celkem	12 369,8	138,3	-12 231,5
- z toho SPD: z vína	17,3	3,5	-13,8
z minerálních olejů	6 572,0	121,4	-6 450,6
z lihu a lihovin	372,6	12,7	-359,9
z piva	5,7	0,1	-5,9
z tabák. výrobků	5 402,2	0,5	-5 401,7
Clo 100% příjem st. rozpočtu ^{*)}	4 086,3		-4 086,3
Clo 25% příjem st. rozpočtu ^{**)}	817,0	1 248,1	431,1
Správní poplatky	5,9	6,5	0,6
Příslušenství	128,8	47,3	-81,5
Státní příjmy celních úřadů	0,1		-0,1
CELKEM	159 585,4	4 912,1	-154 673,3

^{*)} Příjmy ze cla vyměřeného před vstupem ČR do EU

^{**) 25 % příjmů ze cla vybraného po vstupu ČR do EU}

Ve srovnání se stejným obdobím roku 2004 došlo **k poklesu všech druhů daňových příjmů** (s výjimkou 25 % příjmu ze cla a správních poplatků). **Za souhrn všech příjmů činil pokles 154,7 mld. Kč**, tj. snížení o 96,9 %. Toto snížení bylo rozhodující měrou **ovlivněno vstupem České republiky do Evropské unie** a zásadním podílem obchodní výměny s členskými státy EU na celkové zahraničně obchodní činnosti ČR.

2. Pohledávky a nedoplatky

Celková výše pohledávek činila k **31.12.2005** částku **7 493,7 mil. Kč**. V této sumě jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, dodatečně vyměřené celní dluhy platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě následných kontrol. Jsou zde zahrnuty také platební výměry na úrok a penále z prodlení při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu (ve výši 530,7 mil. Kč).

Celkový stav nedoplatků ke dni **31.12.2005** činil **7 335,1 mil. Kč**. Z toho podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu:

CLO	1 115,5 mil. Kč
DPH	2 522,7 mil. Kč
SPD	3 590,1 mil. Kč
OSTATNÍ	106,8 mil. Kč
CELKEM	7 335,1 mil. Kč

Na celkové výši nedoplatků se podílely nedoplatky z obchodního zboží vzniklé na základě celního řízení předložením JSD částkou **2 296,6 mil. Kč**, tj. 31,3 %. Největší podíl na celkové výši nedoplatků měly nedoplatky vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti v částce **4 574,8 mil. Kč**, tj. 62,4 %. Částku ve výši **463,6 mil. Kč** tvořily nedoplatky z úroků z prodlení a penále. Tyto nedoplatky vznikly platební nekázní deklarantů a nedodržováním předpisů, jimiž se dovoz, vývoz a tranzit zboží řídí.

Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu:

	v mil. Kč
do r. 2003 včetně	4 225,3
r. 2004	2 829,2
r. 2005	280,6
CELKEM	7 335,1

Celkovou výši nedoplatků ovlivnilo zejména zvýšení účinnosti následné kontroly ze strany celních orgánů, tj. zvýšeným počtem vydaných platebních výměrů z moci úřední, a stále nedostatečná platební morálka dlužníků. Část nedoplatků (411 mil. Kč) tvořily nedoplatky z let 1990 až 1994, kdy do roku 1993 nebylo nutno v plném rozsahu zajišťovat celní dluh. Do nedoplatků z let 1990 až 1994 jsou

zahrnuty také nedoplatky vůči slovenským deklarantům, jejichž výše činila 6,7 mil. Kč. V roce 2005 došlo u těchto nedoplatek ke snížení o 54 mil. Kč z důvodu odepsání pohledávek pro jejich nedobytnost.

Vymáhání nedoplatek se řídilo zákonem č. 337/92 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2005 byly CÚ vydány **výzvy k plnění v náhradní lhůtě** ve 20 239 případech v hodnotě 759 mil. Kč. Tyto výzvy byly úspěšné v 16 073 případech a na jejich základě bylo vymoženo 411,7 mil. Kč. Exekučních příkazů na prikázání pohledávky na peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech vedených u bank bylo CÚ v roce 2005 vystaveno 1 807 na celkovou výši nedoplatek 2 902 mil. Kč. Tyto **exekuční příkazy** byly úspěšné nebo částečně úspěšné v 1 309 případech v hodnotě 140,9 mil. Kč.

Výkon rozhodnutí prostřednictvím soudu byl využit v 5 137 případech (částka 4 262 mil. Kč). Úspěšné byly tyto výkony rozhodnutí v 1 145 případech, přičemž vymožená částka představovala 401,2 mil. Kč. V 231 případech byl využit institut uplatnění celního zástavního práva v celkové hodnotě 354,6 mil. Kč. Tento způsob vymáhání byl úspěšný u 75 případů a hodnota příjmů činila 65,4 mil. Kč. Ve 176 případech byl proveden prodej zboží na úhradu celního dluhu v celkové výši 8,7 mil. Kč. Ke dni 30.12.2005 **odepsaly CÚ pohledávky pro nedobytnost** nebo z důvodu, že náklady na vymáhání by přesáhly vymáhanou částku ve výši 2 732,9 mil. Kč.

Na základě provedeného rozboru lze konstatovat, že v porovnání s rokem 2004 **došlo ke snížení nedoplatek o 3,4 mil. Kč**. Snížení nedoplatek je také zaznamenáno u DPH, kdy od 1.1.2005 CS u plátců DPH tuto daň nevybírá.

3. Odhalování případů porušování celních předpisů

Porušování celních předpisů a jeho vývoj jsou patrné z tabulky:

Ukazatel	Počet (2004)	Počet (2005)
Celních deliktů	6447	6232
Jiných správních deliktů	2877	4778
Celních přestupků	3255	1264
Případů podezření ze spáchání tr. činu	762	1091

Celní orgány odhalovaly v roce 2005 nejvíce případů při nesprávném uvádění celní hodnoty (podfakturace, tj. uvádění nižších údajů o převodní hodnotě zboží, nezapočítávání nákladů na dopravu nebo jejich záměrné snižování) a nesprávného původu zboží. Dále se jednalo o porušení při nesprávném uvádění sazebního zařazení zboží, včetně záměrného uvádění jiného druhu zboží nebo porušení práv k ochranné

známce. Z komoditního hlediska se jednalo o nárůst případů porušování celních předpisů u komodity elektronika a elektrodíly, a to převážně uváděním nesprávného sazebního zařazení. K nárůstu případů došlo i ve specifické oblasti nelegálního obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES). Závažné porušování celních předpisů bylo zjišťováno zejména u vybraných výrobků podléhajících spotřební dani (cigarety, tabákové výrobky a alkoholické nápoje). Oproti předchozím rokům došlo ke snížení počtu případů v oblasti nelegálního obchodu se starožitnostmi a případů neplnění přihlašovací povinnosti platebních prostředků.

Cigarety a tabák

V hodnoceném období roku 2005 zajistila CS v celkem 918 případech 76,8 mil. kusů neznačených cigaret a 253,6 tun nezdaněného tabáku.

Přehled počtu případů, zajištěných cigaret a tabáku a vyčíslení úniku v letech 2004 a 2005:

	<i>očet případů</i>	<i>počet cigaret v ks</i>	<i>tabák v tunách</i>	<i>únik cla a daní v mil. Kč</i>
rok 2004	907	45,7 mil.	646	291
rok 2005	918	76,8 mil.	253,6	209,3

Vzrostla úspěšnost u případů odhalení nelegálních přeprav a výroby cigaret, kdy se podařilo zajistit o více než 31 mil. kusů neznačených cigaret oproti roku 2004. V roce 2005 zaujímaly v této trestné činnosti majoritní úlohu organizované skupiny pachatelů. Hlavním trendem byl částečný odklon pachatelů od nelegálních přeprav neznačených cigaret (pašování) k nelegální výrobě plagiátů cigaret světových značek přímo na území ČR. Tento trend potvrdily dva nejzávažnější případy v roce 2005, při nichž došlo k odhalení nelegálních výroben cigaret a zadržení hlavních pachatelů a organizátorů.

Ropné produkty

V roce 2005 bylo celkem zjištěno 70 případů porušení předpisů (36 případů v roce 2004). Únik na cle a daních byl vyčíslen částkou cca 106,4 mil. Kč. Na základě vyhodnocení zjištěných případů lze konstatovat, že k porušení předpisů v této oblasti docházelo zejména:

- prováděním neregistrovaných obchodních operací s naftou, benzinem a zemním plynem určeným pro pohon motorů;
- mícháním různých složek aditiv a ostatních minerálních olejů osvobozených od spotřební daně do motorové nafty nebo do benzínu;
- obcházením podmínek, které CÚ stanovil v rozhodnutí, vydaném v souladu se zákonem o spotřebních daních.

Kontrola přepravy minerálních olejů bude v nadcházejícím období jednou z priorit CS.

Etylalkohol a víno

V průběhu roku 2005 bylo v oblasti nelegálního obchodování se zbožím zatíženým spotřební daní – zbožím obsahujícím líh (vybrané výrobky), odhaleno 424 případů porušení platných předpisů (487 případů v roce 2004), kdy bylo zajištěno 11,4 mil. litrů různých druhů alkoholických nápojů – líh, destiláty, víno, pivo (7 mil. litrů v roce 2004). Odhadovaný únik na cle a daních činí 75,5 mil Kč (37,8 mil. Kč v roce 2004). Jednalo se nejen o zjištění nelegálních přeprav vybraných výrobků, ale i o odhalení nelegálních stáčíren alkoholu a skladových prostor mimo rámec daňových skladů, případně nevykazované výroby v oficiálních výrobnách.

Dnem 1.7.2005 byla zavedena povinnost značení lihu ve spotřebitelském balení kontrolní páskou. Zavedení této povinnosti se pozitivně projevilo na hospodářských výsledcích likérek, což signalizuje, že na trhu ubylo nelegálně vyrobených či dovážených lihovin. I do budoucna však lze očekávat, že se na území ČR bude nadále nelegálním způsobem vyrábět jak líh určený k výrobě alkoholických nápojů, tak i alkoholické nápoje v nelegálních stáčírnách.

Zemědělské produkty

V roce 2005 bylo v oblasti zemědělských produktů zjištěno 356 případů porušení celních předpisů (v roce 2004 to bylo 40 případů), a to v celkové hodnotě 88 mil. Kč (86,7 mil. Kč v roce 2004). Únik na cle a daních byl zjištěn ve výši 15 mil. Kč (3,9 mil. Kč v roce 2004). Nejčastějším způsobem porušení předpisů bylo nesprávné sazební zařazení zboží (143 případů).

Z hlediska konkrétního zboží byly nejčastěji porušeny předpisy v dovozu rýže, s únikem na cle a daních cca 1 mil. Kč (12 případů). Nejvyšší únik na cle byl zaznamenán u nelegálního obchodu s cukrem (5 mil. Kč v 9 případech) a u chybně

sazebně zařazených dovážených instantních nudlí deklarovaných jako instantní polévky (cca 5 mil. Kč).

Na počátku roku 2005 se orgány CS zabývaly podezřením na rozsáhlé podvody týkajících se vyplácení subvencí při vývozu výrobků z kravského mléka českého původu z ČR přes území Polské republiky do Slovenské republiky. Pro nepříslušnost byla tato záležitost formou trestního oznámení předána Policii ČR. Vývozci v letech 2001 – 2003 předložili SZIF s žádostí o poskytnutí vývozní subvence celní doklady, které měly prokázat, že jejich výrobky byly vyvezeny do cílové země Polska či Ukrajiny. Na základě těchto neplatných dokladů SZIF vyplatil subvence v celkové výši nejméně 40 mil. Kč, ačkoliv tyto výrobky – máslo o hmotnosti nejméně 800 tis. kg byly v celkem 63 případech dovezeny pouze na území Slovenské republiky.

Oproti roku 2004 nebyl v roce 2005 zjištěn žádný pokus o obcházení veterinárních předpisů v souvislosti se zákazem dovozu drůbežího masa z Číny.

Elektronika, elektrodíly

U komodit elektronika a elektrodíly bylo zjištěno celkem 342 případů porušení celních předpisů. Únik na cle a daních se předpokládá ve výši cca 175,5 mil. Kč.

Oproti předchozímu roku 2004 nelegální obchod s touto komoditou nabývá svou četností a výší celního a daňového úniku na významu při porušování celních a daňových předpisů.

Motorová vozidla - osobní automobily

Celkem bylo zjištěno porušení předpisů v 379 případech (205 případů v roce 2004), což představovalo 427 osobních automobilů. Únik na cle a dani byl předpokládán ve výši 15,5 mil. Kč (13,2 mil. v roce 2004). Z hlediska způsobu porušení předpisů bylo nejčastěji zjištěno uvádění nesprávného původu zboží (206 případů) a snížení celní hodnoty zboží (56 případů).

Textil a textilní výrobky

Nejčastější komoditou, u které byly porušovány celní předpisy, byl textil a textilní výrobky, včetně oděvů. Bylo zjištěno celkem 1 180 případů porušení celních předpisů (754 případů v roce 2004). Únik na cle a daních činil 35 mil. Kč (15,3 mil. Kč v roce 2004). V 156 případech došlo u textilního zboží a oděvů ke zjištění porušení práv k ochranné známce.

Omamné a psychotropní látky

V roce 2005 bylo celními orgány zajištěno v celkem 319 případech 40,2 kg omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“) - v roce 2004 to bylo 53,3 kg ve 404 případech.

Přehled záchytů OPL v roce 2005

	<i>Počet případů</i>	<i>Hmotnost v gramech</i>	<i>ks</i>
Marihuana	169	1 203,40	
Hašiš	111	4 016,80	
Lysohlávka	4	16,00	
LSD	3		3 156
Amfetamin	5	92,70	
Metamfetamin	7	633,60	
XTC	10	1 812,30	919
Heroin	3	29 003,50	
Kokain	7	3 381,00	
celkem	319	40 159,30	4 075

Celní orgány při provádění svěřených činností nezaznamenaly výraznější odklon nebo změny v trendech nelegální přepravy OPL. Mezi nejvýznamnější případy odhalení nelegální přepravy patřilo zjištění 10,4 kg heroinu v bulharském kamionu, který deklaroval tranzit náhradních dílů pro osobní automobily do západní Evropy. V tomto případě byl využit institut sledované zásilky ve spolupráci s německými celníky. Dalším významným případem bylo zjištění 18,9 kg heroinu v maďarském kamionu, který deklaroval přepravu kaučuku do Anglie. Oba výše popsané případy se podařilo odhalit pomocí speciálního zařízení – mobilního velkokapacitního rentgenu, který je CS používán od ledna 2005.

Na letišti Praha–Ruzyně byla v roce 2005 zadržena jedna významnější zásilka, kdy se jednalo o 3 kg kokainu, které pašoval občan Mexika.

Poštovní přeprava OPL byla stejně jako v předchozích letech nejvýznamnější z pohledu počtu odhalených případů. Jednalo se o malé zásilky různých druhů OPL.

Významnou součástí boje proti nelegálnímu obchodu s OPL byla mezinárodní spolupráce.

Zbraně, výbušniny, radioaktivní a vojenské materiály

Celní orgány vykonávají dohled v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem, výbušninami a zbožím dvojího užití. Jedná se především o kontrolu licencí. V této souvislosti spolupracují celní orgány s Ministerstvem průmyslu a obchodu – Licenční správou a rovněž se zpravodajskými službami.

CITES

CS se v roce 2005 významně podílela v boji proti nelegálnímu obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Nejčastěji pašovanými druhy zvířat byly želvy, ještěři a hadi, z rostlin pak orchideje. K dalším druhům patřily lovecké trofeje a preparovaná zvířata.

Na ruzyňském letišti v Praze byl zaznamenán nejvyšší nárůst dovozů exemplářů podléhajících úmluvě CITES. V roce 2005 zaznamenali celníci na ruzyňském letišti 28 případů porušení této úmluvy.

Dle analýzy Interpolu byl největší podíl nelegálního obchodu s ohroženými druhy zachycen na letištích v cestovním styku. Nejčastějšími pachateli byli občané Tanzánie a ČR.

Za rok 2005 bylo zjištěno 42 případů porušení úmluvy CITES. K získání dalších možných poznatků v oblasti nelegálního obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin úspěšně spolupracuje CS s Českou inspekcí životního prostředí i zahraničními partnery.

Počet zachycených exemplářů

Živá zvířata – hadi a ještěři	137 ks
Živá zvířata – želvy	10 098 ks
Živá zvířata – ptáci	14 ks
Živá zvířata – ostatní	5 ks
Výrobky a preparované části zvířat	369 ks
Rostliny	1 465 ks
Vejce zvířat	18 ks
Mořské korály, lastury	102 ks
Celkem	12 208 ks

C) ZPRÁVA O OPATŘENÍCH MINISTERSTVA FINANCÍ V OBLASTI CEN ZA ROK 2005

V roce 2005 pokračovala cenová regulace vybraných výrobků a služeb podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a to buď formou úředně stanovených cen (pevné ceny, maximální ceny, minimální ceny) nebo formou věcného usměrňování cen.

Od roku 2001 má kompetenci v regulaci cen energií (elektrická energie, zemní plyn a tepelná energie) Energetický regulační úřad. V oblasti telekomunikačních služeb reguluje ceny od 1. července 2000 Český telekomunikační úřad. Od 1. ledna 2004 byl regulačním orgánem pro tabákové výrobky Celní úřad Kutná Hora, po reorganizaci celních orgánů se jím stal Celní úřad Kolín.

Seznam výrobků a služeb, u nichž byla v roce 2005 uplatněna některá z forem cenové regulace Ministerstvem financí, kraji a obcemi, vydalo Ministerstvo financí v souladu se zákonem o cenách výměrem č. 01/2005. Změny a doplňky v průběhu roku obsahovaly výměry č. 02/2005 až 04/2005. Seznam zboží s regulovanými cenami se pro rok 2005 rozšířil o regulaci cen dietních potravin pro zvláštní lékařské účely. Ceny za zdravotní výkony poskytované při přerušení těhotenství se převedly z regulace formou maximálních cen do věcně usměrňovaných cen. Ze seznamu zboží s regulovanými cenami byly od 1. ledna 2005 vypuštěny služby kabelových televizí. Dále došlo ke změnám regulovaných cen u několika položek (poštovní služby, obchodní přírážka u kontaktních čoček, železniční dopravní cesta, žákovské jízdné, mléčné výrobky pro žáky).

Ministerstvo financí současně stanovuje i rozsah a podmínky, za nichž mohou maximální ceny uplatnit v rámci přenesené působnosti obce a kraje. Pro rok 2005 se tento rozsah rozšířil o veřejnou linkovou autobusovou a železniční dopravu provozovanou v rámci integrované dopravy. Tento druh dopravy se rozšiřuje nejen v největších městech, ale i mezi blízkými městy v průmyslových aglomeracích (severní Čechy, severní Morava). Dále se rozšířila možnost obcí a krajů regulovat hřbitovní služby poskytované v souvislosti s pronájmem hřbitovního místa, na které přicházela řada stížností od občanů.

Provedené změny v oblasti regulovaných cen všemi regulačními orgány (MF, ERÚ, ČTÚ, místní orgány) přispěly k celkové míře inflace 1,9 % v roce 2005 cca 1,0 procentním bodem. Meziroční růst spotřebitelských cen v prosinci 2005 oproti

prosinci 2004 dosáhl výše 2,2 %. Vliv regulovaných cen byl 1,6 procentního bodu, poplatků 0,2 procentního bodu a vliv neregulovaných cen 0,4 procentního bodu.

Průměrná míra inflace byla ovlivněna zejména zvýšením cen v oddíle bydlení a v oddíle stravování a ubytování, jejichž podíl na růstu celkové hladiny spotřebitelských cen činil 1,1 a 0,4 procentního bodů.

V oblasti bydlení vzrostly hlavně ceny zemního plynu o 12,9 %, elektřiny o 4 %, tepla a teplé vody o 4,5 %, vodného o 4,4 %, stočného o 5,9 % a ceny za odvoz odpadků o 9,9 %. V oddíle stravování a ubytování se zvýšily ubytovací služby o 7,9 % především v důsledku zvýšení cen za ubytování ve vysokoškolských kolejích (změna dotačního systému) a ceny v závodních jídelnách o 6,1 %.

Nejrychleji rostly ceny v oddíle pošty a telekomunikace, kde ceny poštovních služeb vzrostly o 14,3 % a ceny veřejných telekomunikačních služeb o 8,0 %. Mírně nižší než loni byly ceny potravin a nealkoholických nápojů (o 0,3 %), zejména v důsledku poklesu cen pekárenských výrobků a obilovin o 1,9 % (z toho mouky o 14,1 %), vajec o 15,9 %, brambor o 36,5 %, čerstvé zeleniny o 2,3 % a čaje o 3,1 %. Na snižování cenové hladiny působil i pokles cen v oddílech odívání a obuv (o 5,3 %) a zařízení a provoz domácností (o 2,0 %).

A. ZMĚNY REGULOVANÝCH CEN

I. Úředně stanovené ceny

Zemní plyn

Změny maximálních cen zemního plynu provedl v roce 2005 Energetický regulační úřad 4 x v termínech k 1. lednu, k 1. dubnu, k 1. červenci a k 1. říjnu. Tyto změny odrážely zejména vývoj cen ropy a zemního plynu na světových trzích a vývoj kursu dolaru. Současně došlo k dalšímu otevření trhu s plynem, kdy se oprávněnými stali všichni zákazníci, kteří mají roční spotřebu plynu vyšší než 15 mil m³ a dále všichni držitelé licence na výrobu elektřiny spalující plyn v tepelných elektrárnách nebo při kombinované výrobě elektřiny a tepla, a to v rozsahu své spotřeby na tuto výrobu.

K 1. lednu se zvýšily ceny zemního plynu pro domácnosti v průměru o 1,4 %. Cena se zvýšila jen za odebraný plyn, měsíční paušály se nezměnily. Zvýšení cen bylo v tomto měsíci ovlivněno zvýšením nákladů v distribučních společnostech souvisejících s otevíráním trhu s plynem. V rámci tohoto průměru došlo ke změnám

cen od – 1,4 % do + 3,7 %. Ceny poklesly ve Východočeské plynárenské a.s. a nejvyšší nárůst cen byl u Středočeské plynárenské, a.s. a Severočeské plynárenské, a.s.

K 1. dubnu se snížily předací ceny zemního plynu od společnosti RWE Transgas, a.s. v průměru o 3,5 %, vlivem příznivého vývoje cen lehkých a těžkých topných olejů na světových trzích na přelomu roku 2004 a 2005 a posilujícího kursu koruny vůči dolaru a euru. To se projevilo v poklesu cen distribučních společností ve výši 2,5 % a následně v poklesu průměrných cen u kategorie domácností o 2,3 %. Nejvyšší snížení bylo realizováno u Jihomoravské plynárenské, a.s. o 2,6 %.

K 1. červenci v návaznosti na nepříznivý vývoj cen lehkých a těžkých topných olejů na světových trzích v průběhu roku 2005 došlo ke zvýšení předací ceny zemního plynu od společnosti RWE Transgas, a. s. o 7,1 %. To se projevilo v růstu cen pro všechny kategorie chráněných zákazníků v průměru o 4,9 % a v nárůstu cen dodávek zemního plynu pro domácnosti v průměru o 4,3 %. Nejmírnější růst cen dodávky v kategorii domácností o 4,1 % byl u Západočeské plynárenské, a. s., a nejvýraznější růst cen o 4,5 % u Jihomoravské plynárenské, a.s.

K 1. říjnu v důsledku zásadního zvýšení cen ropy (o 60 %) a topných olejů na světových trzích se zvýšily předací ceny od společnosti RWE Transgas a. s. o 27,6 %, což znamenalo nárůst průměrných cen zemního plynu pro kategorii domácností o 17,4 %.

Za celý rok 2005 vykázal ČSÚ nárůst cen plynu o 21,3 %.

Elektrická energie

V roce 2005 pokračovala dále liberalizace trhu s elektřinou a oprávněnými zákazníky se stali všichni koneční zákazníci kromě domácností, které jsou chráněnými zákazníky. U oprávněných zákazníků v rámci dodávek velmi vysokého napětí došlo ke snížení cen o cca 0,4 % a u dodávek vysokého napětí cca o 2,8 %.

K 1. lednu 2005 došlo ke zvýšení průměrné ceny dodávek elektřiny maloodběru pro domácnosti o 4,3 % podle sdělení ERÚ (ČSÚ vykázal nárůst 4,9 %). Nejvyšší nárůst byl na jižní Moravě o 7,6%, na severní Moravě a ve východních Čechách o 5 %, ve středních a severních Čechách o 4,9 %. Naopak elektřina zlevnila v jižních Čechách o 5,8 %. Na tento nárůst mělo nejvyšší vliv zvýšení ceny elektřiny nakupované od ČEZ, která není regulována. Nárůst cen na jižní Moravě a pokles cen v jižních Čechách byl způsoben tím, že oba distributoři se od ledna 2005 sloučili do společnosti E.ON, která sblížila ceny v obou regionech.

Léčivé přípravky a zdravotnické prostředky

K 1. červenci 2005 vstoupily v platnost nové maximální ceny léčivých přípravků a zdravotnických prostředků u dodávek od výrobců a dovozců. Výsledkem oboustranných cenových pohybů konkrétních tuzemských a dovážených výrobků opakovaně dodávaných na trh bylo snížení cenové hladiny o 2,6 %, tj. o 1,472 mld. Kč. Potvrdil se dlouhodobý trend zachování stability celkové cenové hladiny s každoročním mírným poklesem ovlivněným zejména posilováním kursu koruny k ostatním měnám. Ve druhém pololetí byly vydány 2 dodatky k základnímu výměru maximálních cen nových léků a zdravotnických prostředků.

K 1. červenci 2005 byla snížena maximální přírážka za výkony obchodu celkem za velkoobchodní i maloobchodní činnost u čoček kontaktních – pouze čočky na lékařský předpis (poukaz) z 41 % na 25 %.

Zdravotní výkony

Od 1. ledna 2005 byla na základě žádosti Ministerstva zdravotnictví zrušena regulace formou stanovení maximálních cen u výkonů za umělé přerušení těhotenství, pokud nejde o zdravotní výkon poskytovaný na základě zdravotního pojištění bez přímé finanční úhrady pacientkou. V případě, že je výkon prováděn účastníku veřejného zdravotního pojištění, podléhají ceny za tento výkon věcnému usměrňování cen.

Železniční dopravní cesta

K 1. červenci 2005 byly upraveny maximální ceny a určené podmínky za použití vnitrostátní železniční dopravní cesty. Hlavními změnami úpravy je zavedení maximálních cen s ohledem na typ tratě, kterou dopravce využívá (tj. tratě zařazené do evropského železničního systému, ostatní celostátní tratě a tratě regionální) s tím, že maximální ceny byly schváleny ve výši, která představuje zvýšení průměrné ceny pro nákladní vlak o cca 10 %. Současně se změnou maximálních cen byly zavedeny slevy pro stanovené přepravy, které jsou uváděny v prohlášení o dráze vydávaném podle zákona č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů.

Nájemné

V souladu s dlouhodobou koncepcí cenové politiky připravovalo MF již od roku 1999 návrh zákona o nájemném, jehož účinnost měla ukončit nápravu cen-nájemného pomocí jeho každoročního jednostranného zvyšování a při uplatnění tržního principu sjednávání cen zavést pravidla pro řešení případných sporů. Ani jedna z předložených dvou verzí zákona však nebyla přijata Poslaneckou sněmovnou.

V červnu 2005 vláda schválila v pořadí třetí znění návrhu zákona o jednostranném zvyšování nájemného z bytu zpracovaného ministerstvem pro místní rozvoj a následně ho schválila v prosinci Poslanecká sněmovna. Podle schváleného zákona by se nájemné zvyšovalo od 1. ledna 2007 po čtyři roky v průměru o 14 % ročně, ale velmi diferencovaně podle velikosti a atraktivnosti obce. Regulace nájemného má skončit k 31. prosinci 2010. Roční nájemné v roce 2010 má činit 5 % z ceny bytu s výjimkou Prahy 1 (2,9 %), Prahy 2 (3,65 %) a Prahy 6 (4,6 %). Nájemné by se tak v Praze 1 a 2 pohybovalo v úrovni cca 100,- za m² měsíčně. V Brně 2 okolo 70 ,- Kč, v malých městech do 2 000 obyvatel od 14,- do 24,- Kč.

Zákon obsahuje podstatné změny občanského zákoníku a to již s účinností od dubna roku 2006. Majitelé budou mít možnost v některých případech dát nájemníkovi výpovědi bez přivolání soudu. Nájemce pak bude mít možnost podat do 60 dnů žalobu na určení neplatnosti výpovědi k soudu. Rovněž byly zpřísněny podmínky pro přechod nájmu (vnuci, druzi a družky apod.)

Zákon byl projednán 1. února 2006 Senátem, který ho vrátil Poslanecké sněmovně s tím, že požaduje vypustit paragraf občanského zákoníku, podle kterého by se místně obvyklé nájemné od roku 2011 vztahovalo i na ty smluvní vztahy, kde je uplatňováno neregulované nájemné mnohdy podstatně vyšší, než by odpovídalo budoucí úrovni obvyklého nájemného v roce 2011 podle předlohy zákona. Poslanecká sněmovna následně tento zákon schválila dne 14. 3. 2006 s účinností od 31.3.2006.

Nemovitosti, jejichž cena je hrazena ze státních prostředků

Cena nemovitostí (staveb, bytů, nebytových prostorů, pozemků a trvalých porostů), jež je plně nebo zčásti hrazena ze státního rozpočtu, státního fondu nebo jiných prostředků státu, může být sjednána jen do výše ceny zjištěné podle zvláštního právního předpisu, jímž je zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku).

Podle § 12 odst. 4 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, může Ministerstvo financí ve veřejném zájmu dát předchozí souhlas se sjednáním ceny vyšší. Žádosti o vyšší ceny musí být doloženy znaleckým posudkem o ceně zjištěné podle zákona o oceňování majetku a věcným zdůvodněním návrhu žádané vyšší ceny nemovitosti.

Zmíněné ustanovení je intenzivně využíváno převážně Ministerstvem dopravy, v souvislosti se stavbou pozemních komunikací (silničních obchvatů obcí, rekonstrukcí silnic I. třídy, výstavbou rychlostních komunikací a dálnic). Počet žádostí o předchozí souhlas Ministerstva financí se sjednáním vyšší kupní ceny nemovitostí aktuálně narůstá jednak vlivem intenzifikace rozvoje dálniční sítě a ostatní dopravní infrastruktury, a jednak v důsledku nedostatečné kodifikace veřejného zájmu.

Pro stabilizaci trhu s pozemky v ČR zatím nejsou vytvořeny potřebné předpoklady. Proto lze předpokládat, že stát bude i nadále v něm intervenovat, a to jak ve vztahu k výkupním cenám některých pozemků, tak i z hlediska nájemného z pozemků, které neslouží k podnikání nájemce.

Telekomunikační služby

K 1. květnu 2005 byly cenovým rozhodnutím Českého telekomunikačního úřadu č. 01/2005 stanoveny nové maximální ceny za vnitrostátní a mezinárodní telekomunikační služby poskytované ČESKÝM TELECOMEM, a.s. Toto cenové rozhodnutí obsahovalo nejen oboustrannou úpravu (zvýšení i snížení) výše maximálních cen, ale i změnu struktury cen. Z těchto důvodů je velmi problematické porovnání cen, ale i výpočet dopadů.

Cena měsíčního paušálu za používání se sice snížila u základního cenového plánu Standard u kategorie bytových stanic z cca 284,- Kč/měsíc bez DPH na 276,- Kč/měsíc bez DPH a u podnikových stanic se naopak u základního cenového plánu zvýšila z 380,- Kč/měsíc bez DPH na 495,- Kč/měsíc bez DPH, ale tyto ceny v roce 2004 obsahovaly tzv. hovorové kredity u bytových stanic 86,- Kč/měsíc bez DPH a u podnikových stanic cca 95,- Kč/měsíc bez DPH. V rámci hovorových kreditů volali účastníci bezplatně. Hovorové kredity, které byly původně součástí měsíčního paušálu, byly na základě výše uvedeného cenového rozhodnutí ČTÚ vyjmuty z ceny měsíčního paušálu a účtují se nyní samostatně. Z tohoto důvodu tedy došlo jak u bytových tak u podnikových účastníků ke zvýšení cenové hladiny. Český statistický úřad vykázal nárůst regulovaných cen telekomunikačních služeb v roce 2005 o 14,4 %.

Tabákové výrobky

U tabákových výrobků pokračovala regulace cen, která byla vynucena v r. 2001 zavedením dvousložkové sazby spotřební daně u těchto výrobků. Při výpočtu procentní části sazby daně se vychází z jednotných pevných cen pro konečného spotřebitele.

K 1. červenci 2005 vydal Celní úřad Kolín cenovým rozhodnutím Seznam cigaret s pevnými cenami pro konečného spotřebitele a v druhém pololetí roku jeho 6 dodatků, kterými byly stanoveny pevné ceny pro konečného spotřebitele nových cigaret a provedeny změny pevných cen stávajících cigaret. Tyto pevné ceny cigaret zahrnují novou (vyšší) sazbu spotřební daně.

K 1. červenci 2005 byly zrušeny pevné ceny pro konečného spotřebitele doutníků a tabáků, neboť po nahrazení dvousložkové spotřební daně jednosložkovou spotřební daní u těchto výrobků (zákon č. 217/2005 Sb.) pominul důvod pro regulaci jejich cen.

Maximální ceny mléka a mléčných výrobků pro žáky škol

K naplnění nařízení vlády č. 205/2004 Sb., kterým se v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky stanoví bližší podmínky poskytování podpory a národní podpory spotřeby mléka a mléčných výrobků žáky, kteří plní povinnou školní docházku ve školách zařazených do sítě škol, nařízení Rady (ES) č. 1255/1999 a zároveň i požadavku ustanovení čl. 14 nařízení Komise (ES) č. 2707/2000, které ukládá každé členské zemi EU zabezpečit stanovení maximálních cen těchto výrobků, důsledné promítání poskytovaných podpor do cen a současně i zabezpečit kontroly dodržování těchto cen, bylo s účinností od 20. září 2005 stanoveno 50 maximálních cen mléčných výrobků, které jsou dodávány do škol ve školním roce 2005/2006. Do 19. září 2005 včetně byly v platnosti maximální ceny stanovené v roce 2004.

Úroveň cen se v podstatě nezměnila, změn doznal sortiment dodávaných výrobků v návaznosti na schválené změny v registracích Státním zemědělským intervenčním fondem. Mléčné výrobky za zvýhodněné ceny odebírá zhruba 3 000 škol.

II. Věcně usměrňované ceny

Tepelná energie

Na rozdíl od předchozích let byl pro rok 2005 stanoven jiný způsob stanovení možného meziročního nárůstu ceny tepelné energie v rámci věcně usměrňovaných cen. Do vyšších cen, které jsou kalkulovány nad cenovými úrovněmi stanovenými Energetickým regulačním úřadem, bylo možné promítnout nárůst jen některých stálých ekonomicky oprávněných nákladů, a to v závislosti na míře inflace předchozího kalendářního roku, snížené o jedno procento.

Průměrné ceny tepelné energie (včetně DPH) za rok 2005 určené konečným spotřebitelům:

Průměrná výše ceny tepelné energie v roce 2005	uhlí	ostatní palivo	celkem
	Cena (Kč/GJ)	Cena (Kč/GJ)	Cena (Kč/GJ)
	Množství (GJ)	Množství (GJ)	Množství (GJ)
	317,45	403,43	354,93
	35 104 453	27 130 886	62 235 339

Na výši cen tepelné energie v roce 2005, vyrobené ze zemního plynu nebo topných olejů, měl vliv výrazný meziroční nárůst ceny zemního plynu v průměru o 17 %, zvýšení sazeb spotřební daně u topných olejů a snížení výše možného nároku na vrácení daně při jejich spotřebě pro výrobu tepelné energie. Na výši ceny tepelné energie v roce 2005 vyrobené z uhlí se projevil nárůst neregulovaných cen uhlí, hnědého i černého, a cen dopravy uhlí.

Od 1. ledna 2005 došlo v jednotlivých lokalitách k odlišné změně cen tepelné energie, především ve vazbě na změnu cen paliv použitých k výrobě tepla, a to v průměru do 3 % u cen tepelné energie vyrobené z uhlí, v průměru do 7 % u cen tepelné energie vyrobené z ostatního paliva, zejména z důvodu nárůstu ceny zemního plynu. ČSÚ vykázal za celý rok 2005 nárůst věcně usměrňovaných cen tepelné energie o 6,5 %.

Voda

a) Povrchová voda

U povrchové vody odebrané z vodních toků byly uplatňovány věcně usměrňované ceny. Tento způsob regulace cen přímo předpokládá zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Povrchová voda slouží např. pro výrobu pitné vody, průmyslové účely, zemědělské závlahy, průtočné chlazení parních turbín.

b) Pitná voda a odvedená voda („vodné“ a „stočné“)

Ceny pitné vody a odvedené odpadní vody byly regulovány formou věcného usměrňování cen. Pravidla regulace cen zahrnovala možnost uplatňování dvousložkové formy vodného a stočného, a to v návaznosti na zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), který tento způsob platby za dodanou pitnou vodu a odvedenou odpadní vodu zavedl. Dvousložková forma obsahuje složku, která je součinem ceny za 1 m³ a množství odebrané nebo odvedené (vypouštěné odpadní) vody, a pevnou složku stanovenou v závislosti na kapacitě vodoměru, profilu přípojky nebo ročního odebraného množství vody. Podíl jednotlivých složek nebyl v roce 2005 měněn. Český statistický úřad vykázal v roce 2005 nárůst cen pitné a odvedené vody v souhrnu o 4,8 %.

Doprava osobní vnitrostátní autobusová

Jízdné v osobní vnitrostátní autobusové dopravě zůstává nadále regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci jsou povinni poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících. V rámci pravidel věcného usměrňování cen pro účely propočtu přiměřeného zisku a ekonomicky oprávněných nákladů byl pro rok 2005 koeficient růstu provozních nákladů zvýšen z 1,02 v r. 2004 na 1,03 v r. 2005 a byla zvýšena základna pro propočet věcně usměrňované ceny jízdného v průměru o cca 2,18 %.

K 1. září 2005 byly upraveny určené podmínky pro žákovské jízdné a nárok na žákovské jízdné byl rozšířen i pro žáky a studenty denního studia navštěvující školu v zahraničí, tj. těmto žákům a studentům je přiznávána sleva z místa trvalého bydliště do státní hranice.

Doprava osobní vnitrostátní železniční

Jízdné v železniční vnitrostátní osobní dopravě je s účinností od 1. ledna 2001 regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci mají i nadále povinnost poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících. Tato forma regulace cen umožňuje dopravcům pružně reagovat na situaci na trhu.

K 1. září 2005 byly upraveny určené podmínky pro žákovské jízdné a nárok na žákovské jízdné byl rozšířen i pro žáky a studenty denního studia navštěvující školu v zahraničí, tj. těmto žákům a studentům je přiznávána sleva z místa trvalého bydliště do státní hranice.

K 11. prosinci 2005 provedly České dráhy úpravy některých komerčních nabídek. Cena Kilometrové banky se zvýšila o 100 Kč a stojí nyní 1 400 Kč, cena jízdenky SONE+ se zvýšila o 30 Kč a stojí 160 Kč. Byla ukončena platnost relační slevy ČD mezi Prahou a Brnem. Na trase Praha – Ostrava začaly České dráhy používat vlaky SuperCity Pendolino, ve kterých cestující zaplatí obvyčejné a zvláštní jízdné SuperCity 1. a 2. vozové třídy v závislosti na tarifní vzdálenosti.

Vnitrostátní poštovní služby

U vnitrostátních poštovních služeb, jejichž účelem je dodání poštovních zásilek a poukázané peněžní částky, bylo nadále uplatňováno věcné usměrňování cen. Výše těchto cen nesmí překročit stanovené nejvýše přípustné částky.

K 1. lednu 2005 vstoupily v platnost nové maximální limity věcně usměrňovaných cen, cenová hladina vnitrostátních poštovních služeb celkem vzrostla podle ČSÚ o 15,5 %. Např. u obvyčejného psaní standardního do 20 gr. včetně byla nejvýše přípustná částka zvýšena z 6,50 na 7,50 Kč.

B. LEGISLATIVNÍ ZMĚNY V OBLASTI CEN

Obdobně, jako v předchozích letech, s účinností od 1. ledna 2005 došlo k aktualizaci příloh č. 35 (koeficientů změn cen staveb – K_i) a č. 36 (koeficientů prodejnosti – K_p) k vyhlášce MF č. 540/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění vyhlášky

č. 452/2003 Sb. Souběžně bylo upřesněno oceňování nezastavěných pozemků různých sportovišť přírodního charakteru (sjezdovek, golfových hřišť, střelnic, dostihových stadionů apod.) a rekreačních ploch (např. ploch stanových základů apod.).

S účinností od 1. července 2005 byla přijata drobná novela zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, provedená zákonem č. 217/2005 Sb. Novelou se rozšířil rozsah možného porušení cenových předpisů u kupujícího, který poruší u tabákových výrobků povinnosti uložené zákonem o spotřebních daních.

S účinností od 29. září 2005 byla na základě poslanecké iniciativy přijata v rámci zákona č. 377/2005 Sb. novela zákona č. 526/1990 Sb., o cenách. Novela zpřesnila ustanovení týkající se problematiky zneužívání hospodářského postavení v oblasti cen. Jedná se o úpravu, kterou se zakazuje hospodářským subjektům nalézajícím se ve výhodnějším hospodářském postavení uplatňovat podnákladové prodejní ceny, pokud by tím docházelo k narušování tržního prostředí. Novela umožňuje, aby cenové kontrolní orgány, zejména finanční ředitelství v krajích, mohly postihovat pokutami podle zákona o cenách takové chování tržních subjektů, které spočívá ve zneužívání hospodářského postavení na trhu ve snaze eliminovat konkurenci prostřednictvím podnákladových cen.